

**Wyższa Szkoła Teologiczno Humanistyczna
The Ukrainian Institute of Arts and Sciences
The Ukrainian Adventist Theology Institute**

**МАТЕРІАЛИ
XV МІЖНАРОДНОЇ СТУДЕНТСЬКОЇ
НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ
«Актуальні проблеми соціальних та економічних процесів в умовах
трансформації українського суспільства»**

21 квітня 2020 року

Буча, 2020

Актуальні проблеми соціальних та економічних процесів в умовах трансформації українського суспільства: Матеріали XV міжнародної студентської науково-практичної конференції «Актуальні проблеми соціальних та економічних процесів в умовах трансформації українського суспільства», Буча, 2020 р.: Тези доп.: – К.: Міленіум, – 2020.

Розглянуто актуальні питання світоглядних, християнських та філософських аспектів осмислення минулого та сучасності; суспільно-політичних та культурологічних аспектів трансформаційних процесів в Україні; теорії та практики фінансових процесів, антикризового менеджменту національного, світового та регіонального рівнів і тенденцій маркетингу в соціально–економічних системах сучасності.

Матеріали конференції видано в авторській редакції.

***Рекомендовано Вченою радою
Українського гуманітарного інституту
Протоколом №1 від 31 серпня 2020 р.***

Редакційна колегія:

Голова оргкомітету: Штанько Л.О., к.економ.н., доцент, ректор ПВНЗ «Український гуманітарний інститут».

Співголова оргкомітету: Куриляк В.В., к.техн.н., завідувач відділу наукової діяльності, завідувачка кафедри філософії та релігієзнавства ПВНЗ «Український гуманітарний інститут».

Секретар конференції: Палій Д.В., секретар науково-організаційного відділу.

Члени оргкомітету:

Корчук В.І., к.філос.н., ректор Українського адвентистського теологічного інституту

Гриненко І.В., в.о. завідувачка кафедри журналістики;

Поліна Г.В., завідувачка кафедри романо–германської філології та порівняльно–історичного й типологічного мовознавства;

Проданюк Ф.М., завідувач кафедри педагогіки та психології

Терещенко Л.О., завідувачка кафедри економічної кібернетики, фінансів та менеджменту

Терещенко В.І., завідувач кафедри теорії та методики фізичного виховання

ЗМІСТ

АВРАМЕНКО П.С.	9
ПСИХОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ЗОБРАЖЕННЯ У ОСІБ З ДОМІНУЮЧОЮ ПРАВОЮ ЧИ ЛІВОЮ РУКОЮ	9
БАС. Д.В.	11
ВИНИКНЕННЯ ПРОКРАСТИНАЦІЇ У ПІДПРИЄМЦІВ-ПОЧАТКІВЦІВ	11
БЕЗУГЛОВА О.А.	14
РОЗРОБКА ТА ПРИНЦИПИ ФУНКЦІОНУВАННЯ ІНФОРМАЦІЙНОЇ СИСТЕМИ УПРАВЛІННЯ ВИРОБНИЦТВОМ.....	14
БЕРИМЕЦЬ І.Ю.	17
ОСНОВНІ ПІДХОДИ ТА ШЛЯХИ УДОСКОНАЛЕННЯ САМОРЕГУЛЯЦІЇ ПОВЕДІНКИ ПІДЛІТКІВ.....	17
БЕРШАК А.Д.	20
ФУНКЦІОНУВАННЯ ФОРЕНІЗАЦІЇ У СОЦІАЛЬНИХ МЕРЕЖАХ ЯК ЧИННИК ПРОЦЕСУ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ.....	20
БОВСУНОВСЬКИЙ А.П.	25
ЗОВНІШНІЙ ВИГЛЯД ЯК ОЗНАКА ОСОБИСТОСТІ	25
БІЛИК А.С.	28
ПРОТЕСТАНТИЗМ В УКРАЇНІ: ПЕРЕВАГИ ТА НЕДОЛІКИ	28
БОЛИЧЕВ Ф.О.	31
ОЗДОРОВЧЕ ПЛАВАННЯ ЯК ЗАСІБ ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ СТУДЕНТІВ.....	31
БРОВКО О.В.	35
ТРУДОВІ НАВИЧКИ У ФОРМУВАННІ ОСОБИСТОСТІ ПІДЛІТКА.....	35
БРОНОВИЦЬКА А.-М.В.	37
ДОМЕСТИКАЦІЯ ЯК ЧИННИК ФОРМУВАННЯ СОЦІОКУЛЬТУРНОЇ ІДЕНТИЧНОСТІ ПЕВНОЇ МОВИ	37
БРЮШКОВА В.В.	39
ПОГЛЯДИ НА ВИХОВАННЯ ДІТЕЙ, ТА МЕТОДИ ЇХ ВИХОВАННЯ, ЗМАЛЬОВАНІ В ПОВІСТІ М.ТВЕНА «ПРИГОДИ ТОМА СОЙЄРА».....	39
ВЕРШИЛО Т.С.	45
ВПЛИВ ЗДОРОВОГО СПОСОБУ ЖИТТЯ НА ДУХОВНІСТЬ ЛЮДИНИ	45
ВИХОВАНЕЦЬ Д.Д., ПАРХОМЧУК П.Л., ВЕРЕЩАК Д.В.	50
ПОЛІТИКА ЕКОНОМІЧНОГО ПРОРИВУ: СВІТОВИЙ ДОСВІД.....	50
ВІЛЬЧИНСЬКИЙ М.М.	55
ЕКОНОМІЧНА ПРИВАБЛИВІСТЬ ОБРАЗОТВОРЧОГО МИСТЕЦТВА.....	55
ВІНТОНЯК Д.С.	58
ХРИСТИЯНСЬКІ ЦІННОСТІ В АНГЛІЙСЬКІЙ ЛІТЕРАТУРІ НА ПРИКЛАДІ РОМАНУ ШАРЛОТТИ БРОНТЕ «ДЖЕЙН ЕЙР»	58
ВОВЧАНСЬКА Я. В.	60
ФУНКЦІОНУВАННЯ КОМУНІКАТИВНОЇ ТЕХНІКИ РЕФРЕЙМІНГУ СЕРЕД СТУДЕНТСЬКОЇ МОЛОДІ УАЦВО	60
ВОЖДАЄНКО І.В.	64
ПОТРЕБИ ОРГАНІЗМУ СТУДЕНТІВ У РУХОВІЙ АКТИВНОСТІ	64

ГИПСЛИС Н.	66
ВЛИЯНИЕ ЗДОРОВОГО ОБРАЗА ЖИЗНИ НА ДУХОВНОСТЬ ЧЕЛОВЕКА	66
ВОЙТОВИЧ Д. В.	68
ПОЗИТИВНІ ТА НЕГАТИВНІ СКЛАДОВІ ІНТЕРНЕТ ЗМІ	68
ВОЛОСЯНКО М.В.	71
ЯК СПОСІБ ХАРЧУВАННЯ ВПЛИВАЄ НА ІНТЕЛЕКТУАЛЬНИЙ РОЗВИТОК ЛЮДИНИ.....	71
ВСЕБУЧНИЙ РОЗВИТОК ОСОБИСТОСТІ ЯК ПРИОРІТЕТ СУЧАСНОЇ ОСВІТИ	73
ГРИГУС О.О.	76
РОЗРОБКА ТА ПРИНЦИПИ ФУНКЦІОНУВАННЯ ІНФОРМАЦІЙНИХ СИСТЕМ В УПРАВЛІННІ ТРУДОВИМИ РЕСУРСАМИ.....	76
ГРИНЕНКО А.А.	79
АНАЛІЗ ПОНЯТТЯ «ФІЛОСОФСЬКА ВІРА» В КОМУНІКАТИВНІЙ ФІЛОСОФІЇ К. ЯСПЕРСА	79
ДЕЛЕНГОВСЬКА М.В.	82
ІСТОРИЧНА ПОДІЯ ЯК ВАЖЛИВА СКЛАДОВА ХУДОЖНЬОЇ ЛІТЕРАТУРИ	82
ДЕЛЕНГОВСЬКА М.В.	84
ЕКОЛОГІЧНА КРИЗА У СВІТІ	84
ДОВБНЯ В.В.	87
ЗОВНІШНІЙ ВИГЛЯД ЯК ВІЗИТНА КАРТКА СТУДЕНТА	88
ДОВГАНЬ Л.В.	92
ПЕРШОПРОХІДНИЙ НЕОБАНК НА ВІТЧИЗНЯНОМУ БАНКІВСЬКОМУ РИНКУ (НА ПРИКЛАДІ МОНОВАНК)	92
ДРОБИЛЕНКО І.О.	94
ГЕНДЕРНАЯ ПОЛИТИКА УКРАИНЫ В ВОПРОСАХ ТРУДОУСТРОЙСТВА	94
ДУМИТРАШКО А.Е.	98
ОТНОШЕНИЕ К БРАКУ	98
ЄРМОЛІН В.А.	101
ПРОТЕСТАНТ В УКРАЇНІ	101
ЖУРАВСЬКА А.С.	104
РОЗРОБКА ТА ПРИНЦИПИ ФУНКЦІОНУВАННЯ ІНФОРМАЦІЙНИХ СИСТЕМ ФОНДОВОГО РИНКУ	104
ЖУРАВСЬКИЙ В.Г.	106
ВИРІШАЛЬНІ ФАКТОРИ РОЗУМІННЯ СТУДЕНТАМИ ПОНЯТЬ «ІСНУВАННЯ» ТА «РОЗВИТОК».....	106
ЗАГОРОДНЮК А.С.	108
ШЛЯХИ ПОКРАЩЕННЯ ПРАЦЕЗДАТНОСТІ ІНТРОВЕРТА ЯК ВІДПОВІДЬ НА ВИМОГИ СУЧАСНОГО РИНКУ ПРАЦІ	109
ЗАМОРСЬКА Л.В.	112
АНАЛІЗ АФЕКТИВНОГО ВПЛИВУ ОБІХОДНИХ ШРИФТІВ НА ЧОЛОВІКІВ ТА ЖІНОК	112
ЗУБЧУК Л.А.	115

ВПЛИВ СОЦІАЛЬНИХ МЕРЕЖ НА СТУДЕНТСЬКУ МОЛОДЬ	115
ВИЯВЛЕННЯ ТА КОРРЕКЦІЯ ДИСЛЕКСІЇ У МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ	118
ІЛЬЧЕНКО В.В.	122
БОГОСЛОВСКОЕ ОБРАЗОВАНИЕ В УКРАИНЕ: ПРЕИМУЩЕСТВА И НЕДОСТАТКИ	122
ІСНЮК О.Ю.	125
МОВНОСТИЛІСТИЧНА СПЕЦИФІКА ІДІОСТИЛЮ ДЕНА БРАУНА	125
КАБАШНА К. С.	128
ОСНОВИ АКАДЕМІЧНОГО МАЛЮНКУ В ДИЗАЙНІ	128
КАЗАЧКОВА Ю.Є.	132
РОЗРОБКА ТА ПРИНЦИПИ ФУНКЦІОНУВАННЯ ІНФОРМАЦІЙНИХ СИСТЕМ У СТРАХУВАННІ	132
КОВАЛЕНКО М.С.	135
ОСОБЛИВОСТІ ТРУДОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ДИЗАЙНЕРА З ХОЛЕРИЧНИМ ТИПОМ ТЕМПЕРАМЕНТУ	135
КОЗЛОВА Н.С.	138
ПСИХОЛОГІЧНА ГОТОВНІСТЬ ХРИСТІЯНСЬКОЇ МОЛОДІ ДО СТВОРЕННЯ ШЛЮБНО-СІМЕЙНИХ ВІДНОСИН	138
КОЗЛОВА К.П.	140
ОЦІНКА СТАНУ ЗДОРОВ'Я СТУДЕНТІВ УГІ ЗА ПРОБОЮ ЛЕТУНОВА	140
КОЛЄВАТОВА Д.І.	143
ІСТОРІЯ ЗМІН НАЗВ МІСТА ОЛЕКСАНДРІЯ ПІД ВПЛИВОМ ІСТОРИЧНИХ ПОДІЙ МІСЦЕВОГО РІВНЯ	143
КОЛЄВАТОВА Д.І.	145
ПСИХОЛОГІЧНА ГОТОВНІСТЬ ДІТЕЙ СТАРШОГО ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ ДО ШКОЛИ	145
КОЛОМІЄЦЬ О.О.	148
ВПЛИВ ХАРЧУВАННЯ НА ІНТЕЛЕКТУАЛЬНИЙ РОЗВИТОК ЛЮДИНИ	148
КОЛОШ Р.К.	151
АВТОХТОННІ ЛЕКСИКО-ФРАЗЕОЛОГІЧНІ ЕЛЕМЕНТИ У ВИВЧЕННІ ТА ВИКЛАДАННІ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ	151
КОРОЛЬОВА В.В.	154
РОЗРОБКА ТА ПРИНЦИПИ ФУНКЦІОНУВАННЯ ІНФОРМАЦІЙНИХ СИСТЕМ У СТРАХУВАННІ	154
КОРОПАТОВ Б.М.	156
ТЕХНІКА ГРИ У ФУТБОЛ	156
КОРШУНОВ І.В.	160
КНИГА – НЕНУЖНОЕ ПРОШЛОЕ ИЛИ СОВРЕМЕННЫЙ СПОСОБ ИНТЕЛЕКТУАЛЬНОГО ПОПОЛНЕНИЯ ЗНАНИЙ ЧЕЛОВЕКА	160
КРИВОНОС І.О.	165
АНАЛІЗ ФІЛАНТРОПІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ АДВЕНТИСТІВ СЬОМОГО ДНЯ В УКРАЇНІ	165
КРИВОШЕЯ І.М.	168

ВІДПОЧИНОК ЯК ІНСТРУМЕНТ ФІЗИЧНОГО ТА ДУХОВНОГО ВІДНОВЛЕННЯ ОСОБИСТОСТІ.....	168
КУТНЯК О.М.	171
МОТИВАЦІЯ ПЕРСОНАЛУ ЯК ФАКТОР ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ СИСТЕМИ УПРАВЛІННЯ.....	171
КУЧЕРЯВЕНКО Ю.В.	176
ОБРАЗ «Я-ХУДОЖНИК!» У МАЛЮНКАХ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ	176
ЛАПА Б.М.	179
ОСОБЛИВОСТІ РОЗВИТКУ САМООЦІНКИ У МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ.....	179
ЛАРІОНОВ М.О.	181
ОСОБЛИВОСТІ ДІДЖИТАЛІЗАЦІЇ ЛОГІСТИЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В АГРОПРОДОВОЛЬЧОМУ КОМПЛЕКСІ.....	181
МОГИЛЮК П.В.	183
АНАЛІЗ МІЖНАРОДНОГО ДОСВІДУ МОТИВАЦІЇ ПЕРСОНАЛУ: ПОТЕНЦІАЛ ДЛЯ УКРАЇНИ.....	183
МЕЛЬНИЧУК Е.І.	186
ПАНІЧНА ПОВЕДІНКА ЛЮДИНИ В ЕКСТРИМАЛЬНІЙ СИТУАЦІЇ.....	186
НАГІРНИЧ Х. В.	189
ФОРМУВАННЯ ОСНОВНИХ СКЛАДОВИХ ЛАНДШАФТУ ДИТЯЧОГО МАЙДАНЧИКА.....	189
НАГОРНА Т.О.....	191
РОЗРОБКА ТА ПРИНЦИПИ ФУНКЦІОНУВАННЯ БАНКІВСЬКИХ ІНФОРМАЦІЙНИХ СИСТЕМ.....	191
НАСТИЧЕНКО А.С.	195
МОЖНО ЛИ ИЗБАВИТЬСЯ ОТ ВРЕДНОЙ ПРИВЫЧКИ ЗА 40 ДНЕЙ?	195
НІКОЛЕНКО П.В.	198
ВПЛИВ КОМПЛЕКСУ БІОЛОГІЧНО-АКТИВНИХ ДОБАВОК НА ПОКАЗНИКИ МЕТАБОЛІЗМУ У БІГУНІВ НА СЕРЕДНІ ДИСТАНЦІЇ	198
НОСЕНКО І.С.	203
АНАЛІЗ ДИХАЛЬНОЇ ТЕРАПІЇ ЯК ЗАСОБУ ОЗДОРОВЛЕННЯ СТУДЕНТІВ.....	203
НОСЕНКО Х.А.	207
ТЕОРЕТИКО-МЕТОДИЧНІ ЗАСАДИ МОДЕЛЮВАННЯ НАВЧАЛЬНОГО МІСЦЯ ФАХІВЦЯ- ДИЗАЙНЕРА	207
ОВЧАР М.О.....	209
ЕКОЛОГІЧНІ НАСЛІДКИ ЧОРНОБИЛЬСЬКОЇ КАТАСТРОФИ: ПЕРЕМОГА ПРИРОДИ	209
ПАЛІЙ Д.В.	213
ОСОБЛИВОСТІ ГЕОГРАФІЇ УКРАЇНСЬКОЇ РЕЛІГІЙНОЇ МАПИ	213
ПАХНІЙ А.В.	217
ВПЛИВ ІНТЕРНЕТ-МАРКЕТИНГУ НА ФОРМУВАННЯ ПОПИТУ НА ТОВАРИ ТА ПОСЛУГИ	217
ПИЛИПЕНКО У.О.	220
ФІЗИЧНІ НАВАНТАЖЕННЯ ТА ВІДПОЧИНОК	220

РЕЗНІЧЕНКО І.М.	222
ВАЖЛИВІСТЬ НАЯВНОСТІ І РОЗВИТКУ ЕМПАТІЇ У СТУДЕНТІВ.....	222
РИБАК О.С.....	226
ЦІННІСТЬ ДРУЖБИ У ФІЛОСОФСЬКІЙ КАЗЦІ АНТУАНА ДЕ СЕНТ-ЕКЗЮПЕРІ «МАЛЕНЬКИЙ ПРИНЦ»	226
РОКІЩУК Н.А.....	230
РОЗРОБКА ТА ПРИНЦИПИ ФУНКЦІОНУВАННЯ ІНФОРМАЦІЙНИХ СИСТЕМ В ОРГАНАХ ДЕРЖАВНОЇ СТАТИСТИКИ.....	230
СЕМЕНЯК Є.О.....	234
ВИСВІТЛЕННЯ КОМЕНТАРІВ НА ТЕЛЕБАЧЕННІ. КОМЕНТАР У СУЧАНОМУ МЕДІА-ПРОДУКТІ	234
СИМОНЕНКО Н.В.	238
РОЛЬ МАС-МЕДІА У ФОРМУВАННІ ГРОМАДСЬКОЇ ДУМКИ	238
СЛЄГКІН І.О.....	240
ПРОФЕСІЙНІ ВИМОГИ ДО ТЕЛЕВЕДУЧОГО ТОК-ШОУ: ВІТЧИЗНЯНИЙ ДОСВІД	240
СТОЛЯРЕНКО А.О.....	243
НАЦІОНАЛЬНО-ПАТРІОТИЧНЕ ВИХОВАННЯ ЧЕРЕЗ КРАЄЗНАВСТВО... ..	243
СТУДОЛЯК М.Ю.....	245
ВИНИКНЕННЯ, ОСОБЛИВОСТІ ВЖИВАННЯ ТА РОЛЬ ІНФІНІТИВНИХ КОНСТРУКЦІЙ В АНГЛІЙСЬКІЙ МОВІ	245
ТАРАСОВА Д.Ю.	249
ФІНАНСОВА ОБІЗНАНІСТЬ СТУДЕНТІВ НЕЕКОНОМІЧНИХ СПЕЦІАЛЬНОСТЕЙ	249
ТЕРЕЩУК А.В.....	251
РЕПОРТАЖ ЯК ОДИН З ПРІОРИТЕТНИХ ЖАНРІВ В ТЕЛЕЖУРНАЛІСТИЦІ	251
ТВЕРДОХЛІБ А.В.	254
ОТДЫХ – КАК ИНСТРУМЕНТ ФИЗИЧЕСКОГО И ДУХОВНОГО ВОССТАНОВЛЕНИЯ ЛИЧНОСТИ	254
ТИМОШЕНКО М.В.....	256
ПСИХОЛОГІЧНІ БАР'ЄРИ ПРОФЕСІЙНОГО СТАНОВЛЕННЯ ОСОБИСТОСТІ	256
ТКАЧЕНКО О.О.	259
АНАЛІЗ СУЧАСНОГО ВЕБ-ДИЗАЙНУ	259
ТРОФИМЧУК В.А.	261
ПРИРОДА ЛЮДИНИ «ДОБРО І ЗЛО».....	261
ТРУБЕЦКОЙ Д. А.	264
ЧТЕНИЕ ПЕЧАТНОЙ ЛИТЕРАТУРЫ КАК МЕТОД ПРЕОДОЛЕНИЯ ИНТЕРНЕТ-ЗАВИСИМОСТИ	264
ТЮТЯХ В.Я.....	266
ФІТНЕС У СИСТЕМІ ОЗДОРОВЧОЇ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ СТУДЕНТІВ	266
ТЮТЯХ І.Я.	268

РОЗРОБКА ТА ПРИНЦИПИ ФУНКЦІОНУВАННЯ ІНФОРМАЦІЙНИХ СИСТЕМ ФОНДОВОГО РИНКУ	268
ХАЛЕЦЬКИЙ А.В.	270
АНАЛІЗ НАУКОВИХ ТЕОРІЙ ПОХОДЖЕННЯ РЕЛІГІЇ	270
ЧІЛОЧ М.В.	275
ВИСВІТЛЕННЯ СОЦІАЛЬНИХ ПРОБЛЕМ В ЗМІ.....	275
ЧУМАЧЕНКО А.В.....	277
ПРИЧИНИ ОСЛАБЛЕННЯ УЧБОВОЇ МОТИВАЦІЇ СУЧАСНИХ ПІДЛІТКІВ..	277
ЧУМАЧЕНКО П.С.	280
ПРОПОРЦІЇ В ДИЗАЙНІ КОМПОЗИЦІЇ ІСТОРИЧНОГО АРХІТЕКТУРНОГО ОБ'ЄКТУ – ПАРФЕНОНУ	280
ШАФАРЕНКО А.Т.	282
НАВЧАННЯ ДІТЕЙ З РОЗЛАДОМ АУТИСТИЧНОГО СПЕКТРУ	282
ШЕВЧЕНКО В.А.....	286
ДЕСТРУКТИВНІ КОНФЛІКТИ В ЮНАЦЬКОМУ ВІЦІ ТА ЗАСОБИ ЇХ РОЗВ'ЯЗАННЯ	286
ШЕВЧУК П.І.	289
ФІЛОСОФСЬКІ ТЕЧІЇ МОДЕРНІЗМУ У ТВОРЧОСТІ ФРАНСА КАФКИ	289
ДІТИ МАЮТЬ РОЗУМІТИ СВОЇ ЕМОЦІЇ.....	292
ШЕСТИЮК С.А.....	295
БІБЛІЯ ЯК ІНСТРУМЕНТ ДУХОВНОГО РОЗВИТКУ ЛЮДИНИ	295
ШТАНЬКО В.С.	297
ФУТБОЛЬНИЙ ІНТЕЛЕКТ – МИСЛЕННЯ ФУТБОЛІСТІВ.....	297
ШТОПИС А.	300
ОБОСНОВАТЬ ПРИМЕНЕНИЕ КНИГИ КАК ИНСТРУМЕНТА В ПРОЦЕССЕ ОБУЧЕНИЯ.....	300
ЯДАК К.О.	304
ПРОБЛЕМА ДИСГРАФІЇ У МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ	304
ЯКОВЕНКО Г.А.....	307
ДУХОВНІ ПРОБЛЕМИ СУЧАСНОЇ РОДИНИ	307
ЯЛОВА Т.В.....	309
ОБГРУНТУВАННЯ НЕОБХІДНОСТІ ДОДАТКОВИХ ЗАХОДІВ ДЛЯ ПІДВИЩЕННЯ РІВНЯ РЕФЛЕКСИВНОСТІ У МАЙБУТНІХ ПСИХОЛОГІВ ..	309
ЯЛОВЕГА С.	313
ОФОРМЛЕННЯ КЛАСНОЇ КІМНАТИ У ПОЧАТКОВІЙ ШКОЛІ	313
ЯЦЕНКО Д.М.	315
СИСТЕМА УПРАВЛІННЯ ЯКІСТЮ ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ «ПСИХОЛОГІЯ» В УМОВАХ ЗВО УГІ.....	315

АВРАМЕНКО П.С.

*студентка спеціальності дизайн
наук. керівник Вятюха І.Ю., к.псих.н., доц.
Український гуманітарний інститут*

ПСИХОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ЗОБРАЖЕННЯ У ОСІБ З ДОМІНУЮЧОЮ ПРАВОЮ ЧИ ЛІВОЮ РУКОЮ

Об'єктом дослідження були зображення, що створені особами з домінуючою правою та лівою рукою.

Предметом дослідження були психологічні особливості зображень, що були виконані ліворукими чи праворукими людьми.

Метою цієї роботи було формування підходів до аналізу психологічних особливостей зображень особами з домінуючою правою рукою та особами з домінуючою лівою рукою.

Для досягнення поставленої мети в роботі вирішували наступні завдання:

- проводили аналіз бібліографічних джерел щодо наявності лівшів серед відомих художників, та відмінностей зображення в творах митців з домінуючою лівою та домінуючою правою рукою;
- розробили систему критеріїв для оцінки психологічних особливостей зображень;
- аналізували психологічні особливості зображень, що були створені представниками право- та лівопівкульних стратегій мислення.

Дослідженням діагностичних методик щодо оцінювання знань займалися наступні науковці А. Чуприков, Я. Городинська, О. Тарасова, О. Котляренко, Л. Яновська, В. Джалагонія, В. Марачевич, І. Широкова, Н. Маркіна, Т. Доброхотова, В. Іванов, В. Крамаренко, В. Дружинін, Н. Домвлатов, Н. Брагіна, М. Безруких, С. Єфімова, Б. Круглов, Р. Гнатюк, С. Алсон, Ф. Блум, Ф. Гобет та інші.

Результати дослідження з цієї тематики знайшли відображення у наукових працях таких українських вчених як О. Чайковська, Я. Городинська, Л. Яновська, В. Токар, В. Шлемко, Н. Юрків (М. Безруких, М. Захарійчук, І. Цєпова, М. Чабайовська та ін.).

В процесі дослідження використовували комплекс методів, серед яких – теоретичні: аналіз психолого-педагогічної літератури; синтез, систематизація та узагальнення – для розкриття сутності та змісту базових понять дослідження, статистичні – для інтерпретації отриманих кількісних та якісних даних такі наукові методи: порівняльного та системного аналізу для визначення причинно-наслідкових зв'язків між знаннями, вміннями та навичками, мисленевого моделювання та аналогії для формування оціночної системи показників.

На першому етапі дослідження, проаналізувавши бібліографічні джерела, ми з'ясували, що серед найвідоміших художників в історії людства

чимало ліворуких. Так, варто згадати титанів Відродження. Мінімум двоє з них, Леонардо да Вінчі (Leonardo di ser Piero da Vinci) і Мікеланджело (Michelangelo di Lodovico di Leonardo di Buonarrothi Simoni), писали і малювали лівою рукою. Ймовірно, у Флоренції 15-16 століття це вважалося ганебним, бо правою рукою вони теж користувалися. Леонардо однаково добре володів обома руками, тобто був амбідекстром. Мікеланджело при свідках намагався малювати правою рукою, але без сторонніх переходив на ліву руку. Коли мова йшла про фізично важке висікання скульптур, він завжди працював лівою. Ці дані підтверджуються сучасними дослідженнями його робіт. Є припущення, що ліворуким був Рафаель (Raffaello Santi), а представник північного Відродження Альбрехт Дюрер (Albrecht Dürer) міг малювати обома руками. Але ці версії не є загальновизнаними.

На другому етапі дослідження розробили систему критеріїв для оцінки психологічних особливостей зображень. В подальшому ми здійснювали загальний аналіз малюнків за кількома критеріями, якими є:

- використання вільного простору аркуша;
- розміри малюнка щодо всього вільного поля;
- нахил малюнка - без нахилу, нахил вправо або вліво;
- динаміка малюнка - статичне зображення, в русі, в позі сидячи або лежачи;
- зображення людини через геометричні фігури;
- повнота або закінченість малюнка - закінчений малюнок, неповний, зображення тільки голови;
- пропорції зображення;
- кольорова гама і насиченість;
- характер лінії зображення;
- послідовність виконання малюнка.

На завершальному етапі дослідження в процесі аналізу зображень праворуких та ліворуких особами було виявлено, що малюнки одних і тих же предметів осіб з домінуючою лівою рукою мають помітно більші розміри відносно вільного поля, на відміну від малюнків праворуких осіб.

Особи з домінуючою лівою рукою надавали більшу увагу зображенню дрібних деталей в порівнянні з людьми, що малювали правою рукою.

Крім того, варто звернути увагу на те, що ліворукі особи виконували малюнки значно швидше за правшів. І їх зображення були не менш повними і закінченими, як і зображеннями, що належали праворуким людям. Дана особливість свідчить про те, що ліворуким людям притаманна більш швидка реакція, а правші є більш цілісними особистостями і сприйняття ними оточуючого світу також є більш цілісним і послідовним та традиційним.

Варто відмітити, що ліворукі досліджувані зображали поняття частіше в статичному вигляді, праворукі ж віддавали перевагу зображенням в русі.

Контурні лінії зображень у ліворуких осіб були менш чіткі, подекуди розірвані. Правші ж малювали контури суцільні, тверді й чіткі. Це свідчить про те, що особи з домінуючою лівою рукою, мають невпевненість в собі,

відчувають свою незахищеність у світі. Представники ж домінуючої правої руки легше себе ідентифікують, відчувають психологічну захищеність і більш стійкі до зовнішніх факторів.

Більша частина ліворуких досліджуваних зображала ноги людини за допомогою трикутників, праворукі досліджувані частіше використовували прямокутники. Зображення трикутників («слабкі ноги») свідчить про хиткість положення, що займає людина. А ось зображення прямокутників і квадратів («твердість ніг») говорить про фізичну та емоційну стійкість.

Особи з домінуючою лівою рукою виконували малюнок непослідовно, однак вкінці чітко прослідковувалась головна тема картини, ідея задуму; чого не завжди можна було побачити на малюнках праворуких досліджуваних. Це свідчить про те, що лівші мають краще розвинуту інтуїцію і легко виділяють основне на фоні другорядного, що важче дається правшам.

Висновки. Загалом, підводячи підсумки дослідження, можна сказати, що техніки зображення понять у осіб з домінуючою лівою рукою значно відрізняються від представників домінуючої правої руки. Аналізуючи малюнки лівшів можна зробити висновки, що вони – веселі, комунікабельні, вразливі, емоційні, з хорошою інтуїцією. Лівші не найбільш дисципліновані, але в той же час вони вміють нестандартно вирішувати проблеми і здатні подарувати світові багато цікавих ідей. Світ ліворуких людей – зовсім інший, ніж у праворуких.

Список використаних джерел:

1. Доброхотова Т.Л., Брагина Н.Н. Левши. Функциональные асимметрии человека - М.: Книга, 1994. - 240 с.
2. Либін А. В. Психографический тест: конструктивный рисунок человека из геометрических форм/ За Алена Либина, Александр Либин, Виктор Либин/ Литрес, - 2008. – С.283-298
3. Чуприков, А. П., Волков, Е. А. (2008). Мир леворуких. 3-е изд. Киев: Институт нейropsychиатрии А. Чуприкова, - 88 с.

БАС. Д.В.

*студент спеціальності психологія
наук. керівник Алькема В.Г., д.еко.н., проф.
Український гуманітарний інститут*

ВИНИКНЕННЯ ПРОКРАСТИНАЦІЇ У ПІДПРИЄМЦІВ-ПОЧАТКІВЦІВ

Актуальність теми полягає в тому, що підприємець як особистість живе у світі, який стрімко розвивається і йому важко слідкувати одразу за всіма наявними тенденціями. Це підштовхує початківця у малому бізнесі чи великому бізнесі щодня хвилюватись про власну ефективність, ступінь досягнення цілей, керуватись вимогою підвищення кваліфікації, достатньої компетентності та освіченості, які реалізуються в навчанні та напруженій праці, складають зміст його життєдіяльності й кар'єри. Незважаючи на те, що молодого підприємця наявний

великий діапазон можливостей, значний потік інформації, який дозволяє відкрити високу ступінь особистісної свободи, він в будь-якому випадку, зустрічає на своєму професійному шляху, зовнішні та внутрішні виклики, ризики і небезпеки. Значно обмежують потенціал молодого підприємця і його внутрішній психологічний стан. Одними із таких деструктивних станів молодого підприємця є лінь і прокрастинація. Прокрастинація це – психологічний термін, що означає схильність людини відкладати неприємні завдання на потім, тяжіння до справ, що приносять більше задоволення або швидший результат. Прокрастинатори – люди, схильні відтерміновувати виконання завдань, перекладати відповідальність на інших, працювати хаотично, без плану, або лише під натхненням. Тому вони є неефективними членами у команді. Проблема полягає у тому, що наявність такого стану у підприємця суттєво знижує його особисту та командну ефективність. Ускладнює і знижує організаційну ефективність його команди чи колективу працівників. Актуальність дослідження полягає у пошуку шляхів уникнення молодим підприємцем деструктивних станів прояву ліні та прокрастинації.

Об'єктом дослідження є особисті здатності та характеристики молодих підприємців початківці різних сфер економічної діяльності.

Предметом дослідження є психологічні деструктивні стани ліні та прокрастинації молодих підприємців початківці різних сфер економічної діяльності.

Метою дослідження є аналіз причин виникнення психологічних станів ліні та прокрастинації і пошук шляхів уникнення цих станів.

Для досягнення зазначеної мети необхідно виконати наступні **завдання**:

- здійснити бібліографічний аналіз фахових джерел за темою дослідження;
- провести опитування молодих підприємців початківців шляхом їх анкетування, для отримання необхідної інформації щодо предмета дослідження;
- проаналізувати та здійснити синтез отриманої в процесі дослідження інформації, сформулювати пропозиції щодо уникнення психологічного стану прокрастинації молодими підприємцями початківцями.

Огляд джерел. У зв'язку з тим, що на даному етапі розвитку ефективності праці, надзвичайно важливим аспектом стало відстеження емоційного стану людини, багато закордонних та вітчизняних вчених почали активно повертатись до дослідження феномену прокрастинації.

Один із закордонних дослідників прокрастинації К. Лей говорить, що прокрастинація – добровільне, ірраціональне відкладання намічених дій, незважаючи на те, що це дорого обійдеться або матиме негативний ефект для особистості. При цьому суб'єкт концентрує свою увагу на чому завгодно, аби тільки не займатись задуманою справою [4, 474-495].

Канадський психолог П. Стіл пояснює прокрастинацію як добровільне відкладання запланованих справ, не дивлячись на очікувані негативні наслідки через затримку. Також він підмітив, що люди можуть відкладати не

тільки початок якоїсь справи, а й закінчення, не дивлячись на розуміння того, що така поведінка ніяким чином не має привілегій □5, 65-94□.

На думку Я. І. Варваричевої (2010) прокрастинація поділяється на викликану бажанням уникнути неприємної справи (пасивний тип), та метою якої є отримання гострих відчуттів (активний тип). У своєму дослідженні Я.І. Варваричева встановила, що активного прокрастинатора характеризує прагнення до нагнітання напруги, а також відкладання виконання справ до останнього, що дає йому гостроту відчуттів у зв'язку з крайньою близькістю терміну завершення роботи, коли часу для її закінчення залишається мало. У цей момент людина переживає мобілізацію сил, відчуття повної зосередженості, а також підвищення активності всіх психічних процесів. Крім того, Я. І. Варваричева зазначає, що можна виділити категорію прокрастинаторів, яким зволікання потрібно для того, щоб в умовах гострої нестачі часу досягти максимальної концентрації власних сил і уваги, які приведуть до успішної реалізації діяльності □1, 121–131□.

У своїй книзі «Робота й особистість. Трудоголізм. Перфекціонізм. Лінь» (2011) професор Є.П. Ільїн розглядає «лінь» як форму прокрастинації і виділяє два типи прокрастинаторів: «напружені прокрастинатори» для яких характерні високий рівень тривожності, занепокоєння, почуття провини; «Розслаблені прокрастинатори» їх характеристики відповідають повсякденному розумінню ліні, і вони схильні зосереджуватися на виконанні тих справ, які будуть приносити задоволення тільки зараз □2, 224□.

Результати дослідження виникнення прокрастинації у підприємців початківців. На першому етапі дослідження було проведено аналіз інформаційної бази, для розуміння та формування критеріїв причин виникнення стану прокрастинації. Проаналізувавши фахові джерела, було згруповано 3 основних фактори прояву прокрастинації:

- «особистісна прокрастинація» – свідчить про вираженість прокрастинації в більшості сфер життєдіяльності, особливі труднощі виникають у діловій сфері та сфері досягнення поставлених цілей;
- «ситуативна прокрастинація» – в цілому говорить про залежність діяльності особистості від наявності інтересу і зовнішньої мотивації.
- Загальний показник – в цілому говорить про вираженість прокрастинації у всіх сферах життя

На другому етапі дослідження, було прийнято рішення, не розробляти питання для анкетування особисто, а взяти вже існуючі питання, які повністю задовільнили б нас інформацією яку за допомогою них можна отримати □3, 1105–1113□. Після чого існуючі питання було переведено в online-анкету за допомогою Google форм і надіслано респондентам.

Третій етап вмістив у собі аналіз отриманих результатів анкетування та підготовку пропозицій щодо уникнення психологічного стану прокрастинації. В анкетуванні взяли участь 30 респондентів. Результати анкетування рахувались на основі ключа, який був запропонований разом з питаннями, які ми використовували в анкеті. Результати показали, що всі 3 фактори прояву

прокрастинації, які ми згрупували на першому етапі дослідження, між усіма респондентами були на середньому рівні. Але зіставивши результати, було підмічено, що якщо взяти до уваги, те що наданий ключ розрахований на середньостатистичну особу-працівника, ми вирішили трішки переробити шкалу оцінювання в наданому ключі. Таке рішення було прийнято у зв'язку з тим, що підприємцям початківцям, потрібно прикладати більше вольових зусиль, для досягнення бажаних результатів. Тому шкалу оцінювання було розділено з 3 рівнів (низький, середній, високий) до 5 рівнів (низький, нижче середнього, середній, вище середнього, високий). І якщо проводити аналіз по новій шкалі, то кожен з 3 факторів виділених на першому етапі дослідження, знаходиться на рівні – вище середнього.

Висновок. Отже, підбиваючи підсумки проведеного дослідження, можна сформулювати наступні пропозиції:

1. Якщо, підприємців початківців не влаштовують їх наявні результати в роботі, варто звернути увагу на раціональність витрати свого часу через прояви прокрастинації, і попрацювати над дисципліною.
2. Якщо перша пропозиція не спрацює, потрібно звернутись до психотерапевта, який допоможе знайти причину вашої особистої прокрастинації, тому що причин може бути безліч.

Список використаних джерел:

1. Варваричева Я. И. Феномен прокрастинации: проблемы и перспективы исследования / Я. И. Варваричева // Вопросы психологии. – 2010. – №3. – С. 121–131.
2. Ильин Е.П. Работа и личность. Трудоголизм, перфекционизм, лень / Е. П. Ильин. – СПб.: Питер, 2011. – 224 с.
3. Разработка опросника для изучения склонности личности к прокрастинации / О. А. Ширвари, Е. Е. Чёрная, В. А. Панов – Текст: // Молодой ученый. – 2015. – № 24 (104). – С. 1105-1113.
4. Lay C.H. At last, my research article on procrastination / C. H/ Lay // Journal of Research in Personality. – 1986. – №20. – P. 474–495.
5. Steel P. The nature of procrastination: A meta-analytic and theoretical review of quintessential self-regulatory failure / P. Steel // Psychological Bulletin. – 2007. – №133. – P. 65–94.

БЕЗУГЛОВА О.А.

*студентка спеціальності економічна кібернетика
наук. керівник: Терещенко Л.О., к.е.н, проф.
Український гуманітарний інститут*

РОЗРОБКА ТА ПРИНЦИПИ ФУНКЦІОНУВАННЯ ІНФОРМАЦІЙНОЇ СИСТЕМИ УПРАВЛІННЯ ВИРОБНИЦТВОМ

Актуальність дослідження обумовлена зростаючим впливом на всі сфери життєдіяльності суспільства стрімкого розвитку сучасних інформаційних технологій.

Пошук нових форм і методів керування виробництвом і реалізацією товарів є однією з основних задач, що стоять перед суспільством на сучасному рівні економічного розвитку. У такій ситуації особливого значення набуває комплексний, системний підхід до вирішення тієї чи іншої господарської проблеми. Одним з актуальних питань залишається використання інформаційних технологій в управлінні виробництвом.

Об'єктом дослідження є інформаційні системи як метод удосконалення процесу управління виробництвом.

Предметом дослідження є сучасні інформаційні технології у складі корпоративної інформаційної системи підприємства.

Метою дослідження є обґрунтування інформаційних систем та технологій. Для досягнення мети дослідження в роботі ставилися такі **завдання**:

- ✓ проаналізувати теоретичні основи організації та функціонування інформаційних систем взагалі та у менеджменті зокрема;
- ✓ визначити складові виробничого процесу і окремі його операції;
- ✓ проаналізувати інформаційні технології і комплекси задач управління виробництвом.

Огляд джерел. У зв'язку з тим, що тема розробки та принципів функціонування ІС управління виробництвом є дуже важливою і актуальною, над нею працювала велика кількість вітчизняних та закордонних науковців.

До відомих українських дослідників відносять С.П. Куценко., В.М. Глуков, Г.М. Бурлак, Л.Ф. Єжова, С.П. Кулицький, С.Ф. Лазарева, С.І. Майоров. До зарубіжних – Рісма Д., Банах А., Дорель Д. та інші.

На першому етапі було проаналізовано теоретичні основи організації та функціонування інформаційних систем зокрема у менеджменті. Класифіковано інформаційні системи; виявлено всебічну характеристику інформаційних систем, що функціонують в установах різного типу; встановлено застосовування різних видів сучасних інформаційних технологій для обробки управлінської інформації. Виявлено, що впровадження нових інформаційних технологій в управлінську діяльність має на меті не тільки автоматизацію рутинних методів опрацювання інформації, й організацію інформаційно-комунікативного процесу на якісно новому рівні.

На другому етапі було виявлено ресурсні складові виробничого процесу, які потребують певних витрат коштів. Визначено, що виробничий процес і окремі його операції повинні бути раціонально організовані у просторі і часі. Для цього слід дотримуватися певних принципів при проектуванні та організації виробничого процесу, як наприклад спеціалізація, пропорційність, паралельність, прямоочність, безперервність, ритмічність та інші.

На третьому етапі проаналізовано інформаційні технології і комплекси задач управління виробництвом. Виявлено, що, як правило, комплекси задач, такі як, технічна підготовка виробництва, техніко-економічне планування, облік витрат на виробництво (контролінг), оперативне керування виробництвом, забезпечують оперативний облік випуску готової продукції, а також дають змогу забезпечувати належний інформаційний сервіс з використанням сучасних інформаційних засобів.

Результатами дослідження є аналіз інформаційних систем і ІТ-технологій в управлінні виробництвом. І одним з елементів управління економікою країни є – розвиток інформатизації процесів управління.

Ефективного функціонування, можна досягти за умови її глибокої модернізації, одним із найважливіших складників якої є використання сучасних досягнень в області інформаційних технологій, що забезпечують повноту, своєчасність інформаційного відображення керованих процесів, можливість їх моделювання, аналізу, прогнозування на всіх рівнях ієрархічної структури. Фундаментальною основою інформатизації процесів управління є створення високоорганізованого середовища, яке, з одного боку, має включати і об'єднувати інформаційне, телекомунікаційне, комп'ютерне, програмне забезпечення, інформаційні технології, мережі, бази даних і знань, а з іншого – забезпечувати можливість створення і використання ефективного системно-аналітичного апарату, що дозволить на якісно новому рівні інформаційного обслуговування проводити як повсякденну оперативну роботу, так і системний аналіз стану та перспектив діяльності в цілому, приймати науково-обґрунтовані управлінські рішення [2].

Висновки. Найважливіша мета концепції управління та організації інформаційної діяльності – ефективне керівництво всіма інформаційними ресурсами на основі використання сучасної інформаційної технології та організація, спрямована на вироблення форми надання і змісту інформаційних послуг відповідно до вимог конкретного ринку, тобто споживача інформаційних продуктів і послуг. І ця концепція має бути реалізована у процесі підготовки відповідних фахівців. Для організації та реалізації інформаційного процесу необхідний персонал, здатний виконувати його процедури, а також відповідні засоби і методи обробки інформації. Все це в сукупності становить управлінську інформаційну систему.

Список використаних джерел:

1. Годин В. В. Управление информационными ресурсами / В. В. Годин, И. К. Корнеев. – Москва: ИНФРА-М, 1999. – 402 с.
2. Терещенко Л.О. Управлінські інформаційні системи: / Л.О. Терещенко, С. В. Гужко, А. В. Шайкан // підручник з грифом МОН України. – Київ: КНЕУ 2008. – 485 с.
3. Орлов П. І. Інформаційні системи та технології в управлінні, освіті, бібліотечній справі / П. І. Орлов, О. М. Луганський. – Харків: «Прометей-Прес», 2002. – 292 с.

4. Писаревська Т. А. Інформаційні системи в управлінні трудовими ресурсами. – Київ: КНЕУ, 1997. – 252 с.
5. Гужва В. М. Інформаційні системи і технології на підприємствах: Навч. посібник. – Київ: КНЕУ, 2001. – 400 с.
6. Петров В. Н. Информационные системы / В. Н. Петров. – СПб.: Питер, 2002. – 688 с.

БЕРИМЕЦЬ І.Ю.

*студентка кафедри педагогіки та психології
наук. керівник: Божко К.В., к.псих.н, доц.
Український гуманітарний інститут*

ОСНОВНІ ПІДХОДИ ТА ШЛЯХИ УДОСКОНАЛЕННЯ САМОРЕГУЛЯЦІЇ ПОВЕДІНКИ ПІДЛІТКІВ

Актуальність обумовлена, перш за все, необхідністю подальшої теоретичної та практичної розробки проблеми саморегуляції підлітків, для їх врахування у ефективній педагогічній та психологічній роботі з даною віковою категорією.

Метою дослідження є аналіз основних підходів щодо розвитку та можливих шляхів удосконалення саморегуляції поведінки у підлітковому віці.

Для досягнення поставленої мети в роботі вирішували наступні **завдання**:

- ✓ провести аналіз бібліографічних джерел щодо саморегуляції поведінки підлітків;
- ✓ проаналізувати основні чинники, які впливають на удосконалення саморегуляції поведінки підлітків;
- ✓ зазначити основні шляхи та методи удосконалення саморегуляції поведінки підлітків;

Об'єктом дослідження виступає процес саморегуляції поведінки підлітка.

Предметом дослідження є основні підходи та шляхи удосконалення саморегуляції поведінки підлітків.

Значний внесок, для дослідження даної теми зробили українські вчені, широкий спектр досліджень яких певною мірою стосуються проблеми регуляції та саморегуляції.

Так, питання активності людини як суб'єкта регуляції своєї діяльності і поведінки знаходять різноманітне висвітлення в роботах М.Й. Боришевського, В.П. Казміренка, О.В. Киричука, Г.С. Костюка, С.Д. Максименка, Є.І. Машбиця, Н.І. Пов'якель, В.О. Татенка, Т.М. Титаренко, Ю.Л. Трофімової; проблеми саморегуляції поведінки досліджувалися М.Й. Боришевським, Т.В. Кириченко, О.Г. Ксенофонтовою, Г.В. Куценко.

У процесі дослідження були використані такі наукові **методи**: аналізу – для визначення поняття та сутності саморегуляції; прогнозування – для визначення шляхів удосконалення саморегуляції підлітка; синтезу – для досліджування проблем розвитку саморегуляції у підлітковому віці. Інформаційною базою дослідження були текстові та електронні матеріали щодо реалізації завдань Болонського процесу.

На першому етапі дослідження аналіз бібліографічних джерел щодо проблеми вивчення саморегуляції поведінки у психологічній науці вказує, що в психології немає єдиного бачення терміну саморегуляції. У більшості досліджень науковці виділяють саморегуляцію як підсистему структури особистості. Саморегуляція виступає, як одна з найбільш інтегративних властивостей, яка включає в себе емоційні, морально вольові, мотиваційні, інтелектуальні сфери особистості, здатність розв'язувати екстремальні і складні поведінкові ситуації, мислити та запам'ятовувати. Саморегуляція є функціональним вираженням тих внутрішніх умов, які визначають ефекти зовнішніх, передусім соціальних впливів, завдяки яким особистості притаманна властивість самоактивності. За допомогою саморегуляції можна визначити прояви самоактивності на різних рівнях складності поведінки.

Також, джерела вказують на те, що розвиток психологічних механізмів саморегуляції поведінки починає протікати інтенсивніше саме у підлітковому віці. Формування особистості – процес динамічний і неоднозначний, а тому й не відбувається без ускладнень і протиріч. У пошуках себе, в сумнівах, у подоланні того, що ще вчора здавалося досягненням, а сьогодні вже потребує корекції, вмінні конструктивно виходити з кожного нового кризового стану і пролягає нормальний шлях психічного розвитку людини.

Розгляд проблеми саморегуляції підлітків з різних точок зору суттєво ускладнює однозначне визначення поняття та встановлення його зв'язків з іншими поняттями, зокрема соціалізацією особистості. Цілком логічно, що при формуванні цілісного уявлення про саморегуляцію, актуальності набуває питання про структуру останньої, її зміст та механізми, за допомогою яких особистість щодня вирішує різноманітні завдання, долає труднощі та усуває проблемні ситуації. Саме тому узагальнена модель розкриття сутності процесу саморегуляції є необхідним засобом змістовного втілення ідей саморегуляції при вирішенні теоретичних і розробці практичних способів її дослідження й подальшої оптимізації.

На другому етапі дослідження проаналізовані основні чинники, які впливають на удосконалення саморегуляції поведінки підлітків і встановлено, що для того, щоб допомогти дитині подолати відхилення в поведінці і розвитку, необхідно врахувати, на якому віковому етапі вона перебуває, якими є типові складності віку. Специфічне для кожного періоду співвідношення внутрішніх процесів розвитку й зовнішніх умов і створює ту соціальну ситуацію, яка істотно детермінує психічний розвиток дитини.

Саморегуляція поведінки у підлітковому віці є інтегративною структурою, яка вміщує інтелектуальні, когнітивні, вольові, емоційні,

моральні, мотиваційні сфери. Головною проблемою є недостатній рівень саморегуляції поведінки підлітків, зумовлений кризою підліткового віку, а негативні зміни в самосвідомості чітко проявляються в манерах поведінки.

У процесі саморегуляції поведінки виявляються внутрішні резерви підростаючої особистості, які дають їй відносну свободу від обставин, забезпечують у найважчих ситуаціях можливість активізувати самоконтроль, самодисципліну і координацію своєї поведінки. Вважаємо, що механізми саморегуляції поведінки підлітків функціонують як складна цілісна система, в яку включається ряд психічних утворень, що знаходяться в певних взаємозв'язках, взаємозалежностях зі сферою їх самосвідомості. В цей період розвиваються такі якості, як тверда воля, сміливість, незалежність, відповідальність, що дозволяють підлітку пізнавати себе, оцінювати власні сили і можливості, свідомо регулювати свою діяльність і поведінку.

На завершальному етапі дослідження були встановлені основні шляхи та методи щодо удосконалення саморегуляції поведінки підлітків. Визначено, що психокорекційна робота будується на використанні когнітивних (формування здатності до аналізу ситуації, своїх переживань, до логічного пошуку шляхів розв'язання конфліктів неагресивними методами), емоційно-вольових (рольове розігрування критичних життєвих ситуацій; навчання конструктивним формам поведінки) та поведінкових (оволодіння техніками саморегуляції для стримування небажаних поведінкових імпульсів) способів корекції.

Психокорекційні методи (групові дискусії, психогімнастика, рольове програвання моделей бажаної поведінки, ауторелаксація) спрямовані на: розвиток групи або особи, розвиток умінь орієнтуватися в соціальних ситуаціях, розуміти інших людей, обирати та реалізувати адекватні форми спілкування, розвиток внутрішньої і зовнішньої свободи; підвищення самооцінки, впевненості у собі; розвиток уяви, умінь нестандартно, оригінально мислити; підвищення пошукової активності орієнтації на активну позицію. Вони є системою спеціально організованої інтенсивної дії, яка допомагає вирішити багато актуальних проблем життєдіяльності людини та використовується для засвоєння нової або корекції старої поведінки.

Можна запропонувати такі шляхи вдосконалення саморегуляції підлітків, які мають на меті: формувати моральну свідомість та самосвідомість підлітків; інформувати підлітків про негативні наслідки деструктивного впливу соціуму; розвивати в учасників соціальну компетентність і критичне мислення; сприяти вдосконаленню особистої моральної саморегуляції та усвідомленню значущості морально-вольових якостей у школярів; формувати навички асертивної і відповідальної поведінки у підлітків.

Отже, загалом можна констатувати, що саморегуляція – це єдність соціальних та психологічних проявів свідомості і самосвідомості особистості. Саморегуляція поведінки у підлітковому віці є інтегративною структурою, яка вміщує інтелектуальні, когнітивні, вольові, емоційні, моральні, мотиваційні

сфери. Головною проблемою є недостатній рівень саморегуляції поведінки підлітків, зумовлений кризою підліткового віку, а негативні зміни в самосвідомості чітко проявляються в манерах поведінки.

Висновок. Запропоновані шляхи та методи удосконалення саморегуляції поведінки підлітків є системою спеціально організованої інтенсивної дії, яка допомагає вирішити багато актуальних проблем життєдіяльності підлітків та використовується для засвоєння нової або корекції старої поведінки.

Список використаних джерел:

1. Кузікова С. Б. Сучасні підходи до розуміння сутності і технологій надання психологічної допомоги особистості / С. Б. Кузікова // Змістові інновації в магістерській підготовці соціальних педагогів: монографія. – Суми: Вид-во СумДПУ імені А. С. Макаренка, 2013. – С. 92–110.
2. Лучина Т. Формування емоційної культури підлітків / Т. Лучина // Шкільний світ. – 2006. – № 43. – С. 6–7.
3. Макачук Н. О. Особистісна саморегуляція підлітків з порушеннями розумового розвитку: Монографія / Н.О. Макачук. – Київ: Фенікс, 2014. – 448 с.
4. Медична психологія / за ред. І. Д. Спіріної, І. С. Вітенко. – Дніпропетровськ: Арт-Прес, 2002. – 175 с.
5. Пирмагомедова Э.А. Основные направления и особенности развития ценностной сферы личности в подростковом возрасте / Э. А. Пирмагомедова // Вестник Челябинского государственного пед. ун-та. – 2016. – №1. – С. 55–60.
6. Степанов О. М., Фіцула М. М. Основи психології і педагогіки / О. М. Степанов, М. М. Фіцула. – Київ: Академвидав, 2006. – 265 с.

БЕРШАК А.Д.

*студентка спеціальності романо-германської філології
наук. керівник Поліна Г.В., к.філол.н, доц.
Український гуманітарний інститут*

ФУНКЦІОНУВАННЯ ФОРЕНІЗАЦІЇ У СОЦІАЛЬНИХ МЕРЕЖАХ ЯК ЧИННИК ПРОЦЕСУ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ

Актуальність дослідження цієї теми зумовлена необхідністю проаналізувати тенденцію збільшення інтернаціональних мовних одиниць у лінгвістичному просторі за рахунок функціонування перекладацької стратегії форенізації англійської мови у соціальних мережах.

Об'єктом є теорія та практика перекладу.

Предметом дослідження є форенізація.

Метою дослідження є з'ясувати вплив функціонування форенізації англійської мови у соціальних мережах на лінгвістичний простір в цілому і на комунікативні процеси студентської молоді зокрема.

Для досягнення мети дослідження в роботі ставилися такі **завдання**:

- ✓ дати визначення терміну «форенізація» відповідно до наукових джерел;
- ✓ проаналізувати закономірності появи неологізмів, які надходять у світовий лінгвістичний простір через соціальні мережі за рахунок функціонування перекладацької стратегії форенізації;
- ✓ провести опитування студентів та викладачів УАЦВО на розуміння неологізмів англійської мови, які активно функціонують у соціальних мережах.

Насичення українського мовного простору лексикою іноземного походження сьогодні вже є неспростовним фактом. Переклад як засіб спілкування між людьми допомагає переносити інформацію від однієї нації до іншої, знайомити одну культуру з надбаннями іншої.

На першому етапі дослідження збиралися загальні відомості та основне значення терміну «форенізація».

Форенізація – (від англ. foreignization) відповідно це стратегія збереження інформації тексту оригіналу, що передбачає навмисне порушення норм мови перекладу. Важливо зазначити, що термін «форенізація» вперше використав Лоуренс Венуті в 1995 році в одній із своїх робіт, але саме явище обговорювалося перекладознавцями протягом двох попередніх століть. Форенізація передбачає вибір тексту, який явно не належить до культури мови перекладу і передачу його лінгвістичних та культурних особливостей в перекладі. Термін «форенізація» широко використовується в сучасному українському перекладознавстві відомими науковцями, перекладачами (І. Корунець, Л. Коломієць). Часто замість терміна «форенізація» теоретики перекладу широко використовують термін – «очуження».

Форенізація може використовуватися не тільки при перекладі художніх текстів, але й для рекламних текстів в соціальних мережах або у фільмах різних жанрів.

На другому етапі роботи було розглянуто певні соціальні мережі в яких активно використовуються інтернаціональні мовні одиниці та визначено тлумачення.

Процес пізнання світу, поява нових понять, зміни в суспільному житті, прогрес у науці і техніці відбуваються безперервно, що вимагає від мови забезпечити мовців необхідною кількістю нових лексичних одиниць. Велика кількість нових слів, щорічно з'являється в англійській мові, це вимагає від дослідників не тільки фіксувати, а й аналізувати їх. Інтернет дуже стрімко розвивається, відповідно, відбувається частковий перехід від традиційних

способів спілкування до нових і прогресивних – соціальних мереж, що приходять на зміну звичним практикам спілкування.

Різнноманітних соціальних мереж стає все більше. Серед них такі як: Facebook, Instagram, Twitter, Pinterst, YouTube, Tumblr, Reddit, Telegram, MeetUp, Linkedin, Badoo, Messenger, Viber, WhatsApp, TikTok, Periscope, Tinder, Snapchat, Pengyou, WeChat та інші.

Мова також невпинно розвивається. Одні слова з'являються в ній, інші зникають. Слова, які щойно з'являються, називають неологізмами, тобто новими.

Неологізм – (від грец. νέος – молодий, новий – судження, вислів) – слово, а також його окреме значення, вислови, які з'явилися в мові на даному етапі її розвитку і новизна яких усвідомлюється мовцями.

Поняття «неологізм» є історичним і відносним, бо всі слова колись були неологізмами. Неологізми з'являються в мові, по-перше, як власне новоутворення – шляхом словотворення на основі наявних у цій мові морфем переосмислення слова та лексикалізації словосполучення, по-друге, як відносні новоутворення – внаслідок запозичення мовних одиниць з інших мов.

Вони не перекладаються нашою мовою, їхнє значення тепер, як правило, доводиться пояснювати або перекладати. У процесі дослідження використовували такі неологізми: челлендж, інсайт, фідбек, фейк, хейтер, селфі, воркаут, мейнстрім, фан, акаунт, стартап, фрілансер, хакер. Отже, тепер дамо тлумачення цим широковживаним неологізмам, які найчастіше можна зустріти як на просторах соціальних мереж, так і серед студентів.

Челендж – (від англ. challenge – виклик) – виклик самому собі, подолання труднощів, зусилля над собою.

Інсайт – (від англ. insight – проникливість) – інтелектуальне явище, суть якого полягає в раптовому розумінні знаходження виходу з проблеми. Цей термін також відомий, як прозріння.

Фідбек – (від англ. feedback – зворотній зв'язок) це відповідна реакція на будь-яку дію чи подію.

Фейк – (від англ. fake – підробка) – інформаційна містифікація чи відверта дезінформація з метою введення в оману; шахрайство.

Хейтер – (англ. hater – ненависник) – людина, яка відчуває ненависть або ворожість (приховану чи відкриту) до чого-небудь або кого-небудь.

Селфі – (від англ. selfie від англ. self – сам, само) – вид фотографії, автопортрет, зроблений за допомогою камери смартфона, фотоапарата чи веб-камери.

Воркаут – (від англ. workout – тренування) – гімнастичні тренування на свіжому повітрі.

Мейнстрім (від англ. mainstream – основний потік) – переважаючий на даний момент напрямок в певній сфері діяльності.

Фан (англ. fan – прихильник) – шанувальник чого-небудь чи кого-небудь.

Акаунт (від англ. account – рахунок) – сукупність наданої інформації про користувача, засобів та прав користувача відносно багатокористувацької системи.

Стартап (від англ. start-up – запуск) – компанія з невеликою історією розвитку, яка знаходиться у фазі становлення і вивчення перспектив ринку.

Фрилансер (від англ. freelancer) – працівник, що виконує роботу без укладання довгострокового договору з роботодавцем; позаштатний працівник, незалежний підрядник.

Хакер (від англ. to hack – рубати) – кваліфікований фахівець в галузі комп'ютерних систем, який захоплюється їх детальним дослідженням.

На третьому етапі, було проведено опитування з цього питання студентів та викладачів Українського гуманітарного інституту з метою більш детального і поглибленого дослідження функціонування форенізації англійської мови у соціальних мережах.

Опитування проводилося в режимі online за допомогою соціальної мережі Telegram. Таким чином результати проведеного опитування наступні:

Основна частина (70%) опитаних розуміє зміст вище наведених неологізмів, серед них переважно студенти; 30% респондентів було важко визначити значення поданих слів (у даному випадку більшість складають викладачі, ймовірно, це пояснюється тим, що останні не так активно користуються соціальними мережами).

Висновок. Отже, при проведенні дослідження, в якому використовувалися методи, опису та аналізу, було з'ясовано питання щодо впливу функціонування форенізації англійської мови. Є підстави вважати, що цей процес дуже активний та неупинний, оскільки, спілкування зараз набуває інтенсивних обертів саме в інтернеті, який є одним із головних джерел надходження неологізмів в нашу мову. Таким чином, функціонування форенізації в соціальних мережах є каталізатором процесу глобалізації. Результати опитування довели, що саме сучасна молодь є посередником між англійською та рідною мовами у лінгвістичному просторі.

Список використаних джерел:

1. Короткий словник неологізмів [Електронний ресурс] // Тренажер з правопису української мови. – 2016. – Режим доступу до ресурсу: https://webpen.com.ua/pages/vocabulary/obsolete_words_and_neologisms.html.
2. Неологізми [Електронний ресурс] // Навчальні матеріали онлайн. – 2019. – Режим доступу до ресурсу: <https://pidru4niki.com/1777040848099/dokumentoznavstvo/neologizmi>.
3. Куліш І. В. Термін «форенізація» походження та місце в сучасній українській терміносистемі перекладознавства / І. В. Куліш. // Текст. Контекст. Інтертекст. – 2017. – С. 1–8.
4. Вострецова В. Застосування доместикації та форенізації при перекладі текстів різних типів / В. Вострецова. // Наукові записки. – 2016. – №116. – С. 103–106.

БОВСУНОВСЬКИЙ А.П.

студент спеціальності практичне богослов'я
наук. керівник Куриляк В.В., к.техн.н., доц.
Український адвентистський теологічний інститут

ЗОВНІШНІЙ ВИГЛЯД ЯК ОЗНАКА ОСОБИСТОСТІ

Актуальність теми: У наш час модний тренд диктує людині свій стиль. Значна кількість реклами містить ідею, що витрати на зовнішність — це інвестиції в себе. Внаслідок агресивного впливу інформації на свідомість, суспільство потрапляє у пастку відповідного маркетингу. Жінки та дівчата протягом всього вільного часу піклуються про зовнішність. Манікюр, зачіски, салони краси, масаж, маски, бренди. Марафони краси день за днем, з року в рік мають динамічний розвиток. Навіть мусульманські країни охопила модна лихоманка, у якій чоловіки перебувають у салонах краси понад декілька годин! Загалом люди витрачають на себе значну кількість фінансів. Підсвідомо набуває сили спотворена оцінка особистості згідно зовнішнього вигляду та інших обставин, які не мають жодного права маніпулювати розумом особи.

Об'єктом дослідження є вплив свідомості людини на її зовнішній вигляд.

Предметом дослідження є набуття гарного зовнішнього вигляду.

Метою нашого дослідження є аналіз руйнівної дії моди на людину та шляхи звільнення від руйнації свідомості.

Аналіз джерельної бази. У суспільстві існує певна бінарна опозиція щодо надання надмірного пріоритету зовнішньому вигляду. Слова видатної Коко Шанель спонукають принаймні зупинитись у бурхливому океані трендів. «Піклуючись про красу, треба починати з серця і душі, інакше ніяка косметика не допоможе»¹ – так стверджував видатний французький модельєр. У час, коли жінки та чоловіки «шаленіли» від новітніх модних стилів, Габріель Бонер (Кокó) Шанель змогла підкорити сферу моди і залишилась відомою навіть сьогодні. Жінка не скорилась, а підкорила.

Більше того, вона надавала перевагу цінності особистості людини. Габріель Бонер, здавалось знецінювала штучний статус, закарбований у зовнішньому вигляді носія моди: *«Якщо вас вразила красою якась жінка, але ви не можете згадати, у що вона була одягнена, – значить вона була одягнена ідеально»*².

Важливо сьогодні мати певну красу внутрішньої людини, від якої залежить загальна оцінка суспільства. Так у повісті Коваленко Р. «Пешком в мамино детство» є опис однієї ситуації, пов'язаної з перевагою розуму над зовнішнім виглядом: *«Вигляд у нас, Петька, незручно людям на очі показуватися, – сказала мама. Вид дійсно був у нас занедбаний. Волосся від пилу і сонця стали жорсткими як солома, весь одяг зім'ятий.*

- Нічого, – сказав я, – по одягу зустрічають, по розуму проводжають. – Тоді все в порядку, – розсміялася мама, – ти виходиш вперед і демонструєш свій розум»³.

Подібних прикладів є дуже багато. Людина має можливість контролювати свою волю щодо вибору зовнішності, аналізування та реакції на зовнішність інших.

Перш ніж почати систематизацію шляхів до незалежності від руйнівного впливу моди та тренду, необхідно усвідомити, що у даному випадку *громадські установки мають характер гіпнозу по природі людини*⁴! Розглянемо один експеримент. У США проводилися складні дослідження по порушенню впевненості в собі. Так, коли групі успішних темношкірих учнів в коледжі непомітно нагадали перед тестом, що вони афроамериканці (було потрібно вказати перед тестом колір шкіри і расу), то успішність проходження могла падати до десяти і більше відсотків, а у окремих осіб і до п'ятдесяти відсотків. Більше того – у деяких починалися істерики, вони починали запевняти, що взагалі не здатні вчитися, поривалися кинути коледж.⁵ Саме таким принципом сьогодні користується маркетинг моди. Динаміка розвитку модних трендів намагається скасувати в людині ідентичність, та пригнічує мотивацію до вдосконалення якості життя, внаслідок чого людина не може бути щасливою. Справжнє щастя не залежить від зовнішніх обставин.

Раніше ми згадували Габріель Бонер (Кокó) Шанель. Слід зазначити, що відомий модельєр була творчою особистістю! А творчі особистості мають особливе мислення. Чим більше людина розвиває свій творчий потенціал живе ідеєю, тим щасливіша вона стає, бо досягає певного успіху. Розумові здібності набувають не тільки послідовного типу мислення, який є зазвичай у всіх повнолітніх людей але образне, почуттєве і навіть цілісне мислення. Ось як почував себе відомий композитор під час створення музичного шедевра: *Моцарт кричав від щастя, його осяяння і натхнення супроводжувалися щастям і екстазом. «Яке це захоплення, на словах передати неможливо!»- писав він у листі про творчість*⁶. Саме подібні особисті творчі натхнення допомагали їй не бути веденою обставинами, але мати певний ентузіазм, збудований на принципово конструктивній ідеології.

Така ідеологія для людини яскраво проглядається у Святому Письмі. Книга Буття містить у Собі такі слова: *«І Бог на Свій образ людину створив, на образ Божий її Він створив, як чоловіка та жінку створив їх»*⁷. Творча людина була створена Творцем на подоби Його. Далі лунає повеління: *«оволодійте нею, і пануйте над всім, що є на землі»*⁸. Згідно цих слів людина має повне право та можливість оволодіти ситуацією, що оточує її, у будь-який час зупинити маніпуляцію над своєю свідомістю, збагатити свою внутрішню красу.

Всі люди різні, і це робить нас особливими та індивідуальними у всій красі. Не є важливим те, який напрямок творчості обирає особа. Кожен напрямок конструктивного мислення, супроводжений творчим потенціалом є особливою ознакою Божої приналежності та певної інспірації. Усвідомлення

цієї належності до Божої Слави спонукає постійно зростати, ставати гарними та щасливими.

Людина зазвичай має необережність вдаватись до крайнощів. Надмірне надавання переваги зовнішньому вигляду з одного боку, та повне ігнорування з іншого... Щастя – це відсутність крайнощів. Той, хто спробував щастя бажатиме вдосконалювати внутрішню красу в контексті творчої сили Всемогутнього Батька. Тільки в таких умовах вдосконалювати зовнішність буде легко. Здобуваймо внутрішню красу, бо що всередині, те й зовні.

Методика дослідження та його результати. Ми провели статистичне дослідження питань впливу розуму на зовнішній вигляд особистості. Опитування мало місце серед осіб, що мають християнський світогляд. Люди вважають, що вплив реклами, має 86% ефективності у світі.

Висновок. Опитувані одноголосно стверджують, що важливо слідкувати за своїм зовнішнім виглядом і надають перевагу оцінці зовнішності згідно внутрішнього світу особистості. Люди впевнені, що зовнішній вигляд залежить від внутрішнього стану людини. Залишається лише навчитись мати внутрішню красу. Саме вона корегує цілісність особистості. Саме цілісність впливає на зовнішній вигляд.

Список використаних джерел:

1. Цитаты известных личностей [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: <https://ru.citaty.net/tsitaty/458278-koko-shanel-ukhod-za-soboi-dolzhen-nachatsia-s-serdtsa-v-protivno/>.
2. Цитаты известных личностей [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: <https://ru.citaty.net/tsitaty/461042-koko-shanel-esli-vasporazila-krasotoi-kakaia-nibud-zhenshchina-n/>.
3. Коваленко Р. Пешком в мамино детство / Р. Коваленко., 1970. – 64 с.
4. Гераимчук И.М. Активизация творческой деятельности: монография / И.М. Гераимчук. – Киев: Издательское предприятие «ПП Нестроевый», 2014. – 552 с.
5. Гладуэлл М. Озарение. Сила мгновенных решений. / М. Гладуэлл., 2010. – 254 с.
6. Holmes E. The Life of Mozart Including His Correspondence. – London: Chapman&Hall, 1878. – P. 211–213.
7. Библия – Заокский: Источник жизни, 2014. – 566 с.

БІЛИК А.С.

*студентка спеціальності практичне богослов'я
науковий керівник Корчук В.І., д.практ.богослов'я, доц.
Український гуманітарний інститут*

ПРОТЕСТАНТИЗМ В УКРАЇНІ: ПЕРЕВАГИ ТА НЕДОЛІКИ

*«Жити треба так, немов Христос помер
вчора, воскрес сьогодні, а прийде завтра»*

Мартін Лютер

Актуальність теми дослідження. Згідно зі статистичними даними, християнство складає 31,2% всього населення земної кулі. Станом на 2015 рік, 36,7% християн сповідує протестантизм [1]. На території України 2,4% населення вважають себе протестантами, що становить 1,125 млн осіб [2]. Звичайно, це не високі показники, але вплив протестантської спільноти особливо відчутний останнім часом – з 2014 року, з початком військових дій на Сході. Гарним прикладом нам слугує історія становлення європейських країн. Вони досягли великого успіху завдяки впливу Реформації. Сьогодні ми широко використовуємо здобутки протестантського руху в освіті, науці, медицині, релігії, законодавстві, техніці тощо. Однак найголовніше завданням, яке ставила перед собою Реформація, – «повернути людей і церкву до чистоти Христового вчення» [3]. У 2017 році Україна разом з усім світом відзначала 500-річчя Реформації. Під час проведення заходів особливу увагу приділяли становленню України як християнської європейської країни у світлі протестантизму. Це дало змогу на державному рівні побачити переваги та недоліки саме цієї течії християнства. Останнім часом вона набуває все більшого поширення серед населення. Тому сьогодні протестанти відіграють важливу роль у розвитку України. Таким чином з'ясування переваг та недоліків протестантизму в Україні є актуальним і важливим напрямом дослідження.

Метою дослідження є встановлення переваг та недоліків українського протестантизму.

Для досягнення зазначеної цілі необхідно виконати наступні **завдання**:

- ✓ Виконати огляд літератури, яка містить інформацію про діяльність протестантських спільнот в Україні;
- ✓ Провести статичне дослідження (анкетування) з метою окреслення ролі протестантизму на території України;
- ✓ Зробити висновок про переваги та недоліки протестантизму в Україні.

Об'єктом дослідження є роль сучасного протестантизму в Україні.

Предметом дослідження є визначення переваг та недоліків українського протестантизму.

Літературний аналіз. Дослідженням теми протестантизму в Україні займалися багато вчених, які майже одноголосно акцентували увагу на

активності третьої гілки християнства. Діяльність українських протестантів спрямована на утвердження біблійних принципів на засадах державності. Так Оксана Скорик у своїй магістерській роботі переконливо стверджує, що «поширення протестантських ідей сприяло піднесенню і розвитку національної української культури» [5]. І не лише культури, а й інших сфер суспільного життя. Адже вже й нині протестантизм виходить на передові позиції й стає «найдинамічнішою конфесією» в Україні [6]. Зростає не тільки кількість членів протестантських громад, але й роль, яку вони відіграють у становленні та розвитку нашої Батьківщини.

Це спричинено рядом факторів, зокрема постійне збільшення кількості вірян. За словами В.А. Запорожця, «це, по-перше, сімейне виховання у родині..., по-друге, поступове зростання пропагандистської та місіонерської активності» [6]. Неможливо уявити розвиток сучасного протестантизму без залучення дітей, місії та соціальної роботи. Адже останнім часом, зокрема після 2014 року, коли розпочалася війна, протестанти активно долучилися до допомоги потребуючим в зоні АТО. Так, С.В. Филипчук, кандидат історичних наук, доцент кафедри релігієзнавства Національного університету «Острозька академія», пише про те, що «...ми можемо констатувати очевидний успіх протестантів за роки незалежності в соціальній роботі» [7].

На завершення літературного аналізу варто зазначити, що сьогодні «традиційний український протестантизм – це важливий фактор міжконфесійної злагоди» [4], без якого неможливо уявити Україну такою, яка вона є нині.

Отже, орієнтуючись на вислови відомих дослідників, можемо прийти до висновку, що протестантська діяльність на території України розглядається як позитивний фактор, що, безперечно, є перевагою протестантизму.

За допомогою статистичного дослідження «анкетування» необхідно окреслити роль протестантизму на території України.

Методологія дослідження. У процесі дослідження були використані наступні методи: анкетування, корпоративний аналіз та логічний метод з метою збору інформації за напрямком дослідження ролі протестантизму в Україні. Метод анкетування дозволив визначити як студенти УАЦВО (Український Адвентистський Центр Вищої Освіти) у кількості 33 осіб розцінюють діяльність протестантів на території України, їхню роль у суспільстві та чи помічають активність протестантів у різних сферах суспільного життя. Корпоративний аналіз та логічний метод допомогли проаналізувати результати анкетування та окреслити роль протестантизму в Україні.

Результати дослідження. В результаті анкетування було виявлено, що 90,9% (30 осіб) відносять себе до протестантизму, 3% (1 особа) до віросповідання православ'я, а 6,1% (2 особи) зазначили, що взагалі не вірять у Бога.

На питання чи помічали ви у діях протестантів негативні прояви їхнього світогляду респонденти відповіли наступним чином: так – 47,1% (16 осіб), ні – 29,4% (10 осіб), важко сказати – 23,5% (8 осіб).

Крім того, 97,1% (32 особи) підтвердили, що дії протестантських громад на території України є позитивними для розвитку держави, а 100% (33 особи) знають, що протестанти створюють дитячі будинки сімейного типу, усиновляють сиріт, займаються вихованням їх на біблійних принципах.

На питання, як ви ставитеся до щорічного Дня Подяки, який започаткували саме протестанти, респонденти відповіли наступним чином: позитивно, активно беру участь – 75,8% (25 осіб), нейтрально – 21,2% (7 осіб).

На інформаційний запит чи впливають протестанти на політику 42,4% (14 осіб) зазначили, що так, а 42,4% (14 осіб) дане питання спонукало задуматися над ситуацією в країні.

Проаналізувавши літературні джерела, було визначено, що протестантизм в Україні відіграє важливу роль у житті суспільства. Діяльність протестантів охоплює різноманітні сфери: освіту, політику, культуру, медицину тощо. Спираючись на праці дослідників, розуміємо, що вплив протестантизму на території України сприймається як позитивний фактор, без якого наша Батьківщина не досягла б такого високого рівня розвитку. Безперечно, це підкреслює перевагу протестантизму. У результаті анкетування 97,1% (32 особи) респондентів підтвердили, що діяльність протестантських громад сприймають як позитивне явище для подальшого розвитку України. І цей фактор, безперечно, підкреслює значущість протестантизму та представляє дану гілку християнства з позитивного боку.

Загалом я вважаю, що проведене дослідження підтвердило думку про те, що протестантизм є важливим для руху України за прикладом провідних європейських держав. Реформація дала поштовх для розвитку і цей процес активно спостерігається на території нашої країни. Тому можна стверджувати, що роль протестантизму визначається в позитивному світлі, що і являє собою перевагу, і важливість існування цієї гілки християнства на теренах України.

Список використаних джерел:

1. Чисельність протестантів [Електронний ресурс] // Християни для України. – 2020. – Режим доступу до ресурсу: <http://c4u.org.ua/chyselnist-protestantiv/>.
2. Релігія в Україні [Електронний ресурс] // Вікіпедія. – 2020. – Режим доступу до ресурсу: https://uk.wikipedia.org/wiki/%D0%A0%D0%B5%D0%BB%D1%96%D0%B3%D1%96%D1%8F_%D0%B2_%D0%A3%D0%BA%D1%80%D0%B0%D1%97%D0%BD%D1%96.
3. Герус В.В. Протестантизм в Україні / В.В. Герус. // Історія. Філософія. – С. 402–403.
4. Протестантизм як предмет релігієзнавчого дослідження / П.Л. Яроцький // Українське релігієзнавство. – 2006. – №40. – С. 171-187.

5. Скорик О.В. Протестантизм в Україні у XVI – XVIII ст. / Оксана Володимирівна Скорик. // Житомирський державний університет імені Івана Франка. – 2014.
6. Запорожець В.А. Протестантизм в Україні: історичні здобутки й сучасність / В.А. Запорожець. // «Молодий вчений». – 2016. – С. 472–476.
7. Филиппчук С.В. Здобутки, проблеми й перспективи Євангельських церков України: досвід 20 років в умовах незалежності / С. В. Филиппчук. // Наукові записки. Серія «Історичне релігієзнавство». – 2011. – №5. – С. 211–219.

БОЛИЧЕВ Ф.О.

*студент спеціальності фізичне виховання
наук. керівник Терещенко В.І., к.пед.н., проф.
Український гуманітарний інститут*

ОЗДОРОВЧЕ ПЛАВАННЯ ЯК ЗАСІБ ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ СТУДЕНТІВ

Актуальність теми обумовлено тим, що фізичне виховання є основною частиною навчально-виховного процесу у ЗВО. Воно спрямоване на зміцнення здоров'я студентів, підвищення їх працездатності і необхідно для того, щоб готувати фахівців, котрі за своїми морально-вольовим і фізичним якостям відповідали б вимогам соціальних запитів.

Рівень здоров'я і низька рухова активність студентів – проблема, яка приваблює увагу багатьох фахівців. Плавання – хороша основа для фізичної підготовки людини, так як вода, як специфічне середовище, висуває певні вимоги до функціонування всіх систем організму. Дослідження плавання, як засобу фізичного виховання є наразі актуальним завданням, що вирішує низку проблем студентської молоді.

Об'єкт дослідження: заняття оздоровчим плаванням у системі ЗВО.

Предмет дослідження: методика проведення занять з оздоровчого плавання для студентів ЗВО.

Мета дослідження: аналіз особливостей застосування оздоровчого плавання як засобу фізичного виховання студентів.

Відповідно до поставленої мети було визначено коло **завдань**, які вирішувалися послідовно:

- ✓ Здійснити аналіз спеціальної літератури з тематики оздоровчого плавання в системі фізичного виховання студентів ВНЗ.
- ✓ Проаналізувати методи організації і проведення занять з оздоровчого плавання.
- ✓ Розробити методику занять з оздоровчого плавання для студентів ВНЗ.

- ✓ Визначити головні напрями та засоби втілення, інтегрування, застосування оздоровчого плавання в системі фізичного виховання ВНЗ.

Для вирішення зазначених завдань використовувалися наступні **методи** дослідження: теоретичні методи (аналіз науково-методичної літератури; якісний аналіз даних, їх систематизація; абстрагування, аналіз і синтез, індукція і дедукція, моделювання; системний метод); методи емпіричного дослідження (спостереження, порівняння педагогічне моделювання, педагогічний експеримент).

На першому етапі досліджено сутність та зміст такої форми фізичної активності, як оздоровче плавання. У літературі знаходимо низку наукових досліджень, присвячених проблемі застосування оздоровчого плавання як засобу фізичного виховання студентів (Н. Ж. Булгакова, В. В. Стригин, А. Ю. Петров). Автори насамперед зазначають, що плавання є унікальною системою фізичних вправ. Заняття плаванням сприяють ефективному розвитку серцево-судинної і дихальної систем, опорно-рухового апарату, всіх груп м'язів.

При постійних та послідовних заняттях плаванням відбувається удосконалення таких фізичних якостей, як сила, швидкість, витривалість, рухливість в суглобах, координаційні здібності. Формується правильна постава завдяки симетричному характеру рухів і горизонтальному розташуванню тіла у воді. Плавання – хороша основа для фізичної підготовки людини, так як вода, як специфічне середовище, висуває певні вимоги до функціонування всіх систем організму. Встановлено, що заняття плаванням – це один з найкращих шляхів загартовування і покращення імунітету організму до змін зовнішнього середовища. Комплекс позитивних змін в серцево-судинній системі зумовлений заняттями плаванням: в опорно-руховому апараті і в багатьох інших системах. Встановлено, що плавання дає можливість відмінно тренувати м'язи серця, посилювати їх функції. Водне середовище впливає на підвищення інтенсивності обміну речовин в організмі, вдосконалення роботи вестибулярного апарату. Специфічні рухи у воді сприяють підвищенню статокінетичної стійкості, покращенню рівноваги.

На другому етапі досліджено та проаналізовано методи організації і проведення занять з оздоровчого плавання, існуючі засоби практичного розділу програми дисципліни «Фізична культура» та включення до програм занять з оздоровчого плавання, які визначаються кафедрами фізичного виховання в кожному навчальному закладі самостійно. З'ясувалося, що одним з обов'язкових видів рухової активності студентів є плавання. Плавання, як основа для фізичної підготовки людини, вирішує низку проблем: зміцнення здоров'я; поліпшення показників фізичного розвитку; освоєння життєво важливих рухових умінь, навичок і якостей; розширення діапазону функціональних можливостей фізіологічних систем організму; підвищення опірності захисних сил організму; виховання свідомого і активного ставлення до цінності здоров'я та здорового способу життя; навчання способам

самоконтролю при виконанні фізичних навантажень різного характеру; дотримання правил особистої гігієни, раціонального режиму праці та відпочинку, повноцінного і раціонального харчування [4].

Для студентів за основу фізичного виховання доцільно брати послідовний розвиток різних фізичних якостей з введенням спеціальних оздоровчих фізичних вправ. Основне питання в методиці занять – визначення вихідного і необхідного рівня фізичного навантаження з урахуванням стану здоров'я, статі, фізичної підготовки. Величина фізичного навантаження залежить від ряду компонентів: підбору фізичних вправ і їх кількості, вихідних положень, темпу, ритму і амплітуди виконання, від тривалості заняття й інших чинників.

На третьому етапі розроблено методику занять з оздоровчого плавання для студентів ВНЗ, визначено головні напрями та засоби втілення, інтегрування, застосування оздоровчого плавання в системі фізичного виховання ВНЗ. Для вирішення цих завдань був складений комплекс вправ з оздоровчого плавання для студентів, який повинен забезпечувати рівномірний розподіл фізичного навантаження на всі групи м'язів, служити загальному зміцненню організму, розвитку і підтримці таких фізичних якостей, як сила, швидкість, витривалість. Спеціально підібрані комплекси вправ у воді, які регулярно застосовуються в поєднанні з елементами гімнастики, легкої атлетики, спортивними і рухливими іграми, сприяють акцентованому і цілеспрямованому керуванню здоров'ям, підвищенню розумової і фізичної працездатності, відновленню порушені функції організму, формуванню необхідного рівня знань, умінь і навичок здорового способу життя в умовах вузу.

Висновок. Отже, значення оздоровчого плавання для студентів в системі їх фізичного виховання, укріплення здоров'я, та й взагалі успішного навчання в ВНЗ неможливо переоцінити. Успішне застосування розроблених програм проведення занять з оздоровчого плавання може сприяти найбільш ефективному формуванню у студентів комплексного уявлення про вплив фізичної культури на організм та всі сфери життя.

Подальше дослідження цієї актуальної теми дає можливість впровадження та удосконалення педагогічних підходів у фізичному вихованні студентів та піклуванні про здоров'я цілої соціальної групи та кожного окремого індивіда.

Список використаних джерел:

1. Булгакова, Н.Ж. Познакомьтесь – плавание: Первые шаги в спорте / Н.Ж. Булгакова. – Москва АСТ: Астрель, 2002.
2. Викулов, А.Д. Плавание: Учебное пособие для студ. высш. учеб. заведений / А.Д. Викулов. – Москва: Владос-Пресс, 2003. – 368 с.
3. Волегов В. П. Ускоренное обучение плаванию молодежи // Плавание / В.П. Волегов. – Москва:ФИС, 1986. – С. 50–54.

4. Зернов, В.И. Плавание: Метод, пособие. Практикум по разделу «Методика обучения» (700 упражнений для обучения навыку плавания) / В.И. Зернов. – Мн.: ГШ III, Промпечать, 1998. – 88 с.

5. Комарова, Л.Г. Оздоровительное плавание: проблемы и пути их решения // Теория и практика физической культуры / Л.Г. Комарова. – 1994. – № 11. – С. 34–36.

БРОВКО О.В.

*студентка спеціальності психологія
наук. керівник Боличева О.В., к.псих.н., доц.
Український гуманітарний інститут*

ТРУДОВІ НАВИЧКИ У ФОРМУВАННІ ОСОБИСТОСТІ ПІДЛІТКА

Актуальність цього дослідження обумовлена тим, що в наш час соціум потребує нових рішень щодо виховання нового покоління, адже сучасних дітей потрібні сучасні рішення, сучасний підхід. Головний зміст зростання людини становить її перехід від дитинства до дорослості. Цей перехід підрозділяється на два етапи: підлітковий вік і юність (рання і пізня). У підлітковому віці закладаються фундаментальні якості особистості, що забезпечують психологічну стійкість у дорослому житті, позитивні моральні орієнтації, життєздатність та працелюбність. Ці важливі якості особистості не розвиваються спонтанно, а поступово формуються в певних соціальних умовах: батьківської любові, участі педагогів, спілкування з однолітками і під впливом сприятливого навколишнього середовища, коли у підлітка остаточно формується потреба бути визнаним, здатність співпереживати і радіти іншим людям, нести відповідальність за себе й інших, а також прагнення навчитися багато чому.

Метою є дослідження особливостей дорослішання підлітка і того, як впливає трудова діяльність на становлення особистості.

Об'єктом дослідження даної роботи є процес формування особистості в трудовій діяльності.

Предметом дослідження є педагогічні умови формування особистості в трудовій діяльності.

Для розкриття досліджуваної тематики поставлені та вирішені наступні **завдання**:

- ✓ Розкрити особливості формування особистості підлітка;
- ✓ Дослідити психологічні особливості трудової діяльності;
- ✓ Визначити роль та місце педагога в трудовому вихованні;

Застосовано наступні **методи** дослідження: аналіз, синтез, порівняння, системний аналіз, конкретизація.

У роботі використані праці авторів, які займались дослідженням впливу трудових навичок на формування особистості, зокрема Гур'єв М. Є., Макаренко А. С., Сухомлинський В. А.

По перше, формування особистості підлітка в значній мірі залежить від того, як проявить себе у процесі його життя і виховання зв'язок між самооцінкою, домаганнями та реальними можливостями задовольнити, виправдати свою самооцінку, свої домагання. В основі самосвідомості підлітка лежать судження про нього інших дорослих, колективу, товаришів. Молодший підліток немов дивиться на себе з боку, очима оточуючих. Тому

дуже важливо у цьому віці звертати увагу дитини на те, як будуть вдячні люди після виконання ним певної роботи [1].

По друге, з віком починає складатися тенденція самостійно аналізувати і оцінювати власну особистість. Але оскільки підліток ще не володіє достатнім умінням правильно аналізувати власні особистісні прояви, то можливі конфлікти, породжувані протиріччям між рівнем домагань підлітка, його думкою про себе і його реальним становищем в колективі, ставленням до нього з боку дорослих і товаришів. Підлітковий вік – дуже важливий період у розвитку ідеалів особистості. Якщо для молодших підлітків такими ідеалами виступають образи конкретних людей, то у старших підлітків вони набувають синтетичного характеру, базуючись на узагальненні уявлень про людей, якості яких їм імпонують. Ідеали стають взірцем для наслідування, правилом, у відповідності з яким намагаються діяти підлітки.

Людина – активна, діяльна істота, а не пасивний об'єкт впливу середовища. Тому зовнішні умови життя, зовнішні впливи визначають психіку людини не прямо, а через процес взаємодії людини з середовищем, через її діяльність у цьому середовищі. При цьому правильно говорити не про вплив середовища, а про процес активної взаємодії людини з ним. Людина може сама свідомо змінити свою власну особистість, тобто займатися самовихованням, самовдосконалення. Процес самовиховання при цьому мотивується середовищем, в процесі активної взаємодії з якою він відбувається.

Як ми вже зазначили, одним із зовнішніх факторів формування підлітка є трудова діяльність. Праця є не тільки життєвою необхідністю, без якої важко уявити людське існування, а й сферою багатогранних проявів духовного життя, духовного багатства особистості. Важливе виховне завдання полягає в тому, щоб почуття особистої гідності кожного вихованця ґрунтувалося на трудовому успіху [2].

По третє, трудове виховання безпосередньо і опосередковано є основою гармонійного розвитку дитини, але сам процес переходу з однієї вікової ступені в іншу знаходиться в компетенції професійного педагога, вчителя. Важливо оцінювати результати своєї роботи з дітьми, щоб при необхідності коригувати її зміст, вносити зміни, підбирати більш дієві прийоми виховання. З цією метою можна використовувати деякі методики. Наприклад, методики засновані на індивідуальних бесідах з дітьми (про працю дорослих та дітей). Результати цих бесід не обговорюються з дитиною; вони служать для дорослого лише орієнтиром до подальшої роботи і можуть стати предметом загальної бесіди з дітьми вже після проведення індивідуальних бесід.

Висновок. Отже, трудові навички мають велике значення на формування особистості підлітка. При цьому дуже важливу роль відіграє виховання. Наявність конкретної цілі робить його систематичним і послідовним. Особлива роль у формуванні людської особистості належить шкільному вихованню, оскільки цілеспрямований виховний вплив на неї

передбачає не лише виховання позитивних якостей, а й подолання наслідків впливу негативних об'єктивних чинників.

Список використаних джерел:

1. Гур'єв М. Є. Психологічний аналіз вікових особливостей підлітків / М. Є. Гур'єв // нове слово в науці і практиці: гіпотези і апробація результатів досліджень. – 2015. – №16. – С. 69–76.
2. Макаренко А. С. Лекції про виховання дітей / А. С. Макаренко // «Народная Асвета». – 1978. – С. 66–74.
3. Сухомлинський В. А. Серце віддаю дітям / В. А. Сухомлинський // «Луміна». – 1978. – С. 201–218.

БРОНОВИЦЬКА А.-М.В.

*студентка спеціальності романо-германська філологія
наук. керівник Клімук В.В., викладач
Український гуманітарний інститут*

ДОМЕСТИКАЦІЯ ЯК ЧИННИК ФОРМУВАННЯ СОЦІОКУЛЬТУРНОЇ ІДЕНТИЧНОСТІ ПЕВНОЇ МОВИ

Актуальність теми. Швидкі зміни, процеси глобалізації та міжкультурна комунікація у світі зробили переклад суттєвим чинником асиміляції інших мов з англійською мовою зокрема та девальвації національної ідентичності в цілому. У зв'язку з цим дослідження перекладацької стратегії доместикації набуває актуальності.

Об'єктом дослідження є теорія та практика перекладу.

Предметом дослідження є доместикація.

Метою дослідження є розгляд перекладацької стратегії доместикації та її ролі в перекладі як чинника соціокультурної ідентичності певної мови.

Для досягнення мети ставились наступні **завдання**:

- ✓ надати визначення терміну «доместикація» з лінгвістичної точки зору;
- ✓ дослідити особливості функціонування перекладацької стратегії доместикації в перекладі компонентів культурного характеру;
- ✓ розглянути використання доместикації у сучасній теорії перекладу.

Для досягнення поставленої мети були використані загальнонаукові **методи** аналізу та синтезу, а також описовий метод.

На першому етапі дослідження було надано визначення терміну «доместикація» з лінгвістичної точки зору.

«Доместикація – це стратегія наближення тексту до культури мови, якою він перекладається, при цьому може спостерігатися втрата інформації тексту оригіналу» [1]. Стратегія передбачає надання першотвору

національного мовно-культурного забарвлення в перекладі, заміну елементів оригіналу культурними цінностями, маркерами мови перекладу, наближаючи тим самим твір до потреб читача.

Замість терміна «доместикація» дослідники перекладу часто використовують термін «одомашнення» (І.Самохіна, Л.Андрейко, С.Снігур). Важливо звернути увагу, що уперше термін був використаний Лоренсом Венуті в 1995 в одній з його робіт, але протягом двох попередніх століть до цього перекладознавці обговорювали це явища. На думку Л. Венуті, «доместикація передбачає створення тексту перекладу, який би читався настільки плавно, наскільки це можливо; при цьому тексти повинні ретельно відбиратися» [2].

Термін «доместикація» неодноразово піддавався порівняльному аналізу дослідниками перекладознавства, зокрема, В. фон Гумбольдтом, Ф. Шлейєрмахером, І. Корунцем.

На другому етапі було досліджено особливості функціонування перекладацької стратегії доместикації в перекладі компонентів культурного характеру.

Доместикація означає стратегію, за допомогою якої перекладач надає перекладу рис культурної спадщини носія мови. Стратегія доместикації робить перекладача вільним у створенні нової реальності, близької до читача за мовою, культурою, менталітетом, задовольняє запити на національну ідентифікацію, не надто переймаючись збереженням автентичності оригіналу.

Можна виокремити дві причини використання стратегії доместикації у перекладацькому контексті: перша – це наближення тексту до культури глядача, друга – надання вітчизняного колориту перекладу.

Більшість перекладознавців притримуються стратегії доместикації, прагнучи до «прозорого перекладу», плавності та елегантності мови, до підкорення культурного чужого домінуючим цінностям цільової культури.

На третьому етапі було розглянуто використання доместикації у сучасній теорії перекладу.

В наш час доместикація широко використовуються не лише в перекладі художніх текстів, але і в аудіо-візуальному перекладі (дубляж, накладання субтитрів та закадровий переклад). Дублювання фільмів – це прояв стратегії доместикації, яка нейтралізує іноземні елементи у тексті оригіналу, а тому більший наголос робиться на культурі цільової аудиторії.

Висновок. Таким чином, представлена інформація дозволяє зробити висновок, що стратегія доместикації надає перекладу форми національної ідентифікації, а перекладачу право створити нову реальність згідно з авторським правом. Художній переклад є проекцію національної мови, культури, ментальності на іншомовний твір, іншу культуру, тож видається обґрунтованим визнання стратегії доместикації як способу соціокультурної ідентифікації.

Список використаних джерел:

1. Gile D. Basic concepts and models for interpreter and translator training / Daniel Gile. – Amsterdam; Philadelphia: John Benjamins Pub. Co, 2009. – xv, 283 p.
2. Hodges P. Cultural Approach in Translation [Електронний ресурс] / Peter Hodges. – 2012. – Режим доступу: translationdirectory.com/articles/article2202.php.
3. Behtash E. A Diachronic Study of Domestication and Foreignization Strategies of Culture-Specific Items: in English Persian Translations of Six of Hemingway's Works / Esmail Behtash, Sepideh Firoozkoobi // World Applied Sciences Journal. – 2009. – №7(12). – P. 1576–1582.
4. Корнаухова Н. Переводческие стратегии в аспекте манипуляции сознанием / Н. Г. Корнаухова // Вестник Иркутского государственного лингвистического университета. – №3(15). – 2011. – С. 90–96.
5. Вострецова В. Застосування доместикації та форенізації при перекладі текстів різних типів / В. Вострецова // Наукові записки. – Кіровоград: РВВ КДПУ ім. В. Винниченка, 2013. – №116. – С. 103–106.

БРЮШКОВА В.В.

*студентка спеціальності романо-германська філологія
наук. керівник: Поліна Г.В., к.філол.н. доц.
Український гуманітарний інститут*

ПОГЛЯДИ НА ВИХОВАННЯ ДІТЕЙ, ТА МЕТОДИ ЇХ ВИХОВАННЯ, ЗМАЛЬОВАНІ В ПОВІСТІ М.ТВЕНА «ПРИГОДИ ТОМА СОЙЄРА»

Актуальність проблеми виховання дітей зумовлена кризою сучасного суспільства, в якому сталося розмивання моральних норм та духовних цінностей, що ускладнює процес виховання та морального становлення дітей на рівні як сімей, так і виховних закладів. Важливість цього дослідження полягає у виокремленні принципів виховання дітей у повісті Марка Твена «Пригоди Тома Сойєра» та їх адаптація до потреб сучасного освітнього процесу.

Об'єктом дослідження є повість Марка Твена «Пригоди Тома Сойєра».

Предметом дослідження є принципи виховання дітей, відображені в повісті «Пригоди Тома Сойєра».

Метою цієї роботи є аналіз соціального впливу оточення на виховання дітей в повісті «Пригоди Тома Сойєра», та актуалізація виокремлених принципів виховання для учасників сучасного освітнього процесу.

Для досягнення мети було вирішено наступні **завдання**:

✓ здійснено аналіз фахових джерел з обраної тематики;

- ✓ систематизовано, на підставі аналізу змісту повісті, конструктивні та деструктивні принципи впливу оточення на поведінку героя;
- ✓ надано пропозиції щодо підвищення ефективності процесу виховання дітей для учасників сучасного освітнього процесу.

Огляд джерел. У зв'язку з актуальністю обраної теми, їй присвячена велика кількість наукових праць, зокрема, Сухомлинський В. А. «Як виховати справжню людину», Ушинський К. Д. «Людина як предмет виховання», Януш Корчак «Дитина в сім'ї», Ромашина О. Ю. «Педагогіка», Журавлев В. И. «Педагогіка в системі наук про людину», Маликова Л. І. «Виховання в сучасній школі», Новиков А. М. «Підстави педагогіки», Гуляіхин В. Н. «Правове виховання людини як процес формування ціннісно-смыслового компонента правосвідомості», Мішель Борба «Ні поганій поведінці: 38 моделей проблемної поведінки дитини, і як з ними боротися».

Для дослідження принципів виховання дітей використовувались **методи** аналізу та синтезу, конкретизації, спостереження, порівняння – для аналізу поведінки героя обраного твору в різних колах суспільства.

На першому етапі дослідження було проаналізовано стан висвітлення даної тематики у фаховій літературі. Було виявлено, що саме ця тема є однією з найпоширеніших. Зокрема, видатний український педагог Сухомлинський В. А. зробив значний внесок у дослідження тим, що описав, методи, які є ефективними у вихованні дитини. Саме на них ми спирались у нашому дослідженні. В результаті аналізу фахової літератури ми дійшли висновку, що найефективніше виховання, це виховання правдою. Як стверджував В. А. Сухомлинський, дитина, схожа на вогник, щоб запалити його потрібна іскра [1]. Другий важливий внесок в теорію виховання був зроблений Юркевичем Памфилом Даниловичем «Про християнство та виховання». Він описує, як правильно виховати дитину, про мету виховання, про тісний взаємозв'язок виховання і навчання, протиставлення язичницької і православної педагогіки. Аналізуються різні методики і форми викладання [2].

На другому етапі дослідження було систематизовано, на підставі аналізу змісту повісті, конструктивні та деструктивні принципи впливу оточення на поведінку героя. Як відомо, оточення дуже впливає на розвиток та світогляд людини, і перший чинник впливу на людину – це сім'я. Батьки завжди бачать сильні та слабкі сторони характеру дитини, люблять її, але діють відповідно до ситуації: *«Він суще чортеня, я знаю, але ж він, бідолаха, син моєї покійної сестри, у мене якось духу не вистачає карати його. Потурати йому – совість замучить, а накажеш – серце розривається. Недарма ж сказано в Писанні: вік людський короткий і сповнений скорботи; і я думаю, що це правда. Нині він ухиляється від школи; доведеться мені завтра покарати його – засажду за роботу»*. Тітка Полі, часто жаліла його,

але й частенько наказувала. І на прикладі сім'ї Том вчився любові та справедливості.

Крім того, конструктивні принципи впливу оточення, ми можемо побачити в церкві, яку відвідував головний герой. Наприклад, усі діти, що відвідували недільну школу, вчили вірші з Біблії, на пам'ять, і вчителі заохочували дітей у цьому. *«І в ту саму хвилину, коли будь-яка надія покинула його, вперед виступив Том Сойєр з дев'ятьма жовтими квитками, дев'ятьма червоними та десятьма синіми і забажав собі Біблію. Це був грім серед ясного неба»*. Хоча, як ми знаємо із цього прикладу, Том знову не повадився належним чином, він усвідомлював важливість біблійних істин та Біблії, що часто зупиняло його і допомагало робити правильний вибір, коли поблизу не було дорослих.

Деструктивні принципи впливу оточення, ми можемо побачити в колі друзів головного героя. Прикладом може слугувати діалог між Томом та його другом Джо Гарпером. *«Зберуться, я підійду до тебе і скажу: «Джо, трубка з тобою? Щось захотілося покурити». А ти відповіси так, між іншим, ніби це рівно нічого не означає: «Так, стара трубка зі мною, і запасна теж є, тільки тютюн неважливий». А я скажу: «Це нічого, аби був міцніше». А ти дістанеш обидві трубки, і ми з тобою запалимо як ні в чому не бувало, – то то вони здивуються»*. Тобто Том переймає звички своїх друзів, і ці звички погано на нього впливають.

На третьому етапі дослідження, на основі аналізу методів виховання, представлених в тексті повісті, надано пропозиції щодо підвищення ефективності процесу виховання дітей для учасників сучасного освітнього процесу. Хоча розповідь про шкільні негаразди Тома Сойєра йде в тонах м'якого гумору, школа для нього – «тюрма і кайдани», а час від неділі до неділі – «тиждень мук». Автор вживає вислів «замучені і засмикані хлопчики», «отупіли діти». Такий вислів вживається, бо вчитель був жорстокий, бив дітей, сварив. Наприклад, такі методи можуть вдосконалити процес виховання шляхом: а) організації у школі виховних центрів; б) органічного поєднання завдань, що вирішують школи з потребами середовища; в) створення у школі атмосфери поваги до знань, таку спробу ми бачимо в повісті: публічне нагородження кращих учнів.

Крім того, експресивність розповіді та наочність теж сприяють позитивному досвіду у навчанні. Том Сойєр, це невгамовний бешкетник, який полюбляв більше грати, ніж працювати. Але і цього хлопчика можна зацікавити так, що він буде слухати. Наприклад, коли пастор проповідував емоційно і зворушливо, Том Сойєр зацікавився проповіддю, і навіть, мало не вперше, роздумував над нею. *«Проповідник намалював величну і зворушливу картину того, як настане царство Боже на землі, і зберуться всі народи, які населяють землю, і лев ляже поруч з ягням, а немовля поведе їх»*. Так само і Е. Хаббард стверджує, що «Мета навчання дитини полягає в тому, щоб зробити її здатною розвиватися далі без допомоги вчителя» [4].

Для того, щоб дитина слухалась, необов'язково сварити її, дитину треба вчити прикладом, що відповідає віковим потребам. Думку про важливість відповідного виховання дітей також поділяє і сам письменник Марк Твен, який у своїй повісті «Пригоди Тома Соєра», сказав: *«Якби Том був великим і мудрим мислителем, на зразок автора цієї книги, він зробив би висновок, що робота – це те, що людина зобов'язана робити, а Гра – те, чого вона робити не зобов'язана»* [3].

Висновок. Отже, дитина сприймає інформацію тільки побачивши, або яскраво уявивши картину. Це є дуже важливою складовою виховання, так само як і коло спілкування дитини, а також любов з боку сім'ї.

Список використаних джерел:

1. Сухомлинский В.А. Про виховання / В.А. Сухомлинский // – Москва: Політична література, 1982. – 270 с.
2. Юркевич П.Д. Про християнство та виховання / П.Д. Юркевич // – Луганськ: ЛГПУ, 2005. – С. 100–105.
3. Твен М. М Пригоди Тома Соєра. Пригоди Гекльберрі Фінна / М. М. Твен // Київ: Веселка, 1990. – 496 с.
4. Хаббард Е. Детская дианетика / Е. Хаббард // Минск: 2003. – 150 с.

ВАРЕНЯ М. П.

*студентка спеціальності журналістика
наук. керівник Синчак Б.А., викладач
Український гуманітарний інститут*

МЕТОДИКА ПОБУДОВИ ЗАПИТАНЬ У ТЕЛЕВІЗІЙНОМУ ІНТЕРВ'Ю

В умовах динамічного розвитку інформаційних технологій важливого значення набувають новітні розробки, пов'язані з удосконаленням діяльності ЗМІК, серед яких телебачення займає чільне місце. Хоча сьогодні телебачення відчуває конкуренцію з боку мережі Інтернет, утім воно залишається лідером серед інших медіа щодо обсягів споживання та чисельності аудиторії. Для утримання свого глядача телебачення змушене більшою мірою враховувати інтереси потенційних реципієнтів, що вже сьогодні проявляється в процесі диверсифікації телевізійної пропозиції. Для того, щоб продукувати якісний інформаційний продукт, на телебаченні мають працювати висококваліфіковані журналісти, озброєні міцними знаннями та належними професійними вміннями й навичками. На них покладена величезна відповідальність щодо формування конструктивного інформаційного простору та громадської думки в контексті сучасних українських суспільно-політичних реалій. Телевізійний журналіст – це професійний суб'єкт, який зобов'язується бути чесним, порядним, об'єктивним та гуманним у виконанні своїх професійних обов'язків.

Об'єкт дослідження: телевізійне інтерв'ю.

Предмет дослідження: специфіка побудови запитань в телевізійному інтерв'ю.

Мета дослідження: проаналізувати роль запитань у телевізійному інтерв'ю, з'ясувати аспекти що впливають на особливості побудови запитань у процесі інтерв'ювання.

Актуальність дослідження: у сучасному медіапросторі значною популярністю користується жанр телевізійного інтерв'ю. Споживачі бажають своєчасно отримувати якісну, достовірну, актуальну та цікаву інформацію про персон, діяльність яких являється предметом суспільного дискурсу. І у зв'язку з цим дослідження особливостей інтерв'ювання потребує додаткового огляду.

Жанр інтерв'ю – один з важливих аспектів в журналістиці, тому він досить швидко розвивається і стає популярним. В сучасному світі стало перспективним створювати власне шоу і на кожен з випусків запрошувати когось поспілкуватися. Таким чином збільшується кількість людей, які стають обізнаними в інтерв'юванні, тому що більшість з них не мають журналістської освіти і досліджують усе самостійно. Такі програми набрали обертів за останні роки, особливо розважального жанру. В Сполучених Штатах Америки це все розпочалося раніше, а до нас в Україну дійшло пізніше, тому такі шоу-програми в США вже не такі актуальні, як для Українців зараз.

Як і кожен жанр, інтерв'ю повинно мати власну драматургію, яка базується на чотирьох головних компонентах: тема, сюжет, фабула і середовище, у якому розвивається фабула.

Попередня робота, підготовка до інтерв'ю мають величезне, а інколи й вирішальне значення. По-перше, це вивчення проблем, пов'язаних з інтерв'ю, окреслення кола розмови, підготовка важливих питань, а якщо треба (найчастіше – у суто інформаційних інтерв'ю, або в інтерв'ю, які потребують використання значної чи точної офіційної інформації), то і попереднього обговорення з героєм інтерв'ю необхідних питань. Але в будь-якому випадку, якщо, звичайно, це не офіційне інтерв'ю, скажімо, з державним діячем, слід створювати невимушену атмосферу інтерв'ю, спілкуватися не канцеляризмами, а розмовною мовою, уникаючи тривалих періодів і професійної лексики.

Способи і методи постановки питань поділяють на особисті й технічні.

А) До особистих відносяться:

- аналіз і оцінювання;
- тестування;
- інтерв'ю-співбесіда.

Б) Технічні способи оцінювання:

- робочий експеримент (оцінні центри);
- графологічний висновок.

У групі особистих способів оцінювання найскладніше проводити інтерв'ю. Інтерв'ю – не ідеальний метод особистісного оцінювання, тому воно доповнюється іншими методами. В ознайомлювальній бесіді (інтерв'ю)

комбінують різну техніку питань (вільні, структуровані або стандартизовані). Бесіда може проводитися з двома та більше особами.

Типи питань:

1) Перший блок питань направлений на складання загальної думки і особові якості.

2) Другий блок питань умовно називається стресовим – такі питання можуть задаватися для перевірки поведінки за ситуації, коли на особу виявляється тиск. Ці питання вимагають більшої психологічної напруги, уміння тримати удар. Питання, які використовують під час інтерв'ю, можуть бути:

- 1) прямими (вимагають простої відповіді),
- 2) опосередкованими (передбачають згоду опитуваного на формулювання певного питання),
- 3) відкритими (не обмежують способу відповіді на нього),
- 4) закритими (обмежують респондента заздалегідь сформульованими варіантами відповідей, один із яких він повинен обрати). Закриті:
А) Дихотомні (так-ні, згоден-не згоден);
В) Рейтингові (дуже згоден-згоден-нейтрал-не згоден-дуже не згоден);
Г) Семантично диференційні;
Д) Рангові (1 – найпрестижніший, 2 – менш і т.д.);
Е) Checklist («Позначте всі ..., які відповідають...»);
Є) Forced-choice (Визначте одну з двох характеристик);
Ж) Заповнення.

За технікою проведення розрізняють вільне, формалізоване (стандартизоване) і напівстандартизоване інтерв'ю.

1) Вільне Інтерв'ю — тривала бесіда за загальною програмою без чіткої деталізації питань. Такі інтерв'ю доречні на стадії розвідки, уточнення проблеми дослідження.

2) Найпоширенішим є формалізоване, або стандартизоване, інтерв'ю, коли спілкування інтерв'юера і респондента регламентоване детально розробленим питальником й інструкцією інтерв'юера. Інтерв'юер зобов'язаний точно дотримуватись сформульованих запитань і їх послідовності. У стандартизованому інтерв'ю, як правило, переважають закриті запитання.

3) Напівстандартизоване інтерв'ю поєднує в собі особливості двох попередніх.

Висновки. Методика проведення інтерв'ю потребує теоретичних знань і журналістської майстерності. Задля встановлення емоційного контакту із співрозмовником варто налаштуватися на його темпоритм мовлення, розмовляти тією самою мовою, що і респондент, бути доброзичливим та готовим зрозуміти і поспівчувати співрозмовнику. Найкраща тактика – це намагання поставити себе на місце героя, знайти пояснення його вчинкам та висловити щире зацікавлення у його розповіді, а також бути готовим допомогти.

Телебачення дуже складна і відповідальна сфера. Тому ведучий повинен бути готовим до різних ситуацій, які можуть статися в прямому ефірі, він повинен подолати це своїми знаннями, реакцією і майстерністю. Як відомо, досвідчені журналісти з великою відповідальністю ставляться до свого читання, додаючи від себе в усне мовлення нову гармонію, тон, інтонацію. Згідно з дослідженням з'ясувалося, що аудиторія в основному хоче, щоб передачу вів ведучий-чоловік. Тому що, якщо жінка-ведуча з'явиться на екрані, глядачі будуть звертати увагу на її зовнішній вигляд, костюм, зачіску та прикраси, а не на новину. Професійний ведучий, якщо він майстер своєї справи, вважається справжньою творчою людиною. Він добре обізнаний про події, які відбуваються в країні і за кордоном. Розуміє суть інформації та в ефірі правильно показує своє об'єктивне ставлення до подій - своїм голосом, представляючи свою позицію і підхід. Тоді новина виходить ще цікавіше, так як вона приваблює глядачів. По суті, вести передачу - це і мистецтво, і талант.

Список використаних джерел та літератури:

1. Симоніна Н. Класифікація сучасного телевізійного інтерв'ю [Електронний ресурс] / Н. Симоніна // Науковий вісник УжНУ Серія: Філологія. Соціальні комунікації Випуск 27 - 2012 : [51]. – 2012. – Режим доступу до ресурсу: <https://dspace.uzhnu.edu.ua/jspui/handle/lib/3874>.
2. Основні жанри телевізійної журналістики [Електронний ресурс] // Навчальні матеріали онлайн – Режим доступу до ресурсу: https://pidru4niki.com/91342/zhurnalistika/osnovni_zhanri_televizijnoyi_zhurnalistiki.
3. Типи питань, які використовуються під час інтерв'ю. [Електронний ресурс] // studfile – Режим доступу до ресурсу: <https://studfile.net/preview/2398774/page:112/>.
4. Типологія телевізійного інтерв'ю як складової частини масової комунікації / О. В. Руденко // Науковий вісник Південноукраїнського державного педагогічного університету ім. К. Д. Ушинського. Лінгвістичні науки. - 2010. - № 10. - С. 71-77. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nvpupu_2010_10_11.

ВЕРШИЛО Т.С.

*студент спеціальності практичне богослов'я
наук. керівник: В.В. Куриляк, к.техн.н., доц.
Український адвентистський теологічний інститут*

ВПЛИВ ЗДОРОВОГО СПОСОБУ ЖИТТЯ НА ДУХОВНІСТЬ ЛЮДИНИ

«Не можна лікувати тіло, не лікуючи душу»

Сократ

Актуальність дослідження. Згідно з визначенням «здоров'я» ВООЗ його можна розглядати як здатність людини підтримувати обраний нею спосіб життя, який забезпечує її всебічне благополуччя та задоволення від життя. (Духовное здоровье и образование Карленко Н.В.) Ключові слова, на які хочу звернути увагу – «всебічне благополуччя». Як відомо, складові людського єства – духовне, фізичне та психологічне здоров'я, тому за принципом взаємовпливу нерозривних частин, якими власне є три вище перераховані, фізичне здоров'я незмінно впливає на інші дві сфери. Мова йде про здоровий спосіб життя, як шлях до повноцінної духовної особистості. Мова йде не про тезу «впливає чи ні?», це визначено з тверджень вказаних вище, але про те, яким чином впливає, і якою мірою. Класична історія твердить, що різні хвороби неодмінно змінювали життя і спосіб мислення хворих. Інса Матюшенко, засновниця проекту Cancel-R, хвора на рак, говорить, що хвороба, як американські гірки – коли відчуваєш себе краще – піднесена і натхненна, наступного дня не можеш підвестися з ліжка і хочеш плакати. Дослідивши інші подібні історії розумієш, що хвороба змінює спосіб життя, змінює або обмежує соціальне оточення людини, а це все безперечно впливає на духовність. Також вона впливає на нейронну активність мозку, а духовність є нічим іншим, як продуктом мозкової активності. Але питання не в тому як хвороба впливає, а як впливає здоровий спосіб життя (далі – ЗСЖ). Проведемо логічний ланцюг тез, щоб зрозуміти як ЗСЖ впливає на хворобу, хвороба впливає на духовність людини, отож питання є вкрай актуальним, так як торкається усіх сфер людського єства.

Ключові терміни: здоровий спосіб життя, духовність, хвороба, здоров'я.

Мета дослідження: визначити, як впливає ЗСЖ на духовність, і навіщо потрібно вести ЗСЖ. Саме про це піде мова у дослідженні.

Для досягнення поставленої мети необхідно виконати наступні завдання:

- ✓ Виконати огляд відповідної літератури на тему ЗСЖ та духовного здоров'я;
- ✓ Провести статистичне дослідження питання впливу способу життя на духовність людини;
- ✓ Представити відповідь на питання: «Як впливає ЗСЖ на духовне здоров'я?».

Об'єктом дослідження є популяризація ЗСЖ серед населення України;

Предмет дослідження полягає в пошуку відповіді на питання, як впливає ЗСЖ на духовність?

Літературний аналіз. Аналізом впливу здорового способу життя займалася низка вчених та дослідників, які по різному трактували та аналізували його вплив на інші сфери людського єства, включаючи духовну. Проблема духовного здоров'я є вкрай важливою, враховуючи низький рівень духовності молоді в Україні й у світі. А.А. Платонов, студент Іркутського

національного дослідницького технічного університету в роботі «Здоровый образ жизни, как неотъемлемая черта современного человека», сумісно з О.В. Яловенко зазначив: «Здоровье – это первая и важнейшая потребность человека... обеспечивающая гармоническое развитие личности.». За принципом «слабого звена» скажемо, що в Україні в плані духовного здоров'я присутній значний пробіл, і дослухавшись до протестантського гасла «Через духовне оновлення до відродження країни», можна досягти успіху на рівні держави. І рух, який одного разу змінив світ, зможе зробити це в Україні.

Враховуючи масштаби проблеми, звернемося до джерела світового значення. ООН визначає поняття «здоров'я», як «состояние полного физического, духовного и социального благополучия, а не только отсутствие болезней и физических недостатков». Під подібним гаслом реформація змінила Європу, наголошуючи на незмінному зв'язку між духовним і фізичним. Проблема полягає в тому, що, як виразився М.Грушевський «На українським же житті, на жаль, цей реформаційний рух відбився далеко менше й слабше...».

«Здоровый образ жизни является предпосылкой для развития различных сторон жизнедеятельности человека, от достижения им долголетия и полноценного выполнения социальных функций». Безперечно, якість виконання соціальних функцій, і в першу чергу розуміння власної ролі у соціумі, згідно з наведеною цитатою залежить від сумлінного дотримання принципів здоров'я, які допоможуть певною мірою відновити і утримувати на допустимому рівні так зване соціальне здоров'я, яке залежить від психологічного стану людини. З погляду на все вище сказане, можна стверджувати, що впровадження в культуру Українців принципів ЗСЖ дозволить підняти духовність Українців.

Методологія дослідження. У процесі дослідження були використані наступні методи: анкетування для збору інформації, про те як здобувачі УАЦВО відносяться до ЗОЖ, системний аналіз та логічний метод за допомогою якого вдалося проаналізувати результати анкетування та виявити освіченість молоді УАЦВО щодо впливу ЗОЖ на духовний стан людини. Метод порівняння допоміг визначити як студенти відносяться до ЗОЖ та чи розуміють силу його впливу на власний духовний стан.

Комбінація методів порівняння та аналізу дозволила нам визначити, що більша половина молоді стурбована власним станом духовного здоров'я, і бажає покращити його, в тому числі через покращення фізичного стану.

Результати дослідження щодо відношення до ЗСЖ здобувачів УАЦВО. Метод аналізу допоміг узагальнити результати анкетування і визначити, що 81,8% опитуваних позитивно відносяться до ЗСЖ, 15,2% – байдуже, а 3% – пропагують. Стосовно питання «Як часто ти займаєшся спортом?», були зібрані такі статистичні дані: 33,3% щодня займаються спортом, а 42,4 – один раз на тиждень. Встановлено, що 97% опитуваних розуміють, що заняття спортом допомагають досягнути успіху в підприємницькій діяльності, позбутися зайвого стресу, стимулювати

розумову активність і почувати себе краще в духовному та емоційному плані, 3% не надають спорту такого значення; 18,8% опитуваних вважають, що спорт допоможе особисто їм бути духовними, 37,5% – сумніваються в цьому. 43,8% опитуваних вважають, що потрібно перевірити і вирішили займатися спортом.

Висновки. Проведене дослідження дозволило визначити, що духовне здоров'я нерозривно пов'язане з фізичним, і може бути покращене через втілення ЗСЖ. Духовне здоров'я в свою чергу дасть людині переваги в соціумі та суспільстві. Також ЗСЖ неодмінно дає переваги у бізнесі та побуті.

Проведений огляд літератури дозволив встановити, що питання взаємозв'язку духовності і здоров'я було і є актуальним. Впровадження ЗСЖ у повсякдення мешканців України дозволить підвищити як соціальну, так і побутову сфери їхнього життя. Історичні джерела повідомляють, що свого часу в Європі цього вдалося досягнути в рамках руху, який сьогодні має назву «Реформація». Також було визначено, що міжнародні організації, такі як ООН розуміють цей взаємозв'язок.

Проведення анкетування дозволяє ствердити, що молодь позитивно відноситься до ЗСЖ і за відповідної просвітницької діяльності готова долучатися до програм покращення свого здоров'я.

Я думаю, людство потребує зацікавлених лідерів, які були б готові присвятити себе справі оздоровлення. Європейці, українці, молодь, і світова громада, мають бажання бути здоровими. Тому налаштований велику частину свого життя віддати саме цій справі, і закликаю кожного небайдужого приєднатися.

Список використаних джерел:

1. Карленко Н. В. Духовне здоров'я та освіта / Н. В. Карленко // Вісник Харківського національного педагогічного університету імені Г. С. Сковороди. Філософія. – 2012. – №37. – С. 205–213.
2. Матюшенко І. Відважні. Відверті історії жінок, які подолали рак [Електронний ресурс] / І. Матюшенко // Твоє місто – Режим доступу до ресурсу: http://tvoemisto.tv/exclusive/vidvazhni_vidverti_istorii_zhinok_yaki_podolaly_rak_94558.html.
3. Платонов А. А. Здоровый образ жизни как неотъемлемая черта современного человека [Електронний ресурс] / А. А. Платонов // Иркутский национальный исследовательский технический университет – Режим доступу до ресурсу: <https://www.elibrary.ru/item.asp?id=26396419>.
4. Здоровый образ жизни и факторы, его определяющие [Електронний ресурс] // Уральский государственный аграрный университет – Режим доступу до ресурсу: http://min.usaca.ru/uploads/article/attachment/3354/%D0%97%D1%8B%D0%BA%D0%BE%D0%B2%D0%B0_%D0%95.%D0%90..pdf.
5. С. Сизоненко Р500 (R500) [Електронний ресурс] / Сизоненко С. // 500 років реформації. – 2017. – Режим доступу до ресурсу: <https://r500.ua/r500-r500/>.

ВИХОВАНЕЦЬ Д.Д., ПАРХОМЧУК П.Л., ВЕРЕЩАК Д.В.

*студенти спеціальності економічна кібернетика
наук. керівник Макаренко І.П., к.еко.н., проф.
директор Інституту еволюційної економіки
загальне керівництво Штанько Л.О., к.еко.н., доц.,
ректор ПВНЗ «Український гуманітарний інститут»
ментор від Міністерства: Цикун І.В.,
заст. навч. відділу прогнозування департаменту стратегічного
планування та макроекономічного прогнозування
Міністерства економічного розвитку, торгівлі та сільського
господарства України*

ПОЛІТИКА ЕКОНОМІЧНОГО ПРОРИВУ: СВІТОВИЙ ДОСВІД

Актуальність роботи обумовлена необхідністю пошуку причин сповільнення темпів економічного розвитку України, що негативно вплинули на її макроекономічні показники, зокрема, на рівень ВВП, скорочення чисельності населення, а також пошуку інструментів та методів подолання цих причин.

Робота здійснювалася в рамках Меморандуму молодіжного співробітництва студентів Українського гуманітарного інституту з Міністерством економічного розвитку, торгівлі і сільського господарства України та програмою ООН UNICEF в Україні.

Об'єктом цього дослідження стали економіки країн світу, які здійснили економічний прорив у певні періоди часу.

Предметом дослідження стали макроекономічні інструменти та методи, інноваційна політика, а також політико-економічні дії, здійснені урядами країн, які досягли проривних результатів розвитку у своїх економіках.

Метою роботи є пошук шляхів виходу з економічної кризи України та розроблення рекомендацій щодо стратегії економічного розвитку.

Для досягнення поставленої мети в роботі виконувалися такі **завдання**:

- ✓ здійснення пошукових робіт із виявлення у світі країн, в яких відбулися економічні прориви;
- ✓ дослідження історичного контексту світового економічного інноваційного розвитку;
- ✓ виявлення закономірностей; побудова на їхній основі макроекономічної інноваційної моделі світової точки економічного зростання;
- ✓ використання побудованої моделі як основного індикатора для виявлення закономірностей: хвиль прискорення економічного зростання у світових макрорегіонах; особливостей характеру

розвитку країн (європейського, азійського, «латинського», пострадянського);

- ✓ дослідження інституційного впливу на успішність стратегій економічного прориву; дослідження ролі гуманітарних чинників економічного розвитку – філософії, етики, релігії, культури;
- ✓ формування рекомендацій для України в частині побудови стратегії економічного розвитку.

Огляд джерел. Проблему економічного прориву в різних її аспектах досліджували:

- інноваційного фактору розвитку, класик – Й. Шумпетер (1911 р., 1936 р. – теорія економічного розвитку); в Україні: проф. Гальчинський А.С., проф. Бажал Ю., акад. Геець В., проф. Одотюк І., проф. Лапко О., к.е.н. Макаренко І.;
- економічної динаміки, класик – М. Туган-Барановський, в Україні: к.е.н. Кузьменко В., проф. Найдьонов В.;
- інноваційних систем, класики – Дозі Дж., Лундвалл Б., Нельсон Р., Фрімен К.; проф. Іванова Н., в Україні: проф. Поручник А., проф. Антонюк Л., д.е.н. Рогожин О. к.е.н. Макаренко І., к.е.н. Бортницький В.;
- інноваційних екосистем, класики – Весснер Ч., Берталанфі Л., Вінберг Г.

В процесі роботи використовували **методи**: порівняльного та системного аналізу для визначення причинно-наслідкових зв'язків між економічними чинниками і політиками та впливом на економічний стан досліджуваних країн.

Інформаційною та статистичною базою були текстові та електронні матеріали проекту А. Медісона (ОЕСР та Світового банку), Bloomberg, ЄС та інші.

Отримані результати.

1. Пошукові роботи із використанням статистичного матеріалу, що охоплював усі країни світу на інтервалі часу від народження Христа і до тепер дозволив виявити країни, що викликали інтерес для подальшого дослідження: Велика Британія, Ірландія, Естонія, Нідерланди, Німеччина, Франція, Аргентина, Бразилія, Канада, Чилі, США, Гонконг, Південна Корея, Китай, Сінгапур, Тайвань. До цього переліку увійшли не всі країни, економіки яких демонстрували прискорений розвиток. Обмеження торкнулися ранніх часових періодів. До списку не увійшли: ранні китайські імперії; Рим, включно з Константинополем, Венецією, Флоренцією, Міланом, Генуєю тощо. Також не увійшли всі сучасні африканські країни та країни АТР, що після 2009 року демонструють прискорений розвиток.

2. Дослідження історичного контексту показало, що сучасний економічний розвиток був спричинений інноваційним поштовхом у фінансовій сфері, торгівлі та у військовій справі в Голландії, який згодом

плавню перетік до Великої Британії, викликавши промислову революцію. Саме з Великобританії хвилі економічної активності, що чередувалися з соціально-економічними та валютно-фінансовими кризами, революціями та світовими війнами прокотилися по всьому світу, викликавши небачений прогрес. Успіх Великобританії – у поєднанні фінансового, *промислового* та торгового капіталів, *підприємництва* та *потужній підтримці науки*, чого не було в інших країнах. Цей процес ще не завершився і в наші часи.

Поява хвиль економічної активності демонструє детермінованість у часі, викликає циклічно повторювані механізми взаємодії фінансового та промислового капіталів, що впливають на інноваційний розвиток технологій. Світова інноваційна точка економічного зростання час від часу демонструє «блукуючий» характер.

3. Це дозволило виявити закономірності та побудувати модель «точки світового економічного зростання» – макроекономічного хвильового інноваційного процесу. До її складу ми внесли:

- торгівлю на великі відстані та на великий час;
- фінансовий капітал та підприємництво;
- науку та промислові інновації;
- гуманітарні чинники: європейську філософію, європейську протестантську економічну етику, європейську науку, європейську систему освіти; економічну культуру: креативну економіку, економіку знань; людський, соціальний та культурний капітали;
- особливий тип ставлення верховного керівництва країни до науки та підприємництва – створення горизонтальних структур (за Сократом, – справедливості для іншого) – їхній фінансовий та військовий захист;
- особливий тип економічної етики у взаємних відносинах між підприємництвом (і з народом у цілому) та банкіром (як безумовний моральний імператив – за Е. Кантом);
- особливий тип самодисципліни суспільства (на противагу дисципліні, що контролюється Центром) – стоїцизм (за Марком Аврелієм та Сінекою);
- поєднання всього переліченого в динамічну систему, що генерує й запускає нові потоки капіталів, самоорганізацію їх – системне макроекономічне середовище, яке формує певні «стандартні» (однакові) алгоритми впливу на економічну поведінку великих мас людей через процентні ставки, валютні курси, доходи;

4. Використання моделі точки зростання в якості інструменту для аналізу дозволило виявити загальні закономірності успішних політик економічного прориву у світовій практиці. Країни, що в різний спосіб дотримувалися цієї моделі, досягли успіхів у політиці економічного прориву.

У випадках коли побудові системного макроекономічного середовища та поліпшуваних інновацій бракувало гуманітарних економічних чинників європейського типу, успіх досягався шляхом певного адміністративного

«вертикального» впливу на соціум та «силового» утримання цього впливу до початку обертання інноваційних потоків капіталів.

Цей характер впливу мав різні риси в латиноамериканських (взагалі – «латинських», включаючи «латинські» європейські країни), азійських та пострадянських країнах. Це дало можливість ідентифікувати характер економічного підйому від «латинського» до азійського та пострадянського.

Основний текст. На першому етапі ми проаналізували країни американського, азійського та європейського регіонів і виділили ті, що здійснили економічний прорив, дослідили їх досвід. До їх переліку увійшли: Великобританія, Ірландія, Естонія, Нідерланди, Німеччина, Франція, Аргентина, Бразилія, Канада, Чилі, США, Гонконг, Південна Корея, Сінгапур, Тайвань.

На другому етапі ми проаналізували та систематизували складові, які дозволили здійснити економічний прорив. Ми виділили складові, які сприяли в тій чи іншій мірі різкому економічному зростанню: інновативність (як у вироблюваній продукції, технологіях, так і у валютних системах), експортоорієнтованість, інвестиції та міжнародні перетоки капіталу.

На завершальному етапі ми сформулювали **висновки та пропозиції** рекомендації для Уряду України щодо утворення складових економічного прориву:

- основною причиною економічного занепаду України є відсутність системних інноваційних процесів;
- як показав азійський та «латинський» досвід, у сучасних умовах буває важко перебудувати економіку на інноваційний лад без зовнішньої фінансової допомоги, але допомогу і поради треба сприймати не як «жорстку» інструкцію, а адаптувати їх до власних умов, реалій, соціуму – до досягнення національних стратегічних цілей розвитку;
- бути максимально корисними і конкурентоздатними допомагає: створення конкурентного ринку товарів, розвиненого макроекономічного системного середовища (включаючи розвинені динамічні фінансові ринки); включення до довгострокових міжнародних торгових ланцюгів та потоків; економічна етика, що виключає корупцію;
- жодна країна не стала конкурентоспроможною та інновативною не поставивши академічну науку в центрі «штабу» розвитку, так само, як і не поставивши в центр управління прийняття рішення ринкову ставку процента;
- має бути досягнуто розуміння балансу між стратегією розвитку та інноваційним саморозвитком національної економіки; це набуває особливої ваги у разі появи гасел про національний економічний «патріотизм»;

- потрібно створювати нормальні валютний, фінансовий та грошовий ринки; створення системного макроекономічного середовища може бути у ряді випадків достатньо для запуску механізмів саморозвитку національної економіки;
- необхідно сформувати позитивну економічну етику, як комплекс інститутів, без неї практично неможливо створення ефективного системного макроекономічного середовища; її майже неможливо досягнути в умовах «візантійщини» – вертикалей корупції, із нею пов'язаних;
- державний посилений фінансовий вплив дає позитивні результати у разі максимально можливої підтримки науки, освіти, культури, оборони та безпеки, розвитку економічної інфраструктури; у цьому питанні треба брати до уваги також дотримання технічних, технологічних, екологічних, соціальних та макроекономічних стандартів; систем економічної безпеки у вигляді інноваційних систем;
- протестантизм найбільш позитивно вплинув на економіки країн, де він сповідувався; протестантська економічна етика дала позитивний результат також і в неєвропейських країнах, де вона іноді навіть нав'язувалася, але все ж більш кращий результат продемонстрували азійські країни, що поєднали етику протестантизму та конфуціанства;
- важливу роль відіграють цивілізаційні принципи дисциплінованості суспільства, особливо його «горизонтальні» види; у разі їхнього дефіциту треба приділяти увагу побудові систем безпеки економічних перетворень; позитивну досвід національних та регіональних інноваційних систем у США та Японії, а також розвиток демократії;
- інновації – основа розвитку; необхідно вписатись у хвилю інновації, у т.ч. – покращуючих інновацій; ще краще – покластися на власні академічну науку, фінанси, підприємництво (не бізнес, це важливо розрізняти) й побудувати власну точку економічного зростання; створенню умов для розвитку інновацій можуть сприяти інноваційні екосистеми, системи інноваційних індикаторів, регіональні стратегії смарт-спеціалізації регіонів;
- існує певна закономірність хвильової динаміки власне економічного зростання; на основі даних про це необхідно корегувати пріоритети – вектор економічного розвитку країни та систему безпеки;
- важливо запровадити чинні міжнародні стандарти;
- для успіху необхідна прозора інформаційна економіка – розвинені конкурентні ринки та розвинена інформаційна інфраструктура ринків;

- для опанування цих міжнародних макроекономічних стандартів; необхідно підтримати розвиток макроекономічної культури в цілому; для цього важливо переглянути навчальні програми ВУЗів, а також принципи підготовки вищих державних управлінців;
- розроблення пріоритетів та стратегії розвитку відповідно з ними.

Підготовлені аналітичні матеріали були нами надіслані до Міністерства економічного розвитку, торгівлі і сільського господарства України в травні 2020 року.

Список використаних джерел:

1. Miller L. J. These Are the World's Most Innovative Countries By Michelle Jamrisko [Електронний ресурс] / L. J. Miller, W. Lu – Режим доступу до ресурсу: <https://www.bloomberg.com/news/articles/2019-01-22/germany-nearly-catches-korea-as-innovation-champ-u-s-rebounds>.
2. Maddison Project Database, version 2018. Bolt, Jutta, Robert Inklaar, Herman de Jong and Jan Luiten van Zanden (2018); Maddison Project Working Paper, №10.
3. Maddison A. Historical Statistics of the World Economy: 1–2008 AD. Paris. 2010
4. National Accounts Statistics: Analysis of Main Aggregates [Електронний ресурс] // UNITED NATIONS PUBLICATION. – 2018. – Режим доступу до ресурсу: <http://www.un.org/Pubs>.
5. The Global Innovation Index2018: Energizing the World with Innovation. [Електронний ресурс] // Energizing the World with Innovation. Ithaca, Fontainebleau, and Geneva. – 2018. – Режим доступу до ресурсу: https://www.wipo.int/edocs/pubdocs/en/wipo_pub_gii_2018.pdf.
6. World Corporate Top R&D Investors: Industrial Property Strategies in the Digital Economy – European Union [Електронний ресурс] // OECD. – 2017. – Режим доступу до ресурсу: <http://www.oecd.org/sti/world-top-rd-investors.pdf>.

ВІЛЬЧИНСЬКИЙ М.М.

*студент спеціальності економічна кібернетика
наук. керівник: Штанько Л.О., к.еко.н., доц.
Український гуманітарний інститут*

ЕКОНОМІЧНА ПРИВАБЛИВІСТЬ ОБРАЗОТВОРЧОГО МИСТЕЦТВА

Актуальність дослідження обумовлена розвитком у сфері креативної індустрії, в тому числі і в художньому напрямку. З роками витвори мистецтва здобувають все більшу цінність як економічну так і духовну. Все більше людей цікавляться мистецтвом та починають дивитись на цей сектор, як на комерційну діяльність, а не просто задля розваги. Роль культури все більше виходить за межі розваг і робить свій внесок, як економічний чинник. Також вагомий внесок є і для політики країни. Діячі мистецтва завжди мали великий

вплив на політичні настрої, отож, спонукання їх до розвитку може наштовхнути цілу країну на новий лад і ввести в нову еру економічного процвітання.

Об'єктом дослідження є вплив та взаємодія образотворчого мистецтва з економікою.

Предметом дослідження є перспективність образотворчого мистецтва для економіки.

Метою дослідження є аналізування та визначення позитивного впливу образотворчого мистецтва на економіку. Для сприяння збагачення культури та розвитку держави, як економічно-культурної одиниці, а також спонукання мистецьких діячів до розвитку свого творчого потенціалу.

Для досягнення мети дослідження в роботі ставилися такі **завдання**:

- ✓ проаналізувати роль та місце образотворчого мистецтва в сучасній в культурі
- ✓ визначити вплив мистецтва та культури на розвиток економіки країни.
- ✓ знайти методи для покращення економічного становища та покращення сприяння розвитку культури та підтримки діячів культури.

Про мистецтва, культуру, та їх взаємодію становлять дослідження В.В. Ванслов, А.Я. Зісь, М.С. Каган, О.Ф. Лосєв, Є.Г. Гомбрича, Б. Мейлах, В. Михальов, Г. Шевченко, Б. Юсов, А.А. Ляпунова.

В процесі дослідження використовували методи аналізу та синтезу для визначення зв'язків між образотворчим мистецтвом та економічною привабливістю креативного сектору економіки, а також вплив саме художньої культури на економічне становище країни.

На першому етапі досліджували мистецтво та вплив на культуру на основі робіт А.А. Ляпунова, К.С. Серікова, М. Прайса, Є.Г. Гомбрича, В.Греченко. А також аналізували сучасну культуру та місце образотворчого мистецтва у ній.

На другому етапі, на основі отриманих знань, визначали як саме впливає мистецтво та культура на економіку країни. А саме, було виявлено, що креативні індустрії, культура та мистецтво складає більше ніж 4,5% світового ВВП із прогнозованим приростом щороку. Все більше країн починають акцентувати увагу на тому, що культурні та творчі галузі є потенційними учасниками економічного зростання та особливо – створення нових робочих місць, що приводить до зниження рівня бідності. З робочими місцям відповідно росте кількість підприємств розвиваючи сектор малого та середнього бізнесу, що збільшує як регіональні, так і національні показники інновацій та нових товарів і послуг. А вони, в свою чергу, можуть в подальшому використовуватись для інноваційної діяльності інших підприємств, які не входять в даний сектор. Також, ця галузь є швидкопрогресивною і має темпи зростання, в деяких країнах, навіть більші

ніж зростання загальної економіки. Прогрес також завдячує зростанню діячів мистецтва, які творять не тільки в середині країни, а й діляться мистецтвом з світом, чим збільшують експорт країни, піднімаючи рівень міжнародної торгівлі в державі. Що в свою чергу збільшує надходження податків. Також розвиток туризму та підприємницької діяльності в культурі важко переоцінити. Країни з розвинутою економікою мають високий культурно-історичний потенціал, що приваблює в свою чергу іноземні інвестиції. В таких країнах помітно зростає кількість туристів, що збільшує доходи від цієї діяльності і покращує фінансове становище країни і підвищує її імідж на фоні інших країн. Така діяльність має на меті також покращення та створення нових стосунків та створення партнерських договорів для культурного розвитку.

Мистецтво впливає на суспільство, змінюючи думки, прищеплюючи цінності і передаючи досвід в просторі і часі. Живопис, скульптура, музика, література та інші види мистецтва часто вважаються сховищем колективної пам'яті суспільства. Мистецтво зберігає те, чого не можуть зберегти засновані на фактах історичні записи: як воно відчувалося в певному місці в певний час. Мистецтво в цьому сенсі – це спілкування, яке дозволяє людям з різних культур і різних часів спілкуватися один з одним за допомогою зображень, звуків і історій.

Завершальний етап дослідження був присвячений пошуку рішень для покращення економічного становища образотворчого мистецтва, як сектора економіки, та підтримки діячів культури.

Як ми вже дізналися, велика концентрації підприємств пов'язаних з культурою та творчістю, дає робочі місця для працівників у певних містах. Отже вони забезпечують конкурентну перевагу піднесенням якості життя, поліпшення здатності громади до залучення економічної діяльності та створення клімату, в якому інновації можуть процвітати. Концентрація фірм у галузі культури та високо кваліфіковані працівники разом із суміжними підприємствами та бізнесом дають змогу здійснювати партнерські та кооперативні проекти. Також це полегшує маркетинг навичок та продуктів. Фізична щільність творчих та культурних фірм сприяє процвітанню сектора, що, в свою чергу, є економічно корисним для місцевої громади та міста в цілому. Культурно орієнтовані підприємства та можуть породити інновації та нові спеціалізації. Країни, де цінуються інновації, природно привабливі для інвесторів і сприяють економічному зростанню країни, оскільки частота інвестицій прямо пропорційна творчій діяльності

Висновок. Отже, за рахунок все більшого впливу і швидких темпів зростання цієї галузі та пропорційному зростанню впливу на економічну привабливість країни, ми можемо стверджувати, що розвиток образотворчого мистецтва як галузі креативного сектору економіки – новий шлях для залучання іноземних інвесторів. Виходячи з цього можна зробити висновок, що образотворче мистецтво має досить великий вплив на економічне зростання країни.

Список використаних джерел:

1. Тросбі Б. Экономика и культура / Б. Тросбі. – 2013. – 256 с.
2. Мамедова Н.Д., Нуржанова А.Б., Живайкіна А.А. Анатомический рисунок: синтез науки и искусства // Бюллетень медичинських інтернет-конференцій. – 2012. – №11. – С. 847.
3. Роль сфери культури у соціально-економічному розвитку регіонів країни / Г.В. Пінковська // Культура народів Причорномор'я. – 2013. – №254. – С. 7-12.
4. Бураковський І. Економічна привабливість української культури [Електронний ресурс] / І. Бураковський. – 2019. – Режим доступу до ресурсу: <http://www.ier.com.ua/ua/projects?pid=6219>.

ВІНТОНЯК Д.С.

*студентка спеціальності романо-германська філологія
наук. керівник Гладка М.А., викладач
Український гуманітарний інститут*

ХРИСТИЯНСЬКІ ЦІННОСТІ В АНГЛІЙСЬКІЙ ЛІТЕРАТУРІ НА ПРИКЛАДІ РОМАНУ ШАРЛОТТИ БРОНТЕ «ДЖЕЙН ЕЙР»

Актуальність роботи обумовлена важливою роллю християнських цінностей в сучасному секулярному суспільстві, яке втратило основні моральні орієнтири і не має чітких меж між добром і злом. Майже двісті років роман «Джейн Ейр» Шарлотти Бронте привертає увагу широкого читачього загалу. Перекладений багатьма мовами, роман англійської письменниці справедливо вважається одним з найпопулярніших художніх творів усіх часів: він стабільно входить до першої двадцятки шедеврів світової літератури.

Метою дослідження є аналіз духовних цінностей у творі «Джейн Ейр», типовому романі Вікторіанської доби.

Об'єктом дослідження є роман Шарлоти Бронте «Джейн Ейр».

Предмет – моральні цінності зображені у творі.

Для досягнення мети дослідження потрібно вирішити такі **завдання**:

- розкрити цінності Вікторіанської доби;
- проаналізувати творчість Ш. Бронте, типового представника епохи;
- охарактеризувати Біблійні цінності, зображені у романі.

Виклад основного матеріалу. В кожному епоху художня картина світу відображається у художньому тексті та виникає як складний результат численних нашарувань різних варіантів нестереотипного бачення дійсності, її розуміння та оцінки. Не є виключенням й Вікторіанська доба. Зокрема, у літературній спадщині великих вікторіанців знайшли відображення складність і суперечливість епохи, в яку вони творили, неоднозначне ставлення до високих вимог моралі, невпевненість у позитивному впливі стрімкого прогресу на майбутнє країни, ностальгія за часами «старої доброї Англії», обережний

інтерес до людини нового часу і, звичайно, прагнення знайти нові моральні орієнтири, що відповідали б духовним потребам епохи.

Серед цінностей епохи були: стриманість – правила повсякденного спілкування рекомендували подружжю звертатись один до одного офіційно, щоб моральність оточуючих не страждала від грайливості тону; поміркованість – важливо було мудро керувати своїми думками, бажаннями та діями. Вони повинні були відповідати нормам здорового глузду; пристойність – залицяння складались з ритуальних бесід та символічних жестів. Межею відвертості в освідченнях був пароль «Чи можу я сподіватись?» з відповіддю «Я повинна подумати»; благородність – невід'ємною вважалася допомога людині, яка потрапила у скрутне становище [2].

Саме ці риси ми можемо побачити у творах письменниці Шарлотти Бронте, представника англійського реалістичного роману, у творах «Джейн Ейр», «Учитель», «Шерлі», «Повісті Англії».

Ш. Бронте – автор декількох романів і чисельних творів. Однак, саме «Джейн Ейр» найбільше читають та обговорюють. Роман поєднує зовнішню простоту та оригінальне художнє світовідчуття авторки. Ми бачимо, як цінності епохи знаходять відображення у найкращих якостях героїні, а саме:

- 1) допомога ближньому, жертвуючи собою. Героїня рятує містера Рочестера від вогню, не задумуючись про власне життя і безпеку;
- 2) душевна доброта. Розбагатівши, Джейн ділить успадковані гроші зі своїми родичами – Сент-Джоном і його сестрами.
- 3) вірність заповіді «не чини перелюбу». Джейн Ейр відмовляється бути з чоловіком, коли дізнається, що у нього вже є дружина;
- 4) героїня проявляє співчуття, розраду та турботу до містера Рочестера після пожежі, незважаючи на зовнішній вигляд героя та біль, яку він вчинив Джейн;
- 5) Джейн пробачила обман і повернулася до коханого у дуже скрутну для нього хвилину після загибелі дружини.

Розвиток сюжетної лінії щодо Джейн і Рочестера відбувається через набуття ними важкого, але звичайного, простого людського щастя. Ш. Бронте виходить з основної тези моральної сторони протестантизму: людина повинна сама обрати вірну лінію поведінки в ситуації, в якій Бог визначив їй існувати. Саме тому, що ж таке «Джейн Ейр», якщо не моральна і не християнська книга? [3, с. 216].

Висновки. Ми розглянули цінності Вікторіанської доби і побачили, що вони знайшли відображення у всіх сферах життя і в літературі. Також, ми проаналізували творчість Ш. Бронте на прикладі роману Джейн Ейр і виявили наявність цінностей того часу у її творі. Вони були показані, як могутня сила, що може зберегти людину у скрутні часи і привести до щастя. А також виявили, що більшість цих цінностей базуються на Біблійних принципах та десяти заповідях. Отже, якщо людство бажає досягнути успіху та щастя у житті, воно повинно знову повернутися до втілення цих принципів.

Список використаних джерел:

1. Бронте Ш. Джен Ейр: Роман / Ш. Бронте; перекл. з англ. Петра Соколовського. – Київ: Дніпро, 1987. – 459 с.
2. Вікторіанська мораль: беззаконня пристойності [Електронний ресурс] // Минуле життя – 2013. – Режим доступу до журн.: http://www.mynule.com/articles/viktorianska-moral-bezzakonnya-pristoynosti_
3. История всемирной литературы: В 9 т. / [гл. редактор И. Тертерян]. – Москва: Наука, 1989. – Т.6, 880 с.

ВОВЧАНСЬКА Я. В.

*студентка спеціальності романо-германська філологія
наук. керівник Клімук В.В., викладач
Український гуманітарний інститут*

ФУНКЦІОНУВАННЯ КОМУНІКАТИВНОЇ ТЕХНІКИ РЕФРЕЙМІНГУ СЕРЕД СТУДЕНТСЬКОЇ МОЛОДІ УАЦВО

Актуальність дослідження обумовлена необхідністю проаналізувати функціонування комунікативної техніки рефреймінгу в сучасному суспільстві, зокрема серед студентської молоді УАЦВО в рамках практичної психології.

Об'єктом дослідження є психологія комунікацій.

Предметом дослідження є рефреймінг.

Метою нашого дослідження є аналіз функціонування рефреймінгу серед студентів та його використання, як засобу зміни поглядів.

Для досягнення мети дослідження в роботі ставилися такі **завдання**:

- ✓ дати історичну довідку та визначення терміну рефреймінг;
- ✓ визначити за допомогою анкетування психологічні особливості функціонування рефреймінгу серед студентів УАЦВО;
- ✓ здійснити аналіз потенційної оптимізації рефреймінгу під час міжособистісних комунікацій.

Робота виконувалася у три етапи. На першому етапі збиралися загальні історичні відомості щодо психологічного феномену рефреймінгу, визначення класифікації цього поняття. Технологія рефреймінгу була розроблена Річардом Бендлером та Джоном Гріндером в 80-х рр. XX століття в результаті їх ретельного та систематичного спостереження за роботою Мілтона Еріксона та інших психотерапевтів. Прибічники НЛП описують рефреймінг як принцип, згідно з яким «в будь-якій ситуації є позитивний ресурс», але його потрібно побачити і постаратись використати. Рефреймінг на їхню думку – це зміна контексту або цінності явища, що розглядається.

Рефреймінг (від англ. *frame* – рамка) – термін, який широко використовується в НЛП для опису процедур переосмислення та перелаштування механізмів сприйняття, мислення, поведінки з метою

позбутися від невдалих (можливо, навіть патогенних) психічних шаблонів. Рамка навколо малюнка є вдалою метафорою, що дозволяє зрозуміти суть механізму рефреймінгу. Залежно від того, що потрапляє в рамку, змінюється й інформація про вміст картини, а отже, й сприйняття того, що на ній зображене.

Слово «рефреймінг» є іменником, що походить від дієслова «reframe», що означає «вставити в нову рамку (ту ж картину)», «вставити в ту саму рамку (нову картину)», «по новому сформулювати».

Під рефреймінгом в НЛП мають на увазі способи зміни, які пов'язані тільки з комбінацією елементів досвіду, без додавання чого-небудь «зовні». Рефреймінг дозволяє нам інакше інтерпретувати ситуацію. Ви сидите в лісі. У вас горить вогнище. Щоб вогнище горіло довго, бажано покласти великі поліна або колоди. Але через певний час полум'я стає слабше. Що ви робите? Встаєте і ворухите ці самі колоди. І полум'я стає сильніше. Ви не додаєте нічого нового, ви просто міняєте «комбінацію елементів». Ось рефреймінг – це уміння ворухити поліна для досягнення полум'я, яке буде вас задовольняти. Традиційно розрізняють два основних види рефреймінгу: рефреймінг контексту та рефреймінг змісту.

Рефреймінг контексту: в різних ситуаціях одна й та ж поведінка може бути як корисною, так і шкідливою. У даному випадку якщо змінити контекст повідомлення, то змінюється і підхід до його змісту.

Рефреймінг змісту: полягає в тому, щоб змінити цінність самого повідомлення. Наприклад, якщо людина бреше, значить в неї є хоч яка-небудь мета. Рефреймінг змісту направлений перш за все на зміну сприйняття об'єкта, що для суб'єкта проявляється в зміщенні смислових акцентів та призводить до виникнення нових відчуттів.

Важливо відмітити, що рефреймінг не має на увазі обману і абсурду: він повинен здійснюватися тільки у рамках дотримання істини та адекватності картини світу людини.

На 2-му етапі було проведено усне опитування 10 студентів УАЦВО. Студентам було запропоновано використати техніку рефреймінгу на прикладі декількох ситуацій:

- необхідність частих відряджень;
- публічні виступи;
- робота серед людей, більшість з яких значно досвідченіші, компетентніші;
- на роботі з'явився важкий, вимогливий клієнт.

Опитування проводилося в режимі online за допомогою додатку Telegram. Результатами опитування стали такі відповіді студентів до кожної з чотирьох ситуацій:

1) Необхідність частих відряджень:

- ✓ Можливість подорожувати;
- ✓ Нові знайомства;

- ✓ Виходити з зони комфорту – розвиватися;
- ✓ В дорозі можливість доробити незакінчені справи.

2) Публічні виступи:

- ✓ Перемогти страх;
- ✓ У майбутньому – плюс для роботи у великих компаніях;
- ✓ Освоєння ораторського мистецтва;
- ✓ Людина стає, в певній мірі, медійною.

3) Робота серед людей, більшість з яких значно досвідченіші, компетентніші:

- ✓ Можливість вдосконалюватись, використовувати досвід інших людей;
- ✓ Мотивація на нові звершення, саморозвиток;
- ✓ Розширення кругозору.

4) На роботі з'явився важкий, вимогливий клієнт

- ✓ Можливість підняти свій рівень знань та навичок спілкування з клієнтами;
- ✓ Досвід;
- ✓ Перевірка стресостійкості.

Третій етап включав розгляд можливостей практичного застосування техніки рефреймінгу. Його використання може здійснюватися декількома способами:

1) Знайти в ситуації іншу сторону, позитивнішу. Наприклад, проходячи тренінг в ті дні, коли можна було продавати і заробляти, люди думають: «Замість того щоб заробляти гроші, ми зараз витрачаємо час на навчання». Рефреймінг: «Те, чому ми навчимося, дозволить нам надалі більше заробляти». Інший приклад: «Зараз ми впроваджуємо нові технології, і це вимагає багато часу». Рефреймінг: «Ми зараз забезпечуємо собі великий часовий виграш на майбутнє».

2) Відмітивши негатив, ми показуємо вигоду, використовуючи союз «зате». Зробив помилку – зате тепер точно знаєш, чого не варто робити в майбутньому. Дійсно, зараз дуже напружена робота – зате вона дозволить виконати план. Неприємна в спілкуванні людина – зате розумна; у неї багато чому можна навчитися.

Висновок. Рефреймінг як прагматичний та аксіологічний метод стилістичного забарвлення ситуації – це інтенсивний засіб впливу на масову свідомість та спонукання суспільства до відповідних дій. Згідно з проведеним опитуванням, студенти УАЦВО на загальному рівні ознайомлені з комунікативною технікою рефреймінгу та мають здатність до цілеспрямованого застосування цієї технології.

Список використаних джерел:

1. Баксанский О. Е., Кучер Е. Н. Когнитивные науки: от познания к действию / О. Е. Баксанский, Е. Н. Кучер. – Москва, 2005.
2. Ковалевські Т. Ю. Комунікативні аспекти нейролінгвістичного програмування / Т. Ю. Ковалевські. – Одеса, 2001.
3. Селиванова Е. А. Когнитивная ономазиология / Е. А. Селиванова. – Киев: Издательство украинского филологического центра, 1999.

ВОЖДАЄНКО І.В.

*студент спеціальності фізичне виховання
наук. керівник Франків Д.І., викладач
Український гуманітарний інститут*

ПОТРЕБИ ОРГАНІЗМУ СТУДЕНТІВ У РУХОВІЙ АКТИВНОСТІ

Актуальність теми: із часів незалежності нашої держави у сфері спорту склалася принципово нова ситуація. Критичний стан здоров'я населення, пов'язаний із несприятливими факторами середовища життєдіяльності та низьким рівнем рухової активності. Науково-технічний прогрес звільнив людину від 95% механічної праці, що зумовило значно менші затрати фізичних сил. І як наслідок, хвороби, які пов'язані із глибокими функціональними і структурними змінами. Тому, важливо кожній людині розуміти і дотримуватись своєї норми рухової активності.

Об'єктом дослідження є рухова активність студентської молоді.

Предмет: процес дослідження навантаження організму студента фізичними вправами протягом дня.

Мета: дослідити потребу організму у руховій активності, а саме, у середньостатистичного студента та надати рекомендації щодо проведення фізичних вправ у зручний час.

Для досягнення мети дослідження в роботі були вирішені такі **завдання:**

- ✓ визначено обсяг фізичного навантаження у студента протягом дня.
- ✓ оцінено потребу організму студентів у руховій активності.
- ✓ проаналізовано розпорядок дня середньостатистичного студента, і визначено зручний час для занять фізичними вправами.

У зв'язку з тим, що тема рухової активності, фізичних навантажень і спорту є дуже важливою і актуальною для багатьох людей, над нею працювала значна кількість вітчизняних та закордонних науковців. До відомих українських дослідників які займались цими питаннями відносять Т. Ю Круцевич та Г. В. Безверхню. Ці дослідники здійснили синтез останніх досліджень у галузі фізичної культури, рекреації та здорового способу життя. Питаннями рухової активності займались М. Еремушкин, який є автором базових комплексів лікувальної гімнастики та А. Бишаева яка досліджувала нестандартні методи, форми навчання та виховання культури здоров'я.

Рухова активність – це поєднання усіх рухів, що виконує людина в процесі життєдіяльності. Потреба у русі (кінезифілія) – це біологічна потреба організму, що відіграє важливу роль у його життєдіяльності та знаходиться у тісному зв'язку з активною м'язовою діяльністю, що сприяє адаптації до зовнішнього середовища. Обмеження обсягу м'язової діяльності призводить

до суттєвого зниження аферентної імпульсації м'язів і послаблення потоків інформації, що надходить багатьма еферентними шляхами.

На першому етапі дослідження було підготовлено анкетування, яке проводилося в режимі online за допомогою Google форм. Посилання на анкету було надіслане в групу в Telegram, в якій є більшість студентів. Форма анкетування була анонімною. Кількість опитуваних досягла приблизно 40 здобувачів УАЦВО. В результаті анкетування визначили обсяг фізичного навантаження у студента протягом дня: було виявлено, що 27,5 % студентів приділяють годину свого часу за день на спорт, 25% – більше години, 22,5 % – 30 хв., та 15 % – 15 хв. на день.

Другий етап дослідження був присвячений оцінюванню потреб організму студентів у руховій активності. На ньому ми визначили, що абсолютно всі 100% здобувачі які пройшли анкетування знають, що рухова активність позитивно впливає на їхній організм.

На завершальному етапі проаналізовано розпорядок дня середньостатистичного студента, і визначено зручний час для занять фізичними вправами. Встановлено, що 35% студентів займається спортом саме ввечері, тоді як зранку 22,5%, а одразу після пар 20%, також є невеликий процент 2,4% студентів які взагалі не займаються спортом. Більшість респондентів, а саме 87,5%, відчуває вплив рухової активності на їхній організм, решта 12,1% не відчувають змін.

Висновок. Таким чином, можна зробити висновок, що більшість студентів (72 %) УАЦВО займаються спортом та приділяють цьому достатньо багато часу (27 % займаються годину, і 25 % більше години). Також визначили найбільш зручний час для заняття спортом протягом дня – це вечірній час після 18:00. Отже з опитування зрозуміло, що студенти відчувають потребу у руховій активності. Доведено вченими, що ранкова зарядка надає бадьорості, фізичного піднесення та сили на цілий день. Тому рекомендуємо, саме ранкову зарядку, для підтримання фізичної форми.

Список використаних джерел:

1. Круцевич Т.Ю. «Рекреація у фізичній культурі різних груп населення» / Т.Ю. Круцевич, Г.В. Безверхня. – Київ: «Олімпійська література», 2010. – 246 с.
2. Янгулова О.Д. «Значення рухової активності, поняття про фізичну вправу» / О.Д. Янгулова. – Київ: Освітній Портал «Класна оцінка», 2012 р.
3. Рухова активність як біологічна потреба організму [Електронний ресурс] // Навчальні матеріали онлайн. – 2019. – Режим доступу до ресурсу: https://pidru4niki.com/92481/pedagogika/ruhova_aktivnist_biologichna_potreba_organizmu.

ГИПСЛИС Н.

*студент спеціальності практичне богослов'я
наук. керівник Куриляк В.В., к.техн.н., доц.
Український адвентистський теологічний інститут*

ВЛИЯНИЕ ЗДОРОВОГО ОБРАЗА ЖИЗНИ НА ДУХОВНОСТЬ ЧЕЛОВЕКА

Актуальность исследования. Не смотря на то, что Адвентисты Седьмого дня здоровый образ жизни проповедуют уже более 150 лет, современное общество пришло к мнению о важности здорового образа жизни.

Начиная с 2000-х годов жители Латвии массово занимаются внедрением здорового образа жизни в собственное житейское кредо. На 2018 год 87 % жителей Латвии считают, что важно систематически соблюдать здоровый образ жизни. Около 30 % жителей считают, что соблюдение здорового образа жизни является сложным и очень трудным процессом. 30 % людей стремятся к соблюдению здорового образа жизни, а 27 % считают важным внедрить принципы здорового образа жизни в собственную жизнь. 28% опрошенных считают, что один из главных факторов, это сбалансированное питание, 25% – достаточность сна, 24% физическая активность, 19% – жизнь без вредных привычек. Таким образом, мы приходим к выводу, что на сегодняшний день здоровый образ жизни имеет достаточную актуальность и спрос среди жителей Латвии [1].

Объектом исследования является здоровый образ жизни.

Предметом исследования являются жители Латвии.

Цель проанализировать главные факторы или причины влияния здорового образа жизни на духовность человека.

Задачи:

- провести анализ данной литературы по теме «Влияние здорового образа жизни на духовность человека».
- выполнить анализ анкетных данных на тему «Влияние здорового образа жизни на духовность человека».
- проанализировать результаты.

Анализ литературы. В статье «Здоровый образ жизни и духовность» авторы Николай Любецкий и Александр Князев пишут, что уже древние мыслители и философы обнаружили тесную взаимосвязь между здоровьем человека и его образом жизни. Разные философы из разных мест земли пришли к выводам, что также имеется закономерная связь между физическим и духовным здоровьем. Большинство из них акцентирует свое внимание на духовном и физическом равновесии, которого можно достичь только соблюдая принципы здорового образа жизни. Сегодня известно, что на духовность человека влияет множество разных факторов, не только психологических или социальных, но и физических. Поэтому, применяя

здоровый образ жизни, меняется мировоззрение человека, особенно важными становятся именно духовные ценности, появляется новый смысл жизни и хорошее настроение. Человек освобождается от разных зависимостей [2].

Автор статьи «Духовные основы здорового образа жизни» Т.Я. Явич поднимает вопросы о духовных ценностях нашего времени. Один из важнейших вопросов следующий: что является приоритетом – духовное воспитание, духовное здоровье или физическое здоровье человека? Автор приводит пример, как формируется культура личности и показывает, что она формируется из несколько разных направлений. Одно из направлений – это культура здорового образа жизни, а самым главным из всех аспектов здорового образа жизни является духовность [3].

Хэлэна Вэцэнанэ в своей статье «Модель физического и духовного здоровья» пишет, что в целом здоровый образ жизни влияет на все сферы существования человека: физическое, интеллектуальное, эмоциональное, социальное и другие. Очень важное значение имеет равновесие между телом и духом потому, что хорошее физическое здоровье не всегда означает и духовное благосостояние. Образ жизни, безусловно, влияет на развитие психики, на поведение и на формирование личности человека [4].

Эдитэ Брикманэ в статье «Твое духовное здоровье – неотъемлемая часть здоровья и социального благополучия» обращает внимание на то, что здоровье человека включает в себе много составных частей и если отсутствует хоть одна из частей здоровья, то нельзя считать человека здоровым. В плане национального развития Латвии 2014 – 2020 годам сказано, что основой полноценного развития Латвии является здоровый и трудоспособный человек, но мы часто забываем о том, что здоровье в себе включает не только физическое, но и духовное здоровье [5].

Анализ анкетных данных. При помощи анкетирования были опрошены 20 человек. В результате анкетирования выяснилось – 100% опрошенных одобряют здоровый образ жизни. На вопрос как часто вы занимаетесь физкультурой: 42,9% ответили – один раз в неделю, 28,6% – каждый день, 28,6% – один раз в месяц или реже. 100% опрошенных считают важным здоровое питание. Также, 100% опрошенных подтверждают влияние здорового образа жизни на их самочувствие и 100% – влияние здорового образа жизни на восприятие Слово Божьего. Также 100% респондентов подтверждают, что здоровый образ жизни помогает легче воспринять Слово Божье. На вопрос помогает ли Библия вам придерживаться здорового образа жизни: 71,4% ответили положительно, 28,6% – частично помогает.

Таким образом, окончательные результаты проведенного исследования, следующие:

1. Опираясь на статьи данных авторов, можно сделать вывод: учитывая то, что имеется тесная закономерная связь между физическим и духовным здоровьем человека, здоровый образ жизни непосредственно влияет на духовное здоровье человека.

2. В результате опроса подтвердилось: 100% опрошенных признает влияние здорового образа жизни на самочувствие и на восприятие Слова Божьего. Более того, никто из респондентов не отрицает то, что Библия помогает придерживаться здорового образа жизни: 71,4% ответили – помогает, 28,6% – частично помогает.

3. По результатам анализа литературных источников и анкетных данных мы приходим к выводу: как авторы статей, так и результаты опроса подтверждают то, что здоровый образ жизни в целом позитивно действует на духовность человека и невозможно выявить каких-то отдельных факторов. Физическое и духовное здоровье влияют друг на друга.

Список использованных источников:

1. Aptaūja: 87% iedzīvotāju ir svarīgi ikdienā ievērot veselīgu uzturu [Електронний ресурс] // LETA. – 2018. – Режим доступа до ресурсу: <https://medicine.lv/raksti/aptauja-87-iedzivotaju-ir-svarigi-ikdiena-ieverot-veseligu-uzturu>.

2. Любецкий Н. Здоровый образ жизни и духовность [Электронный ресурс] / Н. Любецкий, А. Князев. – 2007. – Режим доступа до ресурсу: <http://www.relga.ru/Environ/WebObjects/tgu-www.woa/wa/Main?textid=2081&levell=main&level2=articles>.

3. Vecenāne H. Fiziskās un garīgās veselības modelis [Электронный ресурс] / Helēna Vecenāne – Режим доступа до ресурсу: <http://www.telerehabilitation.lv/sites/default/files/Fizisk%C4%81s%20un%20uar%C4%ABu%C4%81s%20vese1%C4%ABbas%20modelis.pdf>.

4. Edīte B. Tava garīgā veselība – neatņemama veselības un sociālās labklājības daļa [Електронний ресурс] / Brikmāne Edīte. – 2014. – Режим доступа до ресурсу: <https://lvportals.lv/norises/265585-tava-gariga-veselibas-neatnemama-veselibas-un-socialas-labklajibas-dala-2014>.

ВОЙТОВИЧ Д. В.

студент спеціальності практичне богослов'я

наук. керівник: Намарадзе С., д.теол.н.

Український адвентистський теологічний інститут

ПОЗИТИВНІ ТА НЕГАТИВНІ СКЛАДОВІ ІНТЕРНЕТ ЗМІ

«Гутенберг зробив усіх читачами. Ксерокс зробив усіх видавцями»

Маршалл Маклюен

Актуальність теми дослідження: На даний момент, все частіше інтернет ЗМІ згадуються і використовуються як головний засіб інформації. І з розвитком інтернету саме інтернет ЗМІ найшвидше доносять інформацію до своїх користувачів. І не так давно почало повставати питання вирізнення інтернет сайтів інформації серед інших. У статті : «Ідентифікаційні ознаки інтернет- ЗМІ» Гусака О.О. наводиться цікавий факт: «У США ще в 1998 році

Верховний суд штату Нью-Йорк визнав усі інтернет-сайти, незалежно від їхнього змісту та професійного рівня, засобами масової інформації». Відповідно до цього, будь-яка інформація опублікована на сайті, вважається як інформація видана інтернет ЗМІ. І кожен хто публікує її на сайтах може вважатись журналістом, на рівні з тими хто друкується у паперових виданнях. Також О. Калмиков і Л. Коханова запевняють: «В інтернеті взагалі важко знайти якісь «чисті» типи, будь-який сайт можна при бажанні розглядати як ЗМІ». Дивлячись на це задається питання якій інформації в інтернеті можна довіряти і як знайти достовірну інформацію?

Згідно з соціальним опитуванням USAID-Internews, взятого з сайту <https://www.ukrinform.ua>, довіра українців до традиційних медіа ресурсів в 2019 році знизилась в порівнянні з 2018 роком. На 2019 рік 85% українців присутні в інтернеті, і 51% українців вважають, що загальнонаціональним інтернет медіа можна довіряти. Довіра людей зростає, але щоб довіра була обґрунтованою потрібно розібратись в позитивних і негативних складових цих інтернет ЗМІ. Таким чином дослідження даної теми є актуальним для України в даний час.

Мета дослідження полягає у виявленні позитивних та негативних складових інтернет ЗМІ.

Для дослідження поставленої цілі необхідно виконати наступні **завдання**:

- ✓ дослідити літературу яка допоможе у виявленні позитивних та негативних якостей інтернет ЗМІ;
- ✓ проаналізувати позитивні та негативні складові інтернет ЗМІ;

Об'єктом дослідження є складові інтернет ЗМІ.

Предметом є аналіз позитивних і негативних складових інтернет ЗМІ.

Аналіз літератури. Питання позитивних та негативних складових інтернет ЗМІ досліджували багато відомих науковців. Найбільша проблема інтернет ЗМІ полягає в тому що всі люди, незалежно від віку і статі мають безліч інформації, і кожен може видати будь яку інформацію за правдиву. Про це писав Любомир Гузар : «Проблема Інтернету в тому, що ми не можемо визначити, що це: інформація чи формація? Сьогодні навіть діти володіють великою кількістю інформації, знають ті речі, про які я в дитинстві навіть не підозрював. Але вони не знають, що з цим усім робити.» Також ще одною із головних проблем є те що думки відомих людей, їх цитати і їх знання можуть бути спотворені, і невірно процитовані. «Якби не Інтернет, я б ніколи не знав, що так багато людей знає тільки одну цитату Станіслава Лема, та й то фальшиву» – писав Войцех Орлінський.

В інтернет ресурсах і в самих інтернет ЗМІ є і позитивні складові. «В інтернеті все на відстані витягнутої руки»: це цитата Януша Вишневського, в якій повністю зображена реальність. Завдяки інтернет ЗМІ ми щодня одержуємо масу інформації, і новин, не виходячи з власного дому, і не докладаючи жодних зусиль. Також інтернет змінив моральний клімат у людях,

змінив наше мислення. «Інтернет змінив моральний клімат у світі, і це дуже добре. Нам більше не доведеться проводити життя в ланцюгах»: цитуючи Морріссі, тепер ми можемо за дуже короткий час проаналізувати різні думки, і різноманітну інформацію з безлічі джерел.

Методологія досліджень. У процесі досліджень були використані наступні методи: анкетування для збору інформації, на тему: «позитивні та негативні складові інтернет ЗМІ», серед студентських груп УАЦВО, віком від 17 до 25 років. Системний аналіз та логічний метод за допомогою яких вдалось проаналізувати результати анкетування. Також за допомогою цих методів досліджень вдалось дізнатися думку осіб які пройшли анкетування і зробити висновки за відповідями. А ще метод корпоративного аналізу результатів анкетування дозволив встановити, що відповідей на питання: «які негативні складові інтернет ЗМІ», було більше, ніж на питання: «які позитивні складові інтернет ЗМІ».

Результати досліджень позитивних та негативних складових інтернет ЗМІ серед студентів УАЦВО. В результаті анкетування було опитано 49 осіб. І на питання: «Скільки часу Ви витрачаєте на читання заміток інтернет ЗМІ», відповідь була такою: 51% (25 осіб) менше години, 26% (15 осіб) одну годину, і 12,2% (6 осіб) проводять дві години в інтернет ЗМІ.

На питання: «Чи є інтернет ЗМІ корисним ресурсом», відповідь була наступною: 79% (40 осіб) є корисною, 21% (9 осіб) є безкорисною.

Також на питання: «Чи є інтернет ЗМІ правдивим інформаційним ресурсом», була відповідь така: 90% (43 особи) вибрали відповідь 50/50, 8% (5 осіб) вибрали відповідь так, і тільки 2% (одна особа) вважає що інтернет ЗМІ не варто довіряти. Отже в результаті опитування ми можемо зробити висновок що люди витрачають достатньо часу в інтернет ЗМІ, і в більшості випадках довіряють їм. Але не можуть визначитись чи є інтернет ЗМІ для них корисним ресурсом, чи ні.

Висновок. У наш час все частіше і частіше люди звертаються до інтернет ЗМІ як до джерела правдивої інформації. Найчастіше, згідно опитування, навіть не задумуючись над тим чи правдива вона, і не перевіряючи її. Хоча деякі в опитуванні стверджували що знають, що інформація може бути не правдивою і не обґрунтованою, нажаль обмежуються тільки одним джерелом в пошуках інформації. Інтернет ресурси хоча і безмежні, але нажаль вони також мають недоліки. І ще навіть ті хто стояв при витоках інтернет ЗМІ стверджували що інформацію потрібно обов'язково перевіряти. І саме це під час проведення опитування ми і побачили. Люди знають, але нажаль не роблять, і як на мене в цьому є основна помилка сучасності. Тому перевіряючи інформацію ми самі вибираємо яких складових більше, позитивних чи негативних, несуть у собі інтернет ЗМІ.

Список використаних джерел:

1. Довіра українців до ЗМІ за рік знизилася на 11% [Електронний ресурс] // Укрінформ. – 2019. – Режим доступу до ресурсу:

<https://www.ukrinform.ua/rubric-society/2803560-dovira-ukrainciv-do-zmi-za-rik-znizilasa-na-11.html>.

2. Калмыков А. А. Интернет-журналистика [Электронный ресурс] / А. А. Калмыков, Л. А. Коханова. – М.: Юнити-дана, 2005. – Режим доступа: <http://www.evartist.narod.ru/text16/022.htm>.

3. Інтернет [Електронний ресурс] // Вікіпедія. – 2019. – Режим доступу до ресурсу: <https://uk.m.wikiquote.org/wiki/%D0%86%D0%BD%D1%82%D0%B5%D1%80%D0%BD%D0%B5%D1%82>.

ВОЛОСЯНКО М.В.

*студент спеціальності практичне богослов'я
наук. керівник Куриляк В.В., к.техн.н., доц.
Український адвентистський теологічний інститут*

ЯК СПОСІБ ХАРЧУВАННЯ ВПЛИВАЄ НА ІНТЕЛЕКТУАЛЬНИЙ РОЗВИТОК ЛЮДИНИ

Актуальність теми. Відомо, що спосіб харчування впливає на інтелектуальний розвиток людини. Згідно праці Олійник Н. А., доцента, 60% студентів, які навчаються на «задовільно» харчуються лише 2 рази на день, у той час студенти, які навчаються на «добре» у 80% випадків дотримуються триразового харчування. Більшість не снідають, але сніданок в першу годину після пробудження: запускає роботу мозку, насичує енергією і підтримує ефективну працездатність протягом дня; менше стресів, стійкість до захворювань; запас енергії на 30%; покращує настрій; те, що ми їмо протягом дня, засвоюється організмом швидше.

Зауважимо, що для розвитку та оптимального функціонування організму молоді людини віком від 17 до 22 років необхідне збалансоване харчування, яке повинно складатися з:

- різноманітної їжі;
- достатньої кількості їжі;
- дотримуватись певних правил харчування.

Таким чином спосіб, кількість, якість і правильність харчування має великий вплив на фізичний, а особливо інтелектуальний розвиток людини.

Об'єкт. Спосіб харчування людини.

Предмет. Вплив способу харчування на інтелектуальний розвиток.

Мета. Підтвердити, що спосіб харчування впливає на інтелектуальний розвиток людини.

Проаналізувавши статті «Харчування як основний чинник збереження стану здоров'я населення» [1], «Формування здорового способу життя у підлітків» [2], «Психологія здоров'я людини» [3], «Виховання Енштейна. Інтелект дитини багато в чому залежить від дієти у ранньому дитинстві» [4], «Формування культури здорового харчування школярів» [5], я побачив, що всі

автори статей в один голос заявляють що харчування є основною складовою для здоров'я людини. Менша увага приділяється інтелектуальному розвитку. Та все ж четверта стаття розповідає, що діти у яких є збалансоване здорове харчування та режим, їхній інтелектуальний і фізичний розвиток є набагато кращим, аніж у дітей, яким батьки мало приділяють уваги харчуванню. Також у цих статтях автори розповідають про те, що від вибору харчування залежить чи будуть люди хворіти і у якому віці помруть. Ті, які стежать за своїм харчуванням, дотримуються санітарних норм, займаються особистою фізкультурою, їхнє життя довше і на відміну від тих, хто не стежить за здоров'ям є більш щасливими людьми.

Методика дослідження. У процесі проведення дослідження, були використані наступні методи: анкетування, систематичний аналіз і логічний метод за допомогою яких вийшло проаналізувати результати анкетування, та метод порівняння.

Основні результати дослідження. Харчова промисловість України дуже розвинена. В Україні до харчової промисловості входить 50 галузей і виробництв. Думаю, що завдяки цьому ми маємо прекрасну можливість харчуватись корисно і збалансовано. Приблизно 80% молоді страждає на хвороби кишково-шлункового тракту через нездоровий спосіб життя. Захворювання опорно-рухового апарату, органів травлення, порушення зору – це основні захворювання, поширені серед молоді, стверджує міністр охорони здоров'я – Зіновій Митник. «Це і умови харчування, і умови побуту, і умови проживання, і зовнішнє середовище, і ритм життя». Отже, українці, а саме молодь страждає від хвороби через не здорове харчування. Спосіб харчування від самого народження до старості людини впливає на її інтелектуальний розвиток. Як зазначалось вище, діти, яких батьки виховують і годують здоровою, збалансованою поживними речовинами їжею, інтелектуально, психологічно і фізично випереджають своїх однолітків, які не дотримуються здорового способу харчування. Святе Письмо також цьому приділяє велику увагу. Згадаймо книгу Даниїла коли четверо друзів відмовились від шкідливої їжі і через десять днів виявились що ці четверо кращого стану і фізично і інтелектуально.

Висновок. Розглянувши питання харчування людини я ще раз переконався, що харчування впливає на інтелектуальний розвиток людини. Всі статті пишуть про те, що здорове харчування покращує як фізичний розвиток людини так і інтелектуальний. Тому, харчуйтеся здоровою їжею і будьте здоровими і розумними.

Список використаних джерел:

1. Сімахіна Г.О. Харчування як основний чинник збереження стану здоров'я населення / Г. О. Сімахіна, Н. В. Науменко. // «Проблемы старения и долголетия». – 2016.
2. Краснокутська С. М. Формування здорового способу життя підлітків / С. М. Краснокутська. // Наукові записки кафедри педагогіки. – 2014

3. Коцан І. Я. Психологія здоров'я людини / І. Я. Коцан, Г. В. Ложкін, М. І. Мушкевич. // Редакційно-видавничий відділ. – Вежал. – 2011.
4. Бондарев О. Виховання Ейнштейна. Інтелект дитини багато в чому залежить від дієти у ранньому дитинстві [Електронний ресурс] / О. Бондарев // журнал Корреспондент. – 2012. – Режим доступу до ресурсу: <https://ua.korrespondent.net/journal/1395875-korrespondent-vihovannya-ejnshtejna-intelekt-ditini-bagato-v-chomu-zalezhit-vid-dieti-u-rannomu-diti>.
5. Буц М. Ф. Формування культури здорового харчування школярів / М. Ф. Буц. // «Молодий вчений». – 2017.

ГРАБЕЛЬНИКОВА А.В.

*студентка спеціальності психологія
наук. керівник: Шестакова Т.В., к.пед.н., доц.
Український гуманітарний інститут*

ВСЕБУЧНИЙ РОЗВИТОК ОСОБИСТОСТІ ЯК ПРИОРІТЕТ СУЧАСНОЇ ОСВІТИ

Актуальність зумовлена тим, що в освіті сьогодні різними способами намагаються здійснити ідеї виховання повноцінних, щасливих, розумних особистостей. Звертаючись до історії педагогічної думки, можна визначити дієві шляхи впливу на розвиток гармонійної особистості та запобігти помилок в справі формування всебічно розвинутої людини.

Об'єктом дослідження є виховання школярів.

Предметом дослідження є заходи, проблеми виховання всебічно розвинутої особистості.

Метою є дослідити процес виховання всебічно розвинутої особистості та визначити його важливість.

Для досягнення мети дослідження поставлені такі **завдання**:

- уточнити поняття розвиток, виховання, всебічний розвиток;
- виявити проблеми здійснення ідеї виховання всебічно розвинутої особистості;
- обґрунтувати важливість всебічного розвитку;
- визначити засади, на яких здійснюється виховання та формування всебічно розвинутої особистості.

Літературний аналіз. Проблему всебічно розвинутої особистості висвітлювали такі педагоги і психологи А. С. Макаренко, С. Т. Шацький, Л. І. Божович, Л. С. Виготський, О. М. Леонтьєв, Д. Б. Ельконін та багато інших. Кожен з авторів вніс свій вклад у науку про виховання, а разом - це велике надбання педагогічної науки. Особливістю літератури про всебічний розвиток особистості є те, що, торкаючись тієї чи іншої конкретної проблеми, кожний з авторів аналізує найважливіше в ній - розвиток як результат виховання й одночасно єдність виховання і розвитку, взаємозалежність цих двох найважливіших елементів становлення особистості. Треба приділити

належну увагу праці А. С. Макаренка «Педагогічна поема», в якій ми можемо побачити на простих прикладах як здійснював виховання всебічно розвиненої особистості саме він.

В. О. Сухомлинський в більшості своїх праць підіймає проблему всебічного розвитку. Більш заглиблено ця тема розкривається в його праці «Проблеми виховання всебічно розвиненої особистості». В ній він розкриває важливість праці в розвитку, праці і фізичної й розумової. Також наголошує на важливості взаємовідносин вчителів та учнів.

К. Д. Ушинський також досліджував питання всебічного розвитку на засадах народної педагогіки та любові до Батьківщини. Найбільш популярні його праці: «Про користь педагогічної літератури», «Три елементи школи», «Про народність в громадському вихованні».

М. Й. Боришевський в навчально-методичному посібнику «Виховання духовної особистості» розкриває всебічний розвиток з боку самоактивності особистості.

Методологія. Підчас дослідження було використано метод вивчення та узагальнення передового педагогічного досвіду, після чого відбувся аналіз здобутої інформації і подальші її узагальнення та систематизація. Також використовувалося порівняння задля виокремлення спільних та відрізних рис праць багатьох дослідників.

Результати дослідження виховання всебічно розвиненої особистості. На першому етапі дослідження було надано визначення основним поняттям. Розвиток- це специфічний процес зміни, результатом якого є виникнення якісного нового; поступальний процес сходження від нижчого до вищого, від простого до складного. Виховання- цілеспрямований та організований процес формування особистості; один із головних чинників, під впливом якого здійснюється розвиток дитини. Всебічний розвиток людини, що є головною метою виховання, охоплює розумове, моральне, трудове, естетичне й фізичне виховання в їх нерозривному зв'язку, взаємозалежності та взаємозумовленості. За Сухомлинським, всебічний розвиток- це створення індивідуального людського багатства, яке поєднує в собі високі ідейні переконання, моральні якості, естетичні цінності, культуру матеріальних і духовних потреб.

Другий етап дослідження дозволив виявити проблеми які виникають у процесі здійснення ідеї всебічного розвитку. Сухомлинський в своїй праці «Проблеми виховання всебічно розвиненої особистості» виділяє такі проблеми. Перша проблема полягає в тому, що частина підлітків і юнаків не мають бажання активно й наполегливо вчитись. Необхідність вдаватися у таких випадках до примусу, ніж до заохочення, - це плоди того небажаного явища, яке можна назвати дисгармонією - відсутність гармонійного виховання. Ще одним наслідком відсутності спрямування виховання на всебічно розвинену особистість є те, що деяка частина юнаків не цінує ті знання, які їм передали попередні покоління, світ знань - це для них щось обтяжливе, і навчання- важкий тягар. Це друга проблема. Третя проблема є

у вихованні потреб. Складність полягає в гармонійному розвитку матеріальних та духовних потреб вищого порядку. Матеріальні блага сьогодні у світі дитинства, отрочтва і юності б'ють настільки щедрим потоком, що уявлення про трудове походження і взагалі про джерело цих благ майже відсутнє [1]. Деякі проблеми, які ще виділяв Сухомлинській, вже не мають такої актуальності в наш час, це свідчить про те, що освіта потроху розвивається й вдосконалюється, позбавляючись від недієвих схем, заходів.

Третій етап дослідження виховання всебічно розвиненої особистості включав наведення аргументів щодо важливості всебічного розвитку. В багатьох освітніх закладах простежується тенденція наявності опанування знаннями, але відсутності духовного наповнення. Якщо світ інтелектуальних інтересів людини, яку ми називаємо школярем, обмежується приготуванням уроків, якщо сфера інтелектуального життя не включає в себе творчої праці, школа стає дуже непривабливим, похмурим місцем, а навчання - важкою, набридливою справою. Тільки тоді, коли у школі вирує багатогранне духовне життя, опанування знань є справою бажаною, привабливою, воно не припиняється і після закінчення школи продовжується в роки праці. Цікавість до навчання, наявність творчої та духовної сфери, яка включає в себе пробудження у кожного учня своєї індивідуальності, - основа здійснення виховання всебічно розвиненої особистості. Людина вихована таким чином буде саморозвиватися і вдосконалюватися на протязі всього життя. Як пише М. Й. Боришевській: «Соціальна цінність людини як особистості є тим вищою, чим глибше вона збагнула не тільки свої потенційні можливості, але й усвідомила необхідність їх втілення у життя, почуттями й розумом осягнула своє особливе призначення в житті у його співвіднесенні з неповторністю собі подібних. Лише духовно довершена людина при всій своїй індивідуальності здатна відчувати себе часткою інших, спроможна зрозуміти те, що тільки завдяки іншим, завдяки творенню добра для інших вона може якнайповніше розвинути й зреалізувати себе, осягнути сенс життя людського» [2]. Як важливо привити духовність людині ще з дитинства, тому що, як всім відомо, закладені основи в дитинстві - це принципи життя в дорослому житті. Виховання всебічно розвиненої особистості полягає у виявленні творчих здібностей та мотивації саморозвитку, самовдосконалення особистості. Для досягнення цього потрібно створити такі умови, щоб учень був повноправним суб'єктом у навчально-виховному процесі, виховувався б у атмосфері емоційно-довірливого спілкування, залучався б до скарбниць загальнолюдської культури.

На четвертому етапі розкриваються засади на яких здійснюється виховання та формування всебічно розвиненої особистості. Навчання дітей повинно супроводжуватися різного роду діяльністю. Творчість розкриває глибини душі, допомагає виразити почуття, розкриває дитину як емоційну особистість. Прогулянки на природі, взаємодія з навколишнім середовищем збагачує та закріплює знання здобуті на уроках, також діти вчаться цінувати й поважати те, що їх оточує. Трудова діяльність, фізична праця дає

усвідомленість дітям, що будь яка робота має свої складності, вони поважатимуть роботу інших і будуть розуміти цінність всього, чим користуються. Знання, які отримують діти, повинні містити не тільки сухий загальноприйнятий матеріал, а й цікаве наповнення, додатки, які підбурять їх зацікавлення. Культурне наповнення навчання є одним з головних, це те, що розширює світогляд, розвиває міркування, критичне мислення, збагачує словниковий запас, робить мову і думки людини цікавими. Підтримання здоров'я учнів було одним із важливих завдань Сухомлинського. Від стану фізичного здоров'я учня залежить його інтелектуальні досягнення. Як було наголошено раніше, духовна складова навчання зумовлює прояв індивідуальності.

Висновки. Деякі проблеми, визначені В.О.Сухомлинським в «Проблеми виховання всебічно розвиненої особистості», актуальні й зараз, а деякі- ні. А саме проблеми небажання навчатися, неповага до «світу знань», відсутність духовності у школах. Виховання всебічно розвиненої особистості дуже важливо задля її подальшого повноцінного, багатого життя. Виховання всебічно розвиненої особистості потребує створення багатогранного середовища. Всебічно розвинені особистості- це люди, які задоволені життям, впевнені у собі і в досягненні своїх цілей. Це майбутнє країни, світу.

Список використаних джерел

1. Сухомлинський В.О. Проблеми виховання всебічно розвиненої особистості / В.О. Сухомлинський // Сухомлинський В.О. Вибрані твори : в 5 т. / редкол. : О.Г. Дзеверін (голова) та ін. – Київ : Рад. шк., 1976.
2. М. Й. Боришевський Виховання духовності особистості / Навчально-методичний посібник // Національна академія педагогічних наук України Інститут психології імені Г.С. Костюка. - Київ, 2013.

ГРИГУС О.О.

*студентка спеціальності економічна кібернетика
наук. керівник Терещенко Л.О., к.еко.н., проф.
Український гуманітарний інститут*

РОЗРОБКА ТА ПРИНЦИПИ ФУНКЦІОНУВАННЯ ІНФОРМАЦІЙНИХ СИСТЕМ В УПРАВЛІННІ ТРУДОВИМИ РЕСУРСАМИ

Актуальність теми. Досягнення Україною значних результатів в економіці й соціальній сфері, завоювання місця повноправного партнера у світовій економічній системі залежить від того, які будуть масштаби використання сучасних інформаційних технологій у всіх сферах людської діяльності, а також яку роль будуть грати ці технології у підвищенні ефективності праці та освіти яка потребує модернізації.

Минуле сторіччя називають індустріальним, а наше століття претендує стати інформаційним. Доводити, що сучасність невіддільна від інформаційних технологій вже не потрібно.

Одним з актуальних питань залишається використання інформаційних технологій в управлінні трудовими ресурсами.

Об'єктом дослідження є інформаційні системи як метод удосконалення процесу управління трудовими ресурсами.

Предметом дослідження є сукупність теоретичних, методичних і практичних аспектів удосконалення процесу управління трудовими ресурсами з використанням інформаційних систем.

Метою дослідження є теоретичне обґрунтування інформаційних систем.

Для досягнення зазначеної мети визначені наступні завдання:

- ✓ проаналізувати етапи розвитку інформаційних систем;
- ✓ виявити існуючі принципи створення та функціонування інформаційних систем;
- ✓ проаналувати теоретичні та практичні аспекти використання ІС в управлінні трудовими ресурсами.

Методи дослідження. Методичною основою дослідження є діалектичний метод пізнання.

Для розкриття сутності та змісту поняття інформаційних систем та їх складових застосовувалися методи теоретичного узагальнення – аналіз і синтез, системний підхід, абстрагування. Історичний і комплексний підходи використано для дослідження історичних передумов виникнення інформаційних систем та технологій.

Огляд джерел. У зв'язку з тим, що тема розробки та принципів функціонування ІС управління трудовими ресурсами, є дуже важливою і актуальною, над нею працювала велика кількість вітчизняних та закордонних науковців. До відомих українських дослідників відносять Василів Б. В., Гогот М. М., Чупріна М. О., Грицунов О. В., Терещенко Л.О. До зарубіжних Банах А., Дорель Д., Рітсема Д.

На першому етапі дослідження було проаналізовано етапи розвитку інформаційних систем від початку їх створення до сьогодення. Встановлено, що інформаційні системи з кожним роком все більше і більше впроваджуються у різні сфери людської діяльності, а використання підприємствами інформаційних систем є актуальним питанням сьогодення, оскільки вони мають безліч переваг для користування, такі як швидкість оброблення інформації, прямий та своєчасний доступ до інформаційного продукту, ефективна координація внутрішньої діяльності та оперативне розповсюдження різноманітних повідомлень.

На другому етапі було виявлено існуючі принципи створення та функціонування інформаційних систем. Встановлено, що для того щоб успішно створити функціональну інформаційну систему потрібно

дотримуватися певних принципів таких як принцип системності, принцип розвитку, сумісності, стандартизації, ефективності, надійності, продуктивності та пристосування.

На третьому етапі проаналізовано теоретичні та практичні аспекти використання ІС в управлінні трудовими ресурсами. Визначено наявні варіанти використання інформаційних систем в управлінні персоналом організації, а саме: допомога в зборі, зберіганні та обробці даних для звітів, прискорення процесів і контролю наявних даних, зниження витрат на трудові ресурси для відділів кадрів, і забезпечення своєчасної та різноманітної інформації для керівництва компанії, спираючись на які можна розробляти стратегічні рішення, пов'язані з людським капіталом.

Результати дослідження: працюючи по даній темі, знайдено багато інформації про «Інформаційні системи» про їхню актуальність і багатогранність застосування як у діяльності підприємств та різних організацій, так і в багатьох інших сферах. Зроблено висновок, що «інформаційні системи» – необхідні, популярні інформаційні платформи, що широко використовуються у різноманітних сферах діяльності.

Висновки. Підбиваючи підсумки стає очевидним, що ефективне функціонування інформаційних систем, можливе лишк за умови впровадження дослідницького підходу, глибокої модернізації, одним з найважливіших складових частин якої є використання сучасних досягнень у сфері інформаційних технологій, які забезпечують своєчасність надходження інформації до її користувачів (в даному випадку підприємств та організацій) що є підставою для вдосконалення інформаційних систем для ще ефективнішої діяльності підприємств.

Список використаних джерел:

1. Василів Б. В. Інформаційні системи в менеджменті / Б. В. Василів. – Рівне, 2008. – 167 с.
2. Гогот М. М. Використання інформаційних систем в управлінні персоналом [Електронний ресурс] / М. М. Гогот, М. О. Чупріна. – 2017. – Режим доступу до ресурсу: <file:///D:/102734-217286-1-SM.pdf>.
3. Грицунов О. В. Інформаційні системи та технології / О. В. Грицунов. – Харків: Навчальне видання, 2010. – 222 с.
4. Терещенко Л.О. Управлінські інформаційні системи / Л.О.Терещенко, С. В. Гужко, А. В. Шайкан // – Київ: КНЕУ, 2008. – 485с.
5. Banach A. The Roles of Human Resource Information Systems in Human Resource Planning [Електронний ресурс] / A. Banach – Режим доступу до ресурсу: <http://smallbusiness.chron.com/roles-human-resource-information-systems-human-resourceplanning-66487.html>.
6. Rietsema D. Whatis HRIS? [Електронний ресурс] / D. Rietsema – Режим доступу до ресурсу: <http://www.hrpayrollsystems.net/hris/>.

ГРИНЕНКО А.А.

*студент спеціальності філософія та релігієзнавство
наук. керівник: Юнусова Є.Й., к.філос.н., доц.
Український гуманітарний інститут*

АНАЛІЗ ПОНЯТТЯ «ФІЛОСОФСЬКА ВІРА» В КОМУНІКАТИВНІЙ ФІЛОСОФІЇ К. ЯСПЕРСА

Актуальність дослідження полягає у необхідності визначення сутнісних характеристик та особливостей віри в контексті комунікації. Нині проблематика полягає в тому, що релігійна віра не єдина для всіх людей, а відтак тривають пошуки такої віри, що була б єдина для усіх – в цьому випадку філософська, що є вивченою німецьким філософом-екзистенціалістом Карлом Ясперсом. Його екзистенціальний підхід до теми передбачає переосмислення основних принципів віри, що є спільними для представників різних культур і гармонізують трансцендентний та екзистенціальний світ.

Об'єктом цього дослідження є комунікативна філософія К. Ясперса.

Предметом дослідження обрано філософську віру К. Ясперса, як одне з основних понять комунікативної філософії.

Мета роботи проаналізувати вчення К. Ясперса про «філософську віру», її особливості та принципи.

Згідно з метою дослідження ставляться такі **завдання**: дослідити поняття «філософської віри» у комунікативній філософії К. Ясперса; порівняти філософську віру з релігійною, в процесі чого знайти спільні та відмінні риси; визначити характерні риси філософської віри за К. Ясперсом.

В цій роботі використані такі **методи дослідження**, як аналіз та синтез. Аналіз буде використаний в процесі дослідження поняття «філософська віра» та під час визначення характерних рис цього поняття. Метод синтезу використано для узагальнення результатів дослідження.

Це питання розглядалося Є.Й. Юнусовою в її дисертації в контексті осмислення комунікації, а також дослідниками западної філософії та екзистенціалізму П.П. Гайденом, А.Б. Демідовим та ін.

Філософія К. Ясперса потребує комунікації, через що вона й названа «комунікативною», філософ шукав механізми, завдяки яким між людьми може виникнути дійсно екзистенціальна комунікація. І тим самим допомогти людству віднайти шлях до єдності. А тому не дивно, що Є.Й. Юнусова підкреслює, що в концепції К. Ясперса «філософська віра постає як віра в особливе призначення комунікації» [3, с. 32]. Саме у філософській вірі К. Ясперс віднайшов підґрунтя для єдності екзистенцій між собою.

Філософська віра в чомусь подібна до релігійної, однак має і суттєву відмінність. Релігійна віра об'єднує «одновірців», але водночас протиставляє їх прихильникам іншого віросповідання. І як зазначає Є.Й. Юнусова головною відмінністю філософської віри від релігійної є те, «що вона ґрунтується не на

одкровенні, а на досвіді, доступному кожній людині, і в силу цього вона може стати джерелом і підставою загальнолюдської комунікації» [3, с. 31].

Філософська віра не містить в собі предмета для дискусій, а тому несе в собі функцію створення діалогу між представниками різних культур, національностей та народів, і народженню порозуміння між ними. «Філософська віра, – як зазначає А.Б. Демідов, – дійсно єдина для всіх розумних істот» [6, с. 103]. На прикладі релігійної віри ми бачимо відсутність єдності між людьми, оскільки представники кожної з релігійних течій по своєму розуміють Бога та прокладають свій шлях до Нього, створюючи свої догми та традиції. А тому вона стимулює прояв розбіжностей між людьми, оскільки кожна течія має свої переконання в винятковості свого вчення. Проте інакшою є філософська віра, оскільки люди, які нею володіють, налаштовані на створення справжньої комунікації. Вона слугує подоланню відмежованості індивідів один від одного. Така віра має особливість визначати трансценденцію як «буття, що є іншим стосовно нас, ми не є його частинами, лише перебуваємо у відношенні до нього» [1, с. 107]. Таким чином, К. Ясперс намагається зробити релігійну віру більш універсальною, помістивши її в площину філософської трансцендентності, яку Ясперс називає ім'ям «Бог».

Філософська віра, на відміну від релігійної, є спільною для всіх людей. Вона однакова для людей незалежно від їх приналежності до тієї чи іншої культури. Вона об'єднує, а не роз'єднує. Всі люди рівні в незнанні. Перед обличчям трансценденції ніхто не може претендувати на винятковість. А.Б. Демідов підкреслює: «Саме люди, які знають про своє незнання, тобто володіють філософською вірою, здатні до справжньої комунікації» [6, с. 104].

Однак у відношення Ясперса до християнської релігії та в його бажанні відмежувати від неї філософську віру не все так однозначно. Філософ розуміє небезпеку, пов'язану з можливістю переродитися філософській вірі з високої надпредметності в безпредметність порожню, тим самим втративши «субстанцію». В такому випадку філософська віра змушена звертатися по допомогу до своєї, здавалося б, переможеної супротивниці – до віри релігійної. «Релігії потрібна сумлінність філософії для того, щоб продовжувати бути істинною. А філософії потрібна першооснова релігії, щоб продовжувати бути наповненою» [4, с. 622]. У відношенні Ясперса до християнської релігії відчувається дещо хитка, нестійка рівновага відкидання і прийняття; і тут його мислення виявляється «двополярним та двозначним» [4, с. 622]. Проте сам К. Ясперс наголошував про своє ставлення до християнської віри наступним чином: «Якщо вважають, що Бог став людиною в Ісусі і став іменуватися Христом – то я повинен сказати у відповідь: у все це я не вірю» [8].

«Філософська віра» – знання про існування трансценденції, знання про непізнаване [2, с. 647]. Звідси філософська віра за визначенням реалізується в баченні непізнаваного, трансцендентного. Вона веде до осягнення істини, є єдиною для всього людства, являє собою внутрішню впевненість індивідуума, який глибоко і вільно мислить; яка постійно стає «яснішою, більш

усвідомленою, просувається далі завдяки свідомості» [7, с. 423]. Зміст філософської віри у своєму просторі відкривається через відповіді на чотири основні питання, які поставив Ясперс: «Що мені відомо? Що саме існує? Що собою являє істина? Завдяки чому я знаю?» [7, с. 431].

Необхідно відзначити, що філософська віра, як ми зазначили вище, передбачає наявність особливого виду реальності – трансценденції, яка у свою чергу, як зазначає П.П. Гайденко, і є єдиний предмет філософської віри, «стосовно якого віра і знання збігаються. Філософська віра ... проходить як би по кордону між релігією і наукою» [5, с. 310]. Інакше кажучи, філософська віра – це ні що інше, як знання про існування трансценденції. Остання відома під різними іменами: «Буття», «Дійсність», «Бог».

Розуміння людиною філософської віри відбувається через досягнення єдності суб'єктивної й об'єктивної сторін дійсності, через історичне усвідомлення джерел буття. Впевненість людини у своєму бутті становить основну рису філософської віри, яка відрізняється від догматичного мислення відкритістю та динамічною об'єктивністю, тому вона «існує лише в союзі зі знанням» [7, с. 423].

Висновок. Отже, розмірковуючи над трансценденцією, К. Ясперс вводить поняття філософської віри, оскільки трансценденція у Ясперса – це справжнє буття, розуміння якого охоплює всю філософську віру.

Список використаних джерел:

1. Ситниченко Л. А. Першоджерела комунікативної філософії: навчальний посібник / Л. А. Ситниченко. – Київ: Либідь, 1996. – 176 с.
2. Філософський енциклопедичний словник / В. І. Шинкарук (гол. редкол.) та ін. – Київ: Абрис, 2002. – 742 с.
3. Юнусова Є.Й. Комунікативний простір релігій в європейській культурі: Дис. канд. филос. наук: 09.00.04. – Х., 2005. – 195 с.
4. Аверинцев С. Ясперс // Филос. энцикл. Т. 5. – М.: «Советская энциклопедия», 1970. – С. 620–622.
5. Гайденко П.П. Прорыв к трансцендентному: Новая онтология XX века. – М.: Республика, 1997. – 495 с.
6. «Философия коммуникации» К. Ясперса: // Демидов А.Б. Феномены человеческого бытия: Пособие для студентов вузов. – Мн.: Бел. фонд Сороса: «Армита – Маркетинг, Менеджмент», 1997. – С. 97–105.
7. Ясперс К. Философская вера: // Ясперс К. Смысл и назначение истории: Пер. с нем. – М.: Политиздат, 1991. – С. 420-508.
8. Ясперс К. Шифры трансценденции [Електронний ресурс] // Пер. с нем. Перцев А.В. Переводы, Том 7, № 1 (13) // Научно-образовательный журнал НОЦ ПФРК ГУАП. – 2018. – Режим доступа до ресурсу: <https://eina.ru/ru/archives/1924>.

ДЕЛЕНГОВСЬКА М.В.

*студентка спеціальності романо-германська філологія
наук. керівник Євдокімова Л.В., викладач
Український гуманітарний інститут*

ІСТОРИЧНА ПОДІЯ ЯК ВАЖЛИВА СКЛАДОВА ХУДОЖНЬОЇ ЛІТЕРАТУРИ

Актуальність дослідження зумовлена тим, що історичні надбання є надзвичайно важливими для сучасного та майбутніх поколінь. Протягом століть людство збирало безцінну інформацію щодо історичних фактів, встановлюючи та підтверджуючи реальність подій і спростовуючи недостовірні вимисли. Художня література формувалася й формується дотепер під впливом багатьох чинників та історичних подій, закарбованих на сторінках книжок. Розвиток художньої літератури це складний і багатогранний процес, а історія людства наклала неабиякий відбиток на його формування. На прикладі роману «Айвенго» ми зможемо побачити важливість впливу подій минулого на тлі художнього вимислу на наше сьогодення, адже яскраві барви художньої літератури протягом століть спонукають мільйони читачів до пізнання історії – пам'яті людства та фундаменту сучасності, у зрозумілій і ненав'язливій формі, що є неоцінним внеском у підтримання історичної освіченості нащадків.

Об'єктом дослідження є синтез історичних подій та художньої літератури.

Предметом дослідження є історична подія як важлива складова роману Вальтера Скотта «Айвенго».

Метою даної роботи є аналіз впливу та взаємодії історичних подій і художньої літератури у романі «Айвенго».

Для досягнення мети дослідження в роботі ставилися такі **завдання**:

- ✓ проаналізувати творчість В. Скотта, типового представника епохи;
- ✓ розкрити важливість впливу історичних фактів на розвиток художньої літератури на прикладі роману «Айвенго»;
- ✓ визначити та проаналізували реальні історичні події, які послужили основою роману.

Виклад основного матеріалу. Через те, що тема історичного надбання та його нерозривного зв'язку з літературою є цікавою та актуальною протягом століть, над нею працювали багато вчених і літературних діячів. Цікава думка нашого співвітчизника, Є. А. Пасічника, – вченого-методиста, який виділяє низку недоліків тісної взаємодії історії з художньою літературою. По-перше, філософські погляди письменника та його світобачення в цілому значною мірою задіяні у створенні літературних творів, а тому реальні історичні факти, в першу чергу, використовуються для вираження світогляду

автора, який може створити картини, істотно віддалені за змістом від історичної правди. Читаючи історичну художню літературу, часто можна помітити, що головне для митця – змалювати власну картину світу, втілити в ній своє особистісне бачення зображуваного. По-друге, кожен письменник – інтелектуальний суб'єкт свого часу, своєї історичної епохи, а, отже, транслює за допомогою написаних творів власні, сформовані під впливом конкретного соціального середовища, принципи. Читаючи книги, завжди варто пам'ятати, що художня література не є точним зображенням історичних подій. Зазвичай, митець описує певний історичний проміжок часу крізь призму власного розуміння тогочасних подій, свого світобачення, ставлення до зображуваних явищ, що іноді може бути хибним.

Щодо Вальтера Скотта, всесвітньо відомого шотландського письменника, поета, історика, а, за визначенням В.Г. Белінського, ще й новатора, оскільки він створив жанр історичного роману, «до нього не існуючий» [1, с. 9]. Історичний роман В. Скотта став не тільки продовженням літературних традицій, але й раніше невідомим художнім синтезом мистецтва та історії, відкрив новий етап у розвитку англійської та світової літератури. Письменник зміг поєднати реалістичне зображення минулого та захоплюючу інтригу, рушійною силою якої були великі людські пристрасті.

Роман «Айвенго» зображує кінець тривалої боротьби між саксами і норманами, яскраво змальовує бурхливу картину минулого Англії в перші дні феодалізму. В основу книги покладено типове для Скотта переплетіння любовної лінії та політичних інтриг. Головні герої – закохані лицар Айвенго та леді Ровена, майбутнє яких цілком залежить від розвитку історичних подій. Конфлікт відбувається між двома ворогуючими таборами: норманами, які завоювали Англію в кінці XI століття, й англосаксами, які володіли нею кілька століть, витіснивши в свою чергу племена бриттів. Герой діє на тлі мальовничих історичних подій, він відданий кодексу честі, у будь-якій ситуації поводить відповідно до почуття обов'язку й зберігає вірність прекрасній коханій. Айвенго – справжній лицар, оскільки здійснює всі вчинки, що відповідають кодексу честі [2, с. 66].

Айвенго – вигаданий персонаж, якого Скотт наділив усіма необхідними ідеальному лицареві якостями характеру, інший персонаж – Річард Левове Серце також справжній лицар, але він – реальна історична постать, чий образ в дійсності не відповідає «романтичним вимогам» Вальтера Скотта.

Попередники Скотта зображували історію або задля того, щоб продемонструвати свої знання і таким чином покращити історичну освіченість читачів, або взагалі спотворювали і образи знаменитих історичних діячів, і характер їхньої епохи, наділивши своїх персонажів не відповідаючим їх реальним прототипам амплуа. Вальтер, навпаки, був абсолютно точний у змалюванні історичних реалій.

Висновок. Особливість Вальтера Скотта в тому, що він досконало знає описувану ним історичну епоху, але не просто «сухо» перелічує факти, як історик, а пов'язує її із сучасністю, проводячи паралель між проблемами

сьогодення і тим, як вони вирішилися в минулому. У романі «Айвенго» відчувається істотний взаємозв'язок особистого життя героя, його долі та історичних реалій, що допомагає читачеві зрозуміти й досягнути неоцінимої важливості впливу минулого на теперішнє. Усе вищеперелічене доводить важливість наявності історизму у літературі, адже саме за допомогою історії людина повинна вчитися на своїх помилках. У свою чергу, Скотт проаналізував помилки попередників і створив «ідеальну формулу» історичного роману. Він зумів зберегти правдивість минулих подій, написавши роман, який дуже сильно вплинув на розвиток світової художньої літератури.

Список використаних джерел:

1. Курс лекцій з дисципліни «Історія зарубіжної літератури»: для студ. спец. 035 «Філологія», ступінь бакалавр / М-во освіти і науки України, Донец. нац. ун-т економіки і торгівлі ім. М. Туган-Барановського, каф. іноземної філології та перекладу; Г. М. Удовіченко. – Кривий Ріг: ДонНУЕТ, 2019. – 121 с.
2. Методичні вказівки до самостійної роботи з дисципліни «Історія зарубіжної літератури» для студентів денної та заочної форми навчання за напрямом підготовки 6.020303 – «Філологія» / укл. к. філол. н., доц. Воронова З.Ю. – Дніпродзержинськ: ДДТУ, 2015. – 30 с.

ДЕЛЕНГОВСЬКА М.В.

*студентка спеціальності романо-германська філологія
наук. керівник Мичак Н.Г., ст. викладач
Український гуманітарний інститут*

ЕКОЛОГІЧНА КРИЗА У СВІТІ

Актуальність дослідження обумовлена тим, що на сьогоднішній день питання екології є найактуальнішим з-поміж інших. Підвищення температури поверхні Землі, внаслідок господарської діяльності людини, нестача питної води у багатьох країнах світу, збільшення площ опустелюваних територій, катастрофічна вирубка лісів та збільшення кількості лісових пожеж, масові знищення тваринного світу, повені та багато інших явищ – це жахливі та сумні реалії сьогодення. Природа вже не витримує, людство безупинно вичерпує величезну кількість корисних копалин, забруднює водойми та повітря. Зараз найактуальніший та найкращий час для того, щоб обрати вірну екологічну стратегію задля подолання екологічної кризи світового масштабу.

Об'єктом дослідження є екологічний стан планети та тенденція його погіршення протягом десятиріч.

Предметом дослідження є чинники, які спричинили виникнення екологічної кризи, а також шляхи вирішення проблеми.

Метою даної роботи є аналіз екологічного стану сьогодення та надання практичних рекомендацій щодо способів профілактики та запобігання забруднення навколишнього середовища.

Для досягнення мети дослідження в роботі ставилися такі **завдання**:

- ✓ проаналізувати стан сучасного навколишнього середовища;
- ✓ зробити огляд організацій, які займаються питаннями екологічної політики;
- ✓ встановити позитивні та негативні чинники, які впливають на світову екологію;
- ✓ визначити способи подолання екологічної кризи.

Виклад основного матеріалу. Тема екології є дуже важливою для кожного мешканця планети, адже стан навколишнього середовища безпосередньо пов'язаний із якістю та тривалістю людського життя. Багато науковців, культурних та політичних діячів, філантропів працюють над цим питанням, шукаючи шляхи поліпшення екологічного стану та вкладаючи незліченну кількість фінансів, власних заощаджень, а також створюючи різноманітні екологічні громадські структури задля поліпшення всесвітньої екологічної ситуації. Відомими співтовариствами, зокрема, є: «*Global Nest*» – міжнародна асоціація вчених, технологів, інженерів та інших зацікавлених груп, що беруть участь в усіх наукових і технологічних аспектах навколишнього середовища, а також у застосуванні методів, спрямованих на сталий розвиток [1].

Всесвітнє товариство захисту тварин (ВОЗТ) (англ. World Society for the Protection of Animals (WSPA)) – міжнародна некомерційна зооохоронна організація, що здійснює свою діяльність у більш, ніж 150 країнах світу й об'єднує понад 900 організацій. У ВОЗТ 13 офісів, розташованих в Австралії, Бразилії, Канаді, Колумбії, Коста-Ріці, Данії, Німеччині, Нідерландах, Новій Зеландії, Танзанії, Таїланді, США і Великобританії, головний офіс ВОЗТ – у Лондоні [2].

Схвально, що деякі українські студенти також долучаються до екологічного руху, вступаючи до «еко-клубів» та засновуючи їх. Наприклад, «*ЕкоКлуб Зелена Хвиля*» – екологічна організація студентів та випускників «Києво-Могилянської академії», робота якої направлена на сприяння збереженню навколишнього природного середовища шляхом освітньої діяльності та практичних заходів [2].

Це дуже короткий перелік існуючих організацій, які виборюють право на чисте повітря та активно піклуються про рослинний і тваринний світ, а, насправді, таких установ тисячі та десятки тисяч по всьому світу і їх вклад в екологію неоцінний і дуже вагомий.

Переглядаючи останні новини, важко уявити світле майбутнє і продовжувати безтурботно жити, знаючи, що з кожним днем перспективи тільки погіршуються і прогнози екологів, лікарів, дослідників та журналістів стають все більш жахаючими. Згідно з аналізом Світової продовольчої програми ООН, через пандемію коронавірусу тільки цього року близько чверті мільярда людей на планеті можуть постраждати від голоду, пов'язаного з COVID-19. СПП заздалегідь розміщує тримісячний запас харчів в найбільш

уразливих країнах. За словами Девіда Бізлі, директора організації, більш ніж 30 країн можуть постраждати від масового голоду, а у 10 з цих країн вже сьогодні понад 1 мільйон людей перебувають на межі дефіциту [3].

На жаль, сучасне навколишнє середовище знаходиться в критичному стані, людство з жахаючою регулярністю «вітають» нові «екологічні пригоди», а то й хвороби, достовірно невідомого походження. Глобальне потепління вже перестало бути сюжетом мультфільму, фільму про катастрофи чи серіалу, це реалії сьогодення. Проте, незважаючи на всі застереження науковців, людство все-одно не намагається адаптуватися до наслідків поки це ще можливо, зупинити хімічні викиди в атмосферу, від яких зростає парниковий ефект, перестати «бути залежними» від газу та нафти. Звісно, все вище перелічене здається неможливим, але тільки на перший погляд, це реально, якщо підійти до вирішення питання ґрунтовно та системно, адже без припинення такого колосального впливу на екосистеми Землі проблема стане ще більш катастрофічною і «закрити очі» на неї через найближчі кілька десятиліть вже не вийде.

Одним із вагомих чинників, який позитивно впливає на навколишнє середовище – є людська самосвідомість і відповідальність, а також екологічна культура, яка є базовою для забезпечення майбутнього існування та розвитку людства. Фактично майже всі проблеми населення планети Земля викликані нераціональним поведінням і недбалістю її «розумних» жителів.

Одним із найвагоміших чинників шкідливого впливу на довкілля є урбанізовані території. Потужним фактором впливу на екологію міста є транспорт, інфраструктура якого надзвичайно забруднює атмосферне повітря, водоймища та ґрунти. Викиди автодвигунів містять більш ніж 200 хімічних сполук - продуктів внутрішнього згорання, більшість з яких токсичні.

Не менш небезпечним забруднювачем є промислові відходи. Розвинуті країни, такі як Швейцарія, Німеччина, Австрія, Нідерланди та інші є лідерами в галузі переробки сміття та різноманітних відходів, а решта країн, наприклад, Україна, має величезні сміттєзвалища, переважна більшість яких є джерелом інтенсивного забруднення ґрунтів, води і повітря.

Задля подолання екологічної кризи найліпше обрати вірну стратегію еко розвитку й сумлінно її дотримуватися.

Прикладом гармонійних відносин людини та довкілля може бути виконання всіма країнами Світової програми дій «Порядок денний на XXI століття», яка прийнята ще у червні 1992 р. у Ріо-де-Жанейро на Конференція ООН з навколишнього середовища і розвитку. Це історичне рішення про зміну курсу розвитку усього світового співтовариства.

Програми охоплює, як мінімум, дві найважливіші ідеї:

➤ цей розвиток передбачає вирішення економічних, соціальних та екологічних проблем. Розвиток буде сталим тільки тоді, коли буде досягнута рівновага між різними факторами, що зумовлюють загальний рівень життя;

➤ нинішнє покоління має обов'язок перед прийдешніми поколіннями залишити достатні запаси соціальних, природних та економічних ресурсів для того, щоб вони могли забезпечити для себе рівень добробуту не нижчий, ніж той, що ми маємо зараз [4].

Дотримуючись нижчеперелічених принципів людство може відновити природний стан Землі, а саме: повага і турбота до всіх живих співтовариств, поліпшення якості людського життя, збереження життєздатності і розмаїтості Землі, забезпечення сталого використання відновлюваних ресурсів, мінімізація виснаження невідновлюваних ресурсів, зміна індивідуальних позицій і діяльності. Систематичне виконання даних пунктів кожною країною, кожною людиною в різних куточках планети обов'язково дасть позитивний результат [4].

Висновок. 2020 рік став своєрідним «переломним моментом», у світі почали відбуватися речі, з якими раніше людство не стикалося. Голод планетарного масштабу звучить як нонсенс з огляду на різноманіття продовольчих товарів у супермаркетах, але це цілком можливі жахливі реалії найближчого майбутнього.

Тому кожній людині необхідно змінити «споживацьке» ставлення, почати думати про навколишнє середовище, людей навколо та майбутні покоління. Адже досягти спільної мети можна лише за умови об'єднання зусиль всіх людей, які мають усвідомити загрозу для подальшого життя на Землі, а відтак докорінно змінити, перш за все, свій світогляд та свої дії. Проте, якщо влада і, зокрема, кожна людина не схаменуться і не почнуть робити все, що від них залежить, аби покращити екологічний стан, поставивши «інтереси» та потреби природи на перше місце, екологічна криза стане тільки критичнішою.

Сортування сміття, відмова від м'яса (при виробництві якого жахливо страждають не тільки тварини, а й екологія), використання екологічно безпечних матеріалів у побуті – це той мінімум, що під силу зробити кожному, змінивши світ на краще.

Список використаних джерел:

1. Глобальна мережа екологічних наук та технологій [Електронний ресурс] // Глобальний NEST. – 2013. – Режим доступу до ресурсу: <https://www.gnest.org/about.php>.
2. Екологічні організації [Електронний ресурс] // Київський національний торговельно-економічний університет. – 2019. – Режим доступу до ресурсу: <https://knute.edu.ua/blog/read/?pid=5104&uk>.
3. United Nations Conference on Environment and Development (Earth Summit), Rio de Janeiro y 1992 p.

ДОВБНЯ В.В.

*студент спеціальності практичне богослов'я
наук. керівник: Куриляк Б.І., викладач*

ЗОВНІШНІЙ ВИГЛЯД ЯК ВІЗИТНА КАРТКА СТУДЕНТА

*«Не закохуйся в обличчя,
не закохуйся в вбрання,
а закохуйся в ту душу,
що потрібна для життя!
Бо краса – це сон зрадливий,
раз присниться та й нема.
А душа – це все на світі,
що потрібно для життя»
Богдан Ступка*

Актуальність теми дослідження: Зовнішній вигляд? Що входить в це поняття? Чи важливо це зараз у сучасному світі, чи це вже не дуже актуально? Оскар Уайльд сказав «Гарно виглядати та вдягатись – це необхідність. Мати ціль в житті – ні» [2]. Дана фраза як ніколи чітко характеризує сучасний світ, та його пріоритети. Хоч останнім часом набирає популярність такий термін як «боді-позитив», який на початку відстоював дуже хорошу ціль – кожне тіло прекрасне, люди повинні полюбити себе такими якими вони є. З плином часу боді-позитивні люди почали відстоювати зовсім інші погляди, такі як: можна не слідкувати за собою та не звертати увагу на прості правила здорового способу життя. Отже, як можна побачити є різні погляди на дану тему і навіть діаметрально протилежні. Тому потрібно досліджувати цю тему з різних сторін, щоб краще зрозуміти суть проблем які виникають та знайти золоту середину в цьому питанні

Мета: дослідження полягає в тому, щоб зрозуміти як сильно впливає зовнішній вигляд людини на неї.

Для досягнення цієї цілі потрібно виконати наступні кроки:

- ✓ проаналізувати наукові дослідження з даної теми;
- ✓ провести опитування студентів УАЦВО.

Об'єкт дослідження базується на аналізі людей, та їхнього зовнішнього вигляду.

Предмет: зовнішній вигляд, як візитна картка студента.

Літературний аналіз: Краса – п'ять букв, але стільки розмов. У всі часи люди говорили про це. Від міських пабів, до міжнародних конференцій. Дане питання підіймали усюди. Багато книжок вже написано на цю тему, які розповідають як змінювалось бачення краси у різні віки нашої планети. Багато відомих акторів, письменників, кінорежисерів, модельєрів вже говорили про це. Наприклад Карл Лагерфельда, креативний директор Chanel сказав:

✓ «Бажання бути красивою насправді дуже небезпечна мотивація. Я вважаю, що респектабельного зовнішнього вигляду достатньо, щоб привернути увагу до свого внутрішнього світу і душі» [3].

Хоч даний вираз відноситься до жіночої половини, і все ж я думаю не буде нічого поганого, якщо я скажу, що чоловіки також про це переживають. Зараз такий вік, що більшість думає за свою зовнішність. Так ось, люди хочуть ідеальної зовнішності, яка ніби з глянцевого журналу, сторінок в інстаграмі. Але навіщо? Вони вже і так привабливі та красиві, але сучасний світ вчить, що потрібно бути нафарбованою завжди та завжди бути «на висоті». Це не так, моя не ідеальність, робить мене індивідуальним. Те, в моєму тілі, що мені здається неповноцінним, іншій людині може здатися гарним та незвичним. Ми вже маємо привабливу зовнішність, просто потрібно трішки її підтримувати.

Еріх Марія Ремарк, відомий на весь світ письменник 20 століття, так висловився про зовнішність:

✓ «Ніякий макіяж не прикрасить обличчя так, як чистота в очах і щирість у посмішці» [3].

Бажання зробити себе кращим нав'язує цей світ. Дійсно, щирість у спілкуванні має більший успіх, ніж тонна макіяжу на обличчі. Сучасному світу не вистачає щирості, відкритості; обличчя як із глянцевого журналу вже трошки набридають, тому людей тягне магнітом до тих хто без підступу. Очі в яких можна побачити глибину душі більше ваблять до себе ніж прикрашене обличчя. Слабохарактерні люди не спроможні до щирості.

Французький поет, публіцист, член Французької академії Віктор Гюго також не лишився осторонь, і сказав, що думає щодо краси:

✓ «Ніяка зовнішня краса не може бути повною, якщо вона не оживлена внутрішньою красою» [5].

Цей вираз доволі центричний, і в цьому його влучність. Ті хто каже, що зовнішня краса зовсім не потрібна, намагаються обманути себе. Зовнішня краса притягує, а внутрішня заохочує залишитись назавжди. Всюди має бути золота середина, яка може бути, певним еталоном напрямку. Якою б гарною людина не була, але якщо це все, що в тієї людини є то дуже швидко, з такою людиною буде нудно та нецікаво. І в той же час, зовнішність відіграє важливу роль на перших етапах знайомства, коли ще ніхто не зміг відкрити внутрішню красу іншої людини. Зовнішня краса по важливості трохи поступається внутрішній, і все ж це не применшує її значення.

Методологія дослідження: у процесі дослідження було використано метод анкетування для отримання необхідної інформації про відношення студентів Українського адвентистського вищого навчального закладу (далі УАЦВО) до такої гострої теми як зовнішній вигляд людини. Як було сказано раніше в опитуванні приймала участь молодь від 17 до 23 років В процесі опитування по відповідям респондентів можна побачити що вони думають щодо зовнішності та чи впливає вона на фактор дружби, чи допомагає гарна зовнішність влаштуватись на кращу роботу.

Результати проведеного опитування наступні: Ми провели опитування серед 39 респондентів. Для 74.4% зовнішність це не вирішальний фактор дружби з іншою людиною, для 7,7% вирішальний. Майже половина

людей 48,7% не робить ранкову зарядку, хоча 69,2% вважають зарядку корисною. Найбільш спірне питання прямо пов'язано із темою наукового дослідження. На твердження: «зовнішність – візитна картка студента» 35,8% відповіли, що внутрішні якості важливіші, однак 38,5% погодились із даним твердженням. 35,9% згодні із тим, що зовнішність впливає на працевлаштування, 59% відповіли, що це залежить від місця роботи.

З віком світогляд і ставлення до себе та інших змінюється і 59% респондентів підтвердили це, 33,3% відповіли, що це суб'єктивне бачення та 7,7% не погодились із твердженням.

Отже, на основі даного опитування можна побачити, що зовнішність відіграє важливу роль і все ж не найважливішу. Більшість із опитаних більше звертають увагу на внутрішні якості людини, її принципи та відношення до інших, а не на зовнішність.

Висновки. Проведене дослідження показало, що зовнішність в сучасному світі важлива. У всі часи відомі люди сперечались про зовнішність та еталони. На мій вік випав тренд боді-позитиву який набирає популярності все більше і більше та відбувається переоцінка пріоритетів та цінностей. Сучасні люди почали інакше дивитись на старі правила «90-60-90», які вже втрачають популярність. Це добре, що йде така переоцінка адже це вплине на психологічне здоров'я майбутніх поколінь. Це добре, адже люди яких раніше цькували, тикали пальцем – зараз можуть сміливо виходити на вулицю та не бути осміяними. Але як відомо в кожній медалі дві сторони, і поряд із цим просувають такі цінності, що за собою можна не слідкувати та прикриватись тим, що це моє тіло і так далі. Пропагуються такі ідеї, що всі хто дивляться на зовнішність відразу стають «ворогами» народу.

Також поряд із цим проведене опитування певним чином підтверджує сучасні цінності. Зовнішність вже не так впливає на мій шанс працевлаштування, молодь не ведеться на обгортку, а намагається цінувати людину за набір її внутрішніх якостей.

Отже, можна побачити, що не тільки молодь та прості люди, а також великі компанії, модельєри, письменники, актори зміщують вектор погляду на зовнішність людини.

Список використаних джерел:

1. Ступка Б. Вся Україна [Електронний ресурс] / Б. Ступка // Вся Україна. – 2612. – Режим доступу до ресурсу: <https://allukraine.co.ua/archives/3212>.
2. Уайльд О. Цитати і афоризми [Електронний ресурс] / Оскар Уайльд // citaty.info – Режим доступу до ресурсу: <https://citaty.info/quote/17213>.
3. Лагерфельд К. 24 lifestyle [Електронний ресурс] / К. Лагерфельд // 24 lifestyle – Режим доступу до ресурсу: <https://24tv.ua/lifestyle/>.
4. Гюго В. socratify.net [Електронний ресурс] / Віктор Гюго // socratify.net – Режим доступу до ресурсу: <https://socratify.net/quotes/viktor-giugo/27603>.

ДОВГАНЬ Л.В.

*студент спеціальності економічна кібернетика,
наук. керівник: Алькема В.Г., д.екон.н., проф.
Український гуманітарний інститут*

ПЕРШОПРОХІДНИЙ НЕОБАНК НА ВІТЧИЗНЯНОМУ БАНКІВСЬКОМУ РИНКУ (НА ПРИКЛАДІ MONOBANK)

Актуальність теми дослідження. Для цілкового розуміння життя та потреб своїх клієнтів банки повинні впроваджувати модернізовані продукти, які мають більш високі споживчі якості порівняно з наявними аналогами та є, в більшій мірі, привабливими для клієнтів банку, що може вивести його у лідерські позиції на ринку [3].

Саме інноваційна діяльність виступає в головній ролі у розвитку банківської діяльності та приносить фінансову вигоду організації. Тому нові технології стали провідним поштовхом для розвитку сучасного масового банкінгу та створення необанків.

Об'єкт дослідження – діяльність необанку Monobank.

Предметом дослідження є історія та основні напрями модернізації необанку порівняно з конкурентами на ринку.

Метою дослідження є оцінка переваг та недоліків необанку Monobank.

Для досягнення зазначеної мети необхідно виконати наступні

завдання:

- ✓ дослідити банківський ринок на предмет інновацій;
- ✓ дослідити історію та напрями модернізації першого необанку України;
- ✓ визначити переваги звичайних банків та порівняти їх тарифи;
- ✓ провести загальну оцінку діяльності та зазначити недоліки банку.

Загальнометодологічні аспекти інноваційної діяльності в банківській сфері висвітлені у працях багатьох відомих українських та зарубіжних учених, зокрема Т. Васильєва, М. Губа, О. Заруцька, О. Золотарьова, С. Єгоричева та інших. Ідеї й положення, викладені у працях даних авторів, послужили основою для розробки напрямів розвитку інноваційної діяльності у банківській сфері.

У процесі дослідження використовували такі наукові методи: порівняльного та системного аналізу діяльності необанку.

Інформаційною базою дослідження були текстові та електронні матеріали щодо реалізації завдань.

На першому етапі досліджували вітчизняний ринок на предмет інновацій. Сьогодні в Україні найбільш інноваційними банками є «ПриватБанк», «Райффайзен банк Аваль», «Альфа-Банк», «ОТП Банк» та ін. Лідеруючу позиції на разі займає ПАТ «ПриватБанк», який уперше в історії

українського банківського ринку став фіналістом Retail Banker International Awards, в номінації «Краща інновація у платежах» [3].

На другому етапі досліджували історію створення та вихід модернізованого продукту на ринок. Аналізували основні його напрямки діяльності і як результат було встановлено, що після націоналізації ПАТ «ПриватБанку» в 2017р. з банку пішли всі топ-менеджери [2]. А 22 листопада 2017 року на ринок увірвався проект Fintech Band, на чолі якого в минулому ІТ-директор ПАТ КБ «ПриватБанк» Д. Дублет, спільний з Universal Bank під назвою Monobank. Він став першим необанком в Україні. Одним із напрямків якого є нововведення – система накопичення реальних коштів – cashback [1].

На третьому етапі дослідження визначали основні переваги серед звичайних банків, порівнювали детальні тарифи. Й зауважили, що startup вже конкурує з багатьма банками України. Порівняння представлено у таблиці. Задум засновників «банку без відділень» дав можливість надати клієнтам вигідніші умови на ринку серед конкурентів: низькі ставки на кредити, високі відсотки депозитів і не тільки [4]. На завершальному етапі дослідження проводили загальну оцінку діяльності банку й прийшли до того, що Monobank є досить конкурентоспроможним сервісом, який надає послуги на рівні всесвітньо відомих банків та має колосальний успіх [1].

Таблиця 1

Фінансова політика банківських установ вітчизняних банків лідерів

Показники	Картка «Універсальна» Monobank	Картка «Універсальна» ПриватБанк	Картка «Максимум» АльфаБанк
Пільговий період	До 62 днів	До 55 днів	До 55 днів
Зняття готівки	0,5% власні 4% кредитні кошти	1% власні 4% кредитні кошти	4%
% - ва ставка	3,2%	3,7%	3,33%
% - на залишок	10%	7%	-

Monobank здобув перемогу в номінації Найкращий український FinTech-стартап за версією PaySpace Magazine Awards. Представляє Україну на всесвітньому ринку й стоїть поруч біля таких необанків як Рокетбанк, Monzo Bank, Revolut Bank [5].

Попри велику кількість переваг цей «віртуального банк» має певні недоліки, а саме:

- клієнти, які не мають смартфонів, продуктом користуватись не зможуть. Більше того, додаток можливо встановити тільки на актуальні версії платформ iOS і Android.
- monobank не має власних терміналів і банкоматів для поповнення картки і зняття готівки. Він використовує сервіси iBox та ресурси інших банків.

Висновок. Ми дослідили історію та діяльність першого необанку в Україні. Було здійснене порівняння з конкуруючими банками «ПриватБанк» та «Альфа Банк». З'ясовано, що популярність мобільних банків пов'язана зі зміною поведінки клієнтів і їхніми новими потребами згідно з умовами сучасного життя. Проаналізувавши сучасні тенденції розвитку банків у світі, встановлено, що поява необанків є перспективною інновацією у сфері банківського обслуговування.

Список використаних джерел:

1. В Україні запустили перший необанк 2017 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://hromadske.ua/posts/v-ukraini-zapustily-pershyy-mobilnyi-bank-bezvidilen>.
2. История monobank: как Fintech Band создал первый «банк без отделений» в Украине [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://ain.ua/2018/12/17/istoriya-monobank-fintech-band/>.
3. Золотарьова О. В. Інноваційні банківські продукти та специфіка їх впровадження в Україні / О. В. Золотарьова, А. А. Чекал // Науковий вісник Херсонського державного університету. – 2016. – №1. – С. 163–179.
4. Офіційний сайт Monobank [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.monobank.com.ua/>.
5. Розвиток необанків в Україні та світі [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://biblio.umsf.dp.ua/jspui/bitstream/123456789/3830/1/71-74.pdf>

ДРОБИЛЕНКО І.О.

*студентка спеціальності практичне богослов'я
научн. руководитель: Корчук О.С., викладач
Український адвентистський теологічний інститут*

ГЕНДЕРНАЯ ПОЛИТИКА УКРАИНЫ В ВОПРОСАХ ТРУДОУСТРОЙСТВА

*Ни одна страна в мире не может развиваться по-настоящему,
если половина ее населения остается «за кулисами».*

Джастина Грининг

Актуальность темы исследования. В соответствии со статистическими данными за 2008 год в Украине насчитывается около 46% мужчин и 53,9% женщин [1]. Следовательно, некоторые вакантные профессии, по традиции занимаемые мужчинами, на сегодняшний день по причине дефицита мужского пола занимают женщины. Однако, не смотря на доступность большинства рабочих профессий для женского пола, встречаем случаи гендерного неравенства. Например, украинская экономистка Любовь Жарова при анализе гендерных диспропорций в 2017 году, сказала: «На основе сотрудничества с LinkedIn было обнаружено, что во всем мире только 22% специалистов в этой области – женщины» [2]. Соответственно, женщин

ущемляют в разных сферах рабочей деятельности, что является неприемлемым в нашем прогрессивном мире.

Также, согласно докладу «Перспективы занятости и социальной защиты в мире: тенденции в отношении женщин – краткий обзор за 2018 год» [3] глобальный уровень участия женщин в составе рабочей силы – 48,5% это все еще на 26,5 процентных пункта ниже, чем у мужчин. Как сказала политик Маргарет Тэтчер «Если вы хотите, чтобы вам что-нибудь сказали, попросите мужчину, но, если вы хотите, чтобы что-то было сделано, нужно звать женщину» [4]. В соответствии с утверждениями Маргарет Тэтчер, женщины выполняют свою работу качественнее, нежели мужчины. Таким образом исследование темы: «Кому легче жить в Украине: мужчинам или женщинам?» является актуальным и важным вкладом в развитие вопроса гендерного управления украинского населения.

Целью исследований является ответ на вопрос, кому легче жить в Украине? Мужчинам или женщинам?

Для достижения поставленной цели необходимо выполнить следующие **задания**:

- ✓ Выполнить обзор соответствующей литературы не тему гендерного неравенства;
- ✓ Провести статистическое исследование вопроса гендерного неравенства с акцентом на трудоустройство в Украине;
- ✓ Представить ответ на вопрос: Кому же легче жить в Украине? Мужчинам или женщинам?

Объектом исследования является трудоустройство мужчин и женщин на территории Украины с акцентом на половую принадлежность.

Предмет исследования заключается в поиске ответа на вопрос, кому легче жить в Украине, мужчинам или женщинам.

Литературный анализ. Вопросы о гендерном неравенстве поднимаются многими социологами и психологами на протяжении последних трех веков. Проблема гендерного неравенства является актуальной не только для стран третьего мира, но вызывает острые дискуссии в Соединённых Штатах Америки и Европы. Некоторые социологи сошлись во мнении, что: «Дискриминация удушает человеческий потенциал, бесцельно растрчивает таланты, нужные для экономического прогресса, усугубляя социальную напряженность и неравенство» [5]. Это является одной из главных причин социального исключения и бедности с которой нам нужно бороться.

Также, мнение о проблеме гендерного неравенства, которая актуальна в наше время в своей книге высказал Патчи Пиерелла: «Несмотря на высокую экономическую активность, женщины имели репутацию работников второстепенной значимости, не имеющих возможности полностью посвятить себя работе и добиться карьерного роста, поскольку были вынуждены нести двойное бремя производственной деятельности и обязанностей по уходу за

членами семьи» [6]. Ни один мужчина не может заменить физические функции женщин, чтобы продолжать род, но мало кто действительно готов обеспечить женщину всем необходимым, для работы до родов, а также после. Объективно нынешнюю ситуацию представил Генеральный секретарь ООН Антониу Гутерриш заявив: «Достижение гендерного равенства и расширение прав и возможностей женщин и девочек являются незавершенной задачей нашего времени и величайшей проблемой в области прав человека в сегодняшнем мире» [7].

Следовательно, ориентируясь на высказывания известных исследователей можем констатировать, что проблема гендерного неравенства актуальна до сегодня и нуждается в полноценной огласовке и стратегическом плане, для решения этой проблемы.

Методология исследования. В процессе исследования были использованы следующие научные методы: анкетирование для сбора информации о том, кому по мнению населения легче жить в Украине? Мужчинам или женщинам? В анкетировании принимали участие люди разного возраста и социального статуса. Исследование проводилось среди членов церкви Адвентистов седьмого дня (далее – АСД) и студентов Украинского адвентистского центра высшего образования (далее – УАЦВО).

Также был использован метод системного анализа и логический метод, с помощью которых удалось проанализировать результаты опроса и сделать вывод относительно актуальности вопроса гендерного неравенства среди опрошенных.

Результаты исследований гендерной политики на территории Украины в вопросах трудоустройства. В результате анкетирования было опрошено 34 респондента. Из них 32,4% считают, что в Украине жить легче женщинам. 35,3% считают, что легче мужчинам. Остальные 32,3% выбрали альтернативный ответ, который в совокупности выражает мнение, что и тем и другим живется одинаково.

По результатам анкетирования 52,9% респондентов сталкивались с гендерным неравенством редко, еще 32,4% не сталкивались вовсе и всего 14,7% сталкиваются с этой проблемой на постоянной основе. Большинство (61,8%) считают, что при наличии должных физических и умственных способностей женщина может выполнять мужскую работу, 11,8% считают, что женщины не только могут, но и должны выполнять и быть на равне с мужчинами остальные же 26,4%, что женщины ни в коем случае не должны выполнять мужскую работу.

Интересные результаты показывают ответы на следующий вопрос: «Видите ли, вы женщину президентом Украины?». 55,9% не против, и даже за женщину президента, 29,4% считают, что это не женское дело, остальные 14,7% затрудняются с ответом.

Таким образом, на основе проведенного опроса можно сделать следующие выводы: на территории Украины вопрос гендерного неравенства

в трудоустройстве не является проблематичным, чтобы вызывать особые беспокойства. Эти результаты несомненно радуют и внушают надежду и веру в стабилизацию гендерной политики.

Выводы. Проведенное исследование показало, что несмотря на то, что некоторые вакантные профессии, занимаемые мужчинами на сегодняшний день, занимают женщины, и те, и другие относятся к этому лояльно и во многих случаях даже позитивно. Население Украины не считает, что женщины являются работниками второстепенной значимости. Проблема гендерного неравенства была актуальна всегда. Она и сейчас нуждается в серьезном отношении к себе и поиске решений этой проблемы. Проведенное анкетирование показало, что женщины, как и мужчины могут занимать высокопоставленные должности и выполнять одну и ту же работу в том случае, если умственные и/или физические способности это позволяют. Радует, что проблема гендерного неравенства не столь актуальна на территории Украины. К мужчинам, которые выполняют женскую работу относятся положительно так же, как и к женщинам, выполняющим мужскую работу. Мы живем в 21 веке и нам пора отказаться от средневековых стереотипов, что «мужчина должен работать, а женщина создана только для дома и воспитания детей».

Список использованных источников:

1. Численность мужчин и женщин [Электронный ресурс] – Режим доступа к ресурсу: https://www.gks.ru/bgd/regl/b09_13/lssWWW.exe/Stg/html6/26-02.htm.
2. Индекс гендерного разрыва: в Украине и мире [Электронный ресурс] – Режим доступа к ресурсу: <https://kpi.ua/ru/node/17169>.
3. World Employment and Social Outlook: Trends for Women 2018 – Global snapshot [Электронный ресурс] – Режим доступа к ресурсу: https://www.ilo.org/global/research/global-reports/weso/trends-for-women2018/WCMS_619577/lang--ru/index.htm.
4. Маргарет Тэтчер – Викицитатник [Электронный ресурс] – Режим доступа к ресурсу: https://ru.m.wikiquote.org/wiki/%D0%9C%D0%B0%D1%80%D0%B3%D0%B0%D1%80%D0%B5%D1%82_%D0%A2%D1%8D%D1%82%D1%87%D0%B5%D1%80.
5. Гендерное равенство и недопущение дискриминации [Электронный ресурс] – Режим доступа к ресурсу: <https://www.ilo.org/moscow/dw4sd/themes/gender-equality/lang--ru/index.htm>.
6. Пиерелла П. Гендерные проблемы в странах с переходной экономикой / П. Пиерелла; Пер. с англ. – Москва: Издательство «Весь Мир», 2003. – 188 с.

ДУМИТРАШКО А.Е.

студент спеціальності практичне богослов'я

Научный руководитель Куриляк В.В., к.техн.н., доц.

Украинский адвентистский теологический институт

ОТНОШЕНИЕ К БРАКУ

Актуальность темы. Сегодняшняя статистика бракоразводных процессов говорит о том, что только за первое полугодие 2018 года Министерством юстиции зарегистрировано 17000 разводов. Браков заключается 95000. Фактически каждый пятый брак вскоре распадается. В Украине это число еще больше, в процентном соотношении это 40% заключенных браков. Семья сегодня как социальный институт переживает не лучшие времена. Все меньше и меньше становится сторонников традиционного брака. При этом не учитывается количество распадающихся браков тех людей, которые свои отношения не регистрируют нигде, но живут в гражданском браке, поэтому тема которую мы поднимаем в этой статье, будет полезна и актуальна не только для тех кто состоит в браке, но и для тех, кто планирует создать семью.

Объект. Брак – как социальный институт.

Предмет. Взгляд Священного Писания на добрачные отношения

Литературный анализ. Проанализировав несколько статей, а именно: статья «Отношение к браку глазами современной молодежи» [1], «Изучение представлений современной студенческой молодёжи о браке» [2] и «Особенности представлений о семье современной студенческой молодёжи» [3], я увидел, что данные авторы не рассматривают брак в свете Библии, а именно как Божественное повеление. Учитывая проблемы современных семей, которые раскрыты в трудах: «Зависимость в браке: патология или норма?» [4] и «Проблемы воспитания детей в семье в условиях глобализации общества» [5] можно увидеть, что тема нашего исследования является актуальной для современного общества.

Несмотря на то, что в этих статьях поднимаются многие вопросы, которые действительно заслуживают внимания, такие как легкомысленное отношение к половой жизни, недостаточной разработанности программ по психологии семьи и семейной этике, бегство от родителей, из чувства долга и одиночества. Причины, по которым люди отказываются вступать в брак, смещение приоритетов в сторону достижения материальных благ и особого положения в социуме и много других. Очень мало, а в некоторых случаях вообще не говорится о духовной стороне. Например, о том, что Библия говорит о семье, о ее предназначении и о роли мужчины и женщины в браке. Ведь то что происходит сейчас с институтом семьи – это показатель того, что христианство всегда говорило о святости брака, о его нерасторжимости. Апостол Павел использовал образ брака как символ союза Христа и церкви. Христос говорил, что развод, является поводом к прелюбодеянию, так – как

человек заключает повторный брак. Матф.5:32. Он отмечал аморальность в исторически сложившихся к его времени нормам брака и делал ударение на том, что закон Моисея о разводе, является снисхождением к человеку, а в начале не было так. Таким образом, все статьи полезны, и из них мы можем почерпнуть много интересной информации, но самым авторитетным источником к которому мы должны обращаться – это Библия.

Методика исследования. В процессе проведения исследования, были использованы следующие методы: анкетирование для того, чтобы узнать, как люди относятся к браку, а также к добрачным отношениям. Систематический анализ и логический метод с помощью которых получилось проанализировать результаты анкетирования и определить причины которые позитивно или негативно оказывает влияние на подход к браку. Метод сравнения помог определить отношение молодых людей к браку.

Результаты исследования. Мы проанализировали опрос, в котором приняли участие одиннадцать человек форма анкетирования была анонимной. В результате анкетирования выяснилось, что большинство респондентов считают, что духовность человека имеет большое значение на то какими, будут отношения между супругами. На вопрос влияют ли добрачные отношения на будущую жизнь, 100% ответили да – 11 человек. На вопрос можно ли найти в Библии советы поведения молодых людей до брака - 90.9% ответили да, 9.1% ответили нет.

На вопрос какой брак крепче ранний или поздний, или не имеет значения 72,7% не имеет значения 9.1% поздний, 18,2% ранний.

Причины, по которым люди не хотят вступать в брак? 54,5% боятся ответственности, 27,3% не готовы материально 18,2% не имеет значения. Крепкая семья – крепкое общество 100% ответили – да.

Влияет ли духовность на отношения в браке? 100% ответили – да. Могут ли влиять родственники на отношения в браке 81,8% –да, 18,2% нет. Работа может влиять на отношение в браке 81,8% – да, 18,2% – нет.

Основные результаты исследования.

Семья это один из самых древних социальных институтов. Это союз между двумя людьми брачного возраста. На протяжении уже многих веков брак, и вообще роль семьи, занимали важное место в жизни человека и жизни всего общества. Поскольку семья была носителем культурных и духовных ценностей, имела какие-то нравственные идеалы, являлась местом, где с самого детства закладывались фундаментальные качества индивидуума. Поэтому от того какой брак, зависит и то, какое у нас будет общество.

К сожалению, на сегодняшний день, семья претерпевает не самые лучшие времена, кризис. Большой процент разводов говорит о том, что проблема есть. Много людей просто не желают регистрировать свои отношения. Причин может быть много, боязнь ответственности, или человек материально не готов к этому. Но самая большая проблема это – очень низкая духовность общества. Поэтому снимая с себя всякую

ответственность, большинство живут в гражданском браке, что приводит к слабым семьям, и к тому, что много детей остаются просто никому не нужными. Что это за собой влечет? Быстро растет преступность, много детей просто остается на улице. Даже если семья регистрирует свои отношения и первое время все идет хорошо, то сталкиваясь с материальными трудностями, и не умея их решать просто бросают свои семьи и уезжают на заработки в другую страну, а это в свою очередь тоже приводит к не очень хорошим результатам.

Но самая большая проблема, это то, что люди не обращают внимание на духовную сторону своей жизни, если бы они руководствовались библейскими принципами, читали бы Слово Божье, то ситуация была бы во много раз лучше. Потому что в Библии представлена модель семьи, то каким должен быть брак и его назначение. Библейская позиция брака – это союз между мужчиной и женщиной, одна женщина и один мужчина, узаконенные отношения. Любые другие отношения между двумя противоположными полами – осуждаются, Бог называет это блудом или прелюбодеянием, что является грехом. Но позволяет вступать в близость если эти отношения узаконены. Поскольку Господь является Творцом Нашим и Законодателем.

Вывод. Таким образом исследовав тему брака, можно сделать следующий вывод, Библия является самым лучшим руководством для всех тех кто готовится вступить в брак и шансы что семья будет крепкой и долгой возрастают во много раз, поскольку обе стороны будут готовы к этому.

Использованные источники литературы:

1. Валиуллина А.Ф. Отношение к браку глазами современной молодежи / А.Ф. Валиуллина, А.И. Кислова. // Молодой ученый. – 2013. – №11. – С. 760-762.
2. Шингаркина Д.А. Изучение представлений современной студенческой молодёжи о браке / Д.А. Шингаркина. // Вектор науки ТГУ. – 2012.
3. Чернышова Е.Л. Особенности представлений о семье современной студенческой молодёжи / Е. Л. Чернышова. // Поволжский педагогический вестник. – 2015.
4. Петренко Л.А. Зависимость в браке: Патология или норма? / Л.А. Петренко. // Соціальні технології: актуальні проблеми теорії та практики. – 2015. – №2015. – С. 65–66.
5. Ишембитова З.Г. Проблемы воспитания детей в семье в условиях глобализации общества / З.Г. Ишембитова. // Вестник Башкирского университета. – 2014. – №19. – 2014.

ЄРМОЛІН В.А.

*студент спеціальності практичне богослов'я
Науковий керівник Куриляк В.В., к.техн.н., доц.
Український адвентистський теологічний інститут*

ПРОТЕСТАНТ В УКРАЇНІ

Актуальність теми. Беручи до уваги те, що динаміка конфесійного росту протестантів України є незначною порівняно з традиційними церквами, а саме якщо розглядати у відсотковому відношенні то це лише 3%, тобто значна меншість. Тому важливо вивчити і побачити, наскільки відрізняється або не відрізняється життя протестанта в Україні, а також побачити який це має вплив на формування моральних цінностей наших дітей. Зростання актуальності теми ще пов'язане з освітньою системою України, у якій є відмінності від певних фундаментальних принципів протестантизму, яким дітей навчають вдома і у церкві. Таким чином, вивчивши дану тему, можливо зрозуміти як вплинути на фактори, які сьогодні впливають на формування моральних цінностей у свідомості наших дітей, адже діти це наше майбутнє.

Об'єкт: Протестантський напрямок в Україні.

Предмет: Протестант як одиниця.

Завдання: Проаналізувавши інформацію яка уже є відносно даної теми, а саме роботу: «Визначити основні причини розповсюдження та динамічного зростання протестантизму в сучасній Україні» [1] а також «методи та особливості соціального служіння протестантських церков у контексті впливу на державну політику в духовній сфері України на початку III тисячоліття» [2] і аналізуючи «Дослідження у визначеному напрямі передбачає розгляд таких загальних питань:

- стан справ протестантської церкви та український соціально-політичний і економічний контекст;
- розуміння протестантської трудової етики та її важливість в українському контексті;
- особливості здійснення принципів протестантської трудової етики в українських реаліях [3] можна сміливо сказати, що подібним спостереженням або аналізом займався мало хто.

Ще цікава для порівняння робота «500-річчя європейської реформації: різноаспектний дискурс-аналіз» [4] і аналізуючи поширення протестантизму в Україні [5] можна побачити, що є немало тих, хто намагався вивчити це питання глибше, однак наголос був зроблений трошки на іншому. Тому я вважаю, що поставлена задача є правильною, для того щоб можна було по справжньому побачити і оцінити ситуацію. Споглядаючи уже існуючу інформацію, а також спостерігаючи за життям протестантів у не протестантському суспільстві видно, що не так уже і погано живеться протестанту в Україні. Враховуючи те, що згідно статистики Україна займає перше місце у світі по релігійній свободі, то де як не в Україні має добре

житись протестантам? Попередні дослідники подібних тем аналізували вплив протестантизму на економіку, розвиток, культуру і т.п., тобто те що аналізую я, лише навпаки. Не дивлячись на певні подібні аналізи, дослідження і спостереження інших науковців дана тема висвітлена чітко не була, тому я вважаю що моє наукове дослідження буде корисним не лише для протестантів, а і всіх віруючих які проживають на території України.

Методика дослідження. Проаналізувавши опитування, у якому брали участь 27 респондентів результати наступні: більшість протестантів на питання чи легко живеться вам як протестанту в Україні? – відповіли позитивно, хоча коли відповідали на запитання відносно труднощів пов'язаних з протестантським поглядом то значна частина, а саме 40,7% відповіли що цей фактор відчувається, але особливо це не позначається на особистих взаємовідносинах з іншими. Більшість також вважають що все-таки культура більше впливає на протестанта, ніж навпаки і думки опитуваних також розділилися у питанні впливу більшості на меншість чи навпаки. Тому аналізуючи проведене опитування можна зауважити що серед протестантів все-таки відчувається в певній мірі вплив більшості і культури на меншу одиницю, в нашому випадку на протестанта. Але якогось особливого негативного впливу і натиску особливо в міжособистісних відносинах не відчувається.

Основні результати дослідження. Статистика протестантизму в Україні, яку подають різні інтернет джерела повідомляють що у відсотковому відношенні їх кількість від 1,3 до 2,4%, але це не повна статистика тому, що є певний відсоток протестантських течій які офіційно не зареєстровані, тому якщо говорити загалом, то більшість погоджуються із реальною статистикою у цифрі 3%. Звичайно складно говорити про протестантизм в цілому, так як він складається з різних течій, які звичайно мають відмінності між собою. «...сучасний протестантизм відкрито прагне розширити сфери участі у релігійному житті України, а також в окремих галузях суспільного життя» [6]. Загальний напрямок протестантизму все-таки помітний.

Це пропаганда, а також відстоювання певних моральних принципів які є в основі протестантизму і яких частіше немає в державі, наприклад: збереження інституту сім'ї, духовність нації, заборона проти абортів та інше. «Протестанти стають все більш помітними у громадянській і навіть політичній царинах участю у виборчих кампаніях до місцевих органів влади і Верховної ради України, членством у партіях і громадських рухах з проблем екології, охорони пам'яток, молодіжної політики тощо. Протестанти активні у моніторингу законотворчості в питаннях свободи совісті і прав людини, за їхньою ініціативою засновано Українське відділення Міжнародної асоціації релігійної свободи. Присутні протестанти у багатьох культурних, освітніх, медичних товариствах, молодіжних та жіночих організаціях. Протестантів усе частіше можна побачити в науці, освіті, бізнесі, мас-медіа» [7].

Структура більшості протестантських організацій побудована і спрямована не лише на існування, а здебільшого на поширення свого вчення

і певне служіння суспільству. В загальному важко говорити які методи для цього використовуються, але для того щоб краще це зрозуміти наведу кілька прикладів:

- ХВЄ – служіння направлене на дітей, тому організовуються різні табори де для дітей проводиться повчально-розважальна програма.
- АСД – служіння через організацію ADRA для людей з обмеженими можливостями а також дітей сиріт, служіння направлене на оздоровлення населення через санаторії, вплив на розвиток суспільства через т-к Надія а також радіо, проведення як зимових так і літніх таборів для дітей, підлітків та молоді, можливість навчатися у християнському закладі. Тому вплив через існування і служіння протестантів є позитивним на розвиток моральності і культури України.

Враховуючи культуру нашої держави і рівень релігійної свободи, то можна побачити що в загальному протестанту непогано живеться в Україні. Звичайно вплив більшості завжди відчувається. На мій погляд, найбільш негативний вплив який може впливати на протестанта сьогодні це вплив через освіту, а саме: підручники для навчальних закладів у яких навчають дітей у школі відносно походження людини (еволюція) і неправильної біблійної моделі сім'ї. На роботі можливо відчувати труднощі лише якщо протестант святкує біблійний святий день, тобто суботу. А в загальному то якогось особливого упередження відносно протестантів в Україні немає, а якщо і є то воно більше залежить від міжособистісних відносин між людьми, та від активності у спробі поділитися своїми релігійними поглядами з іншими, що і може стати причиною негативного відношення і упередженості у майбутньому.

Висновок. Таким чином, підводячи підсумок усіх вище описаних досліджень і аналізів відносно даної тематики, а саме життя протестанта в Україні можна сказати що результат позитивний. Релігійна свобода, культура а також рівень упередженості у взаємовідносинах між людьми це ті фактори які в більшій мірі не ускладнюють життя протестанта в Україні. Якщо в житті того чи іншого протестанта і відчувається негативне відношення чи вплив, то це у більшій мірі є результатом особистого неправильного будування відносин з іншими.

Список використаних джерел:

1. Буга Є. Протестантизм в українському суспільстві: історія виникнення та специфіка функціонування / Є. Буга. // Релігія та Соціум. – 2012. – С. 7–9.
2. Бондар І. О. Діяльність протестантських церков в освітній галузі України на початку XXI ст. [Електронний ресурс] / І. О. Бондар // НПУ імені М. П. Драгоманова. – 2016. – Режим доступу до ресурсу: <http://enpuir.npu.edu.ua/handle/123456789/18187>.
3. Тетерятников К. В. Протестантська трудова етика та український контекст / К. В. Тетерятников // Актуальні проблеми філософії та соціології:

Науково-практичний журнал / Голов. ред. Д. В. Яковлев; відпов. секретар І. В. Шамша; Міністерство освіти і науки України; Національний університет «Одеська юридична академія». – Одеса, 2017. – №15. – С. 135–138.

4. Яроцький П. Л. 500-річчя європейської реформації: різноаспектний дискурс-аналіз / П. Л. Яроцький. // Релігієзнавство. – 2017.

5. Маслоva Н. Суспільно-географічні аспекти поширення протестантизму в Україні / Наталія Маслоva. // Економічна та соціальна географія. – 2018. – №2.

6. Любашенко В. Сучасний протестантизм в Україні: динаміка і тенденції розвитку [Електронний ресурс] / В. Любашенко // Історія протестантизму в Україні. – 2017. – Режим доступу до ресурсу: https://risu.org.ua/ua/library/books/authors/liubaschenko/history_of_protestantism_in_UA/vlub_history_14/65792/.

7. Левін Д. Сучасний євангельський протестантизм в Україні: перспективи і актуальність наукових досліджень [Електронний ресурс] / Дмитро Левін // Аналітика. – 2019. – Режим доступу до ресурсу: <https://uuc.adventist.ua/suchasnyj-yevangelskyj-protestantyzm-v-ukrayini-perspektyvy-i-aktualnist-naukovyh-doslidzenh/>.

ЖУРАВСЬКА А.С.

студентка спеціальності економічна кібернетика

наук. керівник Терещенко Л.О., к.еон.н., проф.

Український гуманітарний інститут

РОЗРОБКА ТА ПРИНЦИПИ ФУНКЦІОНУВАННЯ ІНФОРМАЦІЙНИХ СИСТЕМ ФОНДОВОГО РИНКУ

Актуальність дослідження обумовлена тим, що успішне функціонування економіки в умовах фондового ринку неможливе без розвинених та стійких інформаційних технологій.

Для стабілізації фінансового становища у зв'язку з обмеженістю фінансових ресурсів держави постає необхідність забезпечити розширене відтворення шляхом створення та успішного функціонування інформаційних систем фондового ринку. Розвиток ринку цінних паперів є своєрідним індикатором лібералізації економіки й успішного проведення ринкових реформ, його формування означає високий ступінь економічного розвитку. Тому актуальність теми створення і функціонування ІС фондового ринку очевидна. Нині на фондовому ринку, відбувається, по суті, технічна революція, характерна своїм радикалізмом і високою ефективністю.

Об'єктом дослідження є сучасні інформаційні технології фондового ринку.

Предметом дослідження є інформаційні системи (ІС) фондового ринку.

Метою є дослідження сучасних інформаційних систем та їх функціонування в роботі ринку цінних паперів.

Для досягнення мети дослідження в роботі ставилися такі **завдання**:

- ✓ визначити сутність та принципи функціонування інформаційних систем;
- ✓ встановити значущість своєчасного забезпечення високо-технологічними інформаційними системами всіх сфер економіки та, особливим чином, ринку цінних паперів;
- ✓ проаналізувати методи та принципи розробки ІС та особливості їх функціонування на фондовому ринку.

Огляд джерел. У зв'язку з тим, що тема «Розробка та принципи функціонування інформаційних систем фондового ринку» є дуже важливою і актуальною, над нею працювала велика кількість вітчизняних та закордонних науковців.

До відомих українських дослідників відносять С. Атамась, О. Гуменна, Ю. Раделицький, А. Соснін, які вивчали певні аспекти розвитку фондового ринку в Україні, зокрема О. Гуменна та А. Соснін досліджували інформаційну ефективність фондового ринку.

До зарубіжних дослідників відносять Г. Х. Бейкер, Х. Кіймаз, Б. Вебер, які досліджували роль фондового ринку в країнах із транзитивною економікою, поняття архітектури фондового ринку та особливості впровадження на ньому інноваційних технологій – сучасних інформаційних систем.

Результатами дослідження є доведення значущості та забезпеченості інформаційними системами фондових ринків. Внаслідок цього існують всі умови для безпечного функціонування фінансових процесів та операцій: збір, переробка, сортування, обчислення та аналіз будь-якої інформації.

Тож зараз на фондовому ринку фактично відбувається технічна революція, що характеризується радикалізмом та високою ефективністю.

Тепер акції можна приймати на екрані комп'ютера, а інформацію про транзакції та ціни можна передавати необмеженій кількості інвесторів. Ціни встановлюються багатьма конкуруючими продавцями, які передають ціни на покупку та продаж через комунікаційні мережі.

Висновок. У недалекому майбутньому всі фондові ринки (біржові й позабіржові) будуть спроможні забезпечувати інвесторам вільний вибір з величезної кількості варіантів вкладення капіталу саме завдяки розвитку інформаційних систем.

Список використаних джерел:

1. А. Коноцера. Форми інформаційного забезпечення на фондовому ринку // Ринок цінних паперів України. – 2006. – №5-6. – С. 73–76.
2. Мозговий О.М. Фондовий ринок: Навч. Посібник. – Київ: КНЕУ, 1999. – 316 с.

3. Орленко Н.С., Гужва В.М. Інформаційні системи фондового ринку / Н. С. Орленко, В.М. Гужва. – Навчальний посібник. – 2003.
4. Проект програми розвитку фондового ринку України на 2005-2010 рр. // Цінні папери. – 2005. – № 13. – С. 9–12.
5. Гуменна О. В. Інформаційне забезпечення технологій на ефективність фондового ринку фінансових послуг / О. В. Гуменна // Економіка. – 2013. – №2 (43) – С. 105–108.
6. Соснін А. Інформаційна сфера в реалізації фондового ринку дозволить з'ясувати місце та інтересів інноваційного розвитку нації / А. Соснін // Віче. – 2011. – №15.

ЖУРАВСЬКИЙ В.Г.

*студент спеціальності психологія
наук. керівник Божко К.В., к.псих.н., доц.
Український гуманітарний інститут*

ВИРІШАЛЬНІ ФАКТОРИ РОЗУМІННЯ СТУДЕНТАМИ ПОНЯТЬ «ІСНУВАННЯ» ТА «РОЗВИТОК»

Актуальність теми дослідження. Проблема розвитку і буття особистості є фундаментальною за своєю природою. На сьогоднішній день немає єдиного підходу до визначення вказаних понять, оскільки у психології ще не існує єдиної системи уявлень про саму особистість. З позиції культурно-історичного підходу Л.С. Виготського особистість охоплює єдність поведінки, що відрізняється ознакою оволодіння, яка обумовлює собою розвиток всіх психічних функцій, «піднімає їх на вищий щабель». Вчений вважав що «... необхідною передумовою для оволодіння є утворення особистості, і тому розвиток тієї чи іншої функції завжди є похідним від розвитку особистості загалом і обумовлено ним» [2, с. 316].

Об'єкт дослідження: процес формування особистості.

Предмет дослідження: психологічні вирішальні фактори розуміння студентами понять «існування та розвиток».

Для досягнення зазначеної мети необхідно виконати наступні **завдання:**

- ✓ здійснити теоретичний аналіз специфіки психічного процесу уяви, її характеристик, проявів, становленні в онтогенезі.
- ✓ розкрити психологічні вирішальні фактори розуміння студентами понять «існування та розвиток».
- ✓ висвітлити психологічні вирішальні фактори розуміння студентами понять «існування та розвиток».
- ✓ сформулювати і представити методичний апарат дослідження.

Л. І. Божович вважала, що запорукою особистісного розвитку є творча активність індивіда спрямована на перебудову себе, і зовнішнього

середовища. «Особистість – це людина, яка досягла певного та достатнього рівня свого психічного розвитку» [1, с.180]. Д. О. Леонтьєв, пов'язував розвиток особистості з процесом соціалізації та вважав, що особистісне зростання передбачає розширення і ускладнення вже наявних спочатку структур, а особистісний розвиток пов'язаний з розвитком того, що є в особистості, неповторного і унікального набору якостей [3, с.154-161].

Г. Олпор вважав, що особистісний розвиток триває все життя, а його метою є найвищий рівень зрілості [4, с. 352]. Е. Фромм головне завдання особистісного розвитку бачить у подоланні психологічного симбіозу, так як, первинні узи заважають людині стати самостійним дійовим, автономним і творчим суб'єктом, що самостійно визначає власне життя [8]. Згідно із працями К. Г. Юнга, особистісний розвиток чи індивідуалізація, полягає в єднанні свідомого і несвідомого, прийнятті своєї тіні, здобуття «самостійності», головною метою якої є самореалізація [2, с. 185-208]. Особливе місце в розумінні особистісного розвитку належить екзистенційному напрямку в зарубіжній психології особистості. Важливим для розуміння суті особистісного розвитку є введена В. Франклом теза про свободу волі і самотрансценденції, яка дозволяє людині побачити «кращий» сенс для себе, зайняти певну позицію в житті. Людина вільна знайти і реалізувати сенс життя, навіть якщо її свобода помітно обмежена об'єктивними обставинами. Представник гуманістичного напрямку К.Роджерс визначає розвиток як тенденції руху до більшої конгруентності, що полягає у здатності особистості приймати себе, реалізації свого внутрішнього потенціалу і прагнення до самопізнання [6, с.102-114]. С. Мадді розробив опис типів розвитку особистості відповідно до домінування певного виду потреб у індивіда: біологічних, соціальних, психологічних. Домінування біологічних та соціальних потреб у людини призводить до конформістського шляху розвитку особистості, психологічні потреби формують індивідуальний шлях людини, який допомагає подоланню ситуативності поведінки і набуття цілісності картини світу, появи здатності планування сьогоденних і майбутніх дій, а також оцінці їхнього змісту щодо власного життя [5, с.137-186].

Існування – це одна із філософських категорій, що виражає один з аспектів буття. Поняття «існування» вживається зазвичай для позначення зовнішнього буття, яке, на відміну від суті речі, досягається не мисленням, а досвідом. «Існувати» – значить відтворюватися, тобто знаходити свою якість, своєї відображення у світі (якість «інобуття»). Вперше питання «Де (в якому просторі) існує особистість?» було поставлене філософом Е. В. Ільєнковим. В той час саме В. А. Петровський зміг дати відповідь на це питання у своїй теорії персоналізації де поєднуються чотири складові: життя, культура, інша людина, я сам – саме так на його думку виглядає простір існування особистості [3, с. 161-162]. Інакше кажучи, передбачається, що людина кожною зі своїх суб'єктних іпостасей, трансцендентує, вступає в кожную з чотирьох цих сфер, знаходячи, таким чином, в них свою присутність [6].

Нами було проведене опитування 60-ти студентів другого курсу факультету психологія НПУ імені Драгоманова, в якому вони мали пояснити поняття «розвиток» та «існування» з психологічної точки зору, їх співвідношення та як саме вони стосуються їхньої особистості.

За результатами дослідження 67% (40 осіб) досліджуваних трактують поняття розвиток з психологічної точки зору, тобто як кількісні та якісні зміни в психіці людини, які виникають під дією набуття індивідуального досвіду. Ще 23% (14 осіб) респонденти, вважають, що це поняття характеризується духовною зрілістю особистості, а 10% (6 осіб) вважають, що це постійна «робота над собою» та удосконалення соціальних інститутів.

Серед досліджуваних також можна виділити декілька підходів до пояснення поняття існування: 48% (29 осіб) опитаних визначають існування як взаємодію організму з навколишнім середовищем; 20% (12 осіб) респондентів описують це як процес життя; ще 18% (11 осіб) вважають це соціалізацією особистості (засвоєння правил, норм поведінки у суспільстві тощо), а 14% (8 осіб) студентів співвідносять вказане поняття з осмисленням таких категорій як час, життя та смерть, свобода відповідальність та вибір. Слід відмітити: студенти вважають, що розвиток це зміни, а існування – це певна його форма прояву.

Висновок. Загалом, проаналізувавши відповіді студентів з точки зору співвідношення понять «існування» та «розвиток» особистості можна виділити такі основні положення: існування без розвитку призводить до деградації особистості вважають 38% (23 особи) опитаних; допоки людина розвивається вона існує – 35% (21 особа); розвиток включений в існування – 27% (16 осіб).

Список використаних джерел:

1. Божович Л. И. Психологические закономерности формирования личности в онтогенезе / Л. И. Божович. – Москва: МПСИ, 2001. – 352 с.
2. Выготский Л. С. Проблемы развития психики / Л. С. Выготский. – Москва: Педагогика, 1982. – 368 с.
3. Леонтьев Д. А. Личностная зрелость как опосредствование личностного роста / Д. А. Леонтьев. // Смысл. – 2001. – С. 154–161.
4. Олпорт Г. Зрелая личность / Г. Олпорт // Смысл. – 2002. – С. 330–353.
5. Петровский В. А. Личность в психологии: парадигмы субъективности / В. А. Петровский. – Ростов на Дону: Феникс, 1996. – 512 с.
6. Роджерс К. Взгляд на психотерапию. Становление человека / К. Роджерс. – Москва: Издательская группа «Прогресс», 1994. – 480 с.

ЗАГОРОДНЮК А.С.

*студентка спеціальності дизайн
наук. керівник: Куриляк В.В., к.техн.н., доц.
Український гуманітарний інститут*

ШЛЯХИ ПОКРАЩЕННЯ ПРАЦЕЗДАТНОСТІ ІНТРОВЕРТА ЯК ВІДПОВІДЬ НА ВИМОГИ СУЧАСНОГО РИНКУ ПРАЦІ

«Ідеальний співробітник сьогодні сприймає себе як сховище компетенцій, які він повинен сам відстежувати, розвивати та покращувати»

Свен Бринкман

Актуальність теми дослідження. Від того які якості має учасник залежить продуктивність команди. Щоб покращити роботу всієї команди потрібно зменшити кількість слабких «ланок», в результаті отримаємо вищий прибуток та ефективність компанії в цілому, її стійку репутацію на ринку. Відповідно для того, щоб організувати ефективну команду потрібно щоб якомога більше працівників володіли необхідною їй компетенцією. Тоді «робочий механізм» буде працювати без перебоїв, а задачі будуть реалізовуватись відповідно до цілей організації.

Тому об'єктом дослідження є інтроверт, а предметом психологія його особистості в трудовій сфері.

Мета: Проаналізували взаємодію інтровертів із сучасним світом в якому основним є енергійний та ідейний образ людини (екстраверта) та запропонувати методи покращення працездатності інтровертів.

Для досягнення мети цього дослідження, було поставлено та вирішено наступні завдання:

1. З'ясовано хто такий інтроверт та його особистісні якості характеру;
2. Визначено переваги та недоліки інтровертів на ринку праці;
3. Знайдено можливі варіанти для підвищення працездатності інтровертів.

Етап 1: Психологічний портрет інтроверта з акцентом на переваги та недоліки особистості з характером «інтроверт». Інтроверт – це людина з типом особистості зацикленим більше на внутрішньому світі ніж на зовнішньому. Інтроверти по своїй натурі тихі, скромні, схильні до самотності, люди які віддають перевагу читанню книги ніж спілкуванню. Та не дивлячись на їх відлюдкуватість інтроверти можуть бути хорошими співрозмовниками якщо спілкуватись на теми які їх цікавлять. Інтроверти контролюють свої емоції, можуть бути песимістичними, вони не агресивні, прагнуть до спокійного упорядкованого життя. Цей тип людей дуже вдумливий і може багато чого розказати, та й слухати також. Але вони дуже стримані і зближуються мало з ким, тому й мають не багато друзів [1].

Інтроверти не можуть робити те, що суперечить їхнім переконанням і якщо вони все-таки змушені піти на це чи випадково порушують внутрішні норми, то сильно переживають. Інтроверти повільно встановлюють зв'язки і важко входять у положення оточуючих. Вони насилу засвоюють поведінкові форми і тому часто здаються «незграбними». Інтроверти надають більшого значення точності та безпомилковості роботи, що призводить до значного

зниження швидкості. Інтроверт більшою мірою людина пасивна і нерідко невпевнена у собі, але в багатьох випадках це тільки видима пасивність і невпевненість.

При цьому інтроверти зовсім не знаходяться в меншості, просто на тлі активних і товариських вони стають ніби непомітними. Відповідно й їх досягнення у професійній сфері не одразу помітні. Хоча серед інтровертів чимало видатних особистостей: Чарльз Дарвін, Альберт Ейнштейн, Білл Гейтс, Марк Цукерберг та інші [2].

«Інтроверти люблять мислити, занурюючись у свій внутрішній світ, але це не перетворює їх автоматично в пасивних тихонь», – зазначає Сільвія Льюкен, авторка книги «Непомітні люди – помітний ефект». Інтроверти черпають сили для подальшої активності зі своїх внутрішніх резервів, як би підживлюючись енергією. Екстравертам же контакти з іншими людьми необхідні як повітря.

Всі негативні характеристики, з якими часто порівнюють інтровертів є незаслуженими. Навпаки, в них багато чому можна повчитися. Позитивні риси інтровертивного типу особистості:

- ✓ розважливості та обачності;
- ✓ відсутності поспішних рішень;
- ✓ великої концентрації на одній справі;
- ✓ вміння вислухати та аналітично мислити;
- ✓ незворушності у стресових ситуаціях;
- ✓ терпіння та завзятості.

Однак всі наведені якості не обов'язково гарантують успіх на ринку праці. «Відкритість – і сьогодні нерідко вирішальний фактор на співбесіді. «Екстраверти частіше та швидше переконують роботодавця у своїх вміннях», – зазначає Клаус Беккер, який займається підбором співробітників для середніх німецьких підприємств у сфері автомобілебудування [3].

Етап 2: Інтроверт як трудовий ресурс.

Подивимося на те, які компетенції більше всього цінуються сучасними керівниками:

1. Відповідальність. Працівник не повинен формувати завдання сам для себе. В цьому контексті Макіавеллі зазначив, якщо підлеглий намагається зрозуміти, що від нього вимагають, він працює «на задачу», а не на себе чи компанію.

2. Професіоналізм. У своїй спеціалізації підлеглий повинен показувати навички з яких можна взяти щось нове якщо ж ні то він не повинен працювати в цій компанії.

3. Безконфліктність. Хороший працівник повинен викорінювати всі конфлікти ще на самому початку. Внутрішні конфлікти негативно впливають на продуктивність працівників та продукт в цілому.

Якості ідеального працівника справді багатогранні. Майже неможливо знайти людину яка розвинула всі ці якості однаково добре. Однак, в умовах

сучасного ринку праці природний набір якостей інтроверта зазвичай відрізняється від анкетних вимог роботодавця. Недооціненою є їхня індивідуальність та підхід до рішення проблем [1, с. 116-120].

Інтроверт по своїй вдумливій натурі може стати хорошим аналітиком вони схильні спостерігати за всім зі сторони та помічати помилки. Вони більш схильні до творчого мислення та мрій тому в них дуже розвинена уява. З цими людьми дуже приємно спілкуватися, вони дуже уважні в розмові та ніколи вас не образять, а якщо це вже сталося зроблять все щоб загладити конфлікт. Зазвичай інтроверти набагато розумніші за людей які їх оточують та вони ніколи не будуть цього показувати. Вони не дуже люблять посилалися на жорсткі етичні принципи, але самі рідко порушують загальноствановлені правила суспільного життя. Інтроверти більш придатні до тих професій, де виражена монотонність і де потрібна пунктуальність. Такі люди не потребують колективізму, вони цілком самостійні і можуть працювати поза командою.

Висновок. Основними шляхами покращення працездатності інтроверта в умовах вимог сучасного ринку праці та підвищеним попитом на працівників із характером екстраверта є акцентування уваги стейкхолдерів на сильні сторони темпераменту інтроверта. Є низка професій в яких працівник-інтроверт набагато краще впорається з роботою ніж екстраверт. Тому, такі якості характеру як помірність, обдуманість, зваженість, посидючість тощо необхідно розцінювати як ефективні шляхи, слідування якими допоможе роботодавцям оцінити переваги роботи з інтровертами незважаючи на те, що більшості із них не притаманні особистісні якості екстраверта. Тому використання позитивних якостей інтроверта в роботі є найкращим методом для покращення працездатності працівника інтроверта, замість вимагання від його особистості тих, якостей, які від природи йому не притаманні.

Список використаних джерел

1. Алексеева О. Р. Трендспоттинг та професійне майбутнє сучасного фахівця / О. Р. Алексеева. – Старобільськ: Луганський національний університет імені Тараса Шевченка, 2017. – 321 с.
2. Власов М. Интроверт [Електронний ресурс] / М. Власов // Психология человека. – 2012. – Режим доступу до ресурсу: <https://psichel.ru/introvert/>.
3. Ильин Е. П. Личностные особенности экстравертов и интровертов [Електронний ресурс] / Е. П. Ильин // Элитариум. – 2020. – Режим доступу до ресурсу: <http://www.elitarium.ru/ehkstraverty-introvert-rabota-deyatelnost-vpylenenie-vozmozhnost-ehffektivnost-informaciya-rol-ehkstraversiya-introversiyapro-yavleni-e-rezultat-vnimanie-harakter/>.

ЗАМОРСЬКА Л.В.

*студентка спеціальності дизайн
наук керівник Вятюха І. Ю., к.псих.н., доц.
Український гуманітарний інститут,*

АНАЛІЗ АФЕКТИВНОГО ВПЛИВУ ОБІХОДНИХ ШРИФТІВ НА ЧОЛОВІКІВ ТА ЖІНОК

Актуальність дослідження обумовлена наявністю змістової автономії той форми, в якій подається інформація, зокрема така загально розповсюджена, як вербально-текстова. Виразність зображення тексту і його літер складає «дискурс над дискурсом», інакше кажучи, є тими чуттєвими «воротами», через які заходить зміст надрукованого. І ці «ворота» залишають у читача певний слід емотивного характеру, паралельний с враженням від самого текстового повідомлення. Як явище, що сприймається візуально, шрифт тексту є дієвим фактором впливу на емоції читача, адже через зорове сприйняття поступає 91 % всієї інформації зовнішнього середовища [1]. Базуючись на цьому факті набувають цінності знання про характер дії на емоції людини зовнішній вигляд когнітивної інформації, представленої друкованими текстами.

Проблематику психологічного впливу зображень вивчали Р. Арнхейм і Дж. Гібсон з дослідженнями особливостей візуального сприйняття, О.Флоренська, яка в книзі «Психология бытового шрифта» досліджувала психологічний вплив особливостей зображення кирилицьких символів на людину, Е.Шпікerman та А.Сігман, що вивчали проєктивні можливості комп'ютерного шрифта щодо відображення внутрішнього світу особистості, який в свою чергу може вплинути на сприйняття читача. Але досліджень психологічних особливостей впливу на емоції читача обіходних шрифтів в диференційному аспекті (стосовно статі людини), проведено не достатньо.

Об'єктом дослідження є психологічний вплив графічних символів на людину.

Предметом дослідження є емоційний вплив шрифтів на людей різних психотипів.

Метою даної роботи є дослідження психологічних особливостей впливу базових груп шрифтів на емоції чоловіків та жінок.

Для досягнення поставленої мети в роботі були вирішені наступні **завдання**:

- теоретичний аналіз шрифтів як фактору впливу на емоційну сферу людини;
- емпіричне дослідження афективного впливу різних категорій шрифтів на людей в залежності від їх статі;
- кількісна і якісна інтерпретація даних щодо впливу шрифті на піддослідних.

В процесі дослідження питання емпіричного впливу різних категорій шрифтів на людей різної статі було використано наступні наукові **методи**: загально-наукові (синтез, аналіз), методико-практичні (суб'єктивні та об'єктивні методики дослідження емоційного стану особистості), емпіричні спостереження, експеримент.

На першому етапі було проаналізовано теоретичні відомості про основні категорії шрифтів, принципи відмінностей між ними. Результати аналізу наведені на схемі у вигляді системних критеріїв (рис.1)

Рис. 1. Критерії візуальної характеристики шрифту

Як видно зі схеми, базовими критеріями оцінки шрифту є наявність або відсутність засічек, нахилу, завитков, товщина та плавність ліній, а також гострота або скругленість букв[5].

Доведено, що комунікативна функція шрифтів часто слугує своєрідним провідником до сприйняття людиною [2]. Кожна особистість при здійсненні вибору того чи іншого шрифту, може підсвідомо ідентифікувати себе «в очі інших людей». Тому тут можна провести тотожність з теорією колективного підсвідомого Карла Юнга, особливо з архетипом «персона» - те, як людина проявляє себе у відношеннях з людьми та які соціальні ролі вона грає у світі суспільних норм. Навіть одна і та сама людина в залежності від контексту та ситуації може мати декілька типових архетипів, які знаходять своє

відображення в характері та емоціональному забарвленні шрифту: «строгий», «холодний», «стриманий», «динамічний», «дитячий», «класичний» тощо.

На другому етапі дослідження вивчали психологічний вплив різних шрифтів на чоловіків та жінок вікової категорії від 20 до 50 років. Для цього використовували карточки з ідентичним малюнком і опитували: подобається цей шрифт або ні. А також давали карточки (додаток 1) з шрифтом, та питали, який саме більш за все підійде, щоб передати впевненість, злість, довіру та ін. При цьому переважно до 60-80 відсотків чоловіків обирали прямі шрифти з засічками та товстими лініями, з прямими або трохи закругленими буквами. Жінкам у 70-75 % випадках обирали більш закруглені шрифти переважно з тонкими лініями, як з нахилом, так і без нього, а також рукописні варіанти.

На третьому етапі були підраховані результати дослідження. Вони представлені в таблицях 1 та 2 відповідно (винесені дані про переважний процент шрифтів для опису емоцій опитуваними):

Табл.1

Жінки				
Назва шрифту/Емоції	Times New Roman	FranklinGothicBold	Kremlin	Helios Condensed
Довіра				74%
Надійність	82%			
Злість		60%		
Сентиментальність			95%	

Табл.2

Чоловіки				
Назва шрифту/Емоції	Times New Roman	FranklinGothicBold	Kremlin	Helios Condensed
Довіра				79%
Надійність	75%			
Злість		90%		
Сентиментальність			65%	

До того ж, опитуваним було запропоновано обрати один шрифт, яким би вони користувалися частіше за всі. 80% чоловіків обрали Times New Roman, а жінки – Kremlin (65%) та Helios Condensed (35%).

Висновки. Вибір шрифтів гарнітури здійснюється з урахуванням асоціативних критеріїв, де друкований текст і сам зміст (повідомлення) доповнюють один одного.

При виборі гарнітури слід ураховувати цільову аудиторію переважно за статтю та віком. Таким чином, строгі прямолінійні і шрифти, які мають «машинними», «технічними» якостями, привабливішою для чоловіків, а у жінок фаворитами є більш округлі і пишні шрифти з вираженими «хвостиками». Антиквені шрифти типу Times, Times New Roman і Palatino

менш гендерно визначені, оскільки поєднують чоловічу авторитарність з органічним, гуманістичним стилем, більш привабливим для жінок.

Список використаних джерел:

1. Атремова, О.Г. Использование графических и паралингвистических средств в создании семантики художественного образа персонажа (на материале рассказов Р. Брэбери) / О.Г. Атремова // Язык, коммуникация и социальная среда. – Воронеж: ВГТУ, 2002. – Вып. 2. – 167-177 с.
2. Брудный А.А. Подтекст и элементы внетекстовых знаковых структур // Смысловое восприятие речевого сообщения в условиях массовой коммуникации М.. 1976 – 152-158 с.
3. Гордон Ю. Книга про букви от Аа до Яя. — М., Изд-во студии Артемия Лебедева, 2006. — 384 с.
4. Нестеренко, С. П. Гарнітура шрифту як фактор регуляції сприйняття тексту експериментальне дослідження): дис. канд. філол. наук [Текст] / С.П. Нестеренко. – Барнаул, 2003. – 196 с.
5. Феличи Дж. Типографика: шрифт, верстка, дизайн. Пер. с англ. и коммент. С.И. Пономаренко. — СПб.: БХВ-Петербург, 2004. — 496 с.: ил.
6. Сигман А. Психология восприятия шрифта – социальный и эмоциональный контекст. Электрон. дан. – М.: VG-art. – Режим доступа до ресурсу: <http://vgart.boom.ru/info.htm>, свободный.

ЗУБЧУК Л.А.

*студентка спеціальності журналістика
наук. керівник: Гриненко І.В., к.соціол.н.
Український гуманітарний інститут*

ВПЛИВ СОЦІАЛЬНИХ МЕРЕЖ НА СТУДЕНТСЬКУ МОЛОДЬ

Актуальність дослідження полягає в тому, що в наш час існує гостра проблема залежності від девайсів. Більшість людей, які від цього страждають – це підлітки й молодь. Оскільки студенти потрапляють під цю категорію, то це означає, що залежність може впливати як на здоров'я, так і на навчання.

Об'єкт дослідження – соціальні мережі як соціальне явище впливу на студентську молодь.

Предмет – процеси віртуальної комунікації серед студентської молоді.

Мета – дослідити вплив соціальних мереж на студентську молодь.

Завданнями дослідження стали:

- ✓ З'ясувати прояви впливу соціальних мереж у життєдіяльності молоді.
- ✓ Розробити інструментарій (анкету) і провести опитування щодо дослідження впливу соціальних мереж на студентів УАЦВО.

- ✓ Сформулювати пропозиції для подолання залежності від соціальних мереж для молоді.

Дослідженням питань впливу соціальних мереж на молодь займалися такі науковці, як О. Дубчак, Е. Главінська, А. Мілтош, Ю. Бохонкова, а інтернет-залежністю – Джеймс Барнсон, Джеймс Шуров'єскі Стэнлі, Мільграм Кімберлі Янг, Яков Леві Морено.

Методи дослідження, які використовувалися для реалізації поставлених задач: метод системного аналізу – вивчення об'єкту, який складається з елементів і утворює цілу систему, а саме вплив соціальних мереж, який має в собі багато факторів і згодом симптомів, які утворюють залежність. Також був застосований метод опитування, а саме анкетування, що дало змогу детальніше зрозуміти ситуацію впливу соціальних мереж на студентську молодь ґрунтуючись на їх відповідях.

Соціальні мережі задовольняють потребу молодих людей у спілкуванні, самореалізації, відпочинку, співтоваристві й отриманні нових знань. Однак, у молодих людей існує проблема, яка полягає у використанні більшої частини вільного часу для так званого мобільного «серфінгу» або ж «скролінгу» (несвідомий перегляд стрічок і повідомлень) у соціальних мережах.

Поширена проблема сучасності – це залежність молоді від телефону, зокрема соціальних мереж. Якщо зробити спілкування «онлайн» основним, тоді можлива втрата соціально важливих зв'язків «офлайн», а також мовних і невербальних навичок. Повністю відмовитися від використання месенджерів важко, адже разом з тим там є зв'язок із колегами й рідними на відстані.

Варто зазначити, що соціальні мережі відсувають на другий план класичні інститути соціалізації – родину, школу, друзів. Більшість молодих людей переносять створені у віртуальному світі соціальні норми та правила на реальні відносини, підриваючи тим самим сформовані нормативні підвалини суспільства, які за останні десятиріччя сильно деформовані, а їх віртуалізація призводить до ще більшої деформації соціальної свідомості й поведінки [3].

У соціальних мережах набагато легше створити «ідеального себе», що дуже приваблює молодих людей. Якщо в реальності вони замкнені в собі, мають низьку самооцінку і не можуть сміливо доносити свої думки іншим, то інтернет дає можливість змінити це в образі нового «Я». Сленг, анонімність, емоційна невимушеність, відсутність зорового контакту, текстові повідомлення і час, щоб обдумати їх зміст – це переваги спілкування «онлайн», адже у реальному житті спілкуватися, до прикладу, за допомогою сленгу можливо не з усіма людьми. Офлайн усі віртуальні «маски» втрачають свою силу та дієвість.

Різномісність особистості перешкоджає створенню стійкого онлайн персонажа. Міжособистісні відносини та конфлікти під час взаємодії вимагають гнучкості для їх подолання. Здатність до компромісу, змін, співробітництва під час вирішення міжособистісних питань, гнучкість під час спілкування, також здатність до корекції поведінки є необхідними для

створення стійких та тривалих відносин між людьми у реальному житті. За умови відсутності вищеперерахованих якостей відносини є нестабільними, неефективними та ризикованими [1].

Віртуальний світ, в який потрапляють молоді люди, надає їм додаткову свободу для вираження своїх емоцій, почуттів, життєвих позицій, настроїв, поглядів, подолання різноманітних внутрішніх і зовнішніх конфліктів у реальному житті в родинних стосунках, відносинах з однолітками [2].

Чим вищий у студентів ступінь інтернет-залежності, тим вищими є емоційна нестабільність, моральна ненормативність, тривожність, імпульсивність, підозрілість, соціальна тривога і непристосованість, недовіра до оточуючих, втрата надії, порушення в комунікативній сфері, соціальна неповноцінність, а також суїцидальний ризик. Крім того, молоді люди із інтернет-залежністю мають значні проблеми в комунікативній сфері: вони «закриті» і відсторонені від інших, конфліктні, живуть лише власними переживаннями, схильні до суперечок, агресії та девіантної поведінки, у них завищена самооцінка і повна відсутність критичності. Крім того, вони страждають від відсутності підтримки оточуючих і нестачі людського спілкування, що, у свою чергу, викликає у них почуття безпорадності та безвиході [4].

Результати дослідження впливу соціальних мереж на студентів УГІ та УАТІ. В опитуванні взяли участь 52 студенти Українського гуманітарного та теологічного інститутів. Були отримані такі результати. На питання «Скільки часу ви витрачаєте на смартфон протягом дня?» 27 % відповіли – від 5 до 8 годин, 36% – від 2 до 5 годин. На соціальні мережі молодь витрачає мінімум 2-3 години на день. При цьому переважна більшість опитуваних зазначила (88%), що соціальні мережі допомагають їм у навчанні. В умовах карантинних обмежень це цілком виправдано, оскільки 88,5% вказали на зв'язок із викладачами й одногрупниками, доступ до корисних матеріалів і заходів, а також можливість відпочити за допомогою слухання музики. І разом з тим, більшість студентів (77%) зазначили, що соціальні мережі заважають вчитись, коли вони використовуються неконтрольовано.

Варто зазначити, що частина респондентів (25%) наголосили на тому, що соціальні мережі сприяють підвищенню їхньої самооцінки. Певну залежність від соціальних мереж зазначили 27 % студентів.

Розробка пропозицій для подолання залежності від соціальних мереж для. Виходячи з отриманих результатів, можна зазначити, що студенти УГІ та УАТІ мають певну залежність від соціальних мереж. Разом з тим, ця залежність обумовлена деякою мірою і тією ситуацією, що склалась у країні внаслідок епідемії. Тож рекомендації для студентів будуть такі. Завантажити необхідні додатки, які не дадуть доступ до більшості програм на телефоні (час можливо налаштувати самим). Запланувати у щоденному графіку час для хобі. При міжособистісній взаємодії не користуватись телефоном. Відкласти телефон за годину-дві до сну, що дасть можливість краще і швидше заснути і відновити сили. Планувати зустрічі-розмови з

людьми в офлайн чи онлайн (за умов карантинних обмежень. Контролювати себе щодо цілеспрямованого використання (для навчання, взаємодії із особистісним колом спілкування) соціальних мереж, а не з метою беззмістовного «скролінгу».

Висновки. Таким чином, у результаті дослідження ми з'ясували, що соціальні мережі мають значний вплив на студентів, який може бути позитивним або негативним в залежності від мети їх використання. За розробленим інструментарієм (анкетой) було проведено онлайн опитування серед студентської молоді УГІ та УАТІ. Отримані результати засвідчили, що вплив соціальних мереж можна і потрібно контролювати для досягнення результату у всіх сферах життєдіяльності – починаючи від міжособистісної комунікації, навчання, розвитку до відпочинку і розради, наприклад, як було зазначено у відповідях, за допомогою слухання музики. Для зменшення або нейтралізації залежності молоді, зокрема студентів, від соціальних мереж, потрібно критично підходити до їх використання, аналізувати витрачений час.

Список використаних джерел:

1. Дубчак О. Б. Соціальні мережі як чинник десоціалізації молоді [Електронний ресурс] / О. Б. Дубчак, Е. Главінська // Національний авіаційний університет. – 2018. – Режим доступу до ресурсу: <https://er.nau.edu.ua/handle/NAU/39944>.
2. Галіч Т. О. Соціальні мережі Інтернет як агент соціалізації молоді / Т. О. Галіч // Сучасні суспільні проблеми у вимірі соціології управління. – 2014. – №281. – С. 250–256.
3. Турчин Т. Вплив соціальних мереж на соціалізацію молоді [Електронний ресурс] / Т. Турчин // Ніжинський державний університет імені Миколи Гоголя. – 2016. – Режим доступу до ресурсу: http://www.irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe?C21COM=2&I21DBN=UJRN&P21DBN=UJRN&IMAGE_FILE_DOWNLOAD=1&Image_file_name=PDF/znpdduu_2014_15_281_34.pdf.
4. Попова О. А. Личностные особенности студентов с разным уровнем интернет-зависимости / О. А. Попова [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <http://research-journal.org/featured/psychology/lichnostnye-osobennosti-studentov-sraznym-urovnem-internet-zavisimosti/>.

ІГНАТЕНКО О.О.

*студентка спеціальності психологія
наук. керівник Шестакова Т.В., к.пед.н., доц.
Український гуманітарний інститут*

ВИЯВЛЕННЯ ТА КОРРЕКЦІЯ ДИСЛЕКСІЇ У МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ

Актуальність дослідження обумовлена активним входженням інклюзії в сучасний освітній простір. Педагоги досить добре вже уявляють, як виглядає дитина із синдромом Дауна, як поводить себе аутист, що таке ДЦП. Принаймні, зовні вчитель може відрізнити одну нозологію від іншої. І цих дітей масово ведуть у школи, де створюють для них певні умови. А що таке дислексія? Особливість, яка заважає людині розшифровувати мову символів - письмову мову і переводити її у звуковий формат і навпаки - це і є дислексія. Спеціалісти визначають дислексію як неврологічний розлад, який характеризується стійким ускладненням процесу засвоєння навичок читання та письма та проявляється у вигляді стійких повторюваних помилок. Дислектики в школі завжди були, але про них мало хто знає... Їх називають ледачими, не достатньо уважними, занедбаними, не досить розвиненими тощо. І так, проблема з читанням і письмом не обов'язково пояснюється наявністю дислексії. *Дислексія – складнощі засвоєння навичок читання та письма, сприйняття знакової системи в цілому при абсолютно збереженому інтелекті.* Зазвичай рівень IQ дислектика вище середнього (за умови, що немає інших ускладнень, які впливають на розумовий розвиток). У нас дислексією називають лише порушення функції читання. За кордоном – це комплекс особливостей, куди входять зокрема порушення функцій читання, письма (дисграфія), складнощі математичного плану (дискалькулія), невміння володіти власним тілом, дезорієнтація у просторі, порушення стійкості, певна незграбність тощо (диспраксія) та ін. За світовою статистикою людей, які мають дислексію – 10-20%. У кожній школі, у кожному класі є такі діти! За попередніми підрахунками лише в Україні близько 1,5 млн. таких дітей! Це потребує уваги вчителів (особливо початкових класів) до даного неврологічного розладу у дітей

Об'єктом дослідження є дислексія у молодших школярів.

Предметом дослідження способи виявлення та корекції дислексії у учнів початкової школи.

Метою дослідження є надання допомоги учителям початкових класів у виявленні дітей з дислексією та врахуванні даної особливості у навчанні таких дітей.

Для досягнення мети дослідження в роботі ставились такі **завдання**:

- проаналізувати особливості прояву дислексій у дітей;
- встановити позитивні та негативні чинники, які впливають на розвиток дислексії;
- розробити поради вчителям і батькам по роботі з дітьми з дислексією.

Літературний аналіз. В зв'язку з тим що проблема дислексії є дуже важливою і актуальною для багатьох педагогів та батьків, над нею працювала велика кількість вітчизняних та закордонних науковців. У США вона з'явилась у 1920-1930 роках, створили її психолог та вчитель молодших класів. Суть проста – задіяти максимум органів чуття. До речі, у США у першому класі всі

діти проходять тести на дислексію, також працюють програми допомоги таким дітям. У деяких штатах надається помічник для занять з дислектиками.

"Традиційне навчання базується на тому, щоб задіяти зоровий та слуховий аналізатори, а мультисенсорна методика передбачає роботу усіх органів чуття, – пояснює Віра Собар. Головні для дислектика – тактильні рецептори пальців рук, на долонях багато рецепторів, і зона кори головного мозку, яка відповідає за дотик, займає велику частину".

В Україні зовсім нещодавно був розроблений спеціальний кириличний шрифт *Inclusion UKR*, пристосований до потреб читачів, які мають труднощі із розпізнаванням друкованих знаків, у тому числі для осіб з дислексією [1]. Шрифт Українського художника та ілюстратора Олега Петренка-Заневського орієнтований на весь спектр труднощів із читанням, як-от: порушення зору, дислексія і навіть синдром дефіциту уваги та гіперактивність. Найближчим часом планується випуск електронної версії шрифту. Невдовзі новим шрифтом *Inclusion UKR* має вийти друком трилогія для дітей від **Надії Кушнір**: «Коли Онисько був малесенький», «Коли Онисько трішечки підріс» і «Коли Онисько ще трішечки підріс».

Результати дослідження: За статистикою, від 10% до 20% людей у світі відчувають труднощі, пов'язані з дислексією. До дислектиків належали такі відомі особи як Г.Х.Андерсен, В.Черчіль, Л.Бетховен, А.Моцарт, Т.Едісон, О.Озборн, П.Пікассо та ін.

Найбільш поширеним проявом дислексії у дітей є сплутування букв сусідніх слів, які можуть звучати однаково. Через це дітям важко опановувати навички письма і читання. Дислексія фіксується у дитини, якщо вона

- переставляє літери під час читання;
- читає повільно, помиляється, намагається вгадати слова за першими літерами;
- не розуміє фразу, яку щойно прочитала;
- має дезорієнтацію під час читання (не розуміє, де зупинилася минулого разу);
- насилу переказує прочитане, хоча при цьому може цікаво й захоплено розповісти будь-яку історію;
- припускається помилок (пропускає, переставляє літери) під час письма, навіть коли списує текст;
- знання правил орфографії ніяк не поліпшує якість письма;
- може написати слово правильно, а поруч те саме слово неправильно;
- має проблеми з почерком.

Основними порадами для вчителів початкових класів у роботі з дислектиками є

- застосувати індивідуальний підхід до дитини;
- не змушувати читати чи писати перед класом, щоб не завдати дитині психологічної травми;
- уникати надмірної фіксації «помилки» дитини, не виправляти червоною ручкою і вигадати індивідуальну систему заохочень;

— акцентувати увагу на сильних сторонах і талантах дитини.

Знизити ризик виникнення дислексії і дисграфії можливо, якщо робити спеціальні вправи для *профілактики*. Метою таких завдань повинно бути освоєння бази грамотного письма й мови. Профілактика дислексії проходить на прикладі ігор, а не уроків. В цьому допомагають ігри з картками, на яких буде написано по одному слову. З цих слів можна скласти пропозицію, яке ви і озвучуєте. Потім ви просите дитини побудувати речення на слух самостійно з наявних карток.

Гарним для профілактики є метод «Пишемо вголос». Прочитайте дитині невеликий уривок з знайомої казки і спостерігайте за процесом його листи. Бажано вибирати для диктування текст, який би подобався дитині.

Розвинути фонетичні навички можна за допомогою гри «Знайди слово». Для роботи знадобляться підготовлені картинки, підписані з тильного боку. Назвавши слово, малюк повинен самостійно знайти картинку, яка йому відповідає. Слово може бути будь-який – наприклад, «стіл» або «хмара».

Хороша гра в складання слів із складів. Необхідно придумати назви тварин або предметів по складах, а потім попросити дитину скласти з них слово – наприклад, «мор-ковь» або «кіш-ка».

Такі ігрові завдання для профілактики дислексії допоможуть малюкові навчитися грамотного читання та письма. Подібні вправи дуже хороші, так як засновані на зоровій пам'яті, адже «на око» дитині сприймати набагато легше.

Корекція дислексії здійснюється завдяки лікувальним заняттям. Під ними маються на увазі різні прийоми і вправи, які спрямовані на поліпшення психічного і розумового здоров'я дітей. Наприклад, вправи «Коректор». «Колечко». «Дзеркальне малювання» та інші, які необхідно робити щодня [4].

Корекція дислексії у молодших школярів може проводитися за допомогою *диктантів*. Невеликі тексти по 200 символів будуть зовсім без утоми для дітей, а це значить, що і кількість помилок буде менше. Виправляти неправильності не потрібно. Їх потрібно позначати на полях ручкою контрастного кольору (зеленого або чорного, але тільки не червоною). Зробивши позначки, дозвольте малюкові самому відшукати свої огріхи. Такі завдання покликані позбавити дитину від помилок в словах і пропозиціях, прискорити подолання недуги.

Дієвим методом корекції дислексії у молодших школярів є *тренування артикуляції*, коли вчитель вимагає від дитини повільного читання або проголошення слів при переписуванні.

Висновок: Дислектики в школі завжди були, але про них мало хто знає.... Їх називають ледачими, не достатньо уважними, занедбанними, не досить розвиненими тощо. Нерідко такі проблеми з читанням і письмом у дітей обумовлюються наявністю дислексії., яка потребує від учителя особливої уваги та відповідних знань по її виявленню та корекції у учнів початкової школи. Своєчасне розпізнання дислексії та надання їй адекватної

уваги з боку учителів та батьків сприятиме суттєвому поліпшенню якості навчання дітей.

Список використаних джерел

1. Известный украинский художник презентовал на 26 BookForum в Львові унікальний кирилический шрифт для людей с дислексией [Електронний ресурс] // ТСН. – 2019. – Режим доступу до ресурсу: <https://tsn.ua/ru/books/izvestnyy-ukrainskiy-hudozhnik-prezentoval-na-26-bookforum-v-lvove-unikalnyy-kirillicheskiy-shrift-dlya-lyudey-s-disleksiey-1414419.html>. Дислексія в Україні <https://www.facebook.com/Dyslexia.in.Ukraine/>
2. Давайте знайомитись - дислексія. <https://dislexia-and-me.blogspot.com/p/2.html?fbclid=IwAR2qslq7HVWV6ugZ2yxPEaoELRwkGo1-46jIOwTGCr2WTU2Qc1N-BMlwL5M>
3. Колюда О.В. Посібник "Дещо про дислексію" <https://vseosvita.ua/library/posibnik-deso-pro-disleksiu-118804.html>
4. Івашина А. Дислексія, або коли мозок «не влаштований» читати. <http://archive.chytomo.com/fetysh/disleksiya-abo-koli-mozok-ne-vlashtovaniy-chitati>

ІЛЬЧЕНКО В.В.

*студент спеціальності практичне богослов'я
наук. керівник Куриляк Б.І., викладач
Український адвентистський теологічний інститут*

БОГОСЛОВСКОЕ ОБРАЗОВАНИЕ В УКРАИНЕ: ПРЕИМУЩЕСТВА И НЕДОСТАТКИ

«Каждый, кто серьёзно занимается наукой, убеждается в том, что в законах природы присутствует некий дух, и этот дух выше человека. По этой причине занятия наукой приводят человека к религии»

Альберт Эйнштейн

Актуальность темы исследования. Богословское образование в Украине – отрасль сравнительно молодая, поскольку во времена СССР религия была долгое время под запретом. Для начала немного статистики. По состоянию на 2002 год: «В Украине насчитывалось 147 духовных учебных заведений, где добывали образование более 18 с половиной тысяч студентов, примерно две трети из них – на очной форме обучения. При этом 38 духовных школ принадлежит православной, 13 – греко-католикам, 6 – римо-католикам, более 40 – баптистам и еще более 30 – другим протестантским общинам, а также по пять – иудеям и мусульманам» [1].

Образование в духовном направлении осуществляется в духовных учебных заведениях и ВУЗах по бакалаврской и магистерской системе образования. В целом такие учреждения создаются религиозными

организациями для подготовки служителей церкви. Более того такое образование, в большинстве случаев, довольно специфичное, поскольку даёт возможность работать лишь в конкретной выбранной деноминации. Также существенной проблемой есть процесс признания государством дипломов, выданных украинскими духовными высшими учебными заведениями [3].

Целью исследования является анализ богословского образования в Украине и раскрытие возможных перспектив студентов духовных ВУЗов Украины. Для этого поставлены следующие **задания**:

- произвести систематический анализ литературных источников, связанных с темой богословского образования в Украине.
- провести статистическое исследование на предмет выявления преимуществ и недостатков в богословском образовании Украины.
- на основе произведённых исследований дать объективную характеристику богословскому образованию в Украине.

Объект исследования: богословское образование в ВУЗах Украины.

Предмет исследования: преимущества и недостатки богословского образования в Украине по состоянию на текущее время.

Литературный анализ: Вопрос о богословском образовании в Украине уже был исследован ранее некоторыми учёными а также исследователями, которые по разному подошли к анализу и систематизации данного вопроса. Прежде всего каждый из них по-разному рассмотрел сами рамки богословского образования, а также конкретные обязанности учебных заведений по отношению к их студентам, в будущем – компетентных специалистов в отрасли духовных вопросов.

Хромец Виталий в своей научной работе «Богословское образование, как феномен религиозного и светского образовательного пространства Украины» рассматривает три типа центров богословского образования в Украине – конфессиональные, неконфессиональные, межконфессиональные [2]. Из этой же работы мы узнаём, что на момент написания (2019 г.) доминирующим типом образования в Украине является конфессиональный. Среди неконфессиональных центров богословского образования, которых в Украине пять, полноценно функционирует лишь один – Национальный педагогический университет им. М.П. Драгоманова. Исходя из вышеперечисленной информации можно сделать соответствующие выводы, о том, что в основном богословское образование в Украине функционирует и поддерживается исключительно в следствии активного участия самих конфессий.

Продолжая рассматривать данный вопрос, обратимся к статье Алексея Браславца и Ирины Ермак «Теологическое образование в Украине: пришел ли праздник на богословскую улицу?». В этой статье поднимается такой важный вопрос, как юридическая составляющая духовных семинарий. «Пока все духовные учебные заведения, в соответствии с нормой ст. 7 Закона

Украины «О свободе совести и религиозных организациях», являются религиозными организациями» [3].

Таким образом, поскольку юридически духовные семинарии не являются аккредитованными, дипломы, которые выдаются ими по окончании учёбы государство не считает действительным свидетельством об окончании высшего учебного заведения. Следовательно, на основании «внутрицерковного» диплома не может быть и речи о научной карьере в светских заведениях, даже учитывая факт изучения всех необходимых дисциплин.

Методология исследования. В процессе исследования были использованы следующие научные методы: анкетирование среди студентов Украинского Адвентистского Теологического Института, в количестве 50 человек, для сбора информации о качестве богословского образования, а также о необходимости аккредитации духовных семинарий в Украине. Используя логику и систематику, был произведён анализ и сделаны соответствующие выводы относительно нынешнего состояния богословского образования в Украине.

Результаты исследований актуального состояния богословского образования. В следствии анкетирования было выявлено, что 98% (49 человек) не знают, о наличии специализации богословия в государственных ВУЗах, кроме того, все 100% (50 человек) опрошенных на вопрос «При поступлении на богословский факультет, выбирали ли вы между разными ВУЗами?» ответили, что им не приходилось выбирать в следствии принадлежности к определённой деноминации. Относительно качества учёбы и актуальности полученных знаний были даны следующие ответы: 64% (32 человека) считают, что качество образования хорошее, однако всё же есть не совсем актуальная для изучения информация, 20% (10 человек) убеждены, что качество образования хорошее, и вся информация, предлагаемая для изучения является актуальной и полезной, 16 % (8 человек) думают, что качество образования хорошее, но по их мнению, слишком много ненужной информации. На вопрос: «Хотели бы вы получить диплом государственного образца?» мнение респондентов разделились, 48% (24 человека) не имеют в этом нужды, поскольку считают диплом государственного образца всего лишь формальностью, остальные 52% (26 человек) ответили, что хотели бы получить такие дипломы, благодаря чему официально иметь высшее образование.

Выводы. Проведённое исследование показало, что на сегодняшний день богословское образование в Украине функционирует и поддерживается в основном различными церковными структурами. Такая ситуация сложилась ввиду специфики этой специализации, а также законодательством Украины. Официально, на юридическом уровне, в Украине нет государственной религии, поэтому для государства не есть целесообразно открывать специализацию «богословие» в государственные институты и университеты, ввиду отсутствия спроса.

Каждая отдельно взятая деноминация имеет список своих догм и положений, и в первую очередь вынуждена защищать свои интересы, поэтому создание некоего «общего» богословия во-первых является затруднительным процессом, во-вторых – это нецелесообразно. Как показало время конгрегации всё-таки нашли способы для достижения своих целей, и государство в данный момент сохраняет позицию секулярности. Благодаря тому, что юридически духовные школы и семинарии имеют относительную независимость от государства, они имеют возможность создавать своё «уникальное» богословие, которое удовлетворяет все их пункты вероучения и не противоречит убеждениям. Как видно из результатов исследования большинство абитуриентов выбирает семинарию той деноминации, к которой принадлежит.

Однако, достаточно серьёзным недостатком является то, что в таких заведениях нет аккредитации, следовательно выпускники таких школ/семинарий не имеют возможности официально получить высшее образование на основании пройденной учёбы. Основываясь на результатах анкетирования, для многих – эта проблема незначительна, есть также и те, которые хотели бы иметь официальный документ об высшем образовании.

Таким образом главным преимуществом богословского образования в Украине является автономность учебных заведений относительно государства и Министерства образования Украины. Однако, это преимущество содержит в себе и огромный недостаток, а именно отсутствие официального документа об высшем образовании по окончанию учёбы.

Список использованной литературы:

1. Богословська освіта в Україні [Електронний ресурс]. – 2002. – Режим доступу до ресурсу: <https://www.radiosvoboda.org/a/891648.html>.
2. Хромец В. Л. Богословська освіта як феномен релігійного та світського освітнього простору України: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. філос. наук: спец. 09.00.11 «Релігієзнавство» / Х. В. Леонідович – Київ, 2019. – 43 с.
3. Теологическое образование в Украине: пришёл ли праздник на богословскую улицу? [Електронний ресурс] – 2002. – Режим доступу до ресурсу: https://zn.ua/SOCIETY/teologicheskoe_obrazovanie_v_ukraine_prishel_li_prazdnik_na_bogoslovskuyu_ulitsu.html.

ІСНЮК О.Ю.

*студентка НТУУ «КПІ ім. Ігоря Сікорського»
науковий керівник – Тараненко Лариса Іванівна,
д. філол. н., професор,
НТУУ «КПІ ім. Ігоря Сікорського»*

МОВНОСТИЛІСТИЧНА СПЕЦИФІКА ІДІОСТИЛЮ ДЕНА БРАУНА

Abstract. The paper focuses on the issue of lexico-stylistic features of Robert Langdon book series by Dan Brown. The carried out analysis outlines the semantic essence of the author's idiosyncrasy represented by the verbal embodiment of the author's creative potential, while stylistic means used in Robert Langdon book series clearly reflect a specific nominative field pertaining to Dan Brown's idiosyncrasy.

Key words: novel, idiosyncrasy, metaphor, simile, realia, term, lexico-semantic characteristics.

Як відомо, мова кожного письменника є унікальною, оскільки вона здатна віддзеркалювати його матеріальний і духовний світи, виражаючи одночасно ментальність народу та національно специфічні явища крізь призму особистісного світосприйняття автора. У свою чергу, багатоаспектне вивчення індивідуальних особливостей стилю автора дозволяє встановити загальні закономірності мисленнєво-мовленнєвої діяльності людини. У цьому контексті дослідження лінгвостилістичних особливостей ідіостилю Дена Брауна, виконане у площині функціонально-прагматичного підходу, постає цілком **актуальним**.

Метою цієї праці є встановлення характеристик номінативного простору, притаманного ідіостилю Дена Брауна, шляхом визначення мовностилістичних особливостей його вираження в циклі романів про Роберта Ленґдона. Реалізація поставленої мети передбачає вирішення таких **завдань**: визначити мовностилістичні характеристики ідіостилю автора на матеріалі серії романів про Роберта Ленґдона та узагальнити лексико-семантичні ознаки, притаманні номінативному простору його ідіостилю.

Зазначимо, перш за все, що в сучасних лінгвістичних студіях (див., напр., [5, с. 148]) творчий доробок Дена Брауна розглядається як багатопланове явище, оскільки романи автора вирізняються синтезом одразу декількох жанрів, зокрема детективу з елементами фантастики, інтелектуального та конспірологічного трилерів. Така специфіка романів Дена Брауна відображається у їхньому лексико-семантичному і стилістичному оформленні, крізь призму якого декодується символічне наповнення творів та, власне, транслюється й ідіостиль самого автора [1].

Кожен твір Д. Брауна з циклу романів про Роберта Ленґдона являє собою своєрідну єдність художніх образів, загадок, науки, історії, релігії та мистецтва. Така специфіка його творів зумовлює передачу образності різними стилетвірними засобами, особливу роль серед яких відіграють порівняння, метафори, термінологічні одиниці та реалії [3]. Слід при цьому додати, що у межах сучасної стилістики образність визначається як одна з ключових характеристик художнього твору, виражена за допомогою різних тропів, чільне місце серед яких у романах автора посідають метафори.

Так, розглядаючи стилістичне забарвлення метафор у романі «Код да Вінчі», М.В. Черемісін [4, с. 304] пропонує поділити їх на: 1) стерті метафори, які втратили свою образність: *the thoughts crossed in the mind, the day passed by*; 2) образні метафори, які сприймаються як загальнономовні: *the winds of*

change are in the air, ghostly figure; та 3) індивідуальні авторські: *a firestorm of hostility*.

Крім того, класифікуючи метафори, виокремлюють [4] такі їхні різновиди: 1) метафори, що побудовані на заміщенні живого неживим: *the faint outline of the SMSC nestled in the tree, the sun sank*; 2) метафори, в яких представлено заміщення неживих предметів неживими: *her soul burned with fires, Kohler's eyes turned to ice*; та 3) метафори, в яких неживі об'єкти заміщені живими, тобто коли має місце персоніфікація: *terror and rage coursed through him now*.

Аналіз цих метафор дозволяє зрозуміти, що вони є тим когнітивним інструментом, який виконує в художньому творі низку функцій, зокрема номінативну, інформативну та емоційно-оцінну, шляхом надання пояснень абстрактним поняттям, представленим у більш конкретних термінах.

Неабияку роль у підвищенні естетичної цінності твору відіграють образні порівняння, які слугують вираженню суб'єктивно-оцінного ставлення автора до зображуваного предмета чи об'єкта навколишньої дійсності, передаючи емоційне забарвлення твору та тон звертання письменника до читача [3].

Так, за допомогою порівнянь Ден Браун наочно характеризує персонажів кожного свого роману. Введення автором у текст компаративних конструкцій допомагає описати зовнішність або психофізичний стан героїв: *she was like a timeless statue, he felt like a veil had suddenly been lifted, her bare scalp smooth and pale, like a cancer patient undergoing chemotherapy* [7].

Особлива увага приділяється автором порівнянням, що описують місця, де розгортаються події у творі, як, наприклад, Флоренція і Венеція у романі «Інферно», та предмети інтер'єру. Тому для опису неперевершеної величі архітектури та надання особливого відтінку предметам побуту автор послуговується такими порівняннями: *the red roofs spread out like a sea of fire on the countryside, Sienna's meager apartment...now understanding why it looked like had been furnished from a yard sale* [2; 7].

Насиченість творів письменника термінами яскраво виражена в романі «Янголи та Демони» [2, с. 51], де герої щоразу мають справу з наукою та мистецтвом. На підставі цього, автор урізноманітнює художній текст термінами з різних галузей знань, зокрема математики (*equation, circumference, edge*), фармакології (*amphetamine*), фізики (*volume, alloy, hydron collider*), медицини (*retina, delirium, apathy*), релігії (*pandemonium, seraph, sinner*), астрономії (*telescope, spinning planets*) [6].

Використання термінів у творі не передбачає надання авторського коментарю стосовно їх значення, за винятком, якщо це не релігійні або лінгвістичні терміни, які вимагають розгорнутих пояснень, у тому числі і їхньої етимології.

Іншою характеристикою творів Д. Брауна є реалії, що як особливий елемент авторського ідіостилю відіграють суттєву роль у творах, умовно переносячи читача в атмосферу країн, де розгортаються події: Італія, Туреччина, США, Швейцарія, Англія, Франція. Прикладами таких специфічних одиниць є: *Washington, D.C., Lincoln Town Car, the temple of King*

Mausolus, the Dead Sea Scrolls [6; 7]. Слід при цьому зауважити, що з огляду на їхню культурно обумовлену специфіку, реалії у романах Д. Брауна завжди пояснюються.

Отже, викладене вище дозволяє стверджувати, що мовностилістична специфіка Дена Брауна, відображена у циклі романів про Роберта Ленг'дона, вирізняється різноманіттям художніх тропів, проміантними серед яких є метафоричні вирази і порівняння, які слугують не лише залученню реципієнта до участі в описуваних у романі подіях, але й реалізують сугестивний вплив, викликаючи повну довіру до висвітлених фактів. Крім того, функцію правдоподібності у творах виконують реалії та термінологічні одиниці, які одночасно є інструментом характеристики героїв, передачі творчого замислу автора та одним із засобів відображення світобачення письменника.

Список використаних джерел:

1. Єрошенко Т. М. До питання про дослідження індивідуально-авторської картини світу. *Вісник Житомирського державного університету. Філологічні науки*. 2010. Вип. 52. С. 218–220.
2. Матюха Г. В., Ланцева В. С. Лексико-стилістичні засоби художньої виразності в романі Дена Брауна «Янголи і Демони». Мова. Свідомість. Концепт: матеріали IV Міжнар. наук.-метод. конф. 2015. С. 51–53.
3. Науменко А. М. Від рецепції через інтерпретацію до аналізу. *Нова філологія*. Запоріжжя: ЗДУ. 2000. № 1. С. 305–319.
4. Черемісін М. В. Стилістичні особливості метафори та її перекладу у романі Д. Брауна «Код да Вінчі». *Studia Philologica. Збірник студентських наукових праць*. Рівне. 2018. Вип. 2. С. 303–307.
5. Черник О. О. Романи Дена Брауна: жанр та концептосфера. *Вісник Київського нац. лінгв. ун-ту. Серія Філологія*. Том 19. № 1. 2016. С. 146–152.
6. Dan Brown. *Angels and Demons*. London: Corgi books, 2001. 620 p.
7. Dan Brown. *Inferno*. London: Corgi books, 2014. 624 p.

КАБАШНА К. С.

студентка спеціальності дизайн
наук. керівник Дударець В. М., к.арх., проф.
Український гуманітарний інститут

ОСНОВИ АКАДЕМІЧНОГО МАЛЮНКУ В ДИЗАЙНІ

Метою навчання за спеціалізацією «Основи дизайну» є забезпечення загальноосвітньої проектно-технологічної підготовки людей для свідомого подальшого професійного самовизначення. Загальна мета профільної підготовки конкретизована в таких складових профільної програми «Основи дизайну»: - оволодіння інформацією про професії в різних видах дизайну: графічний дизайн, WEB-дизайн, промисловий дизайн, дизайн середовища - розвиток особистості майбутнього дизайнера засобами психології художньо-

технічної творчості; - оволодіння знаннями про особливості та зміст професійної діяльності фахівців, які пов'язані з художнім проектуванням; - пропедевтичне засвоєння змісту і сутності етапів художнього проектування, засвоєння етапів навчального проектування; - реалізація особистого творчого потенціалу в процесі виконання індивідуальних та колективних творчих проектів; - оволодіння компетенціями навчального проектування.

Реалізація змісту цієї програми повинна забезпечувати вирішення таких завдань:

- Курси академічного малюнка підходять для людей, які нічого не знають про малювання. Він розрахований на художників-початківців, які прагнуть зрозуміти основи образотворчого мистецтва. Це тільки перша сходинка на шляху до великих звершень, проте вона є обов'язковою.
- Зрозуміти закони перспективи в образотворчому мистецтві;
- Навчитися komponувати різні предмети на аркуші паперу;
- Здійснювати правильну побудову зображуваних предметів (конструктивно і пропорційно);
- Зображувати на папері фактуру предметів, правильно передаючи світлотіні і багато іншого.
- організації робочого місця дизайнера, конструктора технолога, робітника експериментальної технологічної лінії, макетного цеху, мистецтвознавця;
- використання в навчальному процесі сучасних традиційних та інноваційних педагогічних та інформаційних технологій;
- реалізація ефективних педагогічних умов для розвитку художньотехнічної творчості особистості проектувальника, його самостійності, відповідальності, ініціативності, кмітливості, економності;
- набуття навчальних проектно-технологічних, презентаційних компетентностей;

Міждисциплінарні зв'язки. При підготовці робочої програми врахований принцип комплексного вивчення абітурієнтами спеціальних предметів, який передбачає оволодіння низкою інших спеціальних дисциплін, які забезпечують ефективне викладання предмета:

- «Композиція»;
- «Перспектива».

Навчання академічному рисунку повинно всебічно сприяти засвоєнню основного арсеналу засобів, рисункових прийомів, спираючись на багатолітній досвід поколінь сучасних викладачів академічного рисунку, враховуючи наочний приклад митців-класиків світового рівня. Програмні завдання розташовуються в методичній послідовності.

Метою викладання навчальної дисципліни «Рисунок» є:

- відображення видимої(об'єктивної) реальності.
- засвоєння теоретичних та практичних знань з рисунку.
- вільне володіння технічними навичками.
- самоаналізу в навчальному процесі.

- розвиток образотворчого мислення, що є необхідним для творчої діяльності в усіх видах образотворчого мистецтва.

Основними **завданнями** вивчення дисципліни «Рисунок» є:

- оволодіти засобами двох і трьохмірного зображення форм.
- базові композиційні та графічні прийоми. - поетапний процес об'єктивного дослідження об'єктів в заданій системі просторового середовища.

- анатомічні закономірності будови трьохмірних об'єктів та їх конструктивну побудову на двохмірній площині листа.

- пропорційність і співвідношення частин і цілого (поняття модуль і канон). - роль і місце рисунку в різних видах образотворчого мистецтва.

- Основи перспективи і нарисної геометрії, як невід'ємні складові академічної грамоти, їх роль у виявленні форм і об'єктів. вміти:

- Відтворювати форми і об'єкти дійсності методом реалістичного рисування.

- komponувати задані об'єкти на площині листа.

- виконувати начерки різними графічними матеріалами. - дотримуватись точних пропорцій та законів перспективи.

- виявляти характер, конструкцію та взаємозв'язок основних мас на основі постановки.

- аналізувати внутрішню структуру об'єктів засобами об'ємно просторової лінії та світлотіні.

- Виявляти психологічний стан, характер, настій, поєднуючи форму і зміст, використовуючи контраст і нюанс, затемнення і висвітлення форми.

Оцінюється здатність цілісного бачення (сприйняття) натури, вміння побудувати форму на площині, використовуючи знання з анатомії та перспективи при зображенні фігури та окремих частин фігури: голова, кісті рук, стопи ніг; узагальнювати зображення, тобто підпорядковувати деталі цілому. Своєю роботою абітурієнт має продемонструвати наявність художнього смаку.

Натюрморт повинен відповідати наступним критеріям:

1. Композиційне розміщення малюнка натюрмрту на форматі аркуша.

2. Лінійно-конструктивна побудова натюрмрту із застосуванням правил просторової перспективи.

3. Передача пропорційних відносин предметів натюрмрту.

4. Просторове рішення малюнка натюрмрту з допоміжною світлотінню.

5. Цілісність малюнка.

Живопис, композиція.

Мальовнича композиція повинна відповідати наступним критеріям:

1. Розкриття теми пластичними засобами (лінія, штрих, пляма, фактура, колір).

2. Демонстрація володіння основами мальовничої грамоти.

3. Досягнення цілісності, оригінальності та виразності.
4. закомпоновано зображення в заданому форматі листа відповідно до законами композиції.
5. Передача обсягу предметів з урахуванням конкретного освітлення.
6. Виявлення взаємовпливу теплих і холодних відтінків.
7. Грамотне використання технічних прийомів роботи в обраному матеріалі.
8. Передачі великих кольорово і світло-тональні відносин.
9. Передачі матеріальності предметів.
10. Досягнення цілісності, оригінальності та виразності.

Мінуси:

Малюнок. При грубих помилках в композиції й неохайному виконанні. При зображенні з грубими спотвореннями, деформацією предметів і відсутністю виразності і цілісності в малюнку. При невиконанні всіх вимог.

Живопис, композиція. При наявності вираженого технічну недосконалість і слабкому володінні обраним мальовничим матеріалом. При недбалому виконанні живописного етюдів При відсутності знань основ мальовничій грамоти і законів композиції. При відсутності знань основ мальовничій грамоти, законів композиції і пластичного мови образотворчого мистецтва.

Неточність - помилка в зображенні деталей натюрморту, що не впливає на пропорції. Незначительная помилка - помилка в зображенні деталі, пропорцій, конструкції предметів, але не спотворює, що не деформуються загальну форму. Грубая помилка - помилка в зображенні, грубо спотворює перспективу, композицію або помилка, деформуюча і спотворює предмет, а також неохайне виконання малюнка.

При помилках в просторовому рішенні постановки, або при не виразному і не цілісному малюнку, або при значною помилку в пропорціях частин натюрморту.

- Розбіжність смаків замовника і художнього бачення дизайнера,
- Необхідність довго переконувати замовника в дизайнерському рішенні або підлаштовуватися під його бажання.

Плюси:

- Висока затребуваність на ринку праці
- Цікава творча робота, можливість реалізувати свої фантазії та задуми,
- Новизна і різноманітність проектів, можливість удосконалюватися і розвиватися від проекту до проекту.
- Як правило, у дизайнерів інтер'єрів хороший рівень оплати праці

Висновок. Результат виконаної роботи повністю відповідає діючим якісним і кількісним показникам або може бути кращим від визначених вимогами програми. Забезпечує високий рівень організації праці і робочого

місця. Зразково дотримується правил безпеки праці. І також це залежить від людини.

Список використаних джерел:

1. Авсиян О.А. Натура и рисование по представлению. - М., 1985.
2. Барщ А. Наброски и зарисовки. - М., 1970.
3. Беда Г.В. Основы изобразительной грамоты. - М., Просвещение, 1981.
4. Виппер Б.Р. Введение в историческое значение рисунка. - М., 1985.
5. Волков Н.Н. Композиция в живописи. - М., Искусство, 1977.
6. Живопись: Учебные постановки. М., 1963.
7. Закин Р. Как работать над наброском/Художник, №11, 1959.
8. Иогансон Б. О живописи. М., 1980.
9. Кальнинг А. Акварельная живопись. М., 1968.
10. Кирцер Ю.М. Рисунок и живопись. - М., Высшая школа, 1992.
11. Материалы и техника рисунка /Под. редакцией Ковалева В.А./. - М., 1984.
12. Михайлова О.В. Заметки о рисовании человека. Рисунок головы. - М., Искусство, 1960.

КАЗАЧКОВА Ю.Є.

*студентка спеціальності економічна кібернетика
наук. Керівник Терещенко Л.О., к.еон.н., доц.
Український гуманітарний інститут*

РОЗРОБКА ТА ПРИНЦИПИ ФУНКЦІОНУВАННЯ ІНФОРМАЦІЙНИХ СИСТЕМ У СТРАХУВАННІ

Актуальність дослідження обумовлена розвитком страхування в Україні, який неможливий без належної інформаційної системи забезпечення інноваційної діяльності, що потребує аналізу інформаційних ресурсів, вивчення інформаційного програмного забезпечення та проведення ефективної інформаційно-аналітичної роботи.

Об'єктом дослідження є процес розробки та функціонування ІС в страхуванні.

Предметом дослідження є теоретико-методичні та практичні аспекти, пов'язані з розробкою та впровадженням інформаційних систем в страхуванні.

Метою дослідження є вивчення особливостей інформаційної системи в процесі страхової діяльності.

Досягнення поставленої мети можливе через послідовне вирішення наступних **завдань**:

- ✓ дослідити особливості процесу страхової діяльності;

- ✓ встановити необхідність створення інформаційних систем в страхуванні;
- ✓ проаналізувати використання нового інформаційного програмного забезпечення;
- ✓ визначити способи покращання інформаційного забезпечення страхування.

Огляд джерел. У зв'язку з тим, що тема розробки та принципів функціонування ІС в страхуванні є дуже важливою і актуальною, над нею працювала велика кількість вітчизняних та закордонних науковців. До відомих вітчизняних дослідників відносять: О. Баштанник, Л. Горбач, Я. Глазова, М. Коніна, Н. Максишко, С. Осадець, О. Павленко, Н. Слободянюк та ін. До зарубіжних дослідників відносять: І. Ансофф, М. Кастельса, Дж. Кейнса, К. Мейєра, Вільяма Ф. Шарпа, Ф. Хедоурі та ін.

Методи дослідження. В роботі використовувалися загальнонаукові та спеціальні методи дослідження інформаційних систем в страхуванні. А саме: абстрагування – при виділенні особливостей процесу страхової діяльності; синтез і аналіз – при вивченні та розборі інформаційного програмного забезпечення.

На першому етапі було досліджено особливості процесу страхової діяльності. Встановлено, що процес страхової діяльності передбачає вирішення різних функціональних завдань, починаючи від оформлення укладених договорів страхування, інформаційного відображення в ІС їх юридичних і змістовних аспектів і закінчуючи формуванням бухгалтерської та статистичної звітності, підготовкою управлінських рішень, що вимагає автоматизації трудомістких інформаційних процесів і створення АІС, АІТ і АРМ фахівця на всіх рівнях функціонування страхової системи [1, с. 61].

На другому етапі встановили необхідність створення інформаційних систем в страхуванні. Визначено, що основною метою створення ІС у страховій компанії є забезпечення такого рівня управління діяльності компанії, за якого реалізуються такі завдання: проведення в задані терміни багатоваріантних розрахунків, пов'язаних із рухами договорів страхування; автоматизація процесу обліку договорів за всіма видами страхування; досягнення найвищих показників розвитку всіх видів майнового та особистого страхування; прийняття оптимальних планових рішень щодо прибутків і видатків грошових коштів та отримання необхідного фактичного прибутку.

Необхідність ІС «Страхування» полягає в забезпеченні збору, зберіганні, обробки і передачі інформації на базі використання засобів обчислювальної техніки й зв'язку з урахуванням взаємодії рівнів управління та підрозділів страхових компаній між собою, з клієнтами, організаціями та автоматизованими інформаційними системами інших міністерств і відомств, Державним комітетом України з нагляду за страховою діяльністю [2, с. 101].

На третьому етапі проаналізували використання нового інформаційного програмного забезпечення. Визначено, що інноваційний

напрямок діяльності страхових компаній передбачає використання нового інформаційного програмного забезпечення, а саме: web-інтерфейсу та асистанс-програм. Впровадження web-програм у страхуванні дозволить здійснювати дистанційне обслуговування клієнтів, сприятиме зменшенню адміністративних витрат страховика та скороченню часу на укладання договору. Програма інтерфейс у страхуванні, а саме – на ринку страхування життя, сприятиме дистанційному доступу клієнтів до власних накопичувальних рахунків, надаватиме можливість відслідковувати стан власного рахунку. Асистанс програми передбачатимуть консультації та надання додаткових послуг клієнтам в разі настання страхового випадку. За умови ефективного правового регулювання та досконалої нормативно-правової бази ці інноваційні програми значно полегшать співпрацю між страховими компаніями та страхувальниками [3, с. 51].

На четвертому етапі були визначені способи покращання інформаційного забезпечення страхування. Встановлено, що для покращання інформаційного забезпечення страхового ринку України необхідно:

- розробити загальнонаціональну систему розкриття інформації;
- вирішити питання автоматизації обліку та формування бази даних клієнтів;
- забезпечити можливість оперативного прийняття рішень щодо страхових випадків;
- зробити доступною інформацію про скарги страхувальників та рейтинг страховиків.

Саме відсутність доступної аналітики у сфері страхування, на думку багатьох дослідників, стримує його розвиток в Україні [4, с. 15].

Отже, в процесі дослідження ми дійшли **висновку**, що сучасні страхові компанії потребують значної підтримки в здійсненні своєї діяльності з боку інформаційних систем на самому сучасному технологічному рівні.

Сфера інформаційних технологій відноситься до складних напрямів допоміжної діяльності страхової компанії, тому в світовій практиці великі страхові компанії укладають угоди з розробниками програмного забезпечення. У практиці вітчизняних страхових компаній інформаційні системи і технології в страхову діяльність проникають двома способами: придбанням готової версії програмного продукту, що тиражується з подальшою адаптацією, або замовлення написання програмного забезпечення виключно для своїх потреб з урахуванням власної специфіки.

Список використаних джерел:

1. Слободянюк Н.О. Конспект лекцій з дисципліни «Страховий менеджмент» / Н.О. Слободянюк, М.О, Коніна. – Київ: ДонНУЕТ, 2017. – 61 с.
2. Баштанник О. І., Максишко Н. К., Глазова Я.В., Шаповалова В. О., Інформаційні системи у фінансових установах: Навч. посіб. – Бердянськ: Видавець Ткачук О.В., 2015. – 101–102 с.

3. Кондрат І.Ю. Інноваційний підхід до формування страхових продуктів / І.Ю. Кондрат, Х.В. Попович – Львів: Видавництво Львівської політехніки, 2011. – С. 50–52.

4. Павленко О. Український страховий ринок: можливості фінансування росту / О. Павленко // Фінансовий ринок України. – 2007. – №10. – С. 11–16.

КОВАЛЕНКО М.С.

студентка спеціальності дизайн

науковий керівник Куриляк В.В., к.техн.н. доц.,

Український гуманітарний інститут

ОСОБЛИВОСТІ ТРУДОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ДИЗАЙНЕРА З ХОЛЕРИЧНИМ ТИПОМ ТЕМПЕРАМЕНТУ

Актуальність теми дослідження. На сьогодні, вкрай важливим став пошук понадзнанневих властивостей особистості та вміння швидко пристосуватись до мінливого і прогресивного світу у XXI столітті, що є найважливішими навичками для будь-якої професії. Відзначено, що «глобальний масштаб дизайнерської діяльності – тобто Інтернет, соцмережі та ін. – підштовхує їх до створення міжнародної мови, якою може стати мова візуалізації» [1, с. 28-30]. Саме нетипове мислення характерне для дизайнера, оскільки він має справу з візуальною творчістю та створює продукт, у якому повинні бути відображені різні смисли, зрозумілі кожному. Дизайнер вже в новому мисленні готовий стати провідником у цьому еволюційному процесі. Відповідно метою будь-якого дизайнера є створення чогось якісно нового, яке ніколи раніше не бачили, а це неможливо без дизайнерського мислення, тобто цікавих, неординарних ідей, які захоплювали б маси. Дизайнер перш за все повинен зрозуміти очікування людини та реалізовувати їх максимально точно. Дизайнер поєднує об'єктивне із суб'єктивним, його результат такий, який він сам - його можна впізнати по почерку.

Тому, **об'єктом** дослідження в роботі є трудовий процес дизайнера, а **предметом** його холерична особистість.

Мета дослідження визначається встановленням особливостей трудової діяльності дизайнера з холеричним типом темпераменту.

Для досягнення зазначеної мети необхідно виконати наступні **завдання**:

- ✓ проаналізувати сучасні професійні вимоги до дизайнерів як особистостей;
- ✓ визначити характерні риси людей із холеричним типом темпераменту;
- ✓ окреслити особливості трудової діяльності дизайнерів із холеричним типом темпераменту.

Відзначимо, що крім творчих здібностей сучасному дизайнеру необхідно володіти такими особистісними якостями, як:

- ✓ спостережливістю;
- ✓ креативним мисленням;
- ✓ розвиненою уявою;
- ✓ комунікабельністю;
- ✓ мобільністю;
- ✓ терплячістю;
- ✓ здатністю працювати в команді;
- ✓ почуттям такту.

Уявлення про те, що найкращий дизайнер той, хто спеціалізується на якомусь певному виді продукту є помилковим. Насправді, найвищою кваліфікацією володіє промисловий дизайнер, який має досвід у найбільш різних сферах проектування, так як його багаж поповнюється за рахунок різноманітності вирішуваних завдань. Працювати дизайнером досить вигідно: гарний прибуток; гарантована оплата праці; своя клієнтура; можливість працювати вдома. Але є і багато мінусів, таких як ненормований робочий графік, сильне навантаження на очі, існує ризик морального виснаження та депресії [2, с. 39-42].

На думку вчених, темперамент є результатом особливої будови нервової системи, тому вважається вродженою властивістю. Перемінити свій темперамент досить складно – а значить, простіше і правильніше навчитися враховувати власні здібності як в процесі навчання, так і при виборі професії. Далі розглянемо переваги та недоліки холеричного темпераменту у контексті дизайнерської діяльності.

Холерик при зустрічі з труднощами відчуває порив і почуття азарту. Його приваблюють ризик і активне дозвілля. Холерик – це вічний двигун, який весь час кудись поспішає, намагається зробити кілька справ одночасно, проте не завжди доводить їх до кінця. У компанії він зазвичай лідер. Відмітна риса мови холерика – швидкість, а найчастіше й суперечливість, вона, як правило, емоційно забарвлена і супроводжується яскравими жестами та мімікою. Холерик постійно проявляє прагнення до нового, одноманітна ж діяльність його стомлює. Він схильний приймати поспішні рішення, про які згодом шкодує і переглядає свою позицію. Працездатність холерика значно залежить від мінливого настрою [3].

Люди-холерики тяжко переживають підлегле становище, тобто залежність від інших. Вони вважають за краще самотійну роботу, яка потребує щохвилинної звітності. Якщо ж в силу обставин, що склалися холерикам доводиться перебувати в підпорядкуванні, вони не слухають керівників, особливо якщо ті мають менш розвинену силу волі [4].

Робота для представників подібного темпераменту повинна складатися з вирішення безлічі завдань, які будуть забирати весь вільний час. Тільки представники цього типу здатні витримувати високі темпи праці, тривалі

відрядження та регулярну зміну різних видів діяльності. Серед особливостей холерика-працівника – прояв ініціативи, стрімкі дії, постійна активність. Але якщо завдання не піддається або щось іде не за планом, холерик може спалахнути. Втім, коли він охолоне, часто розуміє, що справа-то була зовсім нескладна [3].

Людей із подібним темпераментом є відмінними керівниками та дизайнерами. Висока швидкість мислення та цілеспрямованість допомагають досягти успіху в обраному напрямку. Головне, щоб співробітники холерика-керівника витримували заданий ним темп роботи [4]. Холерик може досягти успіхів у професійних областях, пов'язаних з роботою із суспільством, встановленням соціальних зв'язків, особливо там, де потрібно розташувати до себе співрозмовника. Холерик може бути досить працездатний, маючи постійну емоційну підтримку, наявність нових ідей стимулює його інтерес до роботи. Холерик досягає значних успіхів у професійній діяльності, яка планується як проект, інакше кажучи перед фахівцем ставиться чітке й зрозуміле завдання, котре він починає і закінчує, а потім приступає до вирішення наступного, не схожого на попереднє, що характерно для фахівців зі сфери дизайну.

Висновки. Основними вимогами до особистісних якостей в професії дизайнера віднесено багатозадачність, вміння швидко перелаштовуватися під сучасні дизайнерські тренди, понаднормова робота, нестабільний графік тощо. Відтак дизайнер із холеричним типом темпераменту влучно вписується у сучасні рамки трудового процесу вдало використовуючи сильні сторони свого темпераменту для досягнення поставлених цілей. Тому не зважаючи на всі недоліки професії дизайнера, які для нехолеричних типів темпераменту можуть здатися непосильними – холерик-дизайнер зможе сприйняти це як перевагу.

Список використаних джерел

1. Адоньєва Ю. А. Формування метакогнітивних умінь у майбутніх дизайнерів у процесі професійної підготовки: дис. канд. пед. наук: 13.00.04 / Адоньєва Ю. А. – Запоріжжя, 2017. – 276 с.
2. Длотовский А. Г. Актуальные проблемы дизайна и дизайн-образования / А. Г. Длотовский, Н. В. Длотовская. // Белорусский государственный университет. – 2018. – №2. – С. 39–50.
3. Темперамент и выбор профессии [Електронний ресурс] // Профорієнтатор Україна. – 2019. – Режим доступу до ресурсу: <https://proforientator.com.ua/vopros-otvet-o-proforientacii/temperament-i-vyibor-professii.html>.
4. Холерик – характеристика темпераменту [Електронний ресурс] // Psychic. – 2020. – Режим доступу до ресурсу: <https://experimental-psychic.ru/kholerik/>.

КОЗЛОВА Н.С.

студентка спеціальності психологія

наук. керівник: О.В. Боличева, к.псих.н., доц.

Український гуманітарний інститут

ПСИХОЛОГІЧНА ГОТОВНІСТЬ ХРИСТИЯНСЬКОЇ МОЛОДІ ДО СТВОРЕННЯ ШЛЮБНО-СІМЕЙНИХ ВІДНОСИН

Актуальність дослідження. Відповідно до Сімейного кодексу України сім'я є первинним та основним осередком суспільства, тому збереження і зміцнення її авторитету є пріоритетним завданням, що стоїть сьогодні перед суспільством. В сучасних умовах дедалі помітнішою стає криза сім'ї як соціального інституту, яка характеризується відмовою від традиційних цінностей, зростанням психологічної напруги, ослабленням мотивів створення сім'ї. За результатами останніх досліджень (Дьоміна Г. А, Хавула Р. М), сьогодні у більшості молодих людей, які знаходяться на порозі шлюбно-сімейних відносин, виникають певні труднощі, що зумовлені, перш за все, низьким рівнем готовності до шлюбу, який виявляються у не сформованості якостей сім'янина, неготовності до прийняття та виконання низки сімейних ролей та функцій, небажанні нести відповідальність за добробут членів власної сім'ї.

Об'єкт дослідження – готовність християнської молоді до шлюбу.

Предмет дослідження – особливості психологічної готовності християнської молоді до створення сім'ї.

Мета роботи – провести теоретичне дослідження особливостей психологічної готовності християнської молоді до створення сім'ї.

Для досягнення зазначеної мети необхідно виконати наступні **завдання**:

- ✓ здійснити теоретичний аналіз проблеми психологічної готовності молоді до створення сім'ї.
- ✓ показати роль дошлюбного консультування як методу вияву психологічної готовності до подружніх відносин.
- ✓ підібрати методики дослідження психологічної готовності молоді до шлюбу.

Проблема сім'ї, шлюбних відносин та готовності до сімейного життя знайшла відображення у роботах Е.Еріксона, В.С. Торохтій, Т. Л. Левицької, Г. А. Дьоміної, В. П. Кравець, К. В. та ін.

Статистичні дані свідчать, що невдале подружнє життя сьогодні є масовим явищем, яке торкнулося і Церкви, а розлучення є найбільш поширеним серед молодих людей у перші роки подружнього життя. Все це є доказом того, що молодь необхідно навчати сімейним і християнським цінностям та готовності до шлюбу і в цьому велика роль належить як державі, так і Церкві.

Як зазначає Крижановська Л.В. «дошлюбний період є основою для щастя майбутньої сім'ї» [4, с. 110]. Тому питання, які пов'язані із дослідженням готовності молоді до шлюбу, набувають особливого практичного значення, оскільки саме від рівня сформованості даного утворення залежить стабільність та добробут не лише майбутньої сім'ї, а й суспільства.

Аналіз наукових джерел дозволяє стверджувати, що готовність до шлюбу та підтримання позитивних стосунків між подружжям залежить від двох груп чинників: зовнішніх та внутрішніх. Так, до внутрішніх чинників можна віднести: мотиви вступу до шлюбу, адаптаційні можливості особистості, сумісність партнерів, їх емоційну зрілість, сукупність вже наявних соціальних ролей, індивідуально-психологічні особливості, зокрема особливості темпераменту, рівень емпатії, комунікативні здібності тощо. До зовнішніх чинників належать: віковий період вступу до шлюбу, особливості дошлюбного спілкування, соціально-економічний стан партнерів, сексуальна задоволеність, вплив батьківської сім'ї, засобів масової інформації, оточуючого середовища.

Особливу роль у формуванні готовності до створення сім'ї відіграє психологічна готовність, яка зумовлює здатність особистості до виконання нових функцій, спроможність турбуватися про іншу людину, співчувати, співпереживати іншому, спілкуватися на основі співпраці з іншим, бути толерантним, сприймати іншу людину з її індивідуальними особливостями, звичками, навіть протилежними власним, вміти пристосуватися до них. Саме психологічна готовність до шлюбу визначає подальші сімейні взаємини – їх успішність або ж конфліктність.

Теоретичний аналіз дає підстави зазначити, що важливість дошлюбного консультування, як методу вияву психологічної готовності молоді до шлюбу, вивчена недостатньо. Лекції, семінари або тренінги, які розкривають особливості підготовки до сімейного життя, є дуже важливими, але вони не завжди можуть відповісти на конкретні специфічні запитання молодих людей. На противагу цьому, під час дошлюбного консультування в особистих бесідах з пастором чи сімейним консультантом, молоді люди, що готуються до шлюбу, мають нагоду розпитати про те, що їх турбує особисто, обговорити теми, які не розглядаються у присутності інших. Перевагою дошлюбного консультування є також той факт, що, як правило, під час його проведення між пастором та молодими людьми вибудовуються довірливі стосунки, які є запорукою продовження консультування і після укладання шлюбу, коли вже подружжя зустрічається з певними кризами і непорозуміннями у сімейному житті.

Г.А. Кошонько писав: «психологічна готовність до сімейного життя залежить від взаємодії багатьох внутрішніх і зовнішніх чинників та являє собою синтез взаємопов'язаних і взаємозумовлених компонентів: мотиваційно-ціннісного, когнітивного, емоційно-регулятивного й поведінкового» [3, с. 8].

Дослідження компонентів психологічної готовності до шлюбу може здійснюватися як за допомогою вже відомих стандартизованих методик, так і з використанням власне розроблених психологами, консультантами чи пасторами інструментарію: опитувальників, анкет, тестів, різних методичних розробок. Для дослідження готовності християнської молоді до шлюбу та сімейного життя у даній роботі були обрані такі методики: анкета «Мотиви вступу до шлюбу» (за А.І. Чхайдзе), авторська методика діагностики очікувань партнерів «Очікування від шлюбу», тест-опитувальник задоволеності шлюбом (за В.В. Століним, Г.П. Бутенко, Т.Л. Романовою).

Висновок. Отже, інститут сім'ї в наш час переживає кризу – матеріальні інтереси переважають над духовно-моральними цінностями, а втрата сім'єю важливих виховних функцій призводить до вступу в самотійне доросле життя морально і духовно невідгодованих молодих людей. Аби запобігти цьому, державі та Церкві необхідно з усією відповідальністю підійти до вирішення проблеми готовності молодих людей до створення сім'ї та приділяти більше уваги дошлюбному консультуванню, як важливому, але недостатньо оціненому, методу вияву психологічної готовності молоді до подружнього життя.

Список використаних джерел:

1. Горецька О.В. Психологія сім'ї: навчальний посібник для студентів спеціальності «Практична психологія», «Початкова освіта» / О. Горецька, Н. Сердюк. – Бердянськ: Видавець Ткачук О.В., 2015. – 216 с.
2. Кошонько Г.А. Психологічні особливості становлення сімей майбутніх офіцерів: автореф. дис. канд. психол. н.: спец. 19.00.09. Національна академія ДПСУ ім. Б. Хмельницького: Хмельницький, 2005. – 20 с.
3. Крижановська О.В. Особливості емоційної готовності молоді до шлюбно-сімейних відносин / О. В. Крижановська // Проблеми екстремальної та кризової психології. – Харків, НУГЗУ, 2016. – №20. – С. 109–118.

КОЗЛОВА К.П.

студентка спеціальності фізичне виховання
наук. керівник Терещенко В.І., к.пед.н., проф.
Український гуманітарний інститут

ОЦІНКА СТАНУ ЗДОРОВ'Я СТУДЕНТІВ УГІ ЗА ПРОБОЮ ЛЕТУНОВА

Актуальність даної проблеми полягає в тому, що фізичне здоров'я серед студентів з кожним роком стає все гірше і гірше. Як надмірне, так і недостатнє фізичне навантаження може негативно позначитися на стані здоров'я студентів в умовах семестрового контролю. Раціональне використання засобів фізичної культури впливає позитивно, а нераціональне може викликати патологічні зміни системи кровообігу.

Правильно організований процес фізичного виховання може стати рушійною силою всього навчального процесу по формуванню та зміцненню фізичної культури особистості. Це відбувається завдяки стимулюванню розвитку найбільш значущих для відповідної особи біологічних і соціальних потреб в русі, розвитку, пізнанні, самоствердженні, самовихованні. Результати медичних оглядів першокурсників свідчать про те, що з кожним роком збільшується кількість студентів з відхилом у стані здоров'я.

Метою дослідження є визначення ступеня витривалості у студентів УГІ до фізичних навантажень за пробою Летунова.

Для досягнення встановленої мети в роботі вирішено наступне **завдання** – за допомогою вимірювання пульсу людини і артеріального тиску у стані спокою, а також після 3 видів навантажень, визначається ступінь витривалості людини.

Методика проведення проби: у досліджуваного в стані спокою вимірюється АТ і рахується пульс:

перше навантаження – 20 присідань, рахується пульс та вимірюється АТ на 1,2 і 3 хвилини відпочинку після навантаження;

друге навантаження – біг на місці 15 с. з максимальною інтенсивністю (навантаження на швидкість), на 1,2 і 3 хвилини відпочинку вимірюється АТ та пульс;

третє навантаження – біг на місці протягом 3-х хв. (навантаження на витривалість), на 1,2,3,4 і 5 хвилини вимірюється АТ та пульс.

За пробою Летунова було продіагностовано 25 студентів і виявлено такі типи:

1) Нормотонічний тип реакції. Відновлення ЧСС та АТ відбувається за 2-3 хв., в той час як відновлення ЧСС та АТ за 5 хв. і більше говорить про недостатню фізичну підготовленість.

2) При гіпертонічному типі відбувається різке підвищення систолічного артеріального тиску (до 180-220 мм рт. ст.), мінімальний тиск при цьому або не змінюється, або також підвищується, ЧСС також збільшується. Всі показники повертаються до норми повільно (5 хв і довше). У такому випадку необхідна консультація фахівця для проведення відповідного дослідження для виключення або підтвердження діагнозу гіпертонічної хвороби.

Цей тип реакції частіше всього відзначається при перевтомі, перетренуванні, а також при передгіпертонічних станах.

3) При гіпотонічному типі реакції у відповідь на 20 присідань відбувається різке почастишання пульсу на тлі незначного підвищення систолічного артеріального тиску. Відновлення пульсу і артеріального тиску сповільнено (через 5 хв і більше). Збільшення хвилинного об'єму тільки за рахунок почастишання серцебиття вважається несприятливим для серця варіантом, а тому вимагає додаткового обстеження [2].

Цей тип реакції свідчить про недостатність пристосовності серцево-судинної систем до фізичного навантаження.

Слід зазначити, що гіпертонічний і гіпотонічний типи реакції вважаються відхиленими типами реакції серцево-судинної системи на фізичне

навантаження. Незадовільним також вважається нормотонічний тип реакції, якщо відновлювання пульсу і АТ відбувається більше 3-х хвилин [1].

У першому навантаженні із обстежених студентів у 16 осіб відновлення відбулось за 3 хв.

Друга частина обстеження 15 секундний біг на місці в максимальному темпі. Відразу після бігу вимірюється ЧСС та АТ протягом 4-х хв. відпочинку.

Із 25 обстежених студентів відновили свій початковий стан за 4 хв. – 12 чоловік. По закінченню 4-ої хвилини відновлення після 15-секундного бігу на місці виконується 3-я частина проби Летунова – біг на місці протягом 3-х хвилин. Після бігу протягом 5-ти хвилин реєструють ЧСС та АТ.

Із 25 студентів відновили свій початковий стан за 5 хвилин – 8 чоловік.

Багатьом студентам не вдалось відновити свій стан. Відбувається різке підвищення систолічного артеріального тиску (до 180-220 мм. рт. ст.).

Мінімальний тиск при цьому або не змінюється або також підвищується. ЧСС також збільшується. Всі показники повертаються до норми повільно (довше 6 хв.). Такі показники можуть бути у студента при перевтомі або при не готовності організму відповідати на зростаючі навантаження, при гіпертонії.

У деяких студентів на фізичні навантаження відбувається різке почастішання пульсу на тлі незначного підвищення систолічного артеріального тиску. Відновлення пульсу і артеріального тиску уповільнено.

Недостатня фізична підготовка у студентів виявляється і у всіх видах фізичного навантаження.

Таким чином на сьогоднішній день із 25 студентів 45% відносяться до нормотонічного, 40% до гіпертонічного і 15% до гіпотонічного типу.

Науковцями доведено, що систематичні заняття фізичними вправами справляють позитивний вплив на психічні функції, формують розумову і емоційну стійкість до виконання напруженої інтелектуальної діяльності. Так ми вважаємо необхідним проводити цю пробу раз у 3-4 місяці. Для того, щоб підвищити працездатність, витривалість, продуктивність праці, пристосованість серцево-судинної системи, поліпшення функціонального стану організму, що дасть студентам гарне самопочуття і витривалість до фізичних навантажень.

Висновок. Проба Летунова була проведена для визначення характеру адаптації організму на різноспрямоване навантаження по особливостях відновного періоду. У більшості зі студентів виявлена недостатня фізична підготовленість та витривалість.

Список використаних джерел:

1. Магльований А. В. Визначення типу реакції на фізичне навантаження / А. В. Магльований – Київ: 2014. – 192 с.
2. Ланг Г.Ф. Спортивна медицина / Г.Ф. Ланг – Київ: Особливості серця спортсменів, 2015. – 10 с.
3. Фильчаков С. А. / Актуальные проблемы здоровья студентов // С.А. Фильчаков, И.В. Чернышева, М.В. Шлемова – Київ: Успехи современного естествознания. – 2013. – № 10. – С. 192–192.

КОЛЄВАТОВА Д.І.

*студентка спеціальності психологія
наук. керівник Проданюк Ф.М., к.іст.н., доц.
Український гуманітарний інститут*

ІСТОРІЯ ЗМІН НАЗВ МІСТА ОЛЕКСАНДРІЯ ПІД ВПЛИВОМ ІСТОРИЧНИХ ПОДІЙ МІСЦЕВОГО РІВНЯ

Актуальність дослідження. Кожна людина має свою маленьку батьківщину, своє рідне місто чи село: те місце, де вона провела своє дитинство і з яким пов'язано так багато спогадів. Проте, далеко не кожен цікавився історією походження назви і, тим більше, впливом тих чи інших історичних подій на формування та зміни назви свого населеного пункту. Так як майже всі географічні назви пов'язані з історією міста чи країни, ідеологією чи світоглядом, то дослідження історії назви рідного міста Олександрія є не просто актуальним, а й дає багато відомостей про минулі історичні епохи, географічні умови та процеси оволодіння геопростором. А це є важливим компонентом історико-географічної характеристики регіону.

Об'єктом дослідження є назва населеного пункту – Олександрія.

Предметом дослідження є виникнення, походження та перейменування назви міста Олександрія під впливом історичних подій.

Мета нашої роботи – вивчити процес перейменування рідного міста, дослідити вплив історичних подій місцевого рівня на даний процес; а також визначити рівень обізнаності молоді міста про історію Олександрії.

Згідно з метою дослідження нами було поставлено такі **завдання**:

- ✓ Дослідити наукову літературу по даній темі;
- ✓ Визначити основні історичні аспекти у формуванні назв міста від часу його заснування і до сьогодення;
- ✓ Провести опитування місцевих жителів щодо знання походження теперішньої назви міста.

Літературний аналіз. Так як немає ґрунтовної праці про історію міста Олександрія, яка б включала всі аспекти розвитку населеного пункту, то було досліджено окремі статті місцевих краєзнавців та істориків (Нікіфоров, Піоваров, Жахалова, Божко, Голобородько...), що опубліковані в місцевих газетах та інтернеті. Також досліджено розділ енциклопедії «Історія міст та сіл СРСР», присвячений місту та району. Дослідники наводять багато фактів з історії міста, деякі з них відрізняються (наприклад: рік заснування). Це пояснюється відсутністю наукових доказів про існування поселення, а також історичною похибкою. Натомість, у всіх дослідників, які вивчали і описували як всю історію, так і окремі її періоди, простежується одна загальна думка, ка логічно пов'язується. Це може бути переконливим аргументом у правдивості джерел.

Методологія дослідження. У процесі дослідження були використані наступні методи: опитування учнів 10 класу про історію походження міста, систематичний аналіз, що дав можливість проаналізувати отримані результати та літературний аналіз.

Результати проведеного дослідження. На першому етапі було проаналізовано матеріал про історію заснування нашого населеного пункту. На землях краю з давніх часів перебували древні кочові племена скіфів. Ця територія завжди всіх приваблювала через родючі чорноземи та поля. Окрім того, територія знаходилася на важливому торгівельному шляху між Полтавою і Кримом. Перша згадка про заснування поселення датується 1751 роком, де на карті «Західнопродської України» з'являється Усівка. Назва була антропологічного походження – тобто за ім'ям першого поселенця. Краєзнавці вважають, що це козак Кременчуцької сотні Миргородського полку Грицько Усик. Він заснував на цій території зимівник [2]. Проте, існує й інша думка істориків, яка полягає в тому, що офіційною датою заснування поселення можна вважати 1648 рік, коли біля села Попельнасте були розбиті й взяті у полон залишки польських військ. Академік І. П. Крип'якевич у книзі «Богдан Хмельницький» пише, що після розгрому польської шляхти до війська Богдана Хмельницького приєдналося близько 2000 чоловік. Це дає можливість зробити висновок, що вже в цей період на території були поселення, серед яких, ймовірно, і Усівка [3, с. 17] .

Після утворення Нової Сербії, Усівка була заселена сербами, хорватами, та перейменована у Бечею, по назві місцевої річки Бешка, що впадає в Інгулець.

У 1784 році на основі указу Катерини II було створено Олександрійський узвіз. За однією із версій, місто отримало свою назву в честь Олександра Невського – покровителя. Інша версія наголошує на тому, що місто отримало назву в честь онука Катерини – Олександра I. Також існує ще один варіант, про який писав Голобородько у місцевій газеті. Місто назвали по новонародженій Олександрі Павлівні, онучці Катерини, так як вона була первістком по жіночій лінії [1].

На другому етапі нашого дослідження було проведено опитування учнів 10-го класу Олександрійського колегіуму, в якому брали участь 21 респондент. Результати показали, що 15 учнів (приблизно 71%) знають історію походження назви міста, проте в якості прикладу навели легенду про лист Олександра своїй дружині, але документального підтвердження цьому немає. Можна зробити висновок, що цьому питанню просто не надається достатня увага, тому і простежується недостатня обізнаність учнів про історію рідного краю. Якщо проводити просвітницьку діяльність у школі про рідний край, то, безперечно, результати будуть кращими.

Висновки. Таким чином, на основі проаналізованого матеріалу, можна зробити наступні висновки:

1. У періоді існування міста Олександрія виділяється 3 основні етапи, які пов'язані зі зміною історичних подій, населення, та, безпосередньо,

назви. Місто засновано, за різними джерелами, або в 1746 або в 1751 році. Існує декілька версій походження теперішньої назви міста, які мають наукове підґрунтя.

2. На основі проведеного опитування, було визначено, що більшість учнів-старшокласників знають лише легенду про заснування назви міста. Саме тому, дослідження теми важливе як особисто для мене, так і для населення міста, адже це наша історія, наше минуле.

3. Практична значимість роботи полягає в тому, що результати дослідження можуть бути використані в навчально-виховному процесі в місті Олександрія.

Список використаних джерел

1. Голобородько В. Топонимика Александрии и Александрийского района / В. Голобородько. – Городской курьер. – 2007. – №51. – С. 12–20.
2. Мержанов Ф. Н. «Александрия – мой город!» – [Электронный ресурс] / Ф. Н. Мержанов. – Режим доступа: <http://oleksa.in.ua/?p=17668>.
3. Цапюк С. К., Олександрія вчора, сьогодні, завтра / С. К. Цапюк, В.П. Петленко. Нариси з історії нашого краю. – Олександрія, 2004. – 120 с.

КОЛЄВАТОВА Д.І.

студентка спеціальності психологія

наук. керівник: Боличева О.В., к.псих.н., доцент

Український гуманітарний інститут

ПСИХОЛОГІЧНА ГОТОВНІСТЬ ДІТЕЙ СТАРШОГО ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ ДО ШКОЛИ

Актуальність дослідження. Проблема переходу на новий етап життя дуже важлива і актуальна для кожної людини. Цей процес супроводжується певним стресом, змінами та адаптацією незалежно від віку та соціального статусу. Найперший суттєвий перехід трапляється в дитинстві у віці 5-7 років, коли дитина потрапляє в перший клас. На зміну домашній чи ігровій атмосфері садочка приходить визначений розпорядок дня, систематичне навчання за партами, уроки та нове оточення. Процес адаптації безпосередньо залежить від готовності дитини до навчання в першому класі, особлива увага приділяється психологічній готовності. «Чи готова дитина до школи в 6 років, чи варто зачекати ще рік?» – питання, яке турбує не тільки батьків дітей старшого дошкільного віку, але і психологів та соціальних працівників, особливо береться до уваги тенденція вести в перший клас навіть п'ятирічну дитину. Саме тому обрана проблематика є актуальною і важливою для дослідження.

Об'єктом дослідження є психологічна готовність дітей старшого дошкільного віку до школи.

Предметом дослідження є психосоціальна зрілість дітей шести років, а також їх мотиваційна готовність до школи.

Мета нашого дослідження – визначити рівень психосоціальної зрілості дітей старшого дошкільного віку (5-6 років), а також проаналізувати мотиваційну складову їх психологічної готовності до школи.

Згідно з метою дослідження нами було поставлено такі **завдання**:

- ✓ Провести методики з вихованцями старшої групи дитячого садочку для визначення рівня мотиваційного компоненту їх психологічної готовності до навчання, а також перевірити рівень психосоціальної зрілості.
- ✓ Проаналізувати літературу, і ознайомитися з думками психологів щодо питання готовності до школи;
- ✓ Визначити негативні наслідки занадто раннього початку навчального процесу в житті дитини.

Літературний аналіз. Тема підготовки і, власне, готовності дитини до школи є популярною і завжди актуальною. Цій темі відводяться окремі статті, розділи в підручниках і, безпосередньо, вікова психологія також досліджує це питання. Психологи наводять багато доводів «за» і «проти» шкільного навчання з 6 років. «Якщо скоротити дошкільне дитинство хоча б на 1 рік, то може порушитися процес розвитку дітей і не принести користі», – зазначав Д. Б. Ельконін. Власне, це основний негативний аспект завчасного потрапляння дитини в 1 клас [2, 105].

Перший, хто почав говорити про поняття готовності до школи був Виготський. Він звертав увагу саме на інтелектуальну сферу і зазначав, що важливим показником є не обсяг знань, а саме рівень розвитку інтелектуальних процесів [1].

Як у вітчизняній, так і у західній психології є різні підходи до виокремлення компонентів психологічної готовності дитини, але, в решті-решт, виділяється одна спільна складова – «актуальний рівень розвитку дитини».

Методологія дослідження. У процесі дослідження були використані наступні методи: опитування дітей старшого дошкільного віку, для встановлення психосоціальної зрілості, систематичний аналіз, що дав можливість проаналізувати отримані результати, літературний аналіз, а також порівняння.

Результати проведеного опитування. На першому етапі було проведено опитування 10 вихованців дитячого садочку старшої групи віком 5-6 років. Була запропонована методика «Рівень психосоціальної зрілості» С. А. Банкової, метою якої є оцінка психологічної зрілості дитини. Методика складається з 22 питань, які включають в себе і прості питання, такі як назвати своє ім'я, вік, так і більш складні, які вимагають або більш розгорнуту відповідь або, наприклад, пов'язані з цифрами. Результати дослідження виявилися дещо несподіваними. Жодна дитина не має високого показника шкільної зрілості. Натомість, 5 вихованців (50%) є середньо-зрілими і 5 (50%) мають низький рівень шкільної зрілості. Цікавим є той факт, що дитині, яка

отримала найвищий показник – 5 з половиною років, а найстарша дитина, на противагу припущенню, недостатньо зріла до школи. Також, лише один хлопчик зміг назвати своє повне ім'я (тобто прізвище, ім'я, по-батькові). Ці дані дають зрозуміти, що саме з психологічної точки зору, виходячи із досліджуваного аспекту, вік не відіграє ключову роль у готовності до школи, хоча дуже важливий. Окрім того, не було проведено дослідження емоційно-вольового та інтелектуального компонентів, що не дає можливості дати остаточний висновок. Одним із пунктів даного опитування було визначення умотивованості дитини іти в 1 клас. 80% респондентів виявили позитивну вмотивованість, і лише 20% – говорили про своє небажання змінювати садочок на школу. Окрім прямих відповідей про небажання вчитися в школі, були присутні й інші опосередковані відповіді. Наприклад, одна дитина не відповіла, навіщо потрібні в школі дзвоник та парта, а інша зазначила, що дзвоник дає знати, коли потрібно іти з уроку на перерву. Це свідчить про те, що респондент знає про школу, проте його приваблює не сам процес навчання і не урок, безпосередньо, а час перерви.

Майже всі діти говорили про те, що будуть іти в школу цієї осені (за виключенням одної дитини, яка знає, що залишиться в садочку ще на рік, адже ще маленька, хоч і хоче до школи, та однієї дитини, яка не знає коли іде до 1го класу). Саме тому, дане дослідження має практичне значення як для батьків дошкільнят, так і для психології у дослідженні питання готовності до школи. Перспектива дослідження полягає в тому, що можна дослідити всі аспекти готовності дітей до школи і на основі цього зробити загальний висновок. Окрім того, через рік, коли ці діти будуть вже в 1 класі, можна буде прослідкувати процес їх адаптації до нового середовища та проаналізувати взаємозалежність готовності до вступу в школу та саму адаптацію.

На другому етапі була проаналізована література, статті та замітки психологів про негативні наслідки, які можуть проявитися, якщо дитина піде до школи раніше, ніж вона до цього готова. Одним із найсуттєвіших є, нерівність розвитку. В 1 класі, коли дітям 5-7 років, це не надто помітно і всі спілкуються нарівні, проте в підлітковому віці, коли ця різниця дуже відчувається, діти можуть переставати знаходити спільну мову і навіть стати аутсайдером. Окрім того, недостатня підготовленість до школи викликає неврози, постійні стреси й повільнішу адаптацію [3].

Таким чином, на основі проаналізованого матеріалу, можна зробити наступні **ВИСНОВКИ**:

1. Прийнятним віком для вступу до школи вважається 6-7 років, але наше дослідження показало, що навіть у 6 років не всі діти готові психологічно, тому краще зачекати рік, що не вплине негативно, якщо протягом цього року відбуватиметься інтенсивна підготовка до 1 класу. З іншої сторони, половина групи отримали відносно хороші показники, показали ерудованість і навіть хороші математичні навички. Так як до вересня ще є час, діти можуть за цей період стати більш зрілими і, виходячи з отриманих даних, швидко адаптуватися та мати успіхи.

2. Більшість психологів сходяться на думці, що якщо дитина іде до школи на рік раніше її індивідуальної готовності, це матиме дуже негативні наслідки.

3. Окрім того, були визначені ті негативні наслідки, з якими дитина може зіштовхнутися, в тому випадку, якщо потрапить в 1 клас зарано. Серед них загроза отримати комплекс неповноцінності, стати аутсайдером, мати неврози чи психологічні проблеми у спілкуванні з однокласниками.

Список використаних джерел:

1. Божович Л. И. Личность и ее формирование в детском возрасте / Л. И. Божович. – СПб.: Питер, 2008. – 398 с.

2. Кулагина И.Ю. Возрастная психология (развитие ребенка от рождения до 17 лет): учебное пособие. 5-е изд / И. Ю. Кулагина. – Москва: Изд-во УРАО, 1999. – 176 с.

3. Кутішенко В.П. Вікова та педагогічна психологія (курс лекцій). 2-ге вид.: Навч. посібник / В. П. Кутішенко. – Київ: Центр учбової літератури, 2018. – 128 с.

КОЛОМІЄЦЬ О.О.

*студент спеціальності практичне богослов'я
наук. керівник Куриляк Б.І., викладач
Український адвентистський теологічний інститут*

ВПЛИВ ХАРЧУВАННЯ НА ІНТЕЛЕКТУАЛЬНИЙ РОЗВИТОК ЛЮДИНИ

*«Наше фізичне і духовне благополуччя залежить
від того, яку їжу споживаємо»*

Еллен Уайт

Актуальність дослідження. Відповідно до відомої народної мудрості: «Ми те, що ми їмо» вченими «Американської психіатричної асоціації» було доведено, що їжа, яку вживає людина, впливає на її організм, в тому числі й на розумову діяльність. На конференції «Харчування та мозок» було представлено, що правильне харчування знижує ризик депресії на 40%. Доктор медичних наук Гарвардської медичної школи Емілі Дінс стверджує: «Шлунок та мозок – це органи, які спілкуються один з одним» [1]. Експериментально було доведено, що при наявності проблем зі шлунком, через неправильне харчування, розумова діяльність може бути порушена, знижується виділення гормону щастя [1].

Згідно з дослідженнями проведеними науковцями у Норвегії було доведено, що зниження пам'яті та здатності до навчання напряму пов'язане з недостатністю в раціоні харчування необхідної кількості риби. Деякі види продуктів знижують рівень когнітивних функцій, а також є причиною частих головних болів у людей. Всі ці симптоми є непомітними на ранніх стадіях і стануть початком довгострокової проблеми в роботі центральної нервової

система та в процесі інтелектуального розвитку людини [2, с. 96]. Таким чином дослідження даної теми є надзвичайно актуальним.

Метою є аналіз впливу способу харчування на розумову діяльність людини.

Для виконання зазначеної мети, необхідно виконати наступні **завдання**:

- ✓ проаналізувати літературні джерела за темою дослідження;
- ✓ виконати статистичне дослідження для визначення впливу правильного харчування на розумову діяльність людини;
- ✓ зробити висновок щодо актуальності впливу харчування на розумовну діяльність.

Об'єктом дослідження є спосіб харчування людини, а **предметом** дослідження є вплив харчування на інтелектуальний розвиток людини.

Аналіз наукових джерел за темою дослідження. Аналізом впливу харчування на розумову діяльність людей займався багато вчених та дослідників, які по різному трактували та аналізували вплив «способу харчування на розумову діяльність людини». Проблема збереження фізичного здоров'я суспільства України стала пріоритетним напрямом Міністерства охорони здоров'я України. Влучно на тему збереження фізичного та розумового здоров'я висловилися такі науковці як Г.О. Сімахіна Н.В. Наumenко, які стверджують, що: «Біокомпоненти харчових продуктів забезпечують фізичну та розумову працездатність, адаптаційні можливості, імунний статус, визначаючи стан здоров'я людини, тривалість її життя, соціальну та індивідуальну активність» [3, с. 205].

Доведено, що їжа є джерелом різних вітамінів та мінеральних солей, а також важливих мікроелементів таких як: білки, жири та вуглеводи. Вчені «Національної педагогічної академії України» впевнені, що: «при правильному харчуванні забезпечується постійність внутрішнього середовища організму людини, що є запорукою здоров'я, фізичної активності й довголіття» [4]. Отже, при правильному вживанні їжі відбувається нормалізація обміну речовин. Відбувається постійне відновлення організму людини на клітинному рівні.

Доречним буде запитання: «Яку саме їжу потрібно вживати для покращення інтелекту людини?». Науковці Полтавського національного педагогічного університету імені В.Г. Короленка, Марія Гриньова та Наталія Коновал впевнені, що: «Чим краще «паливо» отримає наш мозок, тим краще він працює» [5]. До прикладу якщо раціон людини складає їжу, до складу якої входять переважно жири, то надалі виникне помітне зниження розумової працездатності. Відповідно, орієнтуючись на вислови відомих дослідників можемо констатувати, що правильне харчування дійсно має вплив на розумову діяльність людини.

Методологія дослідження. У процесі дослідження були використані наступні методи: анкетування для збору інформації серед молоді України у

кількості 200 осіб, про те як впливає спосіб харчування на розумову діяльність, системний аналіз та логічний метод за допомогою якого вдалося проаналізувати результати анкетування та виявити дискусійні та проблемні точки.

Метод систематизації щодо інформації отриманої в результаті анкетних даних дозволив встановити, що більшість молодих людей не відчують порушення розумової діяльності через неправильне харчування, однак порівняльний аналіз на основі питання: «Чи пов'язаний мозок і шлунок між собою?» показав, що понад 80% опитуваних все ж підтверджують цей зв'язок.

Результати дослідження. В результаті анкетування було виявлено, що 83.3% (169 осіб) виявляють зв'язок між шлунком та мозком, 5.4% (11 осіб) вважають, що між ними немає зв'язку, а 11.3% (23 особи) не знають відповіді на це запитання. На питання «Чи відчували ви порушення розумової діяльності від неправильного харчування», 58.4% (118 осіб) не відчують порушень, 41.6% (84 особи) все ж відчують певні порушення розумової діяльності. Також вдалося дізнатися, що в раціон харчування 63.5% людей (132 особи) щоденно входять овочі та фрукти, 28,8% опитуваних (60 осіб) вживають їх декілька разів на тиждень, а 7.7% (16 осіб) взагалі майже не вживають їх. На питання «Як часто Ви переїдаєте більшість, а саме 75.5% (155 осіб) опитуваних відповіли – ні, 16.3% (34 особи) – часто, 8.2 (17 осіб) – рідко.

Отже, харчування все ж таки впливає на інтелектуальний розвиток людини, хоч більшість людей молодого віку цього не помічають. Також варто зауважити, що переважна більшість людей слідкують за тим що їдять, та в якій кількості.

Висновки. Вітчизняних вчених та науковців з усього світу хвилює питання впливу харчування на інтелектуальний розвиток людини. Саме тому проходять різні наукові конференції, які стосуються цієї теми. На одній із таких зустрічей експериментально було доведено, що проблеми чи порушення в роботі органів травлення, які виникають від неправильного способу харчування, зумовлюють певні відхилення в роботі головного мозку.

Проведений огляд літератури дозволив встановити, що для Міністерства охорони здоров'я нашої країни питання збереження здоров'я як фізичного так і інтелектуального є пріоритетним. Вчені наголошують, про необхідність розуміння, що для гармонійного розумового розвитку важливо, щоб раціон людини складав якісну їжу, до складу якої входять всі необхідні вітаміни та інші важливі компоненти. Саме тому відомі науковці України досліджуючи питання впливу харчування на інтелект людини, нерідко знаходять відповіді на складні запитання, та доводять важливість розуміння цієї теми.

Також в рамках наукової роботи було проведено анкетування серед групи населення, переважно серед студентів. Його результати показали, що

більшість людей впевнені в наявності зв'язку між харчуванням та інтелектуальним розвитком. Хоча помітного впливу більшість не відчувають.

З цього приводу хочеться сказати, що більшість опитуваних слідкують за раціоном та не переїдають.

Беручи до уваги те, що молоді люди практично не відчувають впливу способу харчування на інтелектуальний розвиток, я припускаю, що в молодому віці це не так помітно, тому що ресурс здоров'я молодої людини є набагато більшим. На жаль з віком цей ресурс зменшується навіть у здорової людини, тому добре коли молоді люди бережуть своє фізичне та інтелектуальне здоров'я.

Список використаних джерел

1. Годарт Т. Как еда влияет на мозг: страшная правда. [Електронний ресурс] / Т. Годарт // NB STYLE. – 2017. – Режим доступу до ресурсу: <https://nv.ua/style/blogs/kak-eda-vlijaet-na-mozg-strashnaja-pravda-blog-tatjany-godard-1693612.html>.
2. Нетребенко О. В. Влияние питания на развитие мозга / О. В. Нетребенко. // Педиатрия. – 2007. – №3. – С. 96–103.
3. Сімахіна Г. О. Харчування як основний чинник збереження стану здоров'я населення / Г. О. Сімахіна. // Проблемы старения и долголетия. – 2016. – №2. – С. 204–214.
4. Довгань А. І. Ми обираємо здорове харчування / А. І. Довгань, О. В. Овчарук, Л. М. Пужайчереда. – Київ: ТОВ «Друкарня Вольф», 2014. – 110 с.
5. Гриньова М. В. Вплив збалансованого харчування на розумову діяльність студентської молоді / М. В. Гриньова, Н. О. Коновал // Витоки педагогічної майстерності / М. В. Гриньова, Н. О. Коновал. – Полтава: Полтавський національний педагогічний університет імені В. Г. Короленка, 2014. – С. 17–20.

КОЛОШ Р.К.

*студентка спеціальності романо-германська філологія
наук. керівник Щербакова О.А., викладач
Український гуманітарний інститут*

АВТОХТОННІ ЛЕКСИКО-ФРАЗЕОЛОГІЧНІ ЕЛЕМЕНТИ У ВИВЧЕННІ ТА ВИКЛАДАННІ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ

Актуальність дослідження визначено необхідністю всебічного вивчення мови. За допомогою оволодіння ідіомами, мова сприймається як засіб спілкування та емоційного розуміння людьми однієї культури іншої. Вивчення лексико-фразеологічних елементів є перспективним, тому що англійська мова розвивається і з'являються нові ідіоми. В умовах сьогодення, педагоги та викладачі англійської мови мають потребу у навчально-

методичних рекомендаціях щодо викладання сучасної англійської мови. Невикористання лексико-фразеологічних елементів призводить до збіднення мови. Англійська мова є високоідіоматична. Протягом багатьох століть ідіоми зберігають в собі історію англійської культури. Їх вивчення та вживання суттєво розширює світогляд, а також дає нам повну картину мови і менталітету емоційних англійців.

Об'єктом наукового дослідження є лексико-фразеологічні елементи та ідіоми у сучасній англійській мові.

Предмет дослідження – види і типи класифікацій лексико-фразеологічних елементів у вивченні та викладанні сучасної англійської мови.

Метою дослідження є аналіз вживання автохтонних лексико-фразеологічних елементів в розмовній та літературній англійській мові для подальшого використання матеріалів у розробці порад та пропозицій у її викладанні.

Для досягнення мети дослідження, було поставлено і вирішено такі **завдання**:

- ✓ проаналізувати стан висвітлення даної теми у фаховій літературі;
- ✓ конкретизувати вживання лексико-фразеологічних елементів в розмовній та письмовій англійській мові;
- ✓ узагальнити особливості вживання фразеологізмів та зазначена популярність їх вживання у розмовній та літературній англійській мові;

Ідіома є сполученням одиниць мови, значення яких не співпадає зі значенням сполучених у ньому елементів. Ця невідповідність може бути наслідком зміни значення елементів у складі цілого [4, с. 12].

В зв'язку з тим, що тема використання ідіоматичних (лексико-фразеологічних) елементів є актуальною у колі філологів та педагогів, було написано багато праць на представлену тематику. Мовознавці, що працювали над даною темою, а саме вітчизняні Баранцев К. Т., Гуменюк І. І., Старко В.Ф., Білоножко В.М., Кунін А.В. та закордонні Шерік А. Д., Ситель В.В., Бургер Х. та Коноваленко Дж. Ф. об'єднуються у думці, що існують ідіоми, які не можна змінювати зовсім (fixed idioms); існують також такі, що є фіксованими у окремих частинах, а в інших словосполученнях є вільними; нарешті, виділяють третю групу ідіоматичних одиниць, які дозволяють лише окремі зміни у своїх нефіксованих частинах [3, с. 57-61].

Лінгвісти звертають увагу на можливість класифікації фразеологічних одиниць на семантичні групи. Відповідно до даної класифікації ідіоми поділяють в залежності від вживаного слова, та групи їх приналежності. Найпопулярніші приклади семантичних груп є групи тварин, рослин, їжі, кольорів, почуттів, емоцій, антонімічних значень, явищ природи, погоди, говорять дослідники Коваленко Дж. Ф., як і Гуменюк І.І. [1, с. 34].

Проблема з правильним перекладом виникає при умові якщо ідіоми не вивчалися взагалі чи недостатньо вивчалися. Стилїстика і забарвлення англійської мовної одиниці має вивчатися і відпрацьовуватись на одному рівні з дослівним перекладом [5, с. 107-122].

Сьогодні англійська мова має тенденції до все більшого використання ідіом. Освічена людина завжди намагається показати своє вміння використовувати ідіоми у мовленні та розмовляти живою мовою. Словниковий склад мови постійно зростає з розвитком науки. Нові ідеї можуть бути висловлені не тільки за допомогою вже існуючих слів (і таким чином сприяти розвитку мови), але й нові думки можуть бути виражені комбінацією з двох-трьох уже існуючих слів [2, с. 65-67].

Методи, використані у науковій роботі. Метод спостереження, системний аналіз для вивчення і аналізу класифікацій. Порівняльно-зіставний метод у порівнянні видів та типів класифікацій лексико-фразеологічних елементів у працях лінгвістів. Описовий метод для опису актуальності та проблематики теми наукового дослідження. Пошуковий метод використовувався при пошуку потрібних статей лінгвістів-науковців.

На першому етапі було проаналізовано висвітлення теми «Лексико-фразеологічні елементи у сучасній англійській мові» у фаховій літературі. Більшість вище згаданих лінгвістів у своїх працях говорять, що часто непросто здійснити правильний переклад ідіом, особливо недоречно переводити їх дослівно.

На другому етапі було конкретизовано вживання лексико-фразеологічних елементів в розмовній та письмовій англійській мові. Було виявлено тип сучасних ідіом – побутові фрази, які вимовляються щоденно. Зазначено, що ідіоми використовує кожен носій мови в тій чи іншій сфері життя. Особливу популярність ідіоми набувають у літературній та розмовній англійській мові, особливо у художній літературі, серіалах, телевізійних шоу тощо. Англійці нерідко обирають ідіоми об'єктом жартів та гри слів, що часто викликає сум'яття у недосвідчених філологів-перекладачів.

На третьому етапі було узагальнено особливості вживання фразеологізмів та зазначена популярність їх вживання у розмовній та літературній англійській мові. Було встановлено, що в англійській мові найпопулярніші лексико-фразеологічні елементи – це ті, що можуть означати: людські якості, опис частин тіла та зовнішності, властивості предмета чи явища, почуття.

Визначено 15 основних тематичних груп англійських ідіом, які є відображенням таких тем як: міфологія, історія, людина та її частини тіла, робота, їжа, дім, магазин, спорт, тварини, транспорт, подорожі, назви місяців та днів, назви країн, міст, вулиць, національностей, також ідіоми успіху та невдач, ідіоми кольорів та ідіоми часу. Було встановлено, що в кожній з п'ятнадцяти груп знаходиться близько 200 ідіом, але точно порахувати кількість лексико-фразеологічних одиниць неможливо по причині того, що вони постійно додаються. Кожен конкретний носій мови використовує не всі

існуючі ідіоми, а тільки ті, що є актуальними в його колі впливу. У процесі вивчення ідіом, визначено декілька способів їх запам'ятовування. Це тематичний, алфавітний, словниковий, картковий метод, спосіб подвійного чи зворотного перекладу.

Висновок. У фаховій літературі тема «лексико-фразеологічні елементи у сучасній англійській мові» висвітлена широко і повно. Вживання лексико-фразеологічних елементів в розмовній та письмовій англійській мові набуває все більшого поширення і активно використовується носіями мови. Лексико-фразеологічні елементи вживаються у всіх мовах світу. Так, існують фразеологізми, спільні для кількох мов (вони називаються запозиченими), а також існують фразеологізми, що належать суто одній мові. Популярність їх вживання у розмовній та літературній англійській мові зростає, що і робить англійську мову високоідіоматичною мовою, що потребує перекладачів мови поглиблювати свої знання ідіом англійської мови.

Список використаних джерел:

1. Гуменюк І.І. Структурні та лексико-семантичні особливості фразеологічних одиниць із колоративами в англійській мові: автореф. дис. канд. філол. наук: 10.02.04 / І.І. Гуменюк; Чернів. нац. ун-т ім. Ю. Федьковича. – Чернівці, 2010. – 34 с.
2. Міжнародний науковий журнал Юний вчений / Регіональна наукова конференція молодих дослідників. Крок в майбутнє. – №41 – 2016. – С. 65–67.
3. Мостовий, М. І. Лексикологія англійської мови підручник для студентів іноземної мови видавництво / М. І. Мостовий. – Основа, 1993. – С. 57–61.
4. Винарева, Л. А., Янсон В. В. English Idioms Англійські ідіоми / Л. А. Винарева. – Київ: ООО ИП Логос-М, 2008. – 12 с.
5. Konovalenko. J. F. Language of communication / J. F. Konovalenko. – Видатництво: Karo, 2009. – С. 107–122.

КОРОЛЬОВА В.В.

*студентка спеціальності економічна кібернетика
наук. керівник Терещенко Л.О., к.еко.н., проф.
Український гуманітарний інститут*

РОЗРОБКА ТА ПРИНЦИПИ ФУНКЦІОНУВАННЯ ІНФОРМАЦІЙНИХ СИСТЕМ У СТРАХУВАННІ

Актуальність дослідження. Досягнення Україною високих результатів в економіці та соціальній сфері, завоювання місця повноправного партнера в світовій економічній системі в значній мірі залежить від того, які будуть масштаби використання сучасних інформаційних технологій у всіх аспектах

людської діяльності, а також від того, яку роль будуть грати ці технології в підвищенні ефективності праці.

У сучасних умовах існування, страхові компанії, є могутнім чинником позитивного впливу на економіку і страховим захистом юридичних і фізичних осіб від випадкових небезпек, ґрунтується на жорсткій багаторівневій системі управління процесом страхування і потребує інформаційного обслуговування і супроводу.

Об'єкт дослідження: інформаційна система (ІС) в сфері страхування.

Предмет дослідження: процес розробки та принципи функціонування інформаційної системи у страхуванні.

Метою дослідження є аналіз інформаційної системи у страхуванні.

Для досягнення мети дослідження в роботі ставилися такі **завдання**:

- ✓ визначити задачі інформаційної системи страхування;
- ✓ встановити вимоги до створення інформаційних систем страхування;
- ✓ проаналізувати структуру та перспективи використання інформаційних систем страхування.

Огляд джерел. У зв'язку з тим, що тема є дуже важливою і актуальною, над нею працювала велика кількість вітчизняних та закордонних науковців. До відомих українських дослідників відносять Лавров А.М., Калюжний Р. А., Кормич Б. А., Максименко Ю. Є., Мотлях О. І., О. В., Цимбалюк В. С., Жабінець О.Й., Городецького А. Є., Курицького О. Б., Нисневича Ю. А., Талимончик В. П., Титаренко Г. А., Йолкіна-Старк Л., Фурман В., Шірінян Л. та ін. До зарубіжних Брассар Ж., Норткатт С., Рівест Р., Уілхайд А., Уїтті Р., та інші.

ІС «Страхування» створюється безпосередньо у страхових компаніях і охоплює автоматизоване ведення всіх страхових операцій. Склад і структура ІС в різних страхових компаніях різні.

Організаційно система являє собою сукупність ІС адміністративно-територіальних ланок, об'єднаних загальною методологією завдань, що вирішуються, єдиною інформаційною базою і технологією обробки документів. Водночас різноманітність функціональних завдань, що вирішуються в районних інспекціях страхової компанії і центральних ланках, вимагає різного підходу до побудови в їх структурі відповідних ІС.

Щоб забезпечити виконання відповідних функцій ІС на різних рівнях страхової компанії, потрібно поділити цю систему на два підрівні – ІС обласного й центрального рівня та ІС районної інспекції. Функції та завдання, покладені на ІС «Страхування», тісно переплітаючись у таких питаннях, як поліпшення планових, звітно-статистичних і обліково-контрольних робіт.

Завдання ІС «Страхування» центрального і районного рівнів, істотно різняться за формами й засобами реалізації.

Для ІС центрального рівня основними критеріями ефективності функціонування є розрахунки зі збільшення варіантності та забезпечення

обґрунтованості і збалансованості планових завдань, підвищення їх точності, а також надання управлінському персоналу ширших можливостей щодо аналітичної роботи. А визначальний критерій ефективної роботи ІС районної інспекції полягає в підвищенні продуктивності праці страхових працівників (агентів) шляхом передачі на автоматизовану обробку більшості видів страхових операцій [11].

Висновок. Отже, на даному етапі ми маємо чітко сформульовані вимоги до створення інформаційних систем (ІС) в страхуванні та аналіз перспектив використання інформаційних систем.

Список використаних джерел:

1. Дорофеев В.Д. Антикризове управління: навч. посібник / В.Д. Дорофеев, Д.М. Левін, Д.В. Сенаторів, А.В. Ченців. – Пенза. 2006. – 206 с.
2. Автоматизовані інформаційні технології в економіці Під редакцією Г.А. Титоренко. Видавництво: Юніті, 2008 р.
3. Годін В.В., Корнеев І.К. Управління інформаційними ресурсами: 17-модульна програма для менеджерів «Управління розвитком організації». Модуль 17. – Москва: ИНФРА-М, 2005. – 352 с.
4. Жабинець О. Й. Політика інформаційної безпеки страхових компаній: українські реалії та досвід США / О. Й. Жабинець // Проблеми економіки. – 2014. – №4. – С. 22–27.

КОРОПАТОВ Б.М.

*студент спеціальності фізичне виховання
наук. керівник Терещенко В.І., к.пед.н., проф.
Український гуманітарний інститут*

ТЕХНІКА ГРИ У ФУТБОЛ

Актуальність: Гра у футбол найбільшою мірою сприяє різнобічному фізичному розвитку спортсмена, але разом з тим пред'являє винятково високі вимоги до його серцево-судинної системи, нервово-м'язового апарату, до всіх сторін його психіки: сприйняття, уваги, пам'яті, мислення, до вольових і моральних якостей.

Постійно змінюється ігрова ситуація, безперервна боротьба за м'яч сполучені з найрізноманітнішими рухами і техніко-тактичними діями. У залежності від ігрового амплуа і спортивної кваліфікації в ході гри футболіст виконує до 300 пробіжок, до 140 ривків і прискорень. Під час гри він пробігає 5-8, а в окремих іграх до 10 км. Численні різкі зупинки і повороти, стрибки в різних напрямках характеризують рухову діяльність гравців. Частота серцевих скорочень у футболістів під час гри коливається в межах від 130 до 200 уд/хв [1].

Мета: обґрунтування доцільності використання методичних прийомів в техніці гри у футбол.

Завдання: Проаналізувати особливості фізичної та технічної підготовки футболіста. З'ясувати особливості кожного етапу техніки гри. Проаналізувати особливості техніки гри воротаря.

Футбол – це колективна спортивна гра, використання правильного підходу щодо техніки гри сприятиме розвитку необхідних фізичних якостей футболістів, загальному фізичному розвитку особистості та принесе бажані результати від занять даним видом спорту. Щоб досягти високих результатів у техніці гри у футбол потрібно все виконувати за наступними етапами:

Загальна фізична підготовка футболіста забезпечується вправами загально-розвиваючого характеру і вправами з інших видів спорту (легкої атлетики, гімнастики, баскетболу, гандболу, хокею, лижного спорту, плавання і т.д.). За допомогою таких вправ досягається розвиток і зміцнення м'язового апарату, поліпшується функціональна діяльність всіх органів і систем організму, забезпечується всебічний розвиток рухових якостей, підвищується загальна тренованість спортсмена. Зміст і методика спеціальної фізичної підготовки будується з урахуванням особливостей ігрової діяльності футболіста: безперервною зміною ситуацій на полі; безперервністю навантажень, нерівномірним чергуванням роботи і відпочинку; необхідністю виконувати складні рухи в умовах постійно наростаючого стомлення; мінливістю рухових засобів та ігрових прийомів. До засобів спеціальної фізичної підготовки футболістів відносять: змагальні вправи; вправи, подібні із змагальними за кінематичними і динамічними характеристиками, механізмами енергозабезпечення, структурою роботи м'язів. Всі інші вправи відносяться до засобів загальної фізичної підготовки.

Техніка пересування містить у собі біг, стрибки, зупинки, повороти. Доцільне і раціональне використання прийомів пересування, їхніх способів і різновидів дозволяє ефективно вирішувати тактичні задачі як в атаці (відкривання для одержання м'яча, для відволікання супротивника і т.д.), так і в обороні (вибір позиції, закривання гравця і т.д.) [2].

Біг – основний засіб пересування у футболі. Біг звичайний застосовується гравцями в основному для виходу на вільне місце, переслідування супротивника і т. д. Біг названий звичайним, тому що по системі руху (розподіл на фази одиночної опори і польоту) він не відрізняється від спринтерського бігу. Є тільки розходження в довжині і частоті кроків, їх ритмі. Довжина бігових кроків у футболістів менше, а частота трохи вище. Менш тривалий період фази польоту сприяє виконанню необхідних швидких зупинок і поворотів, різких змін напрямку бігу. Біг спиною вперед, приставним і схресним кроком є специфічним засобом пересування і використовується головним чином у сполученні зі звичайним бігом.

Стрибки у футболі різноманітні. Вони використовуються при виконанні окремих способів ударів, при зупинках м'яча й у деяких фінтах. У

грі застосовуються стрибки вперед, у сторони, вгору. Розрізняють стрибки поштовхом однієї і двома ногами.

Зупинки – ефективний засіб зміни напрямку руху. У залежності від розташування супротивника після раптової зупинки виконуються ривки в різних напрямках, відходи як з м'ячем, так і без м'яча. Застосовуються два прийоми зупинки: стрибком і випадом.

Удари по м'ячу ногою виконуються наступними основними способами: внутрішньою стороною стопи, внутрішньою, середньою і зовнішньою частинами підйому, носком і п'яткою. Удари здійснюються по, м'ячу, що котиться або летить з місця, рухаючись, у стрибку, з поворотом, у падінні і т. д. Можна виділити основні фази рухів, що є загальними для багатьох способів.

Попередня фаза – розбіг (відсутній при ударах з місця). Величина розбігу, його швидкість визначаються індивідуальними особливостями футболістів і тактичних задач. Розбіг варто розраховувати так, щоб удар по м'ячу був виконаний заздалегідь наміченою ногою. Розбіг сприяє попередньому нарощуванню швидкості ударних ланок [3].

Підготовча фаза – замах ударною ногою. Замах виконується під час останнього бігового кроку. Значно, часто близьке до максимального, розгинання стегна і згинання гомілки, у результаті чого збільшується шлях стопи і попередньо розтягуються м'язи передньої поверхні стегна, що дозволяє виконати удар необхідної сили. Правильному й ефективному виконанню фази істотно сприяє трохи подовжений останній крок розбігу. Він перевищує по величині інші на 35–50% [5]. Робоча фаза – ударний рух і проводка. Ударний рух починається в момент постановки опорної ноги з активного згинання стегна. Причому кут, утворений стегном і гомілкою, зберігається. Перед ударом відзначається «гальмування» стегна. Різким рухом гомілки, що «захльостує», і стопи виконується удар по м'ячу. У момент удару нога сильно напружена в гомілковостопному і колінному суглобах, що дозволяє збільшити масу ланки, яка виконує удар. Час зіткнення м'яча і стопи варто зберігати як можна довше, тому що швидкість польоту м'яча залежить від прикладеної сили і часу її дії. «Проводка» багато в чому визначає напрямок м'яча.

За допомогою ведення м'яча здійснюються всілякі переміщення гравців. При веденні використовується біг, удари по м'ячу ногою виконуються в різній послідовності і ритмі. Виходячи з тактичних задач удари по м'ячу при веденні виконуються різної сили. Якщо необхідно швидко подолати значну відстань, м'яч «відпускають» від себе на 10-12 м. При протидії суперника варто постійно контролювати м'яч і не «відпускати» його далі 1-2 м. Необхідно відзначити що часті удари знижують швидкість ведення. При веденні середньою частиною підйому і носком здійснюється переважно прямолінійний рух. Ведення м'яча внутрішньою частиною підйому дає можливість виконати переміщення по дузі. Найбільш універсальним є ведення зовнішньою частиною підйому. При веденні

стрибучих м'ячів використовуються удари середньою частиною підйому, стегном або головою [2].

Ловіння м'яча є основним засобом техніки воротаря. Вона здійснюється переважно двома руками. У залежності від напрямку, траєкторії і швидкості руху м'яча ловіння виконується знизу, зверху або збоку. Ловіння м'ячів, що летять на значній відстані від воротаря, здійснюється в падінні. Ловіння м'яча знизу використовується для оволодіння м'ячами, що котяться, що опускаються і низько (до рівня грудей) летять назустріч воротареві. У підготовчій фазі воротар нахилиється вперед і опускає руки вниз. Долоні повернені до м'яча, пальці трохи розставлені. Руки не повинні бути надмірно напружені. Ноги зімкнуті, прямі або частково зігнуті. У момент зіткнення м'яч підхоплюється кистями знизу і підтягується до живота. Часто в процесі гри доводиться здійснювати ловіння м'ячів зі сторони від воротаря. У цьому випадку необхідно попередньо переміститися убік напрямку руху м'яча. Ловіння м'яча зверху застосовується для оволодіння м'ячами, які летять із середньою траєкторією (на рівні грудей і голови), а також м'ячів, що високо летять і опускаються. Приймаючи вихідне положення, незначно зігнуті руки виносяться вперед або вгору. Долоні, повернені до м'яча, з розставленими і напівзігнутими пальцями утворюють своєрідну «півсферу». Швидкість м'яча гаситься за рахунок поступального руху кистей, і згинання рук [1].

Висновок. Загальна фізична підготовка футболіста забезпечується вправами загальнорозвиваючого характеру і вправами з інших видів спорту (легкої атлетики, гімнастики, баскетболу, гандболу, хокею, лижного спорту, плавання і т. д.). За допомогою таких вправ досягається розвиток і зміцнення м'язового апарату, поліпшується функціональна діяльність всіх органів і систем організму, забезпечується всебічний розвиток рухових якостей, підвищується загальна тренованість спортсмена. Від того, наскільки повно володіє футболіст усім різноманіттям технічних засобів, як вміло й ефективно застосовує їх багато в чому залежить досягнення високих спортивних результатів. Швидкість і надійність, простота й ефективність – от вимоги до техніки футболу в умовах підвищеного темпу гри і збільшення кількості єдиноборств.

За характером ігрової діяльності в техніці виділяються два великих розділи: техніка польового гравця і техніка воротаря. Кожний з розділів складається з конкретних технічних прийомів, що виконуються різними способами. Ці способи мають загальну основу дій і відрізняються тільки деталями. Умови виконання надають техніці гри ще більшої різноманітності. Техніка гри воротаря істотно відрізняється від техніки польового гравця. Це обумовлено тим, що воротареві дозволено грати руками в межах штрафного майданчика. У процесі гри воротар користується необхідним арсеналом техніки польового гравця. Основною задачею технічної підготовки футболіста є доведення його спеціальних рухових дій до вищого ступеня автоматизації, а також адаптація до умов

ігрової діяльності, формування навички застосування технічних прийомів у різних ігрових поєднаннях. Для вирішення цієї задачі використовується весь комплекс методів фізичного виховання.

Список використаних джерел:

1. Голомазов С.В. Теорія і методика футболу: Техніка ігри: Т. 1. – Москва: Спорт-Академ-Пресс, 2002.
2. Чесно Ж.-Л. Футбол. Навчання базової техніки. / Дюрэ Ж., Жан-Люк Чесно, Жерар Дюрэ. – Москва: Спорт-Академ-Пресс, 2002.
3. Шамардін А. І. Оптимізація функціональної підготовленості футболістів. / А. І. Шамардін. – Волгоград: ВГАФК, 2000.

КОРШУНОВ И.В.

*студент спеціальності практичне богослов'я
наук. керівник Корчук В.І., д.практичн. богослов'я., доц.
Український адвентистський теологічний інститут*

**КНИГА – НЕНУЖНОЕ ПРОШЛОЕ ИЛИ СОВРЕМЕННЫЙ СПОСОБ
ИНТЕЛЕКТУАЛЬНОГО ПОПОЛНЕНИЯ ЗНАНИЙ ЧЕЛОВЕКА**

*«Я уверен: книгу ничто не заменит в будущем, так
же как ничто не могло заменить её в прошлом»*

Айзек Айзимов

Актуальность темы исследования. Начиная с XV века книги занимали ведущие позиции среди способов передачи и сохранения информации, они были основным пособием в обучении. С началом цифровой революции, книга начала сдавать свои позиции. Согласно исследованиям проведенным «Ukrainian Reading and Publishing Data 2018», 30,5% опрошенных никогда не проводят свободное время за чтением книг, а ежедневно читают всего 10,5% респондентов. Согласно другому исследованию, проведенного этим же изданием 35,5% и 64,6% вообще не читают печатных и электронных книг соответственно [6]. Не смотря на это объёмы книгопечатанья возросли с 19 958 печатных единиц в 2015 году до 22 241 печатных единиц в 2019 году, статистика Книжной палаты Украины имени Ивана Федорова [3].

И все же чтение остается одним из лучших способов усвоения информации и самообучения. Один из состоятельнейших людей в мире Бил Гейтс в интервью с Кэтрин Росман из New York Times заявил, что читает около 50 книг в год, а еще он сказал: «Чтение по-прежнему является основным способом, с помощью которого я узнаю что-то новое и проверяю свое понимание» [7]. Другими словами, он утверждает, что чтение сыграло главную роль в его обучении и соответственно легло в основу его состояния. Таким образом, исследование будет полезно в деле популяризации книг и чтения в принципе, среди населения и молодежи в частности.

Распространение моды на чтение повлияет на культурное и экономическое развитие общества.

Целью исследования есть определение того, являются ли книги актуальными в XXI веке или они уже отошли в прошлое.

Для достижения поставленной цели необходимо выполнить следующие **задания**:

- ✓ обзор соответствующих исследований на тему актуальности книг в XXI веке;
- ✓ найти людей которые читают ежедневно и узнать как это влияет на их жизнь;
- ✓ представить ответ на вопрос: «Книга – ненужное прошлое или современный способ интеллектуального пополнения знаний человека?».

Объектом исследования есть книга и её роль в жизни современного человека.

Предметом исследования есть поиск ответа на вопрос: «Книга – ненужное прошлое или современный способ интеллектуального пополнения знаний человека?»

Литературный анализ. Исследованием вопроса актуальности книги в эпоху постмодернизма занимались многие учёные, и в большинстве случаев они сходятся в своих выводах. За исключением некоторых деталей, общая мысль их умозаключений состоит в том, что книга занимает ведущую роль в образовательном процессе человека. Например, Жидеева Виктория, младший научный сотрудник научно-издательского отдела Орловского государственного института культуры, в своей исследовательской работе определила роль книги такими словами: «Чтение как вид познавательной и информационной деятельности занимает особое место в структуре формирования личности. Оно формирует мыслительную деятельность, является основой развития, обучения и воспитания человека» [2].

Не смотря на все исследования и заявления известных людей, нельзя отвергать тот факт, что книга «сдает» свои позиции в жизни человека. Время уделяемое людьми на чтение неумолимо сокращается и заменяется медиа продукцией. В своей работе Л.И. Васильева считает, что «в контексте происходящих в современном обществе социокультурных изменений трансформируются его характер, содержание и функции» [1, с. 30]. Несмотря на такое более «мягкое» утверждение ситуация с чтением среди молодежи очень плачевна, как написал Э.Р. Сукиасян: «Мы слишком доверяем Интернету, у нас модно ссылаться на Википедию, в которой даётся непроверенная информация» [5, с. 2]. В двадцать первом веке поток информации настолько велик, что проверять все получаемые данные просто не представляется возможным, а поиск фактажа с помощью печатных источников не соответствует требованиям скорости в цифровую эпоху.

Учитывая современные реалии, книга вряд ли вернет свою популярность, однако её важность в двадцать первом веке не потеряла своей актуальности, ведь написанные слова не имеют ограничений в предлагаемой информации, в отличие от медиа-ресурсов. В этом случае, истинно утверждение Ж.В.Пономаревой в одной из своих работ: «Чтение – творческая деятельность субъекта – читателя, осваивающего произведение, – продукт творческого труда другого субъекта – автора, создателя данного произведения. Высшей ступенью творческого чтения, становится диалог читателя с писателем» [4, с. 241]. Таким образом, основываясь, на уже проведённых исследованиях, мы можем прийти к выводу, что книга важна и актуальна и в двадцать первом веке, хотя и теряет свою популярность в условиях технологического и информационного прогресса.

Методология исследования. В процессе исследования были использованы следующие научные методы: анкетирование для сбора информации о том сколько времени люди уделяют чтению и каких конкретно книги они читают, люди трех возрастных категорий: к первой группе относятся люди возрастом от 17 до 21 года, к второй – от 22 до 35 лет, к третьей – от 36 до 50 лет. Исследование проводилось среди членов церкви Адвентистов седьмого дня (далее – АСД) и студентов Украинского адвентистского центра высшего образования (далее – УАЦВО). Также был использован метод системного анализа и логический метод, с помощью которых удалось проанализировать результаты опроса и сделать вывод относительно популярности и актуальности книг среди опрошенных.

Результаты исследований популярности книги, как метода интеллектуального обогащения. В результате анкетирования было опрошено 33 респондента. Из них: 45,5% (15 человек) читают книги каждый день, а 6,1% (2 человека) вообще не интересуются чтением. Меньше половины респондентов предпочитают книги в электронном виде, 39,4% (13 человек). В то время как вариант «в основном печатные» выбрали 27,3% (9 человек), а 21,2% (7 человек) читают только печатные издания. На вопрос о актуальности печатных книг, одинаковое количество опрошенных 39,4% (13 человек) отметили варианты «актуальны как никогда» и «актуальны, но не настолько как раньше», но 18,2% (6 человек) считают, что со временем печатные книги перестанут быть актуальными.

Наиболее категоричными были ответы на вопрос о пользе чтения для интеллектуального обогащения и личного развития. Из всех участников опроса 90,9% (30 человек) полностью согласны с этим утверждением и считают чтение одним из важнейших аспектов личного развития и образования. И лишь 9,1% (3 человека) частично согласились с этим утверждением, то есть имели некоторые личные дополнения к нему, но в целом оно не противоречит их мнению.

Таким образом, чтение книг все еще остается актуальным для многих людей, хотя и заменяется электронными изданиями и медиа. В результатах ответов наблюдается противоречивость, ведь 10 из 11 человек считают книгу

полезной для интеллектуального обогащения, но регулярно читает меньше половины респондентов.

Выводы. Проведенное исследование показало, что чтение остается одним из лучших способов самостоятельного усвоения информации и обучения. Также оно полезно в деле популяризации книг и чтения в принципе, среди населения и молодежи в частности. Распространение моды на чтение влияет на культурное и экономическое развитие общества. В уже проведенных исследованиях других учёных прослеживается та же мысль. Они подчёркивают, что это проблема современного общества, которую нельзя так оставлять. Нужно предпринимать активные действия для возврата популярности книгам.

Также, в рамках работы было проведено анкетирование среди групп населения разных возрастных категорий. Его результаты показали, что ситуация не настолько плоха, ведь читает регулярно, чуть меньше половины опрошенных. Но и в этом опросе, ощутима замена печатных книг электронными. Исходя из всего выше сказанного, книги все еще актуальны для многих людей, но из-за очень большого потока данных и его высокой скорости, мозгу современного человека, привыкшему к «концентрации» информации, сложнее воспринимать её в литературной форме. Гораздо проще прочесть конкретный факт, чем статью или книгу об этом, которая даст более полную информацию и усвоится гораздо лучше. Но это не делает книгу ненужной, это лишь показывает, что теперь она еще более актуальна, и необходима, как никогда.

Список использованной литературы:

1. Васильева Л.И. О продвижении детского чтения: создание пресс-центра в библиотеке / Л.И. Васильева. // Вестник Югорского государственного университета. – 2015. – С. 30–34.
2. Жидеева В.Ю. Чтение молодежи в цифровую эпоху [Электронный ресурс] / В.Ю. Жидеева – Режим доступа до ресурсу: http://nlr.ru/nlr_pro/dep/artupload/pro/article/RA1426/NA11516.pdf.
3. Основні положення статистичного обліку книжкових видань [Електронний ресурс] // Книжкова палата України. – 2020. – Режим доступу до ресурсу: http://www.ukrbook.net/statistika_.html.
4. Пономарёва Ж.В. Современные проблемы образования и воспитания молодежи: культура чтения / Ж.В. Пономарёва. // Наука ЮУрГУ: материалы 66-й научной конференции Секции социально-гуманитарных наук. – 2014. – С. 240–243.
5. Сукиасян Э.Р. Размышления о будущем книги и библиотеки / Э.Р. Сукиасян. – 2014.
6. Читання в Україні [Електронний ресурс] // Ukrainian Reading and Publishing. – 2018. – Режим доступу до ресурсу: <http://data.chytomo.com/chytannya-v-ukrayini/>.

7. Bill Gates on Books and Blogging [Електронний ресурс] // The New York Times Company. – 2016. – Режим доступу до ресурсу: https://www.nytimes.com/2016/01/04/fashion/bill-gates-gates-notes-books.html?smid=tw-nytimes&smtyp=cur&_r=0.

КРИВОНОС І.О.

*студент спеціальності практичне богослов'я
наук. керівник Куриляк В.В., к.техн.н., доц.
Український адвентистський теологічний інститут*

АНАЛІЗ ФІЛАНТРОПІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ АДВЕНТИСТІВ СЬОМОГО ДНЯ В УКРАЇНІ

*«Доброта – це те, що може почути глухий
і побачити сліпий».*

Марк Твен

Актуальність дослідження. За різними статистичними дослідженнями в Україні протестанти складають від 1,3 % до 2,4 % населення України [1]. З них 3,2 відсотки є Адвентистами Сьомого дня (АСД). Однією зі сфер діяльності АСД є філантропічна діяльність, яка проявляється у різноманітних формах. Адвентисти, приймають активну участь у соціальному, економічному, політичному, житті населення. Також у вирішенні гострих соціальних проблем, таких як нестача їжі, води, відсутності умов проживання, сімейні проблеми, виховання дітей, допомога інвалідам, робота в місцях позбавлення волі, популяризація здорового способу життя, інформатизація суспільства [2]. Засобами прояву любові до суспільства, є діяльність через благодійні організації, навчальні заклади, одноразові акції, фінансові збори, благодійні концерти, тощо. Однією з таких організацій є ADRA Ukraine, яка належить Адвентистам Сьомого Дня, і є частиною всесвітньої мережі Адвентистського агентства допомоги та розвитку (ADRA) суспільству, яке здійснює свою діяльність у понад 130 країнах світу. Головне завдання ADRA – підтримувати нужденних людей та найуразливіші верстви населення, покращуючи їхнє життя, робити їх активнішими та успішнішими в подоланні складних життєвих ситуацій [3].

Таким чином, спостерігаючи соціально-емоційні проблеми людей, проблеми війни, соціальної несправедливості, бідності, – дослідження даної теми є актуальним.

Метою дослідження є розкриття всебічної філантропічної діяльності Церкви Адвентистів Сьомого Дня як фактор впливу на суспільство.

Для виконання зазначеної мети, необхідно виконати наступні **завдання:**

- ✓ дослідження та аналіз діяльності церкви АСД, та її організацій в Україні;
- ✓ дослідити діяльність всесвітньої Адвентистської організації ADRA в Україні;
- ✓ зробити висновок про доцільність і важливість діяльності церкви АСД.

Предметом дослідження є любов до людини в діяльності церкви АСД.

Об'єктом є аналіз філантропічної діяльності АСД в Україні.

Літературний аналіз. Любов до людини по різному трактували та аналізували різні вчені та дослідники, адже філантропія в нашому егоїстичному світі здається не зрозумілою та нераціональною. До прикладу дослідник Отсич С.В дав наступне визначення, назвавши її «...одним з вічних феноменів людських відносин» [4]. Дійсно, пояснити цей феномен складно, однак можливо. Це феномен людських взаємовідносин, який як вважають представники релігійних організацій, походить від самого Бога.

Одним із найактивніших філантропічних протестантських організацій є церква Адвентистів сьомого дня. Церква ще на початку розробила соціальне вчення в якому систематизовано представила ідею доброчинності в суспільстві [6]. В церкві АСД любов до людини є основоположною, і розкривається як виконання Божого Закону – «...Полюби ближнього твого як самого себе» [6]. Філантропія в церкві АСД є основою релігійного життя. Тетяна Грушева аналізуючи діяльність протестантських організацій пише про це так: «...у головному – єдність, у другорядному – свобода, у всьому – Любов!» [2].

В церкві АСД філантропічна складова закладена на всіх рівнях, і проявляється через різні види суспільної діяльності. Філантропічна благодійна діяльність проявляється через установи, соціальні проекти, початкові навчальні заклади, вищі навчальні заклади, одноразові акції допомоги, – збір коштів хворим, допомога інвалідам, прибирання міста, акції проти насилля, збори коштів в церквах на допомогу хворим людям. Вчення, згідно якого, віра християнина має проявлятися у повсякденному доброзичливому ставленні до людей [5].

Таким чином спираючись на дослідження відомих науковців ми можемо визначити, що філантропічна діяльність АСД має надзвичайний вплив на соціальне життя людей.

Методологія дослідження. У процесі дослідження даної теми були використані методи анкетування, аналізу та порівняння. За допомогою методу анкетування було визначено, відсоток опитуваних, що належать до певної релігійної організації, інші атеїсти або ще не визначились. Методом аналізу ми виявили що в Україні, церква АСД відома як організація, яка проявляє любов до людини в різних сферах діяльності, в тому числі через громадські організації. За допомогою методу порівняння було визначено відсоток респондентів, що не належать до жодної релігійної організації.

Результати дослідження філантропічної діяльності церкви АСД. В результаті анкетування було визначено що 66% опитуваних належать до церкви чи релігійної установи, 23% нікуди не належать, інші не визначились або атеїсти. На питання, чи корисні церковні організації для суспільства, 66% вважають їх корисними, 20% вважають що ні, інші не впевнені. На запитання, чи згодні ви з твердженням, що деякі релігійні організації, церкви є шкідливими або токсичними для суспільства, 83 % респондентів відповіли позитивно, інші негативно.

На інформаційний запит: «Адвентисти – хороші люди?», 86% відповіли позитивно, інші негативно. За результатами анкетування, чи допомагає церква АСД вирішувати соціальні, духовні та інші нагальні проблеми соціуму, – 58 % опитуваних відповіли позитивно, 22 % не впевнені або частково, 20 % негативно. Респондентська відповідь на твердження, чи знаєте ви про такі організації або проекти як АДРА, «Ангелія», «Адреналін», «Сумка самарянина», «Манна в місті», «Upstream» – 67% респондентів відповіли що чули, з них майже 50 % знають про всі перераховані вище організації та проекти.

В результаті соціологічного опитування, було визначено, що більшість респондентів відгукуються про діяльність церкви АСД з позитивної сторони (86%), та 67 % чули про діяльність церкви у сфері допомоги суспільству (зокрема в Україні) через благодійні організації, та різноманітні проекти.

Висновки. Проаналізувавши літературні джерела, було встановлено, що діяльність Адвентистів сьомого дня є актуальним питанням, адже спостерігаючи різноманітні проблеми суспільства на різних рівнях, було виявлено, що церква Адвентистів Сьомого дня проявляє активну участь у вирішенні перерахованих проблем. В основі віровчень даної церкви встановлений соціальний кодекс, за яким члени церкви проявляють свою любов до суспільства через різноманітні проекти, благодійні організації, навчальні заклади, будинки сімейного типу, тощо.

За допомогою опитування було підтверджено, що церква АСД, є відомою в українському соціумі. 86 % Опитуваних зазначили, що знають її вірян як позитивних, та добрих людей, ще 67% відповіли що знають або чули про діяльність церкви на рівні благодійних організацій.

На мою думку філантропічна діяльність церкви Адвентистів сьомого дня значно ширша ніж про це знають люди. Адже, в основі діяльності Адвентистів сьомого дня, стоїть принцип: «Нехай права рука твоя, не знає що чинить ліва» [6], згідно якого, церква та віряни, не будуть розказувати всім про добрі справи які вони роблять, тому що справжньою мотивацією є любов до Бога та дотримання біблійних принципів.

Список використаних джерел:

1. Протестантизм в Україні [Електронний ресурс] // Вікіпедія. – 2019. – Режим доступу до ресурсу: https://uk.wikipedia.org/wiki/%D0%9F%D1%80%D0%BE%D1%82%D0%B5%D1%81%D1%82%D0%B0%D0%BD%D1%82%D0%B8%D0%B7%D0%BC_%D0%B2_%D0%A3%D0%BA%D1%80%D0%B0%D1%97%D0%BD%D1%96.
2. Грушева Т. Соціальна позиція сучасних українських протестантів / Т. Грушева. // Історія релігій в Україні: Науковий щорічник. – 2017. – №27. – С. 529.
3. Наша історія [Електронний ресурс] // ADRA Ukraine. – 2020. – Режим доступу до ресурсу: <http://www.adra.ua/nasha-istoriya/>.

4. Отсич С.В. Психологія любові та диференціація понять кохання та закоханості / С.В. Отсич. // Психолого педагогічні науки. – 2014. – №2. – С. 138–139.
5. Куриляк В.В. Соціальна доктрина Адвентистів сьомого дня як фактор впливу на суспільно-освітні процеси України / В. В. Куриляк // Гілея: науковий вісник. – 2019. – №143(1). – С. 76-81.
6. Біблія – Мінськ: Українське біблійне товариство, 2010. – 1375 с.

КРИВОШЕЯ І.М.

*студент спеціальності практичне богослов'я
наук. керівник: Куриляк Б.І., викладач
Український адвентистський теологічний інститут*

ВІДПОЧИНОК ЯК ІНСТРУМЕНТ ФІЗИЧНОГО ТА ДУХОВНОГО ВІДНОВЛЕННЯ ОСОБИСТОСТІ

*«Кращі працівники більше за інших працюють
і більше за інших відпочивають»*

Хопкінс Т.

Актуальність дослідження. У всі часи люди, що прагнуть бути успішними, здоровими та щасливим шукали можливості досягнення своєї мети. Вважається, що для того щоб досягти своєї цілі потрібно постійно і тяжко працювати. Тому мільйони людей по всьому світі виснажують себе майже цілодобовою роботою. Такий стиль життя призводить до перевтоми у фізичній, психічній та духовній сферах. У свою чергу це спричиняє багато проблем зі здоров'ям, що негативно впливає на працездатність людини. Якщо людина продовжує і далі себе виснажувати тяжкою роботою, то це може призвести навіть до смерті. Таке явище досить розповсюджене у Японії, де воно отримало назву «*каросі*», що означає «смерть від перепрацювання» [5].

У результаті дослідження проведеного національним інститутом здоров'я США було виявлено, що продуктивність людини значно збільшується наступного дня після відпочинку. «Ми з'ясували, що перерви та відпочинок так само важливі як і практика в опануванні нових навичок» стверджує Леонардо Коен, старший дослідник Національного інституту неврологічних розладів та інсульту. Однак, не можна вважати повноцінним відпочинком лише сон, до такого висновку дійшла німецький соціолог Сабіна Соннентаг. Таким чином дослідження теми відпочинку є досить актуальним [3].

Метою дослідження є виявлення найбільш ефективного способу відновлення фізичної та духовної сфери людини.

Для досягнення поставленої мети необхідно виконати наступні **завдання:**

- ✓ дослідити вплив відпочинку на фізичне та духовне здоров'я людини;
- ✓ розкрити значення відпочинку для відновлення фізичної та духовної складової;
- ✓ виявити основні способи відпочинку для ефективного фізичного та духовного відновлення особистості.

Предметом дослідження є саме відпочинок як інструмент відновлення.

Об'єктом дослідження є ефект, який спричиняє відпочинок на відновлення особистості.

Аналіз літератури. Досліджуючи дане питання усвідомлюємо, що «почуття крайньої втоми знайоме більшості людей. Як правило, воно пов'язане з психічним або фізичним перенапруженням...» Такий стан є нормою сьогодення у вік модернізації та прискорення темпу життя. Такий висновок зробила кандидат медичних наук, доцент Тернопільського Національного медичного університету Зарудна Ольга Ігорівна [1].

Особливої важливості в наш час, ще з початку століття набув вільний час. Сьогодення стало активним, однак офісна (сидяча) робота замінила ручну працю і людині різко стало не вистачати руху, – старший викладач Харківської державної академії фізичної культури Федяй Ірина Олександрівна. Вона говорить, що «вільний час повинен витрачатися на відновлення й розвиток фізичних сил людини, всебічного розвитку її духовних сил, для задоволення ряду соціальних потреб» [4].

Організація відпочинку перед виконанням робочого циклу має передбачати проведення комплексу культурних та спортивних заходів, які забезпечують відпочинок та нервово-психічну розрядку. Пише у своїй роботі професор, доктор психологічних наук, кандидат медичних наук Корольчук Микола Степанович [2].

Отже, на основі вище наведених тверджень дослідників зрозуміло, що правильно організований та регулярний відпочинок вкрай необхідний для продуктивної життєдіяльності.

Методологія дослідження. У процесі дослідження були використані наступні методи: анкетування для збору інформації про те, як люди віком з 16 до 25 років використовують відпочинок для фізичного та духовного відновлення, логічний метод та системний аналіз, що дозволили виявити та проаналізувати вплив відпочинку на фізичний та духовний стан особистостей віком від 16 до 25 років. Спонукальний метод дав змогу визначити наскільки респонденти сприйнятливі до заклику про відпочинок.

Результати дослідження застосування відпочинку для відновлення людьми віком 16-25 років. В результаті анкетування було виявлено, що 46,4% (13 осіб) респондентів мають не нормоване завантаження робочого дня, 21,4% – планують свій день, 14,3% – вважають, що справляються з тим що в них є і 10,7% – взагалі ніяк не планують день.

На запитання чи плануєте ви свій відпочинок виявилось, що 46,4% – взагалі не планують свій відпочинок і лише 21,4% – роблять це постійно.

На відпочинок 32,1% (9 осіб) опитуваних витрачають 3 години в день, 17, 9% (5 осіб) – 10 годин. На запитання про те якому виду відпочинку віддаєте перевагу 14,3% (4 особи) відповіли пасивний (сон, масаж...), 17,9 % (5 осіб) активний (піші прогулянки, ігри...) і понад 57 % обирають комбінований вид відпочинку. На заклик розслабитися та відпочити 85,7% (24 особи) відгукнулися позитивно і тільки 10,7% (3 особи) – відкинули пропозицію, аргументуючи це сильною зайнятістю.

На основі цих даних відпочинок відіграє важливу роль у життєдіяльності людини, однак близько половини людей, знаючи це, нехтують рекомендаціями щодо планування свого робочого дня та відпочинку. Варто зауважити, що, незважаючи на різноманітний рівень зайнятості, більшість висловлюють бажання до відпочинку.

Висновки. Дослідження багатьох закордонних та вітчизняних вчених спрямовані на оптимізацію робочого чи навчального процесу а також покращення фізичного та духовного стану населення за допомогою відпочинку. Проводяться багато конференцій на тему відновлення особистості на яких було встановлено, що людині необхідний спланований, тривалий період рекреації.

Оглядаючи роботи дослідників українських вищих навчальних закладів, встановлено, що питання відпочинку є вкрай важливим у наш час як для фізичного так і для духовного відновлення. Учені наголошують, що правильно організований та регулярний відпочинок вкрай необхідний для продуктивної життєдіяльності та роботи. Тому українські науковці продовжують винаходити оптимальні способи відпочинку в наш час модернізації і пришвидшеного темпу життя.

У рамках наукової роботи було проведене анкетування поміж групи вибраних осіб, здебільшого студентів. За його результатами було встановлено, що близько половини людей не мають постійного, нормованого розпорядку дня і такий же відсоток осіб взагалі не планують свій відпочинок. Слід зауважити, що чимало з опитуваних відчувають перенапруження і не достаток відпочинку.

Враховуючи усі деталі дослідження стає зрозуміло, що всі люди розуміють важливість релаксації та висловлюють бажання відпочити, однак з однієї сторони – ненормований робочий графік та високе навантаження а з іншої не стабільність та не достатнє планування праці й відпочинку вносять дисбаланс у фізичне та духовне здоров'я особистості, що може призвести до тяжких наслідків.

Тому слушно сказав один мудрець своїм учням коли ті повернулися з тяжкої праці: «Ідіть осібно самі до безлюдного місця, та трохи спочиньте» (Єв. Від Марка 6 розділ 31 текст, Біблія у пер. Івана Огієнка, 1962р.)

Список використаних джерел:

1. Зарудна О.І. Синдром хронічної втоми та сучасне суспільство / О. І. Зарудна, Н.І. Мураль. // ДВНЗ «Тернопільський державний медичний університет імені І.Я. Горбачевського МОЗ України». – 2013. – №4. – С. 60.
2. Корольчук М.С. Психологічні заходи з відновлення працездатності фахівців ризиконебезпечних професій / М. С. Корольчук. // Проблеми екстремальної та кризової психології. – 2013. – №14. – С. 9.
3. Парфенюк І.М. Щоб отримати нову навичку, мозку потрібен відпочинок [Електронний ресурс] / І. М. Парфенюк – Режим доступу до ресурсу: <http://fzgij.knukim.edu.ua/novyny/578-shchob-otrymaty-novu-navychku-mozku-potribnen-vidpochynok-doslidzhennia>.
4. Федяй І.О. Функції рекреаційної діяльності людини / І. О. Федяй. // Харківська державна академія фізичної культури. – 2017. – №2. – С. 104.
5. Haratani T. «Кароши»: смерть от переутомления [Електронний ресурс] / Т. Haratani – Режим доступу до ресурсу: <http://base.safework.ru/iloenc?navigator&spack=100LogLength%3D0%26LogNumDoc%3D857000681%26listid%3D010000000100%26listpos%3D5%26lsz%3D6%26nd%3D857000681%26nh%3D1%26>.

КУТНЯК О.М.

*студент спеціальності економічна кібернетика
наук. керівник Мичак Н.Г., ст. викладач
Український гуманітарний інститут*

МОТИВАЦІЯ ПЕРСОНАЛУ ЯК ФАКТОР ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ СИСТЕМИ УПРАВЛІННЯ

Актуальність цієї роботи обумовлена тим, що основна діяльність людини – це праця, яка займає, як мінімум, третину дорослого самотійного життя. Тому, всі питання з нею пов'язані мають велике значення для будь-якої людини і завжди знаходяться у полі уваги. Результати, досягнуті людьми в процесі роботи, залежать не тільки від знань, навичок і здібностей цих людей. Ефективна діяльність можлива лише при наявності в працівників відповідної мотивації, тобто бажання працювати. Позитивна мотивація активує здібності людини, звільняє його потенціал, негативна мотивація гальмує прояв здібностей, перешкоджає досягненню цілей діяльності.

Мотивація визначається як рушійна сила людської поведінки, в основі якої знаходиться взаємозв'язок потреб, мотивів і цілей людини. Мотивації спонукає людину до здійснення дій, направлених на досягнення мети з максимальним ефектом.

Сьогодні в Україні з різних засобів мотивації праці застосовують тільки її окремі елементи. Ця обставина підкреслює необхідність створення цілісної системи мотивації праці персоналу, орієнтованої на розвиток та оптимальне

використання трудового потенціалу працівників та високу результативність діяльності підприємства в цілому. Тому вирішення цього завдання є науковою проблемою, розв'язання якої потребує удосконалення науково-теоретичного й методичного забезпечення.

Об'єкт дослідження – процес мотивування праці у системі виробничого менеджменту підприємства.

Предметом дослідження є формування механізму мотивації праці та його впровадження у систему виробничого менеджменту підприємства на прикладі їдальні ПВНЗ «УГІ».

Метою дослідження є стан соціально-психологічного клімату в колективі та управлінський вплив як фактор мотивації персоналу.

Для досягнення цієї мети в роботі вирішували наступні **завдання**:

- ✓ дослідити існуючий стан соціально-психологічного клімату персоналу їдальні.
- ✓ проаналізувати існуючий стан та потреби у мотивуючих діях працівників підрозділу.
- ✓ встановити залежність мотивації персоналу їдальні від ефективності системи управління .
- ✓ визначити шляхи досягнення високих показників діяльності підрозділу.

Основна мета процесу мотивації – це отримання максимальної віддачі від використання наявних трудових ресурсів, що дозволяє підвищити загальну результативність і прибутковість діяльності підприємства.

Тому існує надзвичайно важлива необхідність визначення основних підходів управлінської діяльності керівника щодо створення соціально-психологічного клімату, який сприяв би найбільш повному творчому саморозкриттю кожного члена колективу. Сприятливий (здоровий) СПК колективу підвищує працездатність людей, стимулює усі види активності, поліпшує настрій і самопочуття. Сприятливий (здоровий) клімат характеризують наступні ознаки:

- довіра і висока вимогливість членів колективу одне до одного;
- доброзичлива і ділова критика;
- вільне вираження думки під час обговорення загальноколективних проблем;
- відсутність тиску керівника на підлеглих і визнання за ними права приймати значимі для групи рішення;
- достатня інформованість членів колективу про його завдання і поточний стан справ;
- задоволеність приналежністю до колективу;
- прийняття на себе відповідальності за стан справ кожним членом колективу.

В процесі аналізу було визначено основні недоліки, властиві системам оцінки результатів і мотивації, що традиційно застосовуються вітчизняними підприємствами.

З огляду на нинішню ситуацію в Україні, розглядаючи особливості економічного і функціонального розвитку її структур, можна прийти до висновку, що час мотивації, заснованої лише на грошовому заохоченні, поступово йде в минуле. Тому так необхідні зараз знання та удосконалення існуючих моделей мотивації. В організаціях працюють люди, а звідси виходить, що в своїй діяльності вони керуються якимись конкретними цінностями, виконують визначені дії, дотримуються усталених правил організаційної поведінки тощо. У цьому розумінні кожне підприємство чи організація є конкретним соціокультурним простором. При цьому успіх функціонування, виживання і стратегічного розвитку організації, як складного і неповторного механізму, залежить від того, заради чого люди стояли членами єдиного колективу, як будуються їхні взаємини, які цінності, усталені норми, принципи життя і діяльності вони поділяють, які їхні внутрішні символи та ритуали.

В Україні існують такі проблеми мотивації праці на підприємствах:

1. Неврахування індивідуальності кожної людини, внаслідок чого керівник не спроможний визначити ті фактори, які впливають на покращення праці робітників.

2. Керівники не звертають увагу на покращення психологічного клімату в колективі.

3. Відсутність прямої залежності розміру премії від конкретних результатів роботи працівників структурних підрозділів підприємства. У результаті чого, вона перестала виконувати свою головну – стимулюючу функцію, і перетворилась на просту надбавку до посадового окладу.

Проте останнім часом в українських компаніях практикується заохочення персоналу оригінальними способами. Наприклад, у компанії «ВВН Україна» за підсумками півріччя найуспішнішим співробітникам надають грошові премії, швейцарський годинник або тижневу путівку на двох за кордон. Крім того, на протязі шести місяців такі працівники можуть не відповідати на дзвінки керівництва після 18:00, а також не дотримуватися дресс-коду. Така міра, для працедавців, є вимушеною. Це пов'язано з тим, що утримувати управлінський персонал вітчизняним компаніям тільки грошима та бонусами стає неефективним.

Продумані до дрібниць системи матеріальних стимулів ґрунтуються на всебічному моніторингу економічних інтересів працівників, урахуванні умов їхньої праці та життя, сімейного стану, трудових навичок і є ефективним механізмом поєднання матеріальної зацікавленості персоналу та продуктивності його праці.

Проблематику мотивування праці персоналу підприємств досліджено у працях як вітчизняних, так і зарубіжних вчених. Значний внесок у розвиток теорії та практики мотивації трудової діяльності зробили такі вчені, як Г.

Гілбрейт, А. Маслоу, Е. Мейо, Л. Портер, А. Сміт, Ф. Тейлор, а також вітчизняні фахівці такі, як І. Вернадський, М. Вольський, Т. Степанов, І. Франко, Г. Цехановецький та інші.

Згідно зі статистичними даними, суть сьогоденної практики мотивування працівників в Україні можна зобразити в умовній схемі співвідношення факторів мотивації і залежного від них росту продуктивності праці. Фактором мотивації в даному випадку буде виступати будь-який аспект діяльності, що прямо чи побічно впливає на результативність праці.

Таблиця

Співвідношення факторів мотивації і продуктивності праці

<i>Фактор мотивації</i>	<i>Ріст продуктивності</i>
Внутрішня мотивація	70-80
Високий рівень утворення й інтелекту	20-30
Професійно-кваліфікаційний рівень	15-20
Умови праці і побуту	5-30
Дисципліна і творче відношення до праці	10-15
Удосконалювання організації і форм колективної праці	10-40
Нормування	10-20

Як видно з цієї таблиці, найбільш істотний вплив на продуктивність праці спричинює саме внутрішня мотивація особистості.

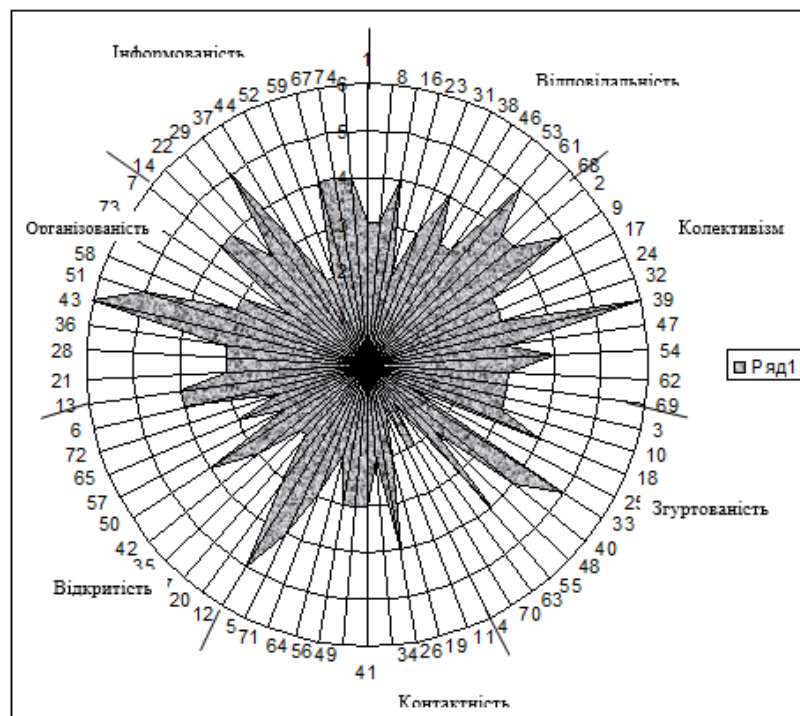
Враховуючи ці фактори, нами було проведено ряд досліджень стосовно потреб у мотивації працівників їдальні: співбесіди, самоаналіз, тестове вивчення керівників та управлінців, а також характеристики, які складали клієнти, яких вони обслуговують.

З метою дослідження існуючого соціально-психологічного клімату організації, було проведено інтерв'ювання, тестування тощо. Для визначення рівня соціально-психологічного клімату колективу була використана методика соціально-психологічної самооцінки колективу, запропонована Щокіним Г.В. [6].

Ця методика включає в себе 74 судження, які характеризують поведінку особистості і відносини в колективі (70 суджень працівників і 4 – контрольних). Судження, зроблені співробітниками, розподілені на сім блоків по 10 суджень в кожному відповідно таким характеристикам колективу як відповідальність, колективізм, згуртованість, контактність (особисті взаємовідносини), відкритість (відносини до новачків і представників інших колективів), організованість, інформованість. Контрольні судження дозволяють зробити висновок про рівень уваги, правдивості осіб, які заповнюють відповідний опитувальник.

При обробці результатів підраховується середній бал з кожного з 70 суджень працівників, середній бал з кожної з семи характеристик колективу і

середній бал з усіх 70 суджень разом для відповідної групи. Отримані результати зображуються у вигляді «соціально-психологічного рельєфу» відповідної групи. На діаграму наносяться середні оцінки з кожного з 70 суджень працівників.

- підвищувати інформованість членів колективу;
- приділяти увагу питанню управління конфліктами в колективі.

Висновок. Отже, ефективний менеджмент ґрунтується на поєднанні реальних цілей, життєвих цінностей і установок, очікувань і потреб працівника з цілями організації. Людина, яка поділяє цілі й усвідомлює цінності своєї організації, здатна визначати собі завдання, знаходити шляхи їх вирішення, здійснювати самоконтроль, тобто переходити від зовнішнього мотивування до самомотивування. Маючи чітку уяву про справедливую систему компенсації за свою працю й маючи можливість задоволення основних потреб, працівники одержують достатній імпульс до високопродуктивної праці.

Список використаних джерел:

1. Вихованський О.С. Менеджмент / О.С. Вихованський, А.И. Наумов. – Москва: Изд-во МГУ, 1995. – 415 с.
2. Данчева О.В., Швалб Ю.М. Практична психологія в економіці та бізнесі / О.В. Данчева, Ю.М. Швалб. – Київ: Лібра, 1999.
3. Кунц Г.. Управление: системный и ситуационный анализ управленческих функций. М.: 1981. – Т. 2.- с.273.
4. Нємцов В.Д., Довгань Л.Є., Сініок Г.Ф. Менеджмент організації: Навч. посібник. – Київ: ТОВ "УВПК"Екс об", 2001. – 392 с.
5. Соціологія: Посібник для студентів. / За редакцією д.і.н. Городяненка В.Г. – Київ: «Академія», 1999.
6. Щокін Г.В. Як ефективно управляти людьми: психологія кадрового менеджменту: Науково-практ. Посібник / Г.В. Щокін. – Київ: МАУП, 1999. Рос. мов.
7. Яновська Н.В. Навчальні заклади: організація та облік / Н.В. Яновська. – Харків: Фактор, 2000. – 648с.

КУЧЕРЯВЕНКО Ю.В.

*студентка спеціальності дизайн
наук. керівник Вятюха І.Ю., к.псих.н., доц.
Український гуманітарний інститут*

ОБРАЗ «Я-ХУДОЖНИК!» У МАЛЮНКАХ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ

Актуальність дослідження обумовлена необхідністю всебічного розвитку молодших школярів; усвідомлення себе, як творчої особистості, необхідністю поліпшення рівня психічного здоров'я поколінь та розвитку творчого потенціалу дітей для подальшого становлення всебічно розвиненої особистості. Існує проблема у сучасності, де діти через постійну концентрацію на гаджетах та віртуальному світі не приділяють уваги справжній творчості, яка є запорукою подальшого життєвого успіху. Я вважаю, що є необхідність розвивати творчий потенціал дітей починаючи з

раннього віку. Надаючи дітям можливість використовувати різні творчі техніки для свого самовираження. Також актуально є важливість батьківського виховання для сприйняття Бога, як творчої особистості, створення психологічних умов та розподілення часу.

Об'єкт дослідження є психологічний процес діагностики, формування та розвитку творчих здібностей дітей молодшого шкільного віку.

Предметом дослідження є психологічні особливості вираження образу «Я-художник» у малюнках молодших школярів; а також творчий потенціал дітей та вплив навколишнього середовища на нього.

Метою нашого дослідження є психологічні особливості дитини молодшого шкільного віку сприйняття нею себе як творчої особистості, та відображення їх у своїх малюнках.

Для досягнення мети дослідження в роботі ставилися такі **завдання**:

- Вивчити і проаналізувати психолого-педагогічну і науково-методичну літературу з даної проблеми;
- визначити за допомогою малюнків рівень творчого розвитку дитини молодшого шкільного віку;
- встановити позитивні та негативні чинники, які впливають на творче сприйняття світу дітьми;
- проаналізувати роботи дітей і їх власне сприйняття себе через образ «Я-художник!»
- надати рекомендації педагогам та батькам для покращення творчого потенціалу.

Творчість – продуктивна людська діяльність, здатна породжувати якісно нові матеріальні та духовні цінності суспільного значення. Здатність до творчості – головна властивість людини, яка відрізняє її від тварин. Бути творцем – головне покликання людини.

Значна кількість наукових праць вітчизняних і зарубіжних авторів присвячена дослідженню творчого процесу (В. Андрєєв, В. Моляко та ін), загальних проблем розвитку творчих здібностей та вихованню творчої особистості в різних видах діяльності (Д. Богоявленська, Г. Костюк, Б. Теплов, С. Рубінштейн, К. Платонов та ін).

Та все ж значимим є те, що психологічна наука показала фундаментальне значення діяльнісного підходу до формування творчості (Д. Б. Богоявленська, А. В. Брушлінський, Л. С. Виготський, В. В. Давидов, О. В. Запорожець, О. М. Леонтьєв, Я. О. Пономарьов, В. А. Роменець, С. Л. Рубінштейн та ін.).

У процесі дослідження нами були використані загальнонаукові теоретичні та емпіричні методи (аналіз джерел, спостереження, оцінювання) за допомогою яких було зібрано дані для аналізу результатів дослідження і зроблено відповідні висновки, а також методи порівняльного та системного аналізу для визначення причинно-наслідкових зв'язків між творчими уявленнями, вміннями та навичками дітей та впливом на них оточуючого

середовища та батьків, для формування оціночної системи рівнів творчого потенціалу.

Після контрольної діагностики, нами були встановлені рівні творчого розвитку дітей та важливість впливу оточуючого середовища та дорослих на формування власного творчого потенціалу, а також надані за результатами обстеження рекомендації педагогам та батькам.

Можна зробити такі висновки: якщо, дитина має високу творчу спрямованість, то вона здатна з головою заглибитися в те, що її цікавить, вона дуже винахідлива в образотворчій діяльності, іграх, використанні різних матеріалів, висловлює багато різних міркувань з приводу конкретної ситуації, її образ себе, як «Творця» є різнобарвним та цілісним. Творча дитина, як правило, енергійна, дотепна, відрізняється розвиненою пам'яттю і виявляє значну самостійність у думках і поведінці, що є дуже важливим для виховання майбутнього покоління.

Ми вважаємо, що ефективність роботи щодо розвитку творчої особистості значно підвищується при дотриманні таких психолого-педагогічних умов:

- коли створюється емоційна, доброзичлива атмосфера у процесі виконання учнями будь-яких творчих завдань;
- коли організація діяльності учнів з розв'язання творчих завдань здійснюється з опорою на їхні інтереси, потреби, потенційні можливості, здібності тощо;
- коли вирішення творчих завдань пробуджує в кожного школяра дослідницьку активність, поглиблює інтерес до творчої діяльності, спонукає до успішних дій та досягнення поставленої мети.

Важливим показником, який свідчить про те, що учень виявляє творче ставлення до виконання завдань, є наявність усвідомленого спонукання до творчості, потяг суб'єкта до оволодіння знаннями, вміннями а навичками, які сприяють ефективному здійсненню творчого пошуку. Під усвідомленістю ми розуміємо поняття особистістю значущості творчості у процесі життєдіяльності, наявність потреби займатися творчою діяльністю.

Слідуючим показником, який показує, що особистості притаманне творче ставлення до виконання будь-якого завдання, є її спрямованість, бо вона, як доведено в ряді досліджень, детермінує поведінку учнів, є мотиваційним ядром особистості. Тому, саме визначення даного показника дозволить виявити, наскільки глибиною є ступінь даної спрямованості.

Про сутність розвитку творчості у дітей свідчить також яскраве виражене бажання займатися творчістю (активно-вольові дії, спрямовані на досягнення мети: творчий пошук прийомів і засобів неординарного вирішення проблемних ситуацій, які виникають у процесі діяльності).

Таким чином, для формування цілісного образу «Я-художник!» у молодших школярів, значну увагу слід зосередити на розвитку усвідомленого спонукання їх помислів та дій до творчості, показ та відкриття для них Бога, як «Творця» та творчої різносторонньої особистості, а також співпраця між

батьками та педагогами у розвитку творчого потенціалу дітей оволодіти вміннями та знаннями, котрі визначають творчий пошук, нестандартне мислення, оригінальність тощо.

Список використаних джерел

1. Равлюк Т. Діагностика та раннє виявлення творчих здібностей учнів// Вісник Львівського університету. Сер. педагогічна. - 2005. - Вип.20. – С. 112-118.
2. Савченко О.Я. Розвивай свої здібності.- Навч.-метод. посіб. Для мол.шк.-К.:Освіта, 1998.- 160 с.
3. Сисоєва С.О. Творча педагогічна діяльність вчителя: ознаки і методи.// Обдарована дитина.- 2005. - № 4. – С. 6-14.
4. Розвиток пізнавальних процесів дитини / За ред. С. Максименко, В. Маценко, О. Главник. — К.: Мікрос-СВС, 2003. — 112 с. 23.
5. Розвиток творчих здібностей дітей: Метод. рек. / За ред. Л. В. Карпенко. — Суми: Університетська книга, 2000. — 54 с.

ЛАПА Б.М.

*студентка спеціальності психологія
наук. керівник: Шестакова Т.В., к.пед.н., доц.
Український гуманітарний інститут*

ОСОБЛИВОСТІ РОЗВИТКУ САМООЦІНКИ У МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ

Актуальність дослідження обумовлена тим, що в сучасних молодших школярів досить часто спостерігаються проблеми з самооцінкою. Духовне, моральне та соціальне відродження українського суспільства передбачає зростання ролі моралі в регуляції суспільних відносин та особистісних стосунків у всіх сферах життя. Це зумовлює необхідність підвищеної свідомості людей на основі засвоєння ними моральних цінностей та норм, вимагають нових підходів до організації, психолого-педагогічного забезпечення морального виховання дітей. Саме тому проблеми, пов'язані з моральним становленням підростаючого покоління, зокрема, молодшого школяра набувають сьогодні особливої значущості.

Об'єктом дослідження є вивчення рівня самооцінки у молодшому шкільному віці.

Предметом дослідження є особливості впливу змісту оцінювання на самооцінку у молодшому шкільному віці.

Метою нашого дослідження є дослідити особливості впливу змісту оцінювання на самооцінку у молодшому шкільному віці.

Для досягнення мети дослідження в роботі ставилися такі **завдання**:
аналіз літератури з проблеми самооцінки у молодшому шкільному віці;
встановлення причинно- наслідкового зв'язку між оцінюванням та самооцінкою;

Методологія дослідження. Теоретичний аналіз, порівняння, узагальнення філософської, психологічної, педагогічної літератури (для з'ясування змісту базових понять дослідження); теоретичне моделювання та систематизація з метою концептуалізації основних положень дослідження.

Літературний аналіз. Центральним утворенням особистості є самооцінка. Самооцінка значною мірою зумовлює соціальну адаптацію особистості, є регулятором поведінки та діяльності, акумулює весь життєвий досвід людини. Дослідження проблеми самооцінки особистості свідчить про багатоаспектність та неоднозначність розуміння сутності цього поняття. Особливу увагу привертають погляди зарубіжних психологів у рамках різних напрямів дослідження. Важливою характеристикою самооцінки є її змістова сторона, тобто те, що оцінюється. Оцінюватися можуть різні сторони особистості. Більшість авторів схиляються до думки, що самооцінка це розуміння людиною своїх якостей, властивостей.

Результати дослідження особливостей розвитку самооцінки молодших школярів. Вивчивши особливості розвитку самооцінки у дітей молодшого шкільного віку можна сказати, що самооцінка є центральною ланкою довільної саморегуляції, визначає напрямок і рівень активності людини, її ставлення до світу, до людей, до самого себе. У розвитку самооцінки молодшого школяра величезну роль виконують оціночні впливи вчителя. Оціночні бали, які виставляє вчитель, повинні безумовно відповідати дійсним знанням дітей. Дитина повинна знати, чого чекає від нього вчитель наступного разу. Не слід захвалювати хороших учнів, особливо тих дітей, які досягають високих результатів, але без особливих зусиль. Велику роль у формуванні самооцінки дитини відіграє стиль сімейного виховання, сімейні цінності. Діти з завищеною самооцінкою виховуються за принципом кумира сім'ї, в обстановці некритичності і досить рано усвідомлюють свою виключність. Діти з заниженою (не обов'язково дуже низькою) самооцінкою користуються вдома великою свободою. Але ця свобода, по суті, – безконтрольність, наслідок байдужості батьків до дітей і один до одного. Людина оцінює себе двома шляхами: шляхом зіставлення рівня своїх домагань з об'єктивними результатами своєї діяльності і шляхом порівняння себе з іншими людьми.

Список використаних джерел

1. Ананьєв Б.Г. «Психологія педагогічної оцінки». Вибрані психологічні праці. Том 2. М., Освіта, 1980
2. Божович Л.І. Особистість і її формування в дитячому віці. М., 1968.
3. Розвиток самосвідомості молодшого школяра https://pidruchniki.com/13660810/psihologiya/rozvitok_samosvidomosti_molodshogo_shkolyara

ЛАРІОНОВ М.О.

*студент спеціальності економічна кібернетика
наук. керівник Штанько Л.О., к.еон.н., доц.
Український гуманітарний інститут*

ОСОБЛИВОСТІ ДІДЖИТАЛІЗАЦІЇ ЛОГІСТИЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В АГРОПРОДОВОЛЬЧОМУ КОМПЛЕКСІ

Актуальність теми обумовлено інноваційним відставанням українського агропродовольчого комплексу від міжнародних стандартів. Застарілі логістичні ланцюги, обмежене використання інформаційно-комунікаційні технологій, відсутність компетентного сервісу – ці всі аспекти зменшують конкурентоспроможність вітчизняних виробників. Діджиталізація разом з інтеграцією LEAN-системи управління логістичної діяльності можуть покращити становище і вивести Україну у світові лідери сільськогосподарської галуззі.

Об'єктом роботи є процеси та операції логістичної діяльності агропродовольчого комплексу України

Предметом дослідження є процеси діджиталізація логістичної діяльності агропродовольчого комплексу в сучасних умовах

Метою роботи є дослідження особливостей діджиталізація логістичної діяльності агропродовольчого комплексу та розробка заходів щодо удосконалення процесу діджиталізації.

Для досягнення поставленої мети в роботі були поставлені наступні **завдання**:

- ✓ здійснити аналіз фахових джерел щодо діджиталізації економічної діяльності на сучасному етапі;
- ✓ вивчити особливості діджиталізації процесів агропродовольчого комплексу;
- ✓ узагальнити успішний досвід діджиталізації логістичної діяльності агрохолдингами;
- ✓ розробити рекомендації щодо удосконалення процесів діджиталізації в агропродовольчому комплексі.

У процесі дослідження використовували **метод** спостереження для здійснення бібліографічного аналізу літературних джерел щодо предмету дослідження. Для оцінки рівня діджиталізації українських агрохолдингів використовували загальнонаукові методи аналізу та синтезу.

На першому етапі було досліджено процеси діджиталізації в економіці України в порівнянні зі світовими показниками. Було встановлено великий вплив діджиталізації на економічні процеси, безпосереднє стимулювання внутрішнього ринку та вітчизняного бізнесу [1]. Використання і споживання інформаційно-комунікаційних технологій виступає як каталізатор розвитку

товарного ринку. Також було встановлено причини відставання процесу діджиталізації української економіки від країн учасниць Європейського союзу.

На другому етапі проаналізовано особливості діджиталізації процесів агропродовольчого комплексу. Встановлено незбалансованість впровадження інноваційних технологій, які інтегруються, у своїй більшості, малими та середніми господарствами. Також недостатня підтримка галузі з боку держави не дають компаніям впроваджувати інноваційні технології. Без зовнішнього фінансування йти на ризикові інвестиції у напрям майбутнього, українські аграрії та підприємці не будуть [2]. Цьому сприяє і нестабільна ситуація української економіки за останні роки, і всесвітня криза, і війна на сході. Господарства в таких обставинах більше піклуються про нагальні потреби, а не розширення колись у майбутньому.

На третьому етапі узагальнено досвід українських агрохолдингів та досліджено інноваційні рішення світового господарства. Українські фірми, такі як «Миронівський хлібопродукт», «Кернел» та «Агропросперіс», інвестують близько 5-7\$ на один гектар. Цей показник значно збільшився у останні роки, але щоб підняти рівень сільського господарства, українські агрохолдинги повинні інвестувати близько 50\$ на гектар. Також у вирішенні проблем логістичної діяльності господарствам допоможе введення бережливого виробництва (lean manufacturing) [3]. Зараз у світі йде тренд на зменшення оптимізацію виробництва шляхом орієнтації на інтереси клієнта та зменшення витрат з усіх процесів [4]. Наразі українські компанії частково займаються цим питанням, впроваджуючи технологіями GPS-трекінгу техніки, та рухатися ще є куди рухатися.

На останньому етапі узагальнено поради до компаній, задіяних в агропродовольчому комплексі. Майже вся техніка господарств сезонна. Щоб її доглядати та зберігати, потрібні великі кошти та розвинена інфраструктура. Малі та середні господарства можуть користуватися аутсорсингом послуг перевізників, щоб зменшити витрати. Вся економіка йде по шляху прозорості. Клієнтам компаній, як і внутрішнім, так і зовнішнім, хочеться достовірно знати де їх товар, яка дата та час прибуття, скільки вони будуть у дорозі. Завдяки сучасним технологіям досягти такого рівня прозорого та якісного сервісу стає легше. Такі сервіси можна поєднати з платформами планування та логістичних операцій, які також повинні бути у сучасних агрофірмах. Такі платформи дають широке коло для моніторингу і контролю усієї логістики. Якщо з'єднати інструменти діджитал сфери з LEAN-системою, яка лобіює зменшення витрат та оптимізацію процесів, то можливо уникнути витрат у зменшенні поїздки без вантажу, зменшенню витрат на заправку, та зробити дозаправку у полі, більш своєчасною та швидкою, більш систематизувати та оптимізувати увесь логістичний ланцюг.

Висновок. Підсумовуючи дане дослідження можна зробити висновок, що хоча стан діджиталізації економіки України, а насамперед агропродовольчого комплексу, відстає від країн світових лідерів, за останні роки почалося активне впровадження інноваційних технологій та разом з тим

ривок у напрямі європейських стандартів. Аграрний потенціал нашої країни дуже великий, а якщо наші аграрії зможуть грамотно інтегрувати діджитал-інструменти та LEAN-системи, то цей потенціал може розкритися повністю.

Список використаних джерел:

1. Куприяновский В.П. Роздрібна торгівля в цифрову економіку / В.П. Куприяновский. – International Journal of Open Information Technologies. – 2016. – №4.
2. Гайдабрус Н. В. Аналіз стану логістичного сервісу та інноваційної діяльності підприємств України / Н. В. Гайдабрус // Бізнесінформ. – 2015. – № 4.
3. Маматова Т. Зміни організаційної культури публічних інституцій при впровадженні підходу «LEAN» / Т. Маматова, Е. Сергієнко // Інвестиції: практика та досвід. – 2010. – №7.
4. Стельмащук Н.А. Концептуальні засади маркетингово-логістичного управління конкурентоспроможності аграрних формувань / Н.А. Стельмащук. – Сталий розвиток економіки. Міжнародний науково-виробничий журнал. – 2014. – №1.

МОГИЛЮК П.В

*студент спеціальності економічна кібернетика
наук. керівник Куриляк В.В., к.техн.н., доц.
Український гуманітарний інститут*

АНАЛІЗ МІЖНАРОДНОГО ДОСВІДУ МОТИВАЦІЇ ПЕРСОНАЛУ: ПОТЕНЦІАЛ ДЛЯ УКРАЇНИ

*«Немає нічого легшого, ніж бути зайнятим,
і немає нічого важчого, ніж бути результативним».*

Аллен Маккензі

Актуальність дослідження мотиваційної сфери обумовлений тим, що в даний час людські ресурси є визначальним фактором конкурентоспроможності та успішності будь-якого бізнесу. Робітники у розвинутих країнах світу мають рівний ступінь соціального захисту незалежно від статусу підприємства, а незайняті отримують соціальну допомогу. Саме впровадження зарубіжних високоефективних моделей мотивації праці дозволить українським підприємствам створити високопродуктивний кадровий потенціал, який буде працювати на благо організації. Тому аналіз мотиваційних моделей персоналу західних країн допоможе удосконалили мотивуючі методи для трудового ресурсу України.

Об'єктом дослідження є міжнародний досвід мотивації персоналу, а предметом мотивація персоналу на прикладі реалізації мотиваційних моделей в міжнародному просторі менеджменту.

Мета дослідження полягає у запропонуванні ефективної мотиваційної моделі для трудового ресурсу України за прикладом міжнародних мотиваційних моделей.

Для досягнення встановленої мети були вирішені наступні **завдання**:

1. Проведено аналіз літературних, фахових джерел щодо мотивації фахівців сфери управління;
2. За допомогою анкетування було визначено, які мотиваційні методи є прийнятними для персоналу України;
3. Запропоновано ефективну мотиваційну модель засновану на комбінації міжнародного мотиваційного досвіду з вітчизняним.

Теорія Маслоу. Відповідно до теорії Маслоу, потреби людини поділяються на 5 ступенів. Починаючи від найбільш елементарних потреб необхідних для життя людини, закінчуючи бажанням людини розкрити свій потенціал. Відповідно до цієї теорії, перш ніж буде задоволена потреба більш високого рівня, повинні бути задоволені потреби нижчих рівнів. Проблема цієї теорії у тому що задовольнивши всі потреби співробітник втрачає всі мотиви до праці, відповідно знижується ефективність виконуваної ним роботи [4].

Теорія Віктора Врума. Відповідно до цієї теорії мотивація – це очікування того, що зусилля дадуть бажані результати помножене на очікування винагороди та помножена на валентність, тобто ступінь відносної задоволеності результатом. Значення кожного з множників, підвищує мотивацію. У разі якщо один з них відсутній (тобто дорівнює нулю), відповідно мотивація дорівнює нулю.

Недоліки цієї теорії у тому, що вона не повністю враховує індивідуальні особливості співробітників та організації, вимагає індивідуального підходу, не застосовується до великої кількості співробітників одночасно. Також, якщо враховувати людський фактор доки прийде час отримання винагороди у співробітника можуть змінитися потреби [1, с. 11].

Дослідники Заходу визначили, що поєднання стимулювання праці та соціальних гарантій являє собою одну з найкращих моделей економічних теорій. Ця модель забезпечує як економічний добробут, так і соціальні гарантії.

Розглянувши моделі мотивації деяких західних країн, можна визначити один фактор що їх об'єднує – це їхня ефективність, про що можна судити по рівню економічного розвитку країн, де вони запроваджені.

У Франції основними факторами мотивації праці є:

- якість роботи;
- кваліфікація;
- кількість раціоналізаторських пропозицій.

Відмінні особливості: індивідуалізація оплати праці, ініціативність та нарахування щорічної премії. Головним мотиватором працівників є участь у прибутку підприємства, бо саме від нього залежить їх винагорода. Тому робітника це спрямовує на результат [2].

У Німеччині основним фактором мотивації до праці є якість. Відмінними особливостями є соціальні гарантії, стимулювання праці, розвиток індивідуальних навичок працівників. Така система дозволяє розкривати хобі кожного працівника, поєднання матеріальної та соціальної мотивації допомагає зблизити працівників та отримати грошову стипендію найуспішнішим з працюючих. Можливі непорозуміння у колективі, бо рівень оплати праці залежить від складності роботи та кваліфікації [3].

Результати дослідження мотиваційних методів персоналу України; Під час дослідження було проведено письмове опитування близько 115 студентів – майбутніх менеджерів та викладачів різного віку та статі, які пройшли анкетування в режимі online за допомогою Google форм. Посилання на анкету було надіслане в групу в Telegram, в якій є більшість студентів та викладачів. Форма анкетування була анонімною.

В результаті анкетування було виявлено, що основним фактором оцінювання власних досягнень для 54,8 % є повага колег, для 20,9 % – похвала, 16,5 % обрали варіант: «нічого із перерахованого» та для 7,8 % фактором оцінки своїх досягнень є премія. На думку 40 % опитаних найважливішу мотивуючу роль у досягненні поставлених цілей відіграють слава та успіх, для 27,8 % – пряник, а для 12,2% – кнут, інші 20 % обрали варіант – гроші. На запитання: «Якби за те, що ви добре будете працювати наступні два роки, вам запропонували: кар'єрний ріст, високу зарплату, визнання, славу, що б ви обрали?» відповідь була наступною: 50,4% обрали варіант «висока зарплатня», 31,3% – «кар'єра», 18,3% – «слава». Також встановлено, що якби опитаним запропонували підвищення по службовій драбині за постійне мотивування своєї команди 33 % мотивували б людей за допомогою похвали, 27 % за допомогою грошей, подарунків та премії і 39,1 % обрали варіант «свій метод».

Більшість опитаних, а саме 53 % не покидають почату справу через передчуття отриманого результату, 40% утримує відповідальність перед оточуючими та семи відсоткам подобається організовувати людей для виконання задач. Трохи більше третини респондентів вважає найкращим методом мотивації грошову винагороду, 27,8% обрали варіант «свої методи», 21,7% – заохочення та на думку 18,3% найбільш дієвим методом є похвала. 39,1% опитаних обираючи місце роботи найбільше цікавить відношення директора та стільки ж обрали варіант «заробітна платня». 14,8% надають перевагу кар'єрному росту та 7% статусу компанії.

Майже половина опитаних не отримавши очікуваного результату від виконаної роботи спробують ще раз, 22,6 % вирішать, що це не для них, 16,5% порадяться із друзями та 14,8 % попросять допомоги. На запитання: «Яке судження по колективній роботі Вам ближче?» 47,8% обрали варіант: «колектив для мене дуже важливий, одному досягнути результату дуже складно, 38,3% мають свою відповідь та 13,9 % вважають, що потребують свободи дій, а колектив частіше всього забирає цю свободу.

Половина опитаних найбільше приваблює у посаді керівника те, що мотивуючи інших, сам починаєш щось робити. 20,9 % заохочує бути керівником можливість організувати інших людей. 17,4 % приваблює самостійність та свобода дій і 10,4 % обрали варіант «високий рівень заробітної платні». 47 % респондентів вважають, що хороші умови роботи не головні, найважливіше, щоб робота подобалась. У 33,9 % ефективність роботи залежить від комфорту, 13% обрали варіант «головне робота, умови із часом роблю сам» та 2,1 % – «без хороших умов працювати не буду».

Висновок. До трудового ресурсу України керівники організацій застосують комбінацію із мотиваційних моделей Маслоу та Віктора Врума. Комбінативність обумовлена менталітетом та національними особливостями українського трудового ресурсу. В західних країнах більшість мотиваційних моделей є прийнятними, оскільки працездатна частина населення керується цінностями, більшість яких не притаманна українському суспільству. Саме тому, більшість міжнародних мотиваційних моделей не можуть в повній мірі бути реалізованими в Україні. Тому найефективнішою мотиваційною моделлю для українського трудового ресурсу прийнято вважати комбінативний підхід, оскільки він дозволяє врахувати особливості нації, що і було підтверджено на основі проведеного опитування.

Список використаних джерел:

1. Домарецька М. О. Удосконалення мотивації праці та підвищення ефективності зовнішньоекономічної діяльності підприємства : дис. канд. ек. наук : 8.03060104 / Домарецька М. О. – Тернопіль, 2017. – 104 с.
2. Мельник Г. Наукові конференції [Електронний ресурс] / Г. Мельник // Наукові конференції. – 2013. – Режим доступу до ресурсу: <http://oldconf.neasmo.org.ua/node/1466>.
3. Нікуліца Д. Р. Світовий досвід мотивації праці та можливість його впровадження в Україні [Електронний ресурс] / Д. Р. Нікуліца // Наукрва спільнота. – 2019. – Режим доступу до ресурсу: <http://www.spilnota.net.ua/ua/article/id-2860/>.
4. Чому ми постійно хочемо більшого [Електронний ресурс] // studway. – 2017. – Режим доступу до ресурсу: <https://studway.com.ua/khochemo-bilshogo/>.

МЕЛЬНИЧУК Е.І.

*студентка спеціальності романо-германська філологія
наук. керівник: Мичак Н.Г., ст. викладач
Український гуманітарний інститут*

ПАНІЧНА ПОВЕДІНКА ЛЮДИНИ В ЕКСТРИМАЛЬНІЙ СИТУАЦІЇ

Актуальність теми зумовлена, з одного боку високим поширенням панічної поведінки та панічних настроїв у суспільстві, які можуть виражатися у масовій депресії, підвищенні рівня смертності та зниженні народжуваності.

Звідси виникає потреба у дослідженні закономірностей виникнення панічної поведінки у людей, а також етапів її динаміки. Важливість проблеми зумовлена незнанням людей шляхів подолання паніки та невмінням контролювати себе в екстремальних ситуаціях.

Об'єктом дослідження є екстремальна ситуація.

Предметом дослідження є панічна поведінка громадян.

Метою даної роботи є дослідження динаміки виникнення паніки в екстремальних ситуаціях.

Для досягнення цієї мети в роботі вирішували наступні **завдання**:

- ✓ дослідити причини виникнення та сутність паніки;
- ✓ проаналізувати поведінку людей в екстремальній ситуації;
- ✓ встановити поетапну динаміку паніки та визначали шляхи її подолання.

Динаміку паніки досліджували такі вчені як: Г.М. Андреева, А.В. Градовський, З.Т. Громадянська, М.І. Москаленко, Д.В. Ольшанський, Н.В. Оніщенко, В.Л. Семіков, А.В. Слюсар, Н.Д. Потапчук та ін. Ними було встановлено, що дане явище супроводжується гальмуванням великих ділянок кори головного мозку, що зумовлює зниження свідомої активності. У результаті спостерігається неадекватність мислення, неадекватна емоційність сприйняття, гіперболізація небезпеки. На виникнення та перебіг того чи іншого стану психіки людини в екстремальній ситуації впливають наступні чинники: інтенсивність і особливості дії подразника; нестійкість до перенапруження, небезпеки, високий рівень тривожності, нестриманість в емоціях, невірноваженість.

Під час дослідження використовували методи спостереження, аналізу та синтезу, а також метод порівняння для встановлення чіткого динамічного руху.

На першому етапі було досліджено, що головним чинником, що сприяє виникненню паніки, є несподіванка або раптовість появи загроз. Паніка нерозривно пов'язана з інстинктом самозбереження, який проявляється у особистості незалежно від її інтелектуального рівня та є сигналом тривоги в небезпечній ситуації. В основі паніки лежить страх – тривога, що виникає як результат переживання безпорадності перед реальною чи уявною небезпекою, породження некерованої, нерегульованої поведінки людей, іноді з повною втратою самоконтролю, нездатністю реагувати на заклики, з втратою почуття обов'язку і честі. Варто відзначити, що страх, який охоплює людину в хвилини дійсної або уявної небезпеки, має заразливий характер. Згідно дослідженню, зараження можна визначити як «несвідому мимовільну схильність індивіда до певних психічних станів» [4].

На другому етапі було проаналізовано поведінку людей в екстремальній ситуації. Численні дослідження дозволили встановити, що поведінкові, емоційні та когнітивні реакції людини в екстремальних умовах, їх тимчасові характеристики, психофізіологічні можливості - надзвичайно

варіативні та залежать від її особливостей нервової системи, віку, професійних знань, навичок, мотивації, стилю діяльності.

Наглядним прикладом може слугувати поведінкова реакція людей в ситуації пандемії Covid-19. За статистикою панічна поведінка проявилась в 65-70% населення, коли люди панікують, плачуть, знаходяться в постійно розгубленому стані; 25-15% громадян розгублені, проте знають що робити; і близько 5% людей не надають особливого значення ситуації.

Досліджено, що люди по-різному оцінюють екстремальні ситуації та свої власні можливості їхнього подолання. Виявлено, що спершу для виникнення паніки необхідний стимул, який повинен бути досить інтенсивним, тривалим та повторюваним (вибух, сирена, автомобільний клаксон). Саме вони стають джерелом страху, який передається іншим, відбувається взаємна індукція і нагнітання емоційної напруги через механізм циркулярної реакції. Після цього люди в натовпі остаточно деградує, втрачають самоконтроль і починається панічна втеча. Кульмінація настає в момент психічного перенапруження у людей. Переломний момент супроводжується криками тих, хто гине в тисняві або панічній втечі. У силу цих причин натовп починає рідшати, після чого відновлюється спокій [1, с. 127].

На третьому етапі визначили шляхи подолання паніки, а саме:

1. Своєчасне інформування людей про можливі небезпеки й наявні способи їхнього подолання.
2. Використання гумору при небезпеці виникнення й на ранній стадії розвитку паніки, який сприяє зняттю панічної напруги.
3. Підсилення охорони по периметру натовпу запобігає його розчленовуванню, яке може викликати відчуття безпорадності серед учасників, розвинути в них панічні настрої.
4. Використання прийому колективного співу знімає напругу натовпу, попереджає виникнення масової агресії, протидіє паніці, сприяє регуляції масової стихійної поведінки та робить її організованою.
5. Застосування більш сильного шокowego впливу (постріл, сирена, гудки), який здатний викликати хвилинну розгубленість, коли люди стають доступні для організуючого впливу [5, с. 97].

Висновок. Отже, під панікою розуміють один з видів поведінки натовпу, який знаходяться в умовах поведінкової невизначеності в підвищеному емоційному збудженні від безконтрольного почуття страху. Було встановлено, що паніка має заразливий характер, який здатний охопити велику чисельність людей та позбавити її здорового глузду.

Підсумовуючи вище сказане, можна встановити динаміку протікання паніки: шокуєчий стимул різкий перепад, відчуття сильної несподіваності та шоку хаотичні індивідуальні, абсолютно безладні спроби якось зрозуміти, проінтерпретувати подію посилення інтенсивності страху по психологічним механізмам циркулярної реакції масова втеча завершення паніки

Список використаних джерел

1. Андреева Г.М. Социальная психология: (учебник для высших учебных заведений) / Г.М. Андреева.
2. Андреева Г.М. – Москва: Аспект Пресс, 2001. – 384 с.
3. Бехтерев В. М. Избранные работы по социальной психологии / В. М. Бехтерев. – Москва: «Наука», 1994 г. – 400 с.
4. Лебон Г.І. Толпотворение / Г.І. Лебон // Новое время. – 1998. – №3. – С. 37–39.
5. Малкина-Пых И. Г. Психологическая помощь в кризисных ситуациях / И. Г. Малкина-Пых. – Москва: Эксмо, 2005. – 960 с.
6. Мамонтов А. Чутки і сучасне суспільство : Трансляція інформації про компанії по невідкладним каналам / А. Мамонтов // Повідомлення. – 2012. – №2. – С. 5–9.
7. Марищук В. Л. Поведение и саморегуляция человека в условиях стресса : (учебное пособие) В. Л. Марищук, В. И. Евдокимова. – СПб.: ИД «Сентябрь», 2001. – 259 с.

НАГІРНИЧ Х. В.

*студентка спеціальності дизайн
наук. керівник Дударець В.М. к.арх., доц.
Український гуманітарний інститут*

ФОРМУВАННЯ ОСНОВНИХ СКЛАДОВИХ ЛАНДШАФТУ ДИТЯЧОГО МАЙДАНЧИКА

Актуальність цієї роботи полягає в тому, що на сьогоднішній день швидкого розвитку технологій викликає проблеми з тим, що діти не розвиваються духовно, а особливо фізично. Сьогодні все більше і більше діти вибирають комп'ютери з віртуальними друзями, а не свіже повітря з реальними дітьми. Нам дизайнерам та архітекторам потрібно визначити ігрові потреби дітей. Зарубіжний та вітчизняний досвід розвитку та формування ДІС, освоїти систему «дитина – дитяче середовище – громадський простір» [1]. Суттєва роль в реалізації вказаних завдань повинна бути відведена сучасному проектуванню дитячих майданчиків . [2]

Об'єктом дослідження є формування ландшафту дитячого майданчика.

Предметом дослідження є створення складових щодо організації дитячого майданчика.

Метою цієї роботи є новітні формування дитячого майданчика сучасного дизайну.

Для досягнення поставленої мети в роботі вирішували наступні завдання:

досліджували елементи благоустрою для дитячого майданчика по вимогам нормативного документа ДБН Б .2.2-5:2011;

розробка рішень для сучасних дитячих майданчиків:

розробляли елемент дитячого майданчика.

В процесі дослідження використовувалися такі наукові методи : порівняльного та системного аналізу для виявлення правильної інформації про дитячі майданчики та пошуковий метод для створення елемента дитячого майданчика . База для дослідження були текстові та електронні матеріали.

На першому етапі дослідження аналізували елементи благоустрою та основні складові формування майданчика . Вияснили, що потрібно для дитячого майданчика. Дитячий майданчик має відповідати певній категорії вікової групи. Також має бути безпечна відстань між елементами благоустрою. Спортивне обладнання має розміщуватися в спеціально відведених місцях та покриті спеціальним покриттям . Матеріали мають бути оброблені по нормативних документів ДБН Б .2.2-5:2011 .

На другому етапі дослідження з'ясовували, що потрібно для сучасного проектування дитячого майданчика. В процесі вирішення встановлено , що потрібно дотримуватися певних норм для дитячого майданчика . Що дитячі майданчики мають бути відокремлені від об'єктів обслуговування, магістральних вулиць та не має бути прохідним для пішоходів .І має ділитися на вікові групи. Обов'язково має бути : м'яке покриття, озеленення, освітлення, ігрове обладнання та урни для сміття. Сучасні майданчики потрібно щоб були натуральних кольорів , а саме дерева . Також вони повинні розвивати уяву дітей , як психологічно так і фізично. Також ігровий елемент має зацікавлювати дитину своїм не звичними формами.

На третьому етапі дослідження створили ігровий елемент для дошкільної вікової групи. Це елемент у вигляді меду жовтого кольору. Технічні характеристики висота 3275 мм , ширина 3375 мм . Матеріал, який використаний: дерево та пластик. Прикріплений елемент до одного метра залізним кріпленням вниз залитий бетоном. Форма нагадує квітку , яка складається семи шестикутників. До другого руди прикріплено 3 елементи . По середині гірка , а по-бокам драбини. Це зображено на рисунку 1.

1 – Драбина, 2 – Гірка, 3 - Шестикутники

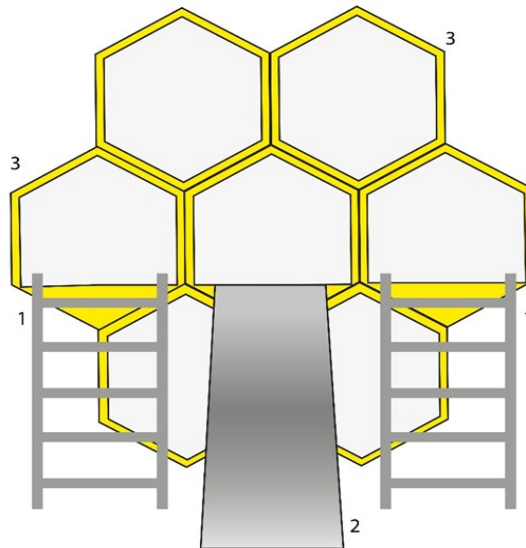

Рис.1.Фронтальний вигляд

Отже , на підставі проведеного дослідження було визначено , що дитячі майданчики потрібно створювати для дітей . А головне з сучасним підходом та ділити на вікові групи . Створювати за допомогою правил та норм . Дитячий майданчик елемент благоустрою .

Список використаних джерел

1. Бондарчук Ю.С. «Принципи проектування дитячого ігрового середовища в закладах громадського призначення » / Ю.С. Бондарчук // Харківська державна академія дизайну і мистецтв , - 2016 С. 9
2. Пилипенко Б.М. , к.т.н. Симонова І.М. , к.т.н. Симонов С.І. , Григор'єва А.Г. « Основні принципи проектування дитячих майданчиків» - 2018 № 1 (47) С. 84 – 86

НАГОРНА Т.О.

*студентка спеціальності економічна кібернетика
наук. керівник: Терещенко Л.О., к.еко.н., проф.
Український гуманітарний інститут*

РОЗРОБКА ТА ПРИНЦИПИ ФУНКЦІОНУВАННЯ БАНКІВСЬКИХ ІНФОРМАЦІЙНИХ СИСТЕМ

Актуальність теми. Банк сьогодні може збагатитися тільки у результаті надання широкого спектра послуг, вкладаючи гроші в прибуткові сектори економіки. Для того щоб по-справжньому заробляти і бути конкурентоспроможними, банкам необхідно застосовувати принципи банківських ІС. У зв'язку з цим є підвищений інтерес до розробки і підтримки ефективної системи управління банківськими процесами – це одне з пріоритетних завдань стратегічного розвитку кожного банку.

Вирішення завдання ефективного управління багато в чому залежить від можливостей інформаційної банківської системи (ІБС). Обробка інформації базується на інформаційних комп'ютерних технологіях – технологіях, що пов'язані зі збиранням, обробкою, передачею та використанням інформації. Інструментами обробки здебільшого є прикладні програмні засоби, які дають змогу здійснювати певний набір операцій та дій над інформацією. Все це і визначає актуальність дослідження проблеми формування і функціонування банківської системи.

Об'єкт дослідження: суспільні відносини, що виникають у сфері банківської діяльності, організації та функціонування банківської системи

Предметом дослідження: теоретико-методологічні засади та практичні механізми формування і розвитку соціально-орієнтованої банківської системи.

Мета дослідження полягає у визначенні теоретичних основ та практичних рекомендацій щодо специфіки функціонування банківських установ в сучасних умовах турбулентності економічних процесів.

Досягнення поставленої мети передбачає вирішення наступних **завдань**:

- ✓ визначити поняття і принципи функціонування банківських ІС;
- ✓ проблематика інформаційної безпеки;
- ✓ запропонувати напрями удосконалення функціонування банківських інформаційних систем

Методи дослідження. У роботі використано традиційні та сучасні методи пізнання економічних явищ та процесів: аналіз і синтез, індукція та дедукція (під час проведення теоретичних узагальнень та формулювання висновків); економіко-статистичні методи (для опрацювання даних про банківські установи); економіко-математичне моделювання (для оцінювання безпеки банку).

Новий соціально-орієнтований підхід до функціонування банківської системи активізує роль банківських інституцій у боротьбі із глобальними проблемами людства та створення суспільства менш вразливого до кризових явищ і циклічності ринкової економіки. Громадські ініціативи та розвиток інноваційних технологій стимулюють соціальну орієнтацію банківської системи, але немає комплексного підходу до оцінювання соціального впливу банків на суспільство, а також єдиної державної стратегії розвитку соціальної орієнтації банків.

Банківська система є основою стабільного економічного розвитку у кожній країні. Забезпечити стійке функціонування банків має постійний нагляд за їх діяльністю. Проблема формування та ефективного функціонування банківського нагляду в Україні широко досліджується багатьма вітчизняними та зарубіжними вченими, серед яких Є.О. Алісова, О.Ю. Вікуліна, Я.А. Гейвандова, С.О. Голубєва, І.С. Гуревича, Л.Г. Єфімової, Н.Ю. Єрпильової, І.Б. Заверухи, О.М. Олейник, О.П. Орлюк, О.М. Пастушенко, А.О. Селіванова, В.М. Столяренка, Г.А. та ін. [1, 2, 3, 4].

Незважаючи на значний доробок учених щодо зазначеної проблеми, вона потребує подальших досліджень питання щодо функцій, принципів, цілей та інструментарію банківського нагляду в контексті забезпечення стабільного розвитку банківської системи.

На першому етапі розглянемо поняття і принципи функціонування банківських ІС. *Інформаційна система (ІС)* – організований набір елементів, що збирає, обробляє, передає, зберігає та надає дані. ІС – взаємопов'язана сукупність методів і персоналу, яку використовують для зберігання, опрацювання та видавання інформації, що слугує досягненню конкретного завдання.

Інформаційна система – це також важливий інструмент для здійснення управлінських функцій. Англійський автор К. Лаундон у зв'язку з цим зазначає, що для деяких видів бізнесу, наприклад для банків, діяльність без комп'ютерної інформаційної системи практично неможлива [5].

Як зазначають проф. – М.Т. Білуха [4, с. 14], а також доц. Н.М. Малюга [4, с. 341], в економічній літературі немає єдності щодо класифікації інформаційних систем, хоча це дуже важливо для створення оптимальних інформаційних потоків, що забезпечують потреби управління. Інформаційні системи можна класифікувати за різними ознаками.

Продуктом інформаційної системи, призначеної для завдань управління виробництвом, є перетворена інформація. Оперативність отримання цієї інформації має першочергове значення для оптимізації рішень, які приймаються, а також для контролю за їх виконанням. У зв'язку з цим проф. М.Т. Білуха вважає, що технічні засоби перетворення інформації є одним з основних критерієм при класифікації інформаційних систем [4, с. 15].

Створення і функціонування автоматизованих банківських технологій ґрунтується на системотехнічних принципах таких як: принципами системності, розвитку, сумісності, стандартизації та ефективності Основний принцип побудови архітектури інформаційної системи для управління банком – «кожному своє». Це означає, що кожний учасник процесу прийняття рішення, його виконання і контролю має доступ до потрібної йому інформації в рамках загального інформаційного простору, причому вимоги до актуальності і надійності кожної інформаційної категорії неоднакові.

Окрім основних принципів можна додатково визначити ще деякі принципи створення й функціонування банківських автоматизованих ІС: принцип надійності системи, гнучкість відкритість, принцип пристосування (адаптації), принцип продуктивності системи.

На другому етапі поставлено завдання визначити проблематику інформаційної безпеки.

Забезпечення безпеки підприємництва – надзвичайно складне завдання, що у повному обсязі навряд чи може бути успішно вирішене без розробки і впровадження серйозних соціальних технологій.

Проблематиці інформаційної безпеки банки та інші фінансові організації приділяють досить серйозну увагу. За даними статистики, серед

провідних і великих світових комерційних банків 99 % розробляють політику безпеки і мають власну службу комп'ютерної безпеки. У стратегічному плані для 87 % банків обов'язковим є наявність і регулярне коригування плану забезпечення працездатності і відновлення після аварійної ситуації [3].

Політика безпеки інформаційної інфраструктури банку є комплексом принципів, практичних рекомендацій і вимог, що закладаються в основу реалізованої в банку комплексної системи захисту його інформаційної інфраструктури і пов'язаних з нею банківських технологій. Під політикою безпеки розуміють сукупність документованих управлінських рішень, спрямованих на захист інформації, та асоційованих з ними ресурсів. Вона будується на основі чинних положень українських законодавчих і нормативних актів, міжнародних нормативних актів, стандартів і рекомендацій, а також узагальненого досвіду провідних країн і відомих виробників у галузі інформаційної безпеки.

На третьому, останньому етапі проаналізовано напрями удосконалення функціонування банківських Інформаційних систем

Основним напрямом удосконалення інформаційних технологій в банках є перехід від «файл/серверних» систем до систем типу «клієнт/сервер» з використанням професійних розподілених реляційних СУБД, зокрема, таких як Sybase, Oracle, Informix та ін.

Існують такі стандартні підходи до забезпечення адаптивності інформаційної системи:

- надлишкове функціональне наповнення системи з наступним обмеженням прав користувача та вибором варіантів настроювання за допомогою засобів адміністрування системи;
- включення до системи інструментальних засобів у вигляді спеціалізованої програмної оболонки, тобто фактично засобу розробки вищого рівня відносно того, яким було розроблено саму систему;
- розробка процедур компонентної зміни корпоративної БД.

Висновок. Управління, безумовно, є суто творчим процесом. І програмне забезпечення не може, та й навряд чи повинно конкурувати з людиною. Воно лише вирішує завдання оперативного забезпечення необхідною інформацією для прийняття правильного і своєчасного рішення та надає засоби для його виконання. Банківська ІС дозволяє позбутися зайвої роботи щодо введення даних збільшити «корисний» час користувача; здійснювати управлінські впливи за допомогою механізмів документообігу і завдання on-line-обмежень.

Список використаних джерел:

1. Автоматизированные системы обработки финансово-кредитной информации: Учебник / Под ред. В. С. Рожнова. – Москва: Финансы и статистика, 1990.

2. Банковский надзор и аудит / Под общ. ред. И.Д. Мамоновой. – Москва: ИНФРА-М, 1995. – 112 с.
3. Д'яконова, І. Особливості сучасного стану державного регулювання банківської діяльності / І.І. Д'яконова, Є.Ю. Мордань. // Проблеми і перспективи розвитку банківської системи України: зб. наук. праць. – Суми: ДВНЗ «УАБС НБУ», 2011. – №31. – С. 45–54.
4. Информационные системы в экономике: Учебник / Под ред. В.В. Дика. – Москва: Финансы и статистика, 1996.

НАСТИЧЕНКО А.С.

*студент спеціальності практичне богослов'я
наук. керівник Куриляк В.В., к.техн.н., доц.
Український адвентистський теологічний інститут*

МОЖНО ЛИ ИЗБАВИТЬСЯ ОТ ВРЕДНОЙ ПРИВЫЧКИ ЗА 40 ДНЕЙ?

Актуальность темы. В мире существует огромное количество плохих привычек и, к сожалению, большинство людей обладают теми или иными из них. Каждый человек хочет избавиться от плохого в своем характере и своей жизни: курение, алкоголь, наркотики, откладывание «на потом», игромания, употребление ругательных слов, зависимость от интернета и социальных сетей и множества других пагубных навыков. Все это разрушает жизнь человека. Согласно электронному ресурсу, «привычка – это действие, которое мы выполняем автоматически. 90% наших действий – это привычки», а это значит, что наша жизнь во многом зависит от наших наклонностей. Поэтому, неудивительно, что нас интересуют следующие вопросы: возможно ли избавиться от плохих привычек? Насколько это сложно?

Объект работы – это характер человека.

Предметом работы является привычка человека.

Цель – исследовать возможность избавиться от вредной привычки за 40 дней.

Для достижения поставленной цели необходимо выполнить следующие задачи:

- проанализировать процесс избавления от привычки.
- определить вероятность избавления от привычки и эффективность методов.
- теологический аспект привычек.

Анализ литературных источников. Если мы будем на протяжении 40 дней повторять определенное полезное действие, у нас сформируется привычка. В дальнейшем это действие мы будем повторять автоматически, и сможем сосредоточиться на проблемах, которые считаем более важными [1]. К сожалению, весомых аргументов автор этой статьи не приводит, а просто излагает свои мысли по этой теме.

В другой статье говорится, что только 40% наших действий – это привычки. А избавиться от отрицательных наклонностей может каждый даже не прилагая серьезных усилий. [2]

«За 40 дней старая привычка начинает «зарастать травой», ведь вы больше не ходите этим путем. Вы уже сживаетесь с новой привычкой, но она всё равно ещё не работает «на автомате», требуется некое усилие, чтобы следовать ей. Это период закрепления привычки» [3].

С вышеприведенной статьи мы можем сделать вывод, что полностью избавиться от привычки за 40 дней невозможно. Но и эта статья также не имеет надежного основания.

«А почему, собственно, именно 21 день необходим для формирования привычки? Отчего не 10, не 30, не 50? Кто придумал это число?» [4].

Ученые провели одно интересное исследование. Оно заключалось в том, что для 20 человек разработали специальные очки, которые переворачивали изображение вверх ногами. В ходе эксперимента за подопытными наблюдали все время. И выяснилось, что через 21 день мозг уже полностью перестраивается и людям уже не нужно было прилагать усилия для этого. В этом эксперименте мы видим, что привычка может сформироваться за 21 день [4].

Доктор Лэмм разработал свой метод, как победить вкоренившиеся в характере плохие навыки. Но, по его словам, 40 дней для этого процесса будет недостаточно: «Я пришел к выводу, что привычка побеждена, когда после наступления назначенной пациентом даты полного отказа от привычки пройдет 66 дней» [5].

Делая вывод из анализа всех ресурсов можно сказать, что для формирования новой и избавления от старой привычки для разных людей нужен разный период.

Анализ анкетных данных. Из проведенного анкетирования (16 человек) имеем следующие результаты. 75% имеют плохие привычки, от которых они бы хотели избавиться. Самые распространенные вредные привычки:

Курение – 75%, интернет зависимость – 68.8%, алкоголизм – 62,5%, откладывание «на потом» – 56.3%, употребление ругательных слов – 56.3%, 75% респондентов откладывают свои дела «на потом». 93.8% считают, что от вредных привычек возможно избавиться.

Основываясь на проведенном исследовании, можем сделать вывод, что избавиться от вредной привычки возможно (с этим согласны 93.8% респондентов) и это можно сделать даже за 21 день.

Всем известно, что есть пятна, которые очень сложно удалить из одежды. Есть такие, что останутся на ней навсегда. Но в наше время разработано много способов, как же все-таки сохранить любимую вещь и очистить ее от нежелательной грязи. Наш характер также часто нуждается в специальных методах «очистки». Как и пятна, привычки бывают разной сложности, но, исходя из результатов анкетирования, а также из проанализированных статей, можно сделать вывод, что избавиться от

вредной привычки, все-таки, возможно. Длительность этого процесса варьируется от 21 дня (по мнению некоторых респондентов достаточно даже одного мгновения) до 66, а иногда и до 90 дней.

Какое же средство поможет нам очистить наш характер? Прежде всего, нужно осознать, что то или иное наше действие является привычкой, да еще и негативной. Понимание проблемы – это уже 50% ее решения. Если мы действительно осознаем, что наша привычка является пагубной для нас, а возможно и для наших близких и хотим ее оставить – нам понадобится огромная сила воли. Многие люди разрабатывают целые стратегии для этого. И, на самом деле, все люди разные, метод, с помощью которого, кто-то оставил свою привычку, другому человеку не принесет никакой пользы. Также, стоит брать во внимание и сложность привычки. Если от одной мы избавились очень быстро и легко, то это еще не значит, что и с другими будет так же. Помочь в этом нелегком пути сможет понимание того, как это изменит наше будущее, какие откроются перспективы.

Наблюдая за людьми, которые начинают посещать церковь, можно заметить, что они достаточно быстро оставляют свои вредные привычки. В чем же причина? В некой мере – это вопрос мотивации. Но откуда эта мотивация? Почему другие люди борются с вредными привычками, но не могут полностью от них избавиться? Им не хватает терпения, и они снова возвращаются к месту старта. Понять причину всего этого нам поможет понимание греховной природы человека. Когда младенец появляется на свет у него уже есть склонность ко греху. Он вырастает и эти наклонности превращаются в привычки. И здесь, когда человек начинает осознавать пагубность своего поведения, он видит свою слабость в борьбе с самим собой. Множество людей в христианских странах знают или слышали, что Иисус Христос умер за наши грехи, но важно применять эти знания в жизни, в борьбе с плохой стороной нашего характера. Потому что, если Христос умер за наши грехи, то это значит, что только Он может помочь нам полностью избавиться от наших вредных привычек.

Таким образом, в результате проведенных исследований, можно сделать следующие выводы:

1. Длительность процесса зависит от многих факторов, и называть какое-то конкретное число будет неправильным. В большинстве случаев для этого 40 дней будет достаточно.
2. Люди верят в то, что от привычки вполне реально избавиться, это во многом зависит от мотивации, но полностью лишиться недостатка возможно лишь с Божьей помощью.
3. Хотя и в церкви бывают случаи, когда верующие возвращаются к прежнему поведению, что говорит о силе греха. Только надеясь на Бога, доверяя Ему свою жизнь и поднимаясь после каждого падения мы будем идти тем путем, который сделает нас истинно свободными.

Список использованной литературы:

1. Аввакумова К. Привычка формируется за 40 дней [Електронний ресурс] / К.Аввакумова. – 508. – Режим доступу до ресурсу: <https://satnam-satnam.livejournal.com/12531.html>.
2. Как избавиться от вредных привычек, не прилагая усилий [Електронний ресурс]. – №12. – Режим доступу до ресурсу: <https://lifesthacker.ru/bad-habits/>.
3. Аполонская Г. Формирование привычек: правило 21- 40 — 90 [Електронний ресурс] / Г.Аполонская. – №24. – Режим доступу до ресурсу: <https://klubladyfinans.ru/formirovanie-privyчек-pravilo-21-40-90/>.
4. Кутявина А. Правило 21 дня: вырабатываем привычки [Електронний ресурс] / А.Кутявина – Режим доступу до ресурсу: <http://f-journal.ru/pravilo-21-dnya/>.
5. Найден способ избавиться от ЛЮБОЙ вредной привычки! [Електронний ресурс]. – №1. – Режим доступу до ресурсу: https://www.cosmo.ru/health/your_health/nayden-sposob-izbavitsya-ot-lyuboy-vrednoy-privyчки/.

НИКОЛЕНКО П.В.

*студент спеціальності фізичне виховання
наук. керівник: Терещенко В.І. к.пед.н., проф.
Український гуманітарний інститут*

ВПЛИВ КОМПЛЕКСУ БІОЛОГІЧНО-АКТИВНИХ ДОБАВОК НА ПОКАЗНИКИ МЕТАБОЛІЗМУ У БІГУНІВ НА СЕРЕДНІ ДИСТАНЦІЇ

Постановка проблеми. Заняття спортом пов'язані із значними витратами енергії, глибокими морфологічними, метаболічними та функціональними перебудовами в організмі спортсменів. Гранична інтенсифікація обміну речовин в організмі спортсменів приводить до потреби додаткового використання енергогенних засобів, оскільки нестача вітамінів, мінералів, вуглеводів та білків негативно відбивається на працездатності спортсменів. Оптимальний вихід з цієї проблеми полягає у використанні біологічно активних харчових добавок, серед яких певне місце, насамперед, належить білкам, амінокислотам та їхнім похідним.

Функції білків (структура, каталітична, транспортна, захисна, гормональна, рецепторна, передача спадкової інформації, енергетична), а також нездатність організму синтезувати окремі амінокислоти, робить додаткове застосування даних сполук особливо важливим, якщо мова йде про підтримку організму спортсмена в ході виконання фізичних навантажень та процесів відновлення після них.

Фізичні навантаження викликають зміни в процесах синтезу й розпаду білків у тканинах, особливо у скелетних м'язах та печінці, ступінь прояву яких залежить як від інтенсивності та тривалості фізичних навантажень, так і тренуваності організму. Відомо, що разові фізичні навантаження викликають

пригнічення синтезу білків та посилюють їх катаболізм. Так, під час бігу на тредмолі протягом години швидкість синтезу білка у печінці знижувалася на 20%, а при граничній роботі на 65%. Така закономірність спостерігалася і в скелетних м'язах.

Тип фізичного навантаження (біг, плавання) також в значній мірі визначають ступінь зміни білкового синтезу. Існують ситуації, коли застосування білку не здатне дати спортсмену так необхідні йому амінокислоти, щоб якомога швидше активізувати механізми анаболізму. Це стосується, насамперед, періоду після закінчення тренувального заняття і нічного сну, оскільки процес травлення потребує не менше 1-2 годин. У такому випадку використовують амінокислоти, які є вже «перетравленими» білком і засвоюються дуже швидко. Амінокислоти суттєво впливають на енергетику м'язової діяльності, особливо на витривалість, швидко всмоктуються у кров, відмінно засвоюються і не викликають алергічних реакцій.

Велике значення має не тільки склад споживаних амінокислот, але й їх співвідношення у харчовій добавці. Порушення цього співвідношення або відсутність хоча б однієї із незамінних амінокислот призводить до гальмування синтезу білка та інших відхилень в обміні речовин. Разом з тим доведено, що вірно підібрана амінокислотна добавка підвищує засвоєння й інших білків, які надходять з їжею. Крім того, є відомості, що окремі амінокислоти можуть стимулювати фізичну працездатність, а також виконувати в організмі низку специфічних функцій.

Так L-амінокислоти (аргінін, орнітин, гліцин, лейцин, ізолейцин, валін, лізин) проявляють анаболічну дію, збільшені дози L-аргініну та L-орнітину стимулюють виділення організмом власного гормону росту; амінокислоти з розгалуженим ланцюгом (лейцин, ізолейцин та валін) крім будівельної функції виявляють анаболічну дію, є резервним джерелом харчування, підвищують імунітет та стабілізують гормональний фон організму.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Нині на українському ринку є в наявності широкий вибір спеціалізованого спортивного харчування, у якому значну частину харчових добавок складають амінокислоти та їхні комплекси. У рекламі до такого роду продукції часто пишуть, що ці препарати мають виразну анаболічну дію, сприяють підвищенню силових та швидкісних можливостей, збереженню здоров'я та зміцненню імунітету. Окремі посилання на результати експериментальних та клінічних досліджень, як правило, суперечливі, або зовсім відсутні. Тому актуальність досліджень щодо ерогенних та фармакологічних властивостей амінокислот та їхніх похідних, з метою подальшого використання в спортивній практиці, є очевидною.

Дослідження показали, що дуже важливою та незамінною речовиною для відновлення після деяких стресових станів (операції, травми, ушкодження тканин, інтенсивні фізичні навантаження) є глютамін. Глютамін має антикатаболічну властивість блокуючи у м'язах активність кортизолу –

головного чинника розпаду м'язових протеїнів, стимулює синтез глікогену у м'язах, виконуючи роль попередника поповнення запасів м'язового глікогену після фізичних вправ, підвищує чутливість до інсуліну, тим самим сприяючи втраті жиру.

Дослідження за участю пацієнтів клінік показали, що навіть великі дози глютаміну цілком безпечні. У дослідженнях зі спортсменами різних спеціалізацій виявлено, що амінокислоти із розгалуженими ланцюгами (АКРЛ) – лейцин, ізолейцин та валін (популярна харчова добавка), дають певний внесок у зниження втоми центральної нервової системи, а також покриття енергетичних потреб спортсменів у період напружених тренувань.

Виявилося, що АКРЛ конкурують з триптофаном за засвоєння мозком. Триптофан є попередником серотоніну, який може пригнічувати діяльність ЦНС та викликати втому. Тому додавання АКРЛ у кровотік зменшує співвідношення триптофану до цих амінокислот і сприяє гальмуванню стомлення. Дані наукових досліджень з питань використання АКРЛ спортсменами свідчать про підвищення за їх допомогою фізичної та розумової працездатності, захист м'язового глікогену від виснаження, зменшення розщеплення білку за тяжких фізичних навантажень, протидію розвитку втоми.

Взагалі, наукові дані відносно використання АКРЛ в практиці спорту є в багатьох випадках неоднозначними і суперечливими. Серед амінокислот з антиоксидантною дією значне місце належить N – ацетилцистеїну (АСС). Це – сірковмісна амінокислота, похідна цистеїну, яка відома як антиоксидант. АСС ефективно протидіє впливу вільних радикалів, які інтенсивно утворюються за напружених фізичних навантажень. Дослідження виявили також анаболічну і ергогенну дію АСС.

Німецькі вчені показали, що АСС у дозі 400 мг 3 рази на день, стимулює синтез білка у м'язах, збільшує його обсяг і силові показники. У досліджах на тваринах виявлено, що АСС разом із глутатіоном індукують мобілізацію лейкоцитів і нейтрофілів. Дані наукової літератури свідчать про ефективність використання в процесі спортивної підготовки білка молочної сироватки (БМС).

Цікавим та перспективним БМС є тому, що він здатний підвищувати рівень глутатіону – антиоксиданта, який виконує важливу роль в прояві імунітету. Отримані дослідниками дані свідчать, що БМС значно підвищив рівень глутатіону в порівнянні з казеїном. Це може бути зумовлено високим вмістом в БМС цистеїну, оскільки він є складовою частиною трипептид-глутатіону.

Мета та завдання дослідження. Дані наукової літератури свідчать про те, що метаболізм цистеїну, триптофану та АКРЛ тісно пов'язаний. Тому безумовну доцільність має дослідження ефективності впливу їх поєданого споживання разом із білком молочної сироватки та вітаміном В6 , на показники метаболізму у бігунів на середні дистанції на передзмагальному етапі підготовки.

Методи та організація досліджень. У проведенні дослідження використовувались педагогічні методи, біохімічні, методи математичної статистики з використання стандартних комп'ютерних програм. Для визначення вмісту у крові лактату використовували фотометр LP-420 (Dr. Lange, Німеччина) з набором реактивів цієї ж фірми. Вміст у крові гемоглобіну визначали геміглобінціанідним методом, малонового діальдегіду – за реакцією з тіобарбітуровою кислотою (ТБК), активність каталази – за кольоровою реакцією з фенілгідрaziном, пероксидний гемоліз еритроцитів (ПГЕ) – шляхом визначення кількості гемоглобіну, який надходить з еритроцитів впродовж 4-х годинної інкубації у буферному розчині при температурі 37°C.

У дослідженні брали участь 10 студентів 1-3 курсів фізичного виховання Українського Гуманітарного Інституту, які спеціалізуються у бігу на середні дистанції (600-3000м). Досліджувані знаходилися на передзмагальному етапі змагального періоду і були розподілені на 2 групи: контрольну, яка використовувала плацебо (таблетки глюкози) і дослідну, яка використовувала впродовж 3-х тижнів комплекс біологічно активних добавок в добових дозах: протеїн сироватки (фірми PROTECH, США) – по 50 г на 200 мл молока одразу після тренувального заняття); амінокислоти з розгалуженим ланцюгом (фірми PROTECH) – по 4 капсули (1 капсула – 1,5 г) за 30 хв. до тренування і 4 капсули через 30 хв після тренування); ацетилцистеїн фірми BALKAN PHARMA (Болгарія) – по 2 шт 3 рази на день після прийому їжі; вітамін B6 (фірми Хольцкирхен, Німеччина) – по 100 мг, 2 рази на день з чаєм одразу після прийому їжі; глутамін (фірми PROTECH, США) – по 5 капсул через 30 хв після тренувального заняття (1 капсула – 5 г), приймалися разом з амінокислотами.

У спортсменів обох груп визначали біохімічні показники у стані спокою до проведення випробувань, потім визначали показники фізичної працездатності на біговій доріжці з використанням комплексу навантажень ступінчасто-зростаючої потужності, а після цього ті ж біохімічні показники на 3 хв відновлювального періоду.

Результати досліджень та їх обговорення. Застосування комплексу біологічно активних добавок спричинило істотні зміни в різних ланках метаболізму в бігунів на середні дистанції. Зокрема, у спортсменів дослідної групи вміст гемоглобіну у крові підвищився з 141,5 ммоль·л⁻¹ до 149,3 ммоль·л⁻¹. Встановлений факт може мати виключне значення для збереження киснево-транспортної функції крові, яка є лімітуючим чинником в прояві витривалості легкоатлетів, які спеціалізуються в бігу на середні дистанції.

Під впливом комплексу біологічно активних добавок спостерігалось зниження нагромадження лактату в крові у відповідь на виконання стандартного бігового навантаження. Виявлений ефект вказує на зростання спроможностей енергозабезпечення м'язової в діяльності організмі бігунів на середні дистанції під дією комплексу біологічно - активних добавок.

Використовуваний метаболічний комплекс не спричинив істотного впливу на загальну масу тіла спортсменів.

У той же час у спортсменів експериментальної групи відсоток вмісту жиру в організмі, що реєструвався на вагах – жиροаналізаторі, знизився з 19,75% до 17,73% ($\approx$ на 2 %). Виявлена зміна компонентного складу тіла, очевидно, зумовлена ліпотропним ефектом компонентів використовуваного метаболічного комплексу і є позитивним явищем, що може впливати на прояв фізичної працездатності бігунів.

Серед компонентів використовуваного комплексу таку дію міг спричинити вітамін В6, а також білок молочної сироватки, до складу якого входить метіонін та цистеїн, ліпотропна дія яких відома.

Поряд із перерахованими ефектами, під впливом використовуваного метаболічного комплексу відзначалися істотні зміни показників, що характеризують антиоксидантний (АО) статус організму спортсменів. Так, вміст малонового діальдегіду (МДА) у крові спортсменів дослідної групи знизився як у стані спокою.

Виходячи з отриманих даних можна зробити висновок про те, що використовуваний комплекс біологічно активних добавок впливає на стан АО системи спортсменів, що пов'язане з позитивним впливом на каталазну ланку, мембрани еритроцитів, а також зниження вмісту МДА – одного із продуктів що свідчить про підвищення антиоксидантних властивостей організму.

Такий вплив міг спричинити як досліджуваний комплекс у цілому, так і окремі його компоненти, антиоксидантна активність яких була показана в раніш проведених дослідженнях. Це в першу чергу стосується N-ацетилцистеїну, глутаміну, амінокислот з розгалуженим ланцюгом, вітаміну В6, які регулюють синтез в організмі триптофану. Останній, як показано в ряді досліджень, через ряд метаболічних шляхів може блокувати вироблення кортизолу – антикатаболічного гормону, гальмувати розвиток стомлення, впливати на систему глутатіону – важливу складову АО-системи організму і викликати інші зміни, які у сукупності дають різнобічні позитивні метаболічні ефекти.

Висновки. Резюмуючи виявлені метаболічні ефекти використання легкоатлетами комплексу біологічно активних добавок можна зробити висновок про те, що він ефективно впливає на метаболічний фон організму. Його застосування легкоатлетами-бігунами на середні дистанції протягом трьох тижнів, як додаткового засобу підвищення фізичної працездатності на фоні тренувального процесу, позитивно впливає на компонентний склад маси тіла спортсменів, киснево-транспортну функцію крові, економічність анаеробного енергозабезпечення, а також стан АО-системи. Це забезпечує різнобічні регуляторні впливи на різні ланки обміну речовин і тому є однією із можливостей підвищення фізичної працездатності легкоатлетів на передзмагальному етапі підготовки.

Застосування спортсменами комплексу харчових добавок (глутамін, N – ацетилцистеїн, білок молочної сироватки, вітамін B6 , амінокислоти з розгалуженим ланцюгом) суттєво поліпшило стан різних ланок метаболізму. Останнє дозволяє рекомендувати їх до використання на фоні тренувального процесу бігунами на середні дистанції з метою корекції обміну речовин наперед змагальному етапі змагального періоду.

Список використаних джерел:

1. Вдовенко Н. В. Порушення метаболізму за умов активації пероксидного окиснення ліпідів під час м'язової діяльності / Н. Вдовенко, Г. Осипенко // Актуальні проблеми фізичної культури і спорту: зб. наук. пр. – 2012. – № 24(2). – С. 49–52.
2. Земцова И. И. Использование биологически активных добавок, обладающих антиоксидантным действием при занятиях физической культурой и спортом / И. И. Земцова, Л. М. Путро, Л. Г. Станкевич // Спортивная медицина. – 2003. – №1. – С. 99–107.
3. Земцова І. І. Вплив комплексів амінокислот на стан психофізіологічних функцій дзюдоїстів високої кваліфікації / І. І. Земцова, З. Мусаханов, Л. Г. Станкевич [та ін.] // Молода спортивна наука України: зб. наук. праць в галузі фіз. культури та спорту. – №20. – 2016. – С. 70–75.
4. Земцова І. І. Использование метаболических комплексов в процессе подготовки спортсменов высокой квалификации / І. І. Земцова, З. Мусаханов // Наука в олимпийском спорте. – №2. – 2013. – С. 53–56.
5. Станкевич Л. Г. Індивідуальні адаптаційні реакції організму спортсменів на комплекс контрольно-тестувальних навантажень / Л. Г. Станкевич, І. І. Земцова, Г. А. Осипенко // Проблеми, досягнення та перспективи розвитку медико-біологічних і спортивних наук: І Міжнарод. заочна наук.-практ. конф. Херсон – Миколаїв. – Укр. журн. мед. біології та спорту. – №1(1), – 2015. – С. 268–272.
6. Хмельницька Ю. К. Характеристика функціональної напруженості кваліфікованих лижниць при проходженні підйомів різної складності / Ю. К. Хмельницька, М. М. Філіппов // Педагогіка, психологія та медико-біологічні проблеми фіз. виховання та спорту. – 2015. – №10. – С. 70–76

НОСЕНКО І.С.

*студент спеціальності фізичне виховання
наук. керівник Терещенко В.І., к.пед.н., проф.
Український гуманітарний інститут*

АНАЛІЗ ДИХАЛЬНОЇ ТЕРАПІЇ ЯК ЗАСОБУ ОЗДОРОВЛЕННЯ СТУДЕНТІВ

Актуальність: ця тема є актуальною тому що дихальна терапія або дихальна гімнастика це засіб який дозволяє людині, а саме, студенту підвищити власне здоров'я та це та терапія якою мають володіти вчителі та

тренери для фізичного виховання студентів та підвищення їх працездатності.

Мета: визначити що таке дихальна терапія, яка від неї користь та які існують вправи дихальної терапії.

Дихальна гімнастика – система спеціально підібраних фізичних вправ для дихальної мускулатури, що забезпечують удосконалення біомеханіки дихання і газообміну. Вона дозволяє розширювати енергетичні можливості організму і його фізичну працездатність, економізувати діяльність апарату дихання і кровообігу, зміцнити дихальні м'язи грудної клітки і діафрагми, покращити діяльність органів черевної порожнини, а також підвищити або знизити збудливість центральної нервової системи. Дихальної гімнастики приділяється велика увага як найважливішого чинника оздоровлення організму.

Будь-які фізичні вправи безпосередньо пов'язані з функцією дихання. У широкому сенсі будь-які види фізичних вправ, в яких стимулюється дихальна функція, можна вважати дихальною гімнастикою, в тому числі біг, лижі, плавання та інше. Але у вузькому сенсі під дихальною гімнастикою слід розуміти спеціальні вправи для розвитку дихальної мускулатури. Дихальні вправи займають особливе становище: вони покращують функцію зовнішнього дихання і використовуються для відпочинку (пауз) після навантажувальних вправ. Вправи на дихання найкраще включати до підготовчої або заключної частини уроку фізичної культури. Самі дихальні вправи підрозділяються на статичні (коли в акті дихання бере участь основна дихальна мускулатура, а вправи виконуються без рухів рук і плечового поясу) і динамічні (коли в акті дихання бере участь додаткова дихальна мускулатура, а вправи виконуються за участю рук і м'язів плечового поясу).

З чотирьох функцій органів дихання: дихати, говорити, кричати і співати – спів найскладніша. Отже, гімнастика, яка відновлює навіть співочий голос, тобто, найскладнішу функцію, по дорозі до мети неминуче відновлює функції простіші, і перш за все дихання.

Розглянемо як приклад гімнастику за А. Н. Стрельниковою – це єдина в світі техніка, в якій короткий і різкий вдих носом робиться на рухах, що стискають грудну клітку.

Вправи активно включають в роботу всі частини тіла (руки, ноги, голову, стегнова пояс, черевний прес, плечовий пояс і т. д.) і викликають загальну фізіологічну реакцію всього організму, підвищену потребу в кисні. Так як всі вправи виконуються одночасно з коротким і різким вдихом через ніс (при абсолютно пасивному видиху), це посилює внутрішнє тканинне дихання і підвищує засвоюваність кисню тканинами, а також дратує ту велику зону рецепторів на слизовій оболонці носа, яка забезпечує рефлекторну зв'язок порожнини носа майже з усіма органами. Ось чому ця дихальна гімнастика має такий надзвичайно широкий спектр впливу.

Переваги гімнастики:

1. Гімнастика поєднується з усіма циклічними вправами: ходьба, біг і особливо плавання.

2. Дихальна гімнастика – відмінна профілактика хвороб.
3. Гімнастика позитивно впливає на організм в цілому. Адже вона не чисто дихальна – в роботу включаються всі м'язи.
4. Для занять гімнастикою не потрібно особливих умов – спеціального одягу (спортивний костюм, кросівки і т. д.), приміщення та інших.
5. Висока ефективність. Після перших занять об'єм легень значно збільшується.
6. Дає хороший ефект для тренування м'язової системи дихального апарату і грудної клітки.
7. Гімнастика показана і дорослим, і дітям.

Приклад вправ які можуть бути використанні під час занять з фізичного виховання для покращення працездатності студентів у підготовчій, або в заключній частині, взяті з гімнастики А.Н. Стрельникової:

Вправа «Долоньки». Початкове положення – стоячи або сидячи прямо, руки зігнуті в ліктях, долоні спрямовані від себе. Стискайте долоні в кулаки, одночасно роблячи різкі і гучні вдихи.

Вправа «Погончики». Початкове положення – стоячи або сидячи прямо, ноги трохи ширше плечей, руки на рівні пояса, долоні стиснуті в кулаки. На вдиху різко опустіть руки, розтиснувши кулаки і розчепірівши пальці, причому в цей момент намагайтеся з максимальною силою напружувати кисті і плечі.

Вправа «Насос». Початкове положення – стоячи або сидячи прямо, ноги трохи ширше плечей. Голосно вдихніть і повільно нахиліться, а потім так само повільно поверніться у вихідне положення, немов ви працюєте насосом.

Вправа «Обійми плечі». Початкове положення – стоячи або сидячи, руки зігнуті в ліктях і підняті на рівень плечей. Різко вдихніть і одночасно рухайте руки назустріч один одному, наче прагнете обхопити себе за плечі. На видиху руки злегка розведіть.

Вправа «Вісімки». Початкове положення – стоячи прямо, ноги на ширині плечей. Нахиліться вперед, швидко вдихніть носом і затримайте дихання, а потім на затримці дихання раз по раз рахуйте вголос до 8-ми, намагаючись, щоб у вас вийшло якомога більше «вісімок».

Методика та основні правила виконання:

- Думайте тільки про вдих носом, тренуйте тільки вдих. Вдих – галасливий, різкий і короткий (як бавовна в долоні).
- Видих повинен іти після кожного вдиху самостійно через рот. Не затримуйте і не виштовхуйте видих. Вдих – гранично активний (носом), видих – абсолютно пасивний (через рот).
- Всі вправи повторити по 8 разів. В результаті навіть за підсумками декількох занять спостерігається поліпшення емоційного стану студентів, підвищення їх працездатності.

Висновок. В результаті занять у студентів що займалися дихальною гімнастикою спостерігається підвищення показників щодо розвитку фізичних якостей приблизно на 10% протягом семестру. Використання дихальної

гімнастики – важливий фактор в оздоровленні та поліпшенні працездатності студентів. Завдяки цьому аналізу дихальної терапії ми визначили що таке дихальна гімнастика.

Список використаних джерел:

1. Решетников, Н. В. Фізична культура: навч. посібник для студентів середніх проф. навч. закладів / Н. В. Решетников, Ю. Л. Кислицин. – Москва: Академія, 2002. – 152 с.
2. Євсєєв, Ю. І. Фізична культура / Ю. І. Євсєєв. – Ростов на Дону: Фенікс, 2003. – 384 с.
3. Сидельникова, В. І. Самоконтроль і здоров'я / В. І. Сидельникова, В. М. Ліфшиц. – 2-е изд., Доп. і перераб. – СПб.: Пітер, 2004. – 192 с.
4. Овсянніков, В. Д. Дихальна гімнастика / В. Д. Овсянніков. – Москва: Знание, 1986. – 64 с.

НОСЕНКО Х.А.

студентка кафедри дизайну

наук. керівник Алькема В. Г. д.еко.н., проф.

Український гуманітарний інститут

ТЕОРЕТИКО-МЕТОДИЧНІ ЗАСАДИ МОДЕЛЮВАННЯ НАВЧАЛЬНОГО МІСЦЯ ФАХІВЦЯ-ДИЗАЙНЕРА

Актуальність теми: Якість підготовки фахівця-дизайнера залежить від якості навчального місця. Наявне навчальне місце та його організація в умовах Українського гуманітарного інституту не відповідає сучасним ергономічним вимогам. Ця тема актуальна для студентів для покращення їх робочого місця, щоб воно відповідало антропометричним даним та було комфортним. Це потрібно для зручності, продуктивної роботи та ефективності навчання.

Об'єктом дослідження є навчальне місце та складові робочої зони фахівця-дизайнера в умовах Українського гуманітарного інституту.

Предметом дослідження є процес моделювання навчального місця фахівця дизайнера в умовах його підготовки.

Метою дослідження є аналіз навчального місця фахівця дизайнера в умовах приватного вищого навчального закладу Українського гуманітарного інституту та його моделювання з урахуванням антропометричних даних, зручності та комфорту.

Для досягнення визначеної мети в роботі вирішували наступні **завдання:**

- проаналізували фахові джерела щодо предмету дослідження;
- здійснили анкетування фахівців-дизайнерів щодо моделювання робочого місця;
- оцінювали антропометричні показники, зручність та комфорт існуючих навчальних робочих місць фахівця-дизайнера в умовах Українського гуманітарного інституту;
- змодельювали робоче місце фахівця-дизайнера на підставі порівняльного аналізу теоретичних та прикладних даних.

Питаннями дослідження ергономіки робочого місця та основних проблем пов'язаних з цими питаннями займалися такі вітчизняні вчені як Мягченко О. П., Стрілець В. М., Стасюк О. М., Мазепа М. А. Велика увага приділяється вивченню ергономіки у Росії (Воробьева, Т. Ю., Зінченко В.П., Рунге, В. Ф. Манусевич Ю. П., Адальчук В.В.). Значна кількість зарубіжних авторів (Conell B.L., Jones M.L., Mace R.L., Mueller A., Ostroff E., Sanford J.,) присвятили цьому питанню свої роботи.

В процесі дослідження використовували загальнонаукові методи: спостереження для пошуку інформації; порівняльний аналіз для узагальнення наукових джерел; моделювання для організації найоптимальнішого робочого простору; формалізації для узагальнення

отриманих результатів опитування. Окрім того, використовувався специфічний метод дослідження - анкетування в закритій, анонімній формі для якісного вимірювання робочого місця фахівця-дизайнера, виявлення його недоліків та для його моделювання згідно з дизайн-ергономікою, антропометрією та психофізіологією.

На першому етапі дослідження здійснювали аналіз існуючих фахових джерел щодо предмету дослідження. Розглянули ергономічні вимоги до робочого місця в цілому, рекомендації фахівців безпосередньо для дизайнерів щодо облаштування їх робочого простору. Було встановлено, що раціональне планування робочого місця має забезпечувати: найкраще розміщення знарядь і предметів праці, не допускати загального дискомфорту, зменшувати втомлюваність працівника, підвищувати його продуктивність праці. Площа робочого місця має бути такою, щоб працівник не робив зайвих рухів і не відчував незручності під час виконання роботи. Важливо мати також можливість змінити робочу позу. Проте доцільно виключати або мінімізувати всі фізіологічно неприродні і незручні положення тіла. Середні арифметичні значення обміряної сукупності фахівців-дизайнерів не слід використовувати для моделювання робочого місця. Тому, що обладнання, створене з урахуванням тільки середніх розмірів тіла для великої кількості людей, буде незручним. Конструкція робочого місця повинна забезпечувати легкість використання та зручність експлуатації для всіх споживачів. Для цього необхідно забезпечити можливість регулювання елементів робочого простору. При правильній організації робочих місць продуктивність праці зростає на 15-25%.

На другому етапі дослідження провели анкетування серед студентів Українського гуманітарного інституту. Були опитані студенти груп ДЗ-18 і ДЗ-19 кількістю 11 осіб з метою аналізу навчального місця фахівця дизайнера в умовах приватного вищого навчального закладу Українського гуманітарного інституту. Питання стосувалися рівня комфорту, ступеня задоволеності робочим місцем, пропозицій щодо покращення робочого місця. У результаті опитування було встановлено як студенти оцінюють робоче місце по п'ятибальній шкалі – 54,5% студентів оцінили на 3; 36,4% - 4; 9,1% - 1. Студенти вносили свої пропозиції щодо устаткування робочого простору: графічний планшет, ЕОМ з відповідними характеристиками, зручний стіл і стілець, більше робочого простору, більш якісні мольберти тощо. Змодельований в процесі дослідження оптимальний робочий простір для навчального місця фахівця-дизайнера задовільнив 72,7% опитаних, 27,3% - доповнили список індивідуальними побажаннями такими як використання білих і більш блідих відтінків в оформленні інтер'єру.

На третьому етапі дослідження проаналізували існуючі навчальні робочі місця фахівця-дизайнера в умовах Українського гуманітарного інституту шляхом опитування, яке стосувалося трьох аудиторій (Будинок для дизайнерів, 2 аудиторії в 4 гуртожитку). Наявні навчальні місця та їх організація в умовах даного навчального закладу не відповідає сучасним

діючим ергономічним вимогам щодо адаптивності, величини, освітленості, комфортності робочого простору, так як аудиторії надто тісні, погано освітлені, більшість стільців не є комфортними і повністю справними. Крім того мало місця, деякі аудиторії не є психофізіологічно комфортними для продуктивності праці, не зручні стіл і стілець без можливості регулювання їх висоти, в результаті чого болить спина, ноги займають некомфортне положення.

На четвертому етапі дослідження було змодельовано робочий простір навчального місця фахівця-дизайнера. Його ми сформували на основі результатів дослідження, абстрагування, аналізу фахових джерел по даній темі, ДСТУ, ГОСТ та побажань опитаних фахівців-дизайнерів. Оптимальний робочий простір повинен мати такі складові елементи, як оформлення інтер'єру в світлих тонах, дерев'яний стіл з можливістю регулювання, зручне комп'ютерне крісло, відповідне всім вимогам освітлення, полиці, відповідні гаджети тощо.

Список використаних джерел

1. Ігор Гавриленко Як облаштувати робоче місце вдома [Електронний ресурс] Стаття з Web-сайту / Ігор Гавриленко – Режим доступу: <https://www.the-village.com.ua>.
2. Дизайн і ергономіка. Робоче місце для виконання робіт у положенні сидячи. Загальні ергономічні вимоги: ДСТУ 8604:2015. - [Чинний від 2017–07–01] Український науково-дослідний інститут дизайну та ергономіки НАУ, 2017. - (Національний стандарт України).
3. Принципи зорової ергономіки. Освітлення робочих систем усередині приміщень: ДСТУ ГОСТ ИСО 8995:2003. - [Чинний від 2004–07–01] ГП «Украинский научно-исследовательский и учебный центр проблем стандартизации, сертификации и качества» (ГП «УкрНИУЦ»). - (Національний стандарт України).
4. Носенко Х. «Робоче місце фахівця-дизайнера»: [анкетування фахівців-дизайнерів ДЗ-18, ДЗ-19 УГІ / Х. Носенко // Буча. – 2020. – 2 квітня.

ОВЧАР М.О.

*студентка 2-ї групи американістики
Київського національного університету ім. Тараса Шевченка
Науковий керівник Куриляк В.В.
к.тех.наук, завідувач кафедри філософії та релігієзнавства,
Український гуманітарний інститут (Буча)
(valentina.kuryliak@gmail.com)*

ЕКОЛОГІЧНІ НАСЛІДКИ ЧОРНОБИЛЬСЬКОЇ КАТАСТРОФИ: ПЕРЕМОГА ПРИРОДИ

*«Молоді треба знати про минуле своєї держави, адже народ,
який забуває свою історію, приречений повторити її»*

Актуальність теми. З розвитком промисловості антропологічний вплив на навколишнє середовище зріс у багато разів. Людина готова знищувати природу заради свого комфортного життя, забуваючи про те, що всі ресурси є вичерпними, а для їх оновлення потрібні сотні років. З кожним новим століттям світова спільнота стрімко розвивається і одночасно знищує себе. У 20-ті роки ХХІ століття десятки країн все ще активно використовують атомну енергетику, але чи знають вони небезпеку, яку вона несе? Україна вже перевірила її смертоносний вплив – Чорнобильська катастрофа спричинила безповоротні екологічні зміни, які варті ретельного дослідження.

Об'єктом дослідження є вибух на Чорнобильській атомній електростанції 26 квітня 1986 року.

Предметом дослідження є екологічні наслідки аварії на Чорнобильській АЕС, її вплив на здоров'я людей та стан довкілля.

Метою є аналіз екологічних наслідків катастрофи на 4-му енергоблоці Чорнобильській АЕС.

Для досягнення мети дослідження були поставлені наступні **завдання**:

- визначити масштаби чорнобильської катастрофи та її вплив на флору та фауну;
- проаналізувати вплив викинутої радіації на жителів Київської та Житомирської областей;
- привести позитивні наслідки вибуху на Чорнобильській АЕС для природи регіону.

Огляд джерел. У зв'язку з тим, що в останні десятиліття глобальні проблеми все більше загострюються, а використання атомної енергетики є однією з них, велика кількість вчених намагаються ще раз переосмислити наслідки використання її людством та шкідливість для природи. У 50-х роках 20 століття були побудовані перші атомні електростанції, після чого по всьому світу почалося їх масове будівництво, в них вбачався альтернативний засіб для задоволення енергетичних потреб людини без особливої шкоди природі, але вже через декілька десятиліть, стало очевидно, що надії вчених не були виправдані. Ніхто не застрахований від помилок, але одна помилка з атомною енергетикою несе за собою сотні років непоправних наслідків. Вплив чорнобильської катастрофи на довкілля висвітлений у працях наступних вчених: С.С. Деркача [2], Н.В. Гунька [4], А.В. Добровольського [1], В.О. Моляко, А.Ф. Кісельова, В.С. Черно, І. В. Наконечного, А.О. Руденка тощо.

Події цього дня назавжди закарбувалися у пам'яті жителів містечка Прип'ять, 26 квітня 1986 року, близько першої години ночі пролунали два вибухи, проте люди спокійно спали не підозрюючи про небезпеку. Вибух на Чорнобильській АЕС сколихнув весь світ та призвів до значних економічних, соціальних та екологічних наслідків. Радіацією було забруднено три чверті Європи, однак спочатку Радянське керівництво не розуміло всієї небезпеки,

применшуючи масштаби катастрофи. Евакуація населення була проведена лише через два дні, перші пожежники, які приїхали гасити полум'я не були попереджені й не мали захисного спорядження внаслідок чого всі вони загинули, через великі дози опромінення [5].

Ця аварія стала наймасштабнішою техногенною катастрофою свого часу, за міжнародною шкалою ядерних подій їй присвоєно 7 балів із семи. Викиди радіоактивних речовин тривалий час продовжувалися, опромінюючи все навколо, доки реактор не засипали сумішшю піску, свинцю та бору. Безпосередньо після вибуху вітер поніс більшу частину радіоактивного пилу на Північ, вразивши території Білорусі, Росії, Швеції, через що в Київ та інші регіони України потрапило значно менше небезпечних частинок ніж могло. Особливо постраждало Полісся, радіацією було забруднено 50 тис. кв. км, понад 2300 населених пунктів, з населенням 3,2 млн осіб. У зону враження потрапив кожен третій мешканець Житомирщини, з них 180 тис. дітей. Київська область визнана четвертою зоною радіоактивного забруднення, Буча, Ірпінь, смт Немішаєве, Гостомель та інші містечка входять до цієї зони.

Про евакуацію мешканцям Прип'яті оголосили по радіо, через 36 годин після аварії. Дозволялося брати тільки найбільш необхідні речі, зі слів очевидців «особливо сумним було прощання з домашніми тваринами. Коти заглядали в очі людям, собаки вили, прориваючись до автобусів, але брати тварин заборонялося» [5].

Значна частина евакуйованих були переселені до Макарівського району, де їм були надані нові житла. Радіація непомітно продовжує впливати на здоров'я людей, по всій території України зросли показники смертності, збільшилася кількість захворювань системи кровообігу та органів травлення, частіше почали виникати злоякісні пухлини, отруєння та інше, що зумовлене зовнішніми факторами. Однак, на диво, деякі старі люди, відмовилися переїжджати та досі живуть у селах 30-кілометрової зони [4, с. 33-34].

Відповідно жителі столиці, також зазнають негативних наслідків, адже Чорнобиль вплинув не тільки на фізичний, а й на психологічний стан населення, через страх, вимушену міграцію та складне економічне становище. Невпевненість у майбутньому призвела до переосмислення сім'ями своїх планів на подальше життя, зміни місця роботи та навіть країни. Вражає той факт, що уряд спочатку приховував аварію, ніхто не збирався проводити евакуацію, людей закликали не хвилюватися та переконували у тому, що все добре, так, ніби нічого не сталося [2, с. 34].

Думки, щодо впливу на флору та фауну суперечливі, помітний вплив на природу було виявлено тільки поруч із 4 енергоблоком, дерева навколо перетворилися у «рудий ліс», хвоя змінила колір на іржавий. Деревя виривали та закопували, проте й досі на деяких ділянках лісу прослідковується підвищений показник радіації. Також загинули тварини, які були у зоні вибуху та отримали сильне опромінення. Проте, науковці вважають, що зараз, через 34 роки після аварії, за мінімального впливу людини, відчужена територія стала заповідником, у якому вільно живуть дикі

тварини [3]. Природа майже повністю відновилася й відчуває себе чудово. Дерева і трава ростуть на дахах будівель, а на особливо забрудненій території рослинний світ відновився протягом трьох років. Чому ж рослини виявилися такими стійкими до опромінення? Це зумовлено тим, що вони розвиваються більш гнучко, не маючи можливості рухатись, вони пристосовуються до змін, а також швидко відновлюють клітини будь-якого типу.

Зокрема, 1988 року в Білорусії був створений Поліський державний радіаційно-екологічний заповідник. Його метою було дослідження впливу радіації на організми, однак, цей крок також допоміг зберегти й примножити рідкісних тварин. Зараз на його території понад сорок видів звірів, що знаходяться на межі зникнення, у лісі можна зустріти диких кабанів, коней Пржевальського, рисей, вовків, ведмедів, лосів тощо. Головною проблемою залишаються гриби, адже вони, як губка, всмоктують радіацію безпосередньо з ґрунту, а люди не цураються збирати їх та продавати у Києві й прилеглих містечках.

Присутність людини чинить на дику природу більш руйнівний вплив, ніж радіація. Зараз до зони відчуження часто організовують екскурсії, а журнал Forbes навіть включив це місце до списку найекстравагантніших туристичних місць, а після виходу серіалу «Чорнобиль» у 2019 році потік іноземців збільшився у декілька разів. Влада вирішила використати це, перетворивши зону відчуження у великий туристичний центр [5].

Отже, вибух на 4-му енергоблоці став однією з найбільших техногенних катастроф, що вплинула не тільки на Україну, а й на всю Європу. Ця аварія сильно підірвала репутацію атомної енергетики, через що деякі країни повністю відмовилися від її використання. Підвищення рівня радіації та недостатня інформованість населення призвела до негативних наслідків для фізичного та психологічного здоров'я, проте тривала відсутність людини у зоні відчуження дала можливість вільно розвиватися дикій природі, внаслідок чого на постраждалій території виник біосферний заповідник та збільшилася кількість рідкісних і майже зниклих видів тварин. Природа довела, що може подолати навіть радіацію, за короткий термін, пристосувавшись, до складних умов життя.

Список використаної літератури:

1. Добровольский А.В. Чернобыль: есть только миг между прошлым и будущим... : лекция на заданную тему / Добровольский А.В. – Симферополь: ИТ «АРИАЛ». – 2013. – 280 с.
2. Деркач С. С. Наслідки Чорнобильської катастрофи для Київської області / С. С. Деркач. // Вісник східноукраїнського національного університету імені Володимира Даля. – 2018. – №5. – С. 32–37.
3. Екологічні наслідки Чорнобильської катастрофи та їх подолання / А. Ф.Кісельов, В. С. Черно, І. В. Наконечний, А. О. Руденко. // Біологічні науки. – 2014. – №6. – С. 31–33.

4. Гунько Н. В. Уроки Чорнобилю: екологічна міграція / Н. В. Гунько. // Соціально-демографічні наслідки чорнобильської катастрофи. – 2011. – №1. – С. 31–41.

5. Чорнобильська катастрофа: коротка історія про трагедію, яка назавжди закарбувалася в пам'яті [Електронний ресурс] // 24 канал. – 2019. – Режим доступу до ресурсу: https://news.24tv.ua/chornobilska_katastrofa_korotka_istoriya_pro_tragediyu_yaka_nazavzhdi_zakarbuvalasya_v_pamyati_n1146135.

ПАЛІЙ Д.В.

студент спеціальності філософія та релігієзнавство

наук. керівник Куриляк В.В.

*к.тех.наук, завідувач кафедри філософії та релігієзнавства,
Український гуманітарний інститут*

ОСОБЛИВОСТІ ГЕОГРАФІЇ УКРАЇНСЬКОЇ РЕЛІГІЙНОЇ МАПИ

Актуальність теми дослідження обумовлена тим, що Україна є однією із найрелігійніших країн, де співіснують три найбільші світові релігії – християнство, юдаїзм та іслам. Представлені релігії мають значний вплив на релігійне життя українського населення, оскільки кожна із конфесій представлена своєрідною культурою, «стилем» спілкування з «вищими силами», етнічною групою та народом, які віками формували свою віру та доктринальне вчення. Тому релігійне життя є досить динамічним та неоднорідним, що в свою чергу змушує дослідників цікавитись українським релігійним феноменом, який за природою є мультикультурним та мультирелігійним, що собою породжує численні теологічні та етнічні дискусії. А наявність міжконфесійних протиріччя призводить до появи низки проблематичних питань, на які намагаються знайти відповіді науковці. Тому дослідження сучасного стану українського релігійного життя дозволить окреслити стан подальшого існування церков, причинності їх становлення на українських землях та наступний релігійний розвиток церковних інституцій.

Об'єктом даного дослідження є релігійне становище віруючого населення України.

Предметом дослідження є статистичні та географічні показники поширення релігійних громад на українській релігійній карті на початку XXI сторіччя.

Мета дослідження полягає у виявленні особливостей церковно-приходської динаміки, прогнозування подальших змін в релігійному середовищі України та надання практичних настанов задля якісного розвитку релігійного життя.

Для досягнення мети дослідження в роботі ставилися такі завдання:

- визначити на основі статистичних даних кількість віруючих в церквах, які представлені в Україні;

- проаналізувати географію української релігійної мапи;
- виявити особливості церковно-приходської динаміки з метою прогнозування подальших змін в релігійному середовищі України.

Аналіз статистичних даних сприяє більш чіткому розумінню кількості прихожан тієї чи іншої церкви щодо кількості населення та визначення суспільно-релігійних тенденцій задля прогнозування подальших змін в релігійній сфері. Слід розглянути динаміку релігійних переконань українських вірян станом на 1995 рік, в 2013 та 2018 роки. Дані за 1995 рік надає експерт Михайло Тульський [1]. Під час дослідження, проведеного соціологічною групою «Рейтинг» у жовтні 2018 року [2], відомі дані за п'ятиріччя (з 2013 року по 2018-й), завдяки яким можливо простежити релігійні переконання українського населення. Оскільки методологія цього дослідження опирається на опитування, про повну достовірність стверджувати не можна, адже інформацію про кількість прихожан не розголошує ні одна релігійна організація. Тому, соціологам доводиться формувати показники опираючись на опитування. Статистичні дані за 1995; 2013 та 2018 роки наведено на рисунку 1.

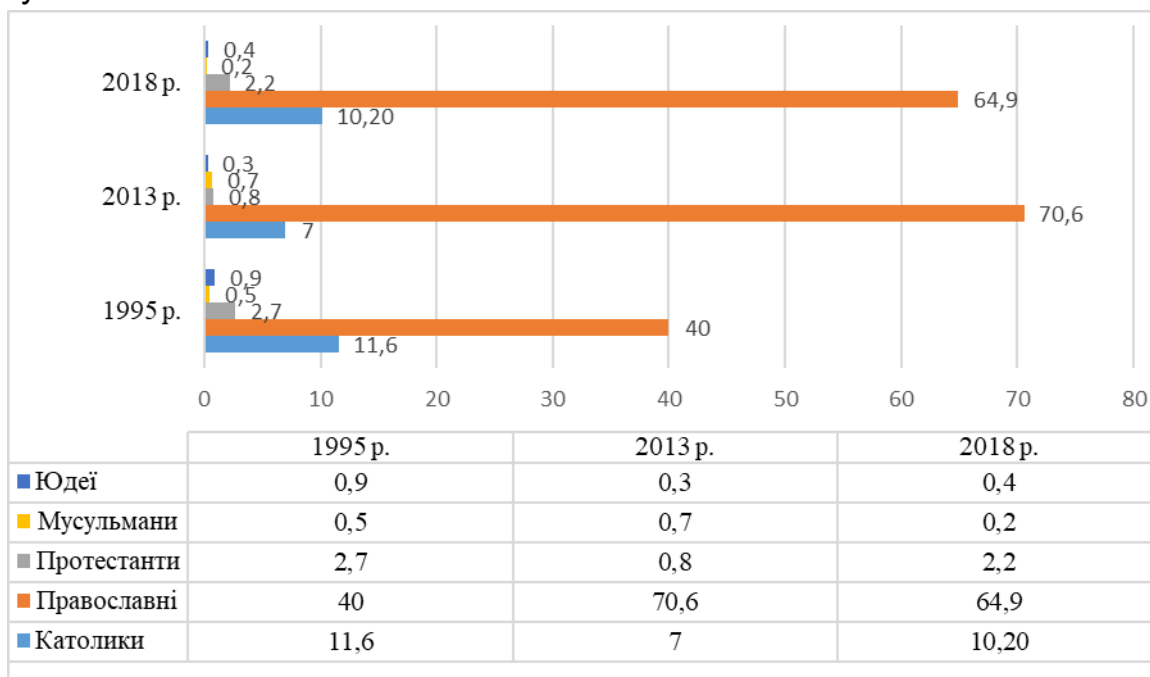

Рисунок 1. Релігійні переконання населення України, % [3]

Слід звернути увагу на ключові фактори релігійного буття, які формують картину релігійного життя населення України, до прикладу такі як відвідуваність храму та святкування релігійних дат. З опитуваних, як вважають себе прихильниками православ'я (а це від 70% до 78%) відвідують храм хоча б раз в тиждень ледве кожен п'ятий (12% заявили про відвідуваність богослужінь) [4], коли серед інших конфесій (навіть малочислених) релігійна активність набагато помітніша. Можна бути лише прихильником тієї чи іншої релігії, не будучи по-справжньому релігійним та глибоко віруючим – різниця тут досить корінна. Високий відсоток православного населення України – не показник дійсної, практичної

релігійності суспільства. Значно частіше церкву відвідують греко-католики: 31% – ходять туди постійно і 38% – часто, тоді як серед православних це співвідношення становить 6% і 13% відповідно. Що відносно протестантських громад, то в них можна спостерігати досить активне релігійне життя, яке пояснюється стійким відчуттям духовної відповідальності більшості вірян саме протестантського спрямування.

Особливістю української релігійної статистики можна вважати те, що для України характерна більшість віруючих – це жінки старшого покоління; серед жителів сільської місцевості виявилось більше віруючих на відміну від міського; жителів західних регіонів на відміну від східних. Тут присутня певна регіональна диференціація: жителі західних областей виявилися більш віруючими на відміну від інших регіонів України. Однаковою є релігійність населення з різним рівнем освіти, а також соціального статусу [5].

Українська релігійна карта уявляє із себе багатоконфесійну місцевість, де переважаючий вплив має православна церква – в кожному українському місті та селищі існує хоча б один православний храм. Але не тільки православними визначається релігійне життя – греко-католицький вплив поширений у Львівській, Тернопільській та Івано-Франківській областях та протестантські поширені здебільшого на півдні країни, а саме у Одеській, Кропивницькій, Дніпропетровській, Запорізькій, Херсонській, Харківській, Донецькій та Луганській областях. Найбільше іудеїв поширено в Центральній Україні та на Поліссі – особливо вони сконцентровані в громадах Києва, Одеси, Львова та Умані. Умань – місце поховання іудейського рабина-цадика Нахмана, який особливо шанується серед юдеїв, тому в Умані їх досить немало. Іслам найбільш поширений серед східних народів, проживаючих на Україні – українське мусульманство поширене в Криму та у великих містах сходу і півдня країни - іслам сповідують кримські татари, татари, азербайджанці, представники інших народів, для яких іслам є традиційною релігією.

Помітна територіальна нерівномірність поширення релігійних впливів знову пояснюється більшістю історичними передумовами, географічною розташованістю, геополітичними чинниками, невпинними намірами церков до власного розширення. Україна – той геополітичний простір, де на фоні західно-східного відчуження стикаються в боротьбі за прихожан авторитетні християнські Церкви. Здебільшого, така боротьба не єднає суспільство, а більше відчужує цілі групи населення один від одного, що може створити від'ємну статистичну тенденцію. Периферійне становище України – той фактор, що пояснює її релігійне становище.

Висновки. Отже, з вищенаведеного складається досить суперечне релігійне становище: з одного боку нарощується тенденція слабкого приросту вірян в католицькі та протестантські громади за рахунок падіння православного (у порівнянні з 2013 та 2018 роками), але не менш від того, більш стрімко помітні і атеїстичні переконання українського суспільства. Це пояснюється тим, що суттєва кількість віруючих в Україні складають люди

старшого та похилого віку, коли з молоді виявляються віруючими здебільшого родичі (внуки та правнуки) цього самого найстаршого покоління. Невір'я серед української молоді існує через неналежне виховання, а серед старшого покоління – через ідеологічні переконання радянського політичного ладу. Релігія перейшла здебільшого в приватну сферу життя людей – віра в Бога і у безсмертя душі так і не зникли всупереч прогнозам суспільствознавців. Україна в цьому контексті займає особливе місце – вона особлива саме тим, що в неї проявляється дивовижне розмаїття віросповідань. Релігійна картина тут виглядає досить строкатою, але досвід свідчить, що Україна в геополітичному відношенні виявилася нестабільною, нестійкою, неоднорідною країною з невизначеними релігійними пріоритетами. Це пов'язано з її периферійним становищем в соціально-політичних та економічних відносинах, з її етнічним розмаїттям населення, з політизованістю всіх сфер українського суспільного життя та незацікавленістю влади підтримувати релігію як таку в країні (окрім політичних мотивів). Слід розуміти, що стійкі міжрелігійні відносини та спокій у них навіть сприятиме зміцненню авторитету України на міжнародній арені.

Україна залишиться християнською державою, але непомітно для статистики регулярно змінювати переконання. Така динаміка буде пов'язана зі смертністю віруючих похилого віку та народжуваністю людей з найбільш ймовірним відсутнім релігійним мисленням. Віра як така навряд чи зможе укріпитися в країні, де люди спостерігають міжрелігійні чвари та конфесійні розколи. Такий стан пригнічує розвиток релігійного мислення у населенні та неабияк скорочує ріст кількості залучених до церковних громад. Віра не формується внаслідок міжрелігійної полеміки, а через жагу грішника до спасіння. Якщо людина не побачить в релігії порятунку (а інколи доводиться рятувати саму релігію) – вона нізащо не стане віруючою, і тим паче членом Церкви. Відомо, що конфесійна роз'єднаність не сприяє консолідації суспільства. Якщо залишити існуючий на початку XXI ст. релігійний стан, і далі допускати розкол церков – Україна буде потерпати від ворожнечі, неприязні, навіть від релігійної війни, яка в свою чергу налаштує суспільство в бік сумнівів та невір'я.

Зусиль церков та міжконфесійних об'єднань недостатньо – необхідно заручитися підтримкою та зацікавленістю держави. Через державно-церковні ініціативи та відповідні законопроекти, розповсюджувати релігійні свободи та думку; не заохочувати церкви (а відповідно і віруюче населення) до розколу, що спровокує народ до ворожнечі; намагатися йти на діалог та регулювати відносини «державна – церква – суспільство» та закріпити положення такого спілкування; конституційно визначити роль релігії. Виконання перерахованої низки порад створить умови для спричинення релігійної активності, послабить релігійну війну, надасть просвітницьке розуміння необхідності релігійного життя кожному.

Список використаних джерел

1. Тульський М. «Религиозный состав населения Украины» №24(95) від 26.12.2001 року; http://religion.ng.ru/facts/2001-02-14/5_structure.html.
2. Аналітичний портал «Слово і діло»: «До яких церков ходять українці: як змінювалася релігійна прихильність населення останні п'ять років» від 23.11.2018 року; <https://www.slovoidilo.ua> за даними соціологічної групи «Рейтинг» <http://ratinggroup.ua>.
3. Інформаційний звіт Міністерства культури України «Про стан і тенденції розвитку релігійної ситуації та державно-конфесійних відносин в Україні» від 17.04.2013 р., сайт «Інститут релігійної свободи»: <https://old.irs.in.ua>.
4. Релігійно-інформаційна служба України: «Українські віруючі та їхні Церкви: хто, де, скільки?» від 12.06.2017 року; <https://risu.org.ua>.
5. Митрополит Переяслав-Хмельницький и Вишневский Олександр (Драбинко) «Религия и религиозность в Украине (статистика и общий обзор)» Фонд пам'яті Блаженного митрополита Володимира <http://mvfund.org>.

ПАХНІЙ А.В.

*студент спеціальності економічна кібернетика
наук. керівник: Штанько Л.О., к.еко.н., доц.
Український гуманітарний інститут*

ВПЛИВ ІНТЕРНЕТ-МАРКЕТИНГУ НА ФОРМУВАННЯ ПОПИТУ НА ТОВАРИ ТА ПОСЛУГИ

Актуальність дослідження обумовлена пошуком компаніями по всьому світу нових шляхів досягнення споживачів. Зростаюча увага до соціальних медіа сформувала сучасну рекламу та змінює спосіб взаємодії компаній зі своїми цільовими групами. Як результат, ефективне використання соціальних медіа стало важливою частиною створення та підтримки конкурентної переваги. Зараз компанії усвідомлюють цінність використання соціальних медіа для формування сприйняття споживчої марки та впливу на наміри щодо купівлі. Компанії, що інтегрують стратегічний підхід до використання соціальних медіа, матимуть переваги перед тими, які цього не роблять.

Об'єктом дослідження є інформаційний вплив на формування попиту.

Предметом дослідження є інтернет комунікація в умовах формування ринкових відносин.

Метою дослідження є аналіз впливу інтернет маркетингу на формування попиту на товари. Та розробка рекомендацій щодо удосконалення стратегії суспільної комунікації між компаніями виробниками та суб'єктами споживання.

Для досягнення мети дослідження в роботі ставилися такі **завдання**:

- ✓ проаналізувати місце та роль інтернет маркетингу як сучасної

суспільної комунікації.

- ✓ ідентифікувати вплив інтернет-маркетингу на суб'єкти споживання товарів та послуг.
- ✓ сформулювати пропозиції щодо удосконалення інтернет маркетингу, як суспільної комунікації.

Огляд джерел. Вплив маркетингу на попит на ринку, а також роль інтернет-маркетингу в сучасному суспільстві становлять дослідження Й. Нордфальта, А. Воронюка, С. Козьменка, А. Поліщука, К. Уелш-Філіпса, Д. Халілова, Д. Роулса, С. Щербаківа, О. Кожушка, І. Чуркіна, А. Агієва, Д. Зарелла, А. Воронюка, А. Нестеренка, А. Сетіавана, Х. Картаджайя, Ф. Котлера, А. Поліщука, М. Пюттера та ін.

У процесі дослідження використовували методи аналізу та синтезу для визначення причинно-наслідкових зв'язків між маркетингом та формуванням попиту, а також вплив саме інтернет-маркетингу на формування попиту в сучасному суспільстві.

На першому етапі досліджували базові принципи роботи інтернет-маркетингу на основі праць О. Кожушка, А. Поліщука, С. Козьменка, М. Пюттера. Та аналізували роль інтернет-маркетингу як сучасної суспільної комунікації.

На другому етапі, на основі отриманих знань, досліджували вплив інтернет-маркетингу на споживачів та формування попиту, на товари. Було встановлено, що в сучасному суспільстві інтернет-маркетинг відповідає за те, як споживачів приймають рішення на рахунок покупки. Статистика показує, що все більше споживачів використовують пошук за допомогою інтернету та соціальні мережі для проведення попереднього дослідження продукту і ціни для прийняття остаточного рішення. Інтернет-маркетинг дозволяє вибудовувати відносини з клієнтами та потенційними клієнтами за допомогою регулярного персоналізованого спілкування, що відображає відхід від масового маркетингу. Основними перевагами сучасного інтернет-маркетингу виступають: інформативність, висока результативність і, безпосередньо, велике охоплення цільової аудиторії. У зв'язку з цим важливим є розгляд окремих видів інтернет-маркетингу, таких як: пошукова оптимізація, контекстна реклама, маркетинг в соціальних мережах, інтернет-PR, а також розсилки. Давайте розглянемо більш детально кожен з цих видів:

Пошукова оптимізація – це просування сайту на перші місця в пошукових системах, яка привертає якісну.

Контекстна реклама – це інтернет-реклама, яка залежить від пошукового запиту користувача або від тематики сторінки, на якій демонструється, і добре підходить тим, що привертає на сайт цільових користувачів, зацікавлених в рекламований товар або послугу.

Маркетинг в соціальних мережах – це метод залучення уваги до бренду за рахунок соціальних платформ, основною метою якого є створення

контенту, який користувачі соціальних мереж потім поширяють без участі організатора.

Інтернет-PR – це висвітлення подій і діяльності компанії в авторитетних ЗМІ, що демонструє відкритість і прозорість, збільшуючи лояльність клієнтів і покращуючи імідж компанії.

Розсилки – вид інтернет-маркетингу, куди входять розсилки за допомогою електронної пошти, sms, повідомлень в соціальні мережі, індивідуальні поштові повідомлення.

Збір інформації про вподобання і звички споживачів є невід'ємною частиною формування попиту. Якщо ви не знаєте, чого саме хочуть ваші клієнти, скільки вони готові платити за продукти і хто ваші конкуренти, складно запропонувати правильний продукт на ринку. Інтернет можна використовувати для збору даних про споживачів за допомогою веб-опитувань, опитувань по електронній пошті і онлайн-інструментів, які дозволяють відслідковувати дії і вподобання користувачів. Також використання соціальних мереж полегшують процес надання та отримання зворотного зв'язку. Соціальні мережі надають клієнтам зручний і доступний спосіб висловити те, що вони відчувають, і дають компаніям можливість відповісти.

Завершальний етап дослідження був присвячений пошуку рішень для покращення лояльності клієнтів і популяризації товарів шляхом різних ходів інтернет-маркетингу. Одним із базових шляхів інтернет-маркетингу є генерація потенційних клієнтів. Вона спрямована на те, щоб покупці самостійно надавали інформацію, яку можна використати для інформування їх про товари та підведення до бажання придбати товар. Наприклад, компанія може надавати невелику скидку новим зареєстрованим клієнтам, а потім ви надсилати електронні листи з корисним контентом, який буде інформувати їх про ваші товари, новинки і акції.

Також формування попиту фокусується на тому, щоб привабити вашу цільову аудиторію шляхом демонстрації того, як ваші продукти або послуги можуть вирішити їх проблеми. Наприклад, фірма може опублікувати статтю на популярному галузевому сайті, щоб познайомити читачів з вашою компанією і підвищити пізнаваність бренду.

Підприємство може творчо використовувати соціальні мережі для реклами своїх продуктів і послуг, не даючи своїм клієнтам відчути, що вони перевантажені вашими маркетинговими кампаніями. Стратегічно розміщені в інформаційних повідомленнях рекламні оголошення є ефективним способом поширення інформації про ваш бізнес. Соціальні мережі поширюють інформацію даючи вам можливість постійно нагадувати споживачам про продукти і послуги, які ви пропонуєте.

Висновок. Отже, за рахунок все більшого впливу соціальних мереж та збільшенню годин які користувачі проводять на просторах інтернету, можемо сміливо стверджувати, що на даному етапі розвитку суспільства саме інтернет-маркетинг – це головний шлях здобуття клієнтів. Шляхом

правильного таргетування реклами, ми можемо сформулювати попит на наш товар з мінімальними затратами. Виходячи з цього можна зробити висновок, що інтернет-маркетинг має досить великий вплив на ринок шляхом збільшення попиту на товари та послуги наявні на ринку.

Список використаних джерел:

1. Халілов Д. «Маркетинг в соціальних мережах» / Халілов Д. – Москва: Манн, Иванов и Фербер, 2013. – 58–67 с.
2. Пюттер М. «Journal of International Business Research and Marketing» / Пюттер М. – №1, 2017. – 7–13 с.
3. Козьменко С.М. Стратегічний менеджмент підприємства: [навчальний посібник] / С.М. Козьменко, Ф.І. Шпиг, І.В. Волошко – Суми: ВТД «Університетська книга», 2003. – 734 с.
4. Іноземний інтернет ресурс [Електронний ресурс]. – 2017. – Режим доступу до ресурсу: <https://www.webfx.com/internet-marketing/what-is-demand-generation.html>.

ПИЛИПЕНКО У.О.

*студент спеціальності фізичне виховання
наук. керівник Франків Д.І., викладач
Український гуманітарний інститут*

ФІЗИЧНІ НАВАНТАЖЕННЯ ТА ВІДПОЧИНОК

Актуальність дослідження. Поняття «фізичне навантаження» відображає той факт, що виконання фізичних вправ викликає перехід енергозабезпечення життєдіяльності організму людини на вищий, ніж у стані спокою, рівень. Наприклад, уже повільна ходьба (швидкість 3 км/год) викликає збільшення обміну речовин у 3 рази, а біг з граничною швидкістю – у 10 і більше разів. Та різниця, яка виникає в енергозатратах між станом фізичної активності та станом спокою, характеризує рівень фізичного навантаження.

Об'єктом дослідження є процеси планування і розподілу часу для виконання поставлених завдань здобувачами.

Предметом є певна міра впливу рухової активності людини на організм, що супроводжується підвищенням відносно стану спокою рівнем його функціонування.

Мета: охарактеризувати такі поняття, як «фізичне навантаження» та «відпочинок» визначити їхній вплив на організм людини.

Тривалість відновлення залежить від величини та характеру навантаження. При цьому відновлення втрачених на забезпечення роботи енергетичних ресурсів відбувається не до вихідного рівня, а з деяким надлишком. Явище супер компенсації виникає тоді, коли тренувальні впливи

відповідають потенційним можливостям організму. Внаслідок суперкомпенсації зростає тренованість.

Судити про величину фізичного навантаження можна і за показниками, частоти та глибини дихання, хвилинного та ударного об'ємів серця, кров'яного тиску тощо. Певну інформацію для вчителя можуть також дати такі показники як інтенсивність потовиділення, ступінь почервоніння, блідість, погіршення координації рухів. Всі названі показники відображають внутрішнє навантаження. До зовнішньої сторони навантаження належать його обсяг та інтенсивність. [1, с. 400]

Інтенсивність навантаження – це кількість виконаної роботи за одиницю часу. Вона характеризує силу впливу конкретної вправи на організм. Обсяг навантаження визначається тривалістю роботи та загальною кількістю вправ, виконаних на занятті, наприклад, в силовому тренуванні обсяг навантажень визначається кількістю повторень та загальною масою піднятого вантажу; у спортивних іграх та поєдинках – часом рухової активності. Досягнути ефективності при вдосконаленні фізичних якостей можна лише за умови чіткого дозування навантаження. Тобто, у кожному конкретному випадку необхідно забезпечити такий його обсяг та інтенсивність, які дадуть найкращий приріст якості. Таке навантаження називають впливовим.

Інтенсивність можна регулювати, змінюючи:

- швидкість пересування;
- величину прискорення;
- координаційну складність вправ;
- темп виконання вправ, кількість їх повторень за одиницю часу;
- величину напруження, у відсотках від особистого рекорду в конкретній вправі;
- амплітуду рухів (чим вона більша, тим більша інтенсивність навантаження);
- опір навколишнього середовища (рельєф місцевості, вітер, течія води тощо);
- величину додаткового обтяження;
- психічну напруженість під час виконання вправи.

Якщо інтенсивність знаходиться на нижній межі впливової зони то відповідні фізичні якості розвиваються повільно, але досягають високого рівня міцності. Впливи високої інтенсивності дають відносно швидкий приріст рухових якостей, але досягнуті адаптації не такі стабільні. Між інтенсивністю й обсягом навантаження існує обернено-пропорційний зв'язок. Чим вища сила впливу на організм високоінтенсивної вправи, тим скоріше людина втомиться і змушена буде припинити її виконання. Тому ніколи не вдається поєднати максимальне або близьке до нього за інтенсивністю зусилля, з великим обсягом роботи. Учитель повинен також враховувати, що фізичне

навантаження з відповідною інтенсивністю стає дієвим лише тоді, коли воно має необхідний обсяг [2, с. 20-22].

Для встановлення оптимального співвідношення інтенсивності та обсягу тренувального навантаження необхідно керуватися метою, з якою виконується та чи інша вправа, а також враховувати вікові і статеві особливості та рівень фізичної підготовленості тих, кому вона пропонується.

Так, наприклад, при застосуванні бігу з метою вдосконалення загальної витривалості в учнів інтенсивність може бути визначена за частотою серцевих скорочень (120-140 уд/хв), що характеризує нижню межу впливової зони інтенсивності, а тривалість буде зумовлена індивідуальними можливостями. Після виконання фізичних вправ в організмі розгортаються різні реакції відновлення. При цьому швидкість відновлення працездатності на різних етапах післядії навантаження не однакова. Спочатку відновлення протікає швидко, потім уповільнюється, а далі затягується і протікає хвилюподібно. Поряд з цим існує й інша закономірність: різні функції мають власні динаміки відновлення. У дітей та підлітків спостерігається велика неузгодженість відновлення окремих функцій.

Висновок. Якщо тренувальні впливи систематично перевищують потенційні можливості організму, то витрачені енергоресурси не встигають поновлюватись, і настає виснаженість організму. Як наслідок, тренуваність значно знижується і нарешті, якщо тренувальні впливи значно нижчі за потенційні можливості, то зростання тренуваності не спостерігаються.

Список використаних джерел:

1. Булатова М. М. Енциклопедія олімпійського спорту в запитаннях і відповідях / М. М. Булатова. – Київ: Олімпійська література, 2009. – 400 с.
2. Ківернік О. Організаційні особливості процесу фізичного виховання у 12 вищих навчальних закладах України / О. Ківернік, С. Городянський, М. Пітин // Слобожанський науково-спортивний вісник. – 2008. – №1/2. – С. 20–22.
3. Платонов В. М. Фізична підготовка спортсмена / В. М. Платонов, М. М. Булатова. – Київ: Олімпійська література, 1995.

РЕЗНІЧЕНКО І.М.

*студентка спеціальності психологія
наук. керівник: Божко К.В., к.псих.н., доц.
Український гуманітарний інститут*

ВАЖЛИВІСТЬ НАЯВНОСТІ І РОЗВИТКУ ЕМПАТІЇ У СТУДЕНТІВ

Актуальність дослідження. Однією з основних професійних якостей психолога є емпатія. На думку Д. Лабіра, «більшість психологічних проблем, з якими сьогодні стикається людство, виникають через синдром дефіциту емпатії» [1]. Емпатія передбачає можливість зрозуміти почуття

співрозмовника та співпереживати йому. Ця здатність найбільш «невловима» для аналізу, але очевидна для всіх людей, що спілкуються. Вираженість емпатії та її форми (співчуття, співпереживання) залежать як від природних особливостей особистості, так і від умов виховання, життєдіяльності людини, її емоційного досвіду. Емпатія виникає і формується у взаємодії та спілкуванні.

Мета дослідження. Виявлення емпатійних тенденцій та здатності до підвищення рівня емпатії студентів-психологів.

Для досягнення зазначеної мети необхідно виконати наступні завдання:

- ✓ Узагальнити філософські та психологічні концепції розуміння емпатії.
- ✓ Здійснили диференціацію понять емпатії.
- ✓ Показали розвиток і цінність емпатії в процесі становлення студентів-психологів, як фахівців.

Об'єкт дослідження: емпатія особистості.

Предмет дослідження: емпатія як особистісна риса та професійна якість студентів-психологів

Методи дослідження. Теоретичний аналіз та узагальнення науково-методичної літератури, аналіз емпіричного дослідження науковців.

Для дослідження поняття і проблеми емпатії були розглянуті роботи І.М. Андрєєва, Н. Байбекова, Е.М.Балашова, В.В.Бойко, Т.В. Василюшиної, А.В.Галімова, А.І Генєга, С.П.Дерев'янка, Г.А.Дьоміної, та інших.

Поняття «емпатія» вперше застосував у психології Е. Тітченер, спираючись на подання Ліппса і переклав як «empathy» [2].

Аналіз наукової літератури дозволяє стверджувати, що емпатія – складне багатокomпонентне утворення, структура якого представляє сукупність емоційних, когнітивних і поведінкових умінь, навичок та здібностей людини. В цілому емпатія – це соціально-психологічна властивість особистості. Також виділені її рівні: низький, середній, високий.

З цієї позиції, не викликає сумнівів твердження, що емпатія – важлива цінність а розвиток емпатії є незамінним компонентом підготовки майбутніх психологів до професійної діяльності.

Проблема вивчення емпатії завжди актуальна для психології. Особливо важлива проблема дослідження і розвитку емпатії у професійному становленні студента-психолога.

Щоб дослідити рівень емпатійності майбутніх психологів та його зв'язок з їх особистісними характеристиками було проаналізовано емпіричне дослідження Штих І.І. (ст.викладач кафедри пс. МДУ) [5], Чаплак Я.В. (кан. пс. наук ЧНУ) [4].

Науковцями було проведено дослідження серед студентів що тільки почали своє навчання в університеті ступеню «Бакалавр» і студентів, які закінчують навчання на освітньо-кваліфікаційному рівні «Спеціаліст». Для

проведення дослідження використовувалися методики діагностики рівня емпатійних здібностей В. В. Бойко та методика діагностики емпатії Мехрабяна-Епштейна.

Таблиця №1.

Результати рівня емпатії за методикою Мехрабяна-Епштейна

Рівень емпатії	1 курс	2курс
Низький	46,2	17,1
Середній	46,1	66,3
Високий	8,7	16,6

Результати дослідження рівня емпатійних здібностей за методикою Мехрабяна-Епштейна показали, що серед студентів першокурсників більшість мають низький і середній рівень емпатії.

Серед студентів п'ятого курсу удвічі більше мають високий рівень емпатії і у 2,7 разів менше студентів з низьким і дуже низьким рівнем емпатії, що дуже чітко вказує на тенденцію формування емпатії у процесі професійної підготовки майбутніх психологів. Середній рівень проявляє майже у півтора рази більше студентів – п'ятикурсників ніж студентів першого курсу. Згідно з результатом дослідження виявлено що, рівень емпатії підвищується відповідно до рівня професійної підготовки студентів-психологів.

Таблиця №2

Результати дослідження емпатійних здібностей за методикою В.В. Бойка

	1курс в %	5 курс в %
Раціональний канал	20,8	25
Емоційний та інтуїтивний канал	37,5	48,8

Ці данні показують, що студенти молодших курсів застосовують у своєму розумінні іншої людини більшою мірою свої теоретичні знання (раціональний канал), а студенти старших курсів – свої професійні якості – емоції та інтуїтивне мислення, що цілеспрямовано розвивалось за час навчання у вузі.

Раціональний канал емпатії характеризує спрямованість уваги, сприйняття і мислення людини на розуміння сутності будь-якої іншої людини, на її стан, проблеми та поведінку. Тобто, раціональний канал готує фахівця до емоційного та інтуїтивного сприймання – з чого у випускників більш високі показники, які ще тільки будуть формуватися у першокурсників.

Виявлено, що рівень емпатії підвищується пропорційно рівню професійної підготовки студентів – психологів (з першого по п'ятий курс навчання).

Дослідження Я. В. Чапак серед студентів III-IV курсів майбутніх психологів за методиками діагностики рівня емпатійних здібностей В. В. Бойко та Мехрабяна-Епштейна теж підтвердило результати по рівню емпатії. А саме: емпатійність майбутніх психологів розвинута недостатньо.

Висновки. Емпатія як професійна якість психолога посідає важливе місце в процесі професійно-собистісної підготовки студентів психологічних

спеціальностей. Вона сприяє розвитку міжособистісних відносин і стабілізує їх, виступає підґрунтям для формування співчуття, співпереживання, емоційної чуйності, що дозволяє надавати необхідну підтримку клієнтам, краще розуміти їх психологічні стани. Результати аналізу довели, що формування та розвиток емпатійності є важливим елементом становлення особистості майбутнього фахівця. Для розвитку емпатичних здібностей потрібно удосконалювати комунікативні навички, особливо вміння слухати іншого, перефразовувати, відображати і віддзеркалювати емоції.

Список використаних джерел:

1. Макаревич Н. Человечество вымрет от недостатка эмпатии [Електронний ресурс] / Н. Макаревич. – 2019. – Режим доступу до ресурсу: <https://www.jv.ru/news/psikhologhiia/15823-chelovechestvo-vimret-ot-nedostatka-empatii.html>.
2. Понятие «эмпатия» в трудах психологов [Электронный ресурс]. – Режим доступа: http://studbooks.net/1299021/psihologiya/ponyatie_empatiya_trudah_psihologov.
3. Роджерс К. Личный взгляд на некоторые сходства и различия. [Электронный ресурс] / К. Роджерс. – Режим доступа: <http://mary1982.narod.ru/rogers 2.html>.
4. Чаплак Я. В. Проблема емпатії в психології та її важливість у професійному становленні психолога / Я. В. Чаплак // Психологічний часопис. – 2018. – №5. – С. 24-39.
5. Штих І. І. Емоційні компоненти в структурі особистості студента / І. І. Штих. // Видавничий відділ КаУ. – 2016. – №5. – С.313–324.

РИБАК О.С.

*студентка спеціальності романо-германська філологія
наук. керівник Поліна Г.В. к.філол.н., доц.
Український гуманітарний інститут*

ЦІННІСТЬ ДРУЖБИ У ФІЛОСОФСЬКІЙ КАЗЦІ АНТУАНА ДЕ СЕНТ-ЕКЗЮПЕРІ «МАЛЕНЬКИЙ ПРИНЦ»

Криза людської духовності ХХ століття породила безліч криз міжособистісного комунікаційного характеру, таких як: неспроможність будування гармонійних стосунків, відсутність духовного і емоційного контакту особистостей, нездатність відбутися, соціалізуватися в суспільстві, що свідчить про потребу в повноцінному усвідомленні ролі дружби, гармонійних відносин у житті людей, нівелювання, невизначеність серед сучасної молоді якісних критеріїв моральних цінностей, зокрема – дружби, а також викривлення поняття дружби і заміна живого спілкування вербальним в соціальних мережах зумовлює **актуальність нашого дослідження**, яке

розкриває цінність дружніх стосунків особистостей, вплив дружби на розвиток сучасних соціальних комунікацій, її багатовекторність в епоху глобалізації.

Об'єктом дослідження є процес оцінки морально-етичних цінностей героїв у творчості Антуана де Сент-Екзюпері.

Предметом дослідження є якісні критерії оцінки цінностей дружби та вірності в романі «Маленький принц» Антуана де Сент-Екзюпері.

Метою роботи є аналіз та розробка пропозицій щодо складу якісних критеріїв оцінювання дружби на прикладі роману Екзюпері «Маленький принц».

Поставлена мета передбачає наступні **завдання**:

- ✓ дослідити еволюцію поняття та на підставі полеміки філософів сформулювали визначення поняттю «дружба»;
- ✓ проаналізувати роль дружби у житті героїв твору Екзюпері «Маленький принц»;
- ✓ дослідити еволюцію особистісного росту в дружніх відносинах, на прикладі поведінки героїв філософської казки «Маленький принц».

У роботі ми опираємося на **комплекс теоретичних та емпіричних методів** дослідження. Історичний метод використовувався для аналізу поняття дружби в історичній ретроспективі, метод диференціації – для визначення понять дружби та вірності у художньому творі, описовий – для опису подій художнього твору, індукції – для узагальнення поняття дружби, та розробки якісних критеріїв її оцінювання на основі дослідження твору Антуана де Сент-Екзюпері «Маленький принц».

Тему моральних цінностей досліджували такі вітчизняні дослідники, філософи, як Г. Сковорода, О. Вишневський, А. Макаренко, В. Сухомлинський.

Дослідженням творчості Антуана де Сент-Екзюпері, зокрема його філософської казки «Маленький принц», займалися такі науковці: Л. Айрих, Л. Васюк, Г. Давиденко, Л. Макловська, О. Ніколаєнко, С. Тихолоз, С. Циганок, О. Федосенко, Г. Бенкевич та інші.

На першому етапі дослідження здійснювався аналіз сучасних фахових джерел, щодо еволюції поняття «дружба» та встановлювалися сучасні альтернативні точки зору щодо розуміння цього поняття. Встановлено, що роль та прояв дружби є центральними темами творів як вітчизняних науковців, митців, філософів так і закордонних. Метою цих творів є гармонізувати відносини між людьми та вдосконалювати суспільство. Уявлення про дружбу й реальні міжособистісні відносини людей великою мірою залежать від історичної епохи. Ми розглянули розвиток та обґрунтування понять на різних історичних етапах, де кожне визначення впливає із філософії тогочасного суспільства.

Становлення культури стосунків відбувалося в історії, як культивування дружби. В період античності основою дружби був предмет спільних зацікавлень. Ця цінність базувалася на рівності спілкування сторін. Під

впливом ідей християнства культивується ідея дружби – безкорисливого служіння іншим. В середні віки склався своєрідний канон дружби, провідною характеристикою якого є ідеалізовані відносини васальної залежності. Гуманісти ж епохи Відродження сприяли формуванню розуміння дружби, де передусім є інтелектуальне спілкування. Варто зауважити, що в епоху Просвітництва дружба починає осмислюватися з точки зору її моральної цінності [2].

Сучасна культура виробила інтелектуальний тип дружби, заснований на принципі рівності спілкування сторін. І на сьогоднішній день, поняття «дружба» включає в себе всі вище перераховані аспекти, що сформувалися протягом історії людства.

Досліджуючи філософські трактати вітчизняних філософів, науковців, для розкриття поняття «дружба» та її критеріїв, ми обрали обґрунтування філософа-гуманіста Г. Сковороди, який одним із найважливіших аспектів духовності вважав дружбу. І у листі до свого учня М. Ковалинського філософ показує моральні витoki дружби (*«дружелюбія» між людьми: незлобливість, помірність «воздержаніє», великодушність, милосердя, справедливість і розумність»*). Розкриваючи у листі моральні критерії, він витлумачує своє розуміння дружби. Однією з важливих передумов дружби, на його думку, є єдність уподобань і занять. Але подібність душ і моральні чесноти Сковорода ставить на перше місце [4, с. 169].

Розуміння дружби філософом нагадує біблійну ідею любові людини до ближнього як запоруки правильного та гармонійного буття. Таким чином, слово «дружити» співпадає у цьому випадку зі словом «любити», а якщо любиш, то не будеш намагатися скривдити, а навпаки – робити добро і турбуватися про добробут того, кого любиш.

На другому етапі дослідження, була проаналізована роль дружби у житті героїв твору Екзюпері «Маленький принц» та визначена цінність дружби для автора на основі його висловлювань у творі, ми дійшли висновку, що ще на першій сторінці філософської казки «Маленький принц» – у посвяченні, Антуан де Сент-Екзюпері відводить основне місце у творі міжособистісним дружнім стосункам. У авторській системі цінностей тема дружби займає одне з головних місць. У оповіданні люди роз'єднані і самотні, навіть коли перебувають разом через нездатність зрозуміти, полюбити іншого і створити дружбу: *«Де ж люди? – Знову заговорив нарешті Маленький принц. – У пустелі все-таки самотньо... - Серед людей також самотньо, –*

в і д п о в і л а г а д ю к а» [3, с. 65-66], такими діалогами автор висвітлює нездатність, небажання суспільства приймати людей з іншими поглядами, що призводить до самотності серед людей. Самотнім, ніким не зрозумілим відчуває себе і автор. Його самотність близька до самотності Маленького принца. Істинне обдарування людини її талант під силу зрозуміти лише людям з відкритим і чистим серцем. Саме тому так легко і швидко Маленький принц знаходить друга в особі автора, саме тому принц розуміє

автора без слів і готовий відкрити другу всі схованки власного серця. Тільки дружба здатна розтопити лід самотності й відчуженості, так як вона ґрунтується на взаєморозумінні, взаємодовірі та взаємодопомозі. *«Це сумно. Коли забувають друзів. Не у кожного є друг»*, – підсумовує герой казки [3, с. 23].

На завершальному етапі дослідження, ми вивчали еволюцію особистісного росту в дружніх відносинах, на прикладі поведінки героїв філософської казки «Маленький принц». Спостерігаючи розгорнуту панораму дружніх стосунків у творі, ми дійшли висновку, що в кожній зустрічі Маленького принца з мешканцями планет автор описує різні критерії дружби кожного персонажа. У мандрах Принц знайшов чимало друзів. Його дружні стосунки з Королем нагадували служіння один одному. Їхня дружба подібна до середньовічного служіння лицаря-васала своєму сюзерену, де васал у служінні завжди був готовий до самозречення. У творі А. де Сент-Екзюпері дружні стосунки Принца зі своїм приятелем Пияком були гуманними. Принц розумів безпорадність, допомагав Пиякові та був йому розрадою. В цьому епізоді друг зображений тим, хто дбає про інтереси іншого.

Альтруїстична дружба Принца і Ліхтарика – це хлопчача дружба на основі смаків. Вона сповнена взаємодопомоги, душевної розради та дружньої настанови. Шанобливець прихильно зустрів Принца. Їхня дружба була багата задоволеннями. Це приємне товариське проведення часу, емоційно близькі контакти, розмови про спільні інтереси. Дружба з пізнанням нового, невідомого досі – нових знань, інформації була у Принца з Географом. А дружба на основі глибшого пізнання один одного виникла у Принца з Лисом. Старий Лис, який символізував досвід і життя, навчив Принца розуміти міжособистісні стосунки: відчувати серцем, а не сприймати лише очима. Перше враження про людину складається за зовнішніми ознаками. Згодом більше цінуємо її внутрішній світ, розуміємо її цінності і недоліки. Адже найголовніше всередині людини, і одразу його не розгледіти. Лис відкриває Принцу таємницю людського серця і вчить науці дружби. *«Твоя троянда цінна для тебе, бо ти її прийняв душею»*, – каже досвідчений Лис. У Принца і Пілота стосунки будувалися на основі переконань. Принц зрозумів Пілота так, як раніше його ніхто не розумів, відразу автор демонструє в спільності переконань схожість душ.

Друзі багато часу на Землі провели у розмовах та пройшли складний шлях, що породило дуже довірливі, відкриті, щирі відносини. Дружба за переконаннями, на думку І. Канта, є «відвертою і бездоганною». Усі ці відтінки дружніх стосунків розкривають якісні критерії оцінювання дружби, це рівність, повага, розуміння, спільність поглядів, довірливі відносини між друзями, відданість, вірність, допомога, емоційно близькі контакти, відносини, що сприяють пізнанню нового і розвитку особистості, прийняття недоліків друга. І узагальнює картину критеріїв дружби – відносини Маленького принца з Трояндою. Вкінці своєї подорожі Маленький принц відчув бажання повернутися до Троянди, якій присвятив багато часу. Принц розуміє, що його

Троянда для нього єдина. Таким чином ми приходимо до висновку, що слово «дружити» співпадає зі словом «любити» [1, с. 81-83].

Висновок. На основі філософського роману-казки «Маленький принц» А. Де Сент-Екзюпері реалізовано мету дослідження – проаналізовано та розроблено пропозиції щодо складу якісних критеріїв оцінювання дружби на прикладі проявів дружби у поведінці героїв. Розглянуто змістовне наповнення кожного із видів дружби – за потребою, як служіння, альтруїстичне, на основі пізнання, за переконаннями. Справжня дружба промовляє вчинками та розвиває спільні інтереси, довіру, повагу, солідарність, рівність у стосунках між друзями. У дружбі структурується особистість. Автор пропагує збереження моральних цінностей, любов до життя, відмову від нещирості та говорить про тенденцію сучасного світу – повернути людям моральну сутність, духовну основу. Роман-казка є путівником для особистісного зростання у дружніх стосунках.

Список використаних джерел:

1. Бенькевич Г. Емоційний і чуттєвий зміст дружніх стосунків / Г. Бенькевич. // [Образ](#). – 2019. – №1. – С. 79–85.
2. Дружба з точки зору етичних понять [Електронний ресурс] // Osvita.ua. – 2010. – Режим доступу до ресурсу: <http://osvita.ua/vnz/reports/culture /11125/>.
3. Мармуров В. В. Дружба та любов як компоненти духовності в етико-аксіологічних концепціях Г.С. Сковороди та П.Д. Юркевича / В.В. Мармуров, П.Г. Давидов // Наука. Релігія. Суспільство. – 2008. – №2. – С. 168–173.
4. Сент-Екзюпері Антуан де Маленький принц: алегорична повість укр. та анг. мов. / Антуан де Сент-Екзюпері; пер. укр. Н. Радужної; пер. анг. Н. Мусієнко. – Київ: Конформ Стайл, 2017. – 192 с.

РОКИЩУК Н.А.

*студент спеціальності економічна кібернетика
наук. керівник Терещенко Л.О., к.еон.н., доц.
Український гуманітарний інститут*

РОЗРОБКА ТА ПРИНЦИПИ ФУНКЦІОНУВАННЯ ІНФОРМАЦІЙНИХ СИСТЕМ В ОРГАНАХ ДЕРЖАВНОЇ СТАТИСТИКИ

Актуальність дослідження обумовлена тим, що на сьогоднішній день тема розробки інформаційних систем та їх вдалого впровадження в органах державної статистики є дуже важливою і актуальною. Інформаційні системи дають можливість швидше і якісніше робити різну складну роботу в тому числі з великими об'ємами інформації, швидко оброблювати дані, зберігати велику кількість інформації в систематизованому вигляді і т.д. І в наш час, коли технології стрімко розвиваються, коли з кожним роком з'являються нові

винаходи в різних сферах і в органах державної статистики потрібно впроваджувати різні нововведення для кращої і якіснішої роботи.

Об'єктом дослідження є процес вдосконалення роботи органів Державної статистики за допомогою ІС.

Предметом дослідження є розробка та принципи функціонування ІС в органах Державної статистики.

Метою нашого дослідження є аналіз особливостей розробки та принципів функціонування інформаційних систем в органах державної статистики.

Для досягнення мети дослідження в роботі ставилися такі **завдання**:

- ✓ визначити суть Інформаційної системи і які задачі вона вирішує;
- ✓ визначити суть статистики;
- ✓ проаналізувати структуру Державної служби статистики України, визначити вимоги до Державної служби статистики;
- ✓ проаналізувати програмне забезпечення, яке може використовуватися в органах Державної статистики.

Методика дослідження. У процесі дослідження були використані наступні методи: системний аналіз, логічний метод, дедукція.

Інформаційна система (англ. Information system) – сукупність організаційних і технічних засобів для збереження та обробки інформації з метою забезпечення інформаційних потреб користувачів.

За ДСТУ 2392-94: *Інформаційна система* – комунікаційна система, що забезпечує збирання, пошук, оброблення та пересилання інформації. В українському законодавстві встановлені наступні визначення терміну:

Інформаційна система – автоматизована система, комп'ютерна мережа або система зв'язку.

Інформаційна система – організаційно-технічна система обробки інформації за допомогою технічних і програмних засобів.

Інформаційна система – система, призначена для одержання, обробки, зберігання, відображення та/або реєстрації даних про технічний стан конструкцій, систем, елементів, їх властивості та/або функціонування.

Статистика – наука, що вивчає методи кількісного охоплення і дослідження масових, зокрема суспільних, явищ і процесів. А також власне кількісний облік масових явищ. Зокрема, облік у будь-якій галузі господарства, суспільного життя, що здійснюється методами цієї науки, а також дані цього обліку. Статистика вивчає кількісний бік масових явищ і процесів у нерозривному зв'язку з їх якісним боком. Статистика поділяється на математичну та прикладну. Прикладну статистику поділяють за галузями на демографічну, економічну, фінансову, соціальну, санітарну, судову, біологічну, технічну тощо.

Державна служба статистики України (Держстат України, колишній Державний комітет статистики України, Держкомстат України) – національний орган статистики України, центральний орган виконавчої влади

із спеціальним статусом, діяльність якого спрямовується і координується Кабінетом Міністрів України міністром Кабінету Міністрів України.

Забезпечує проведення в життя державної політики в галузі статистики, створення і належне функціонування загальнодержавної системи економіко-статистичної інформації на території України. Є спеціально уповноваженим центральним органом виконавчої влади у галузі статистики.

Держстат України створено шляхом реорганізації Державного комітету статистики України під час адміністративної реформи 2010 року.

Структура Державної служби статистики України досить складна. До структури Державної служби статистики України належать:

- Головне управління статистики підприємств;
 - Управління статистики промисловості;
 - Управління статистики інвестицій та будівництва;
 - Управління структурної статистики;
 - Управління зведеної інформації;
 - Управління методології та планування;
 - Управління національних рахунків;
 - Управління статистики послуг та соціальних програм;
 - Управління статистики праці;
 - Управління статистики населення;
 - Управління статистики сільського господарства та навколишнього середовища;
 - Управління статистики торгівлі;
 - Управління статистики зовнішньої торгівлі;
 - Управління статистики фінансів;
 - Управління статистики цін;
 - Управління статистики зарубіжних країн та міжнародного співробітництва;
 - Управління обстеження умов життя домогосподарств;
 - Управління регіональної статистики;
 - Управління інформатизації;
- Органи державної статистики України зобов'язані:
- організовувати і проводити статистичні спостереження за соціально-економічними і демографічними процесами, екологічною ситуацією в Україні та її регіонах;
 - проводити державні статистичні спостереження, що стосуються соціально-демографічного та економічного становища населення, його підприємницької діяльності;
 - аналізувати соціально-економічні, демографічні та економічні явища і процеси, які відбуваються в Україні та її регіонах;

- надавати органам державної влади та органам місцевого самоврядування статистичну інформацію по областях за формами й у строки, визначені планом державних статистичних спостережень або окремими рішеннями Кабінету Міністрів України;
- забезпечувати гласність статистичної інформації, видавати відповідно до плану державних статистичних спостережень статистичні збірники, бюлетені, огляди, прес-випуски, проводити прес-конференції;
- забезпечувати рівний доступ до статистичної інформації юридичних і фізичних осіб;
- проводити фундаментальні дослідження та прикладні розробки в галузі статистики.

Програмне забезпечення (програмні засоби) (ПЗ; англ. software) – сукупність програм системи обробки інформації і програмних документів, необхідних для експлуатації цих програм.

Програмне забезпечення повинно:

- вводити, коригувати, контролювати і роздруковувати первинну інформацію на кількох локальних або мережевих систем;
- вести динаміку інформаційних даних;
- виконувати злиття баз даних з різних інформаційних систем і передавання узагальнених даних на УІС;
- проводити роботу зі статистичними класифікаторами і локальними довідниками;
- копіювати/відновлювати дані;
- вести контроль за станом інформаційної бази;
- здійснювати зв'язки з даними інших УІС;
- вивантажувати дані в заданому форматі для передання в інші УІС;
- підтримувати формальний опис вхідного документа, формул контролю, вихідних таблиць;
- підтримувати багатоваріантний пошук у базах даних;
- завантажувати зміни класифікаторів із зовнішніх джерел.

Статистичне програмне забезпечення:

«STATISTICA», «SPSS», «Minitab», «Eviews», «MS Excel».

Безкоштовне статистичне програмне забезпечення:

«Caffe», «Dlib», «Keras», «LIBSVM», «Microsoft Cognitive Toolkit», «MXNet», «Pandas», «PSPP», «R (мова програмування)», «RKWard», «Sweave», «TensorFlow», «Torch».

Висновки. Інформаційні системи в органах Державної статистики допомагають виконувати роботу швидше і якісніше, дозволяють за короткий період часу обробляти велику кількість інформації і подавати систематизовані результати досліджень.

Список використаних джерел:

1. Шаповал М. Основи стандартизації, управління якістю і сертифікації: Підручник / М. Шаповал; Європейський університет. – 3-е вид., перероб. і доп. – Київ: Вид-во Європейського ун-ту, 2001. – 172 с.
2. Анпілогов В. Взаємозамінність та стандартизація: Конспект лекцій / В. М. Анпілогов; М-во освіти України. – міжнар. ун-т цивільної авіації. – Київ: КМУЦА, 1998. – 63 с.
3. Порядок взаємодії органів виконавчої влади з питань захисту державних інформаційних ресурсів в інформаційних та телекомунікаційних системах, затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 16.11.2002 р. №1772.
4. Вимоги з ядерної та радіаційної безпеки до інформаційних та керуючих систем, важливих для безпеки атомних станцій, затверджені Наказом Державної інспекції ядерного регулювання України від 22.07.2015 №140.

СЕМЕНЯК Є.О.

*студент спеціальності журналістика
наук. керівник Балаклицький М.А., д.н.соц.ком., проф.
Український гуманітарний інститут*

ВИСВІТЛЕННЯ КОМЕНТАРІВ НА ТЕЛЕБАЧЕННІ. КОМЕНТАР У СУЧАНОМУ МЕДІА-ПРОДУКТІ

Актуальність теми дослідження. Студенти напрямку «журналістика» щодня мають справу зі значною кількістю різноманітної інформації, яку треба не тільки проаналізувати та створити новий тематичний матеріал, але висвітлити, подати, донести аудиторії у дійсному форматі. Відповідно до теми нашого дослідження, коментар займає значне місце у новинних програмах медіа-продукту. Нині телебачення характеризується швидким темпом розвитку, зокрема, і серед жанрів тележурналістики. Газети вже не такі популярні. Не винятково, Вагтанг Кіпіані переконливо демонструє, що в Україні преса у формуванні громадської думки програє інтернету й телебаченню [1].

Предмет дослідження: коментар у сучасному медіа-продукті.

Об'єкт дослідження: коментар в українському новинному продукті «ТСН тиждень» на телеканалі «1+1».

Мета роботи: розкрити сутність коментаря як важливого медіа-продукту у тележурналістиці.

У Засобах масової інформації (далі ЗМІ) – коментар представлено авторським вираженням думки, у якому роз'яснюється, тлумачиться, аналізуються факти політичного, економічного, соціального, культурного спрямування з метою донести до аудиторії основну сутність події, явища. Крім цього визначне місце в коментарі займає: свіжість думки, точність й образність, оригінальність у судженнях та висновках. Найгіршим у коментарі

може бути нудне розжовування загальновідомої інформації. Чудовою характеристикою коментарю може бути: реакція на нове явище (як позитивна, так і нейтральна), виокремлення проблеми (розв'язання проблеми), експерт дає неупереджену оцінку виявленого предмета. Гіпотеза, мета коментарю – це пояснення. До прикладу: «Скажіть будь ласка, що тепер буде, що сталося? (людина має зрозуміти сутність виявленої проблеми). В основі оцінки є порівняння. Експерт аргументує, а не просто говорить, і, їй/йому це не гім серед ясного неба.

Найповніше формулювання коментарю подає В. Здоровега: «Це невеликий авторський виступ, в якому тлумачаться, роз'яснюються, елементарно аналізуються факти політичного, економічного, культурного, наукового життя з метою донесення до аудиторії суті, смислу події, явища, їх місця серед інших фактів і процесів» [2]. Він також відмічає, що автор коментаря повинен спиратися на факти у своїх матеріалах. Факти повинні доповнюватися деталями, подробицями, що слугуватимуть авторові на користь успішно висунутої тези.

Гурчіані Х. стверджує, що: «На сьогоднішній день в ефірі українського телебачення присутня соціальна проблема. Звісно, у кожного жанру своя специфіка. Разом з цим на формування сучасної соціальної журналістики в Україні вплинули такі чинники, як соціальна нерівність, влада олігархів, великий відсоток бідності» [3]. Такі соціальні програми ми можемо бачити на телеканалі «СТБ» у програмах: «Від селянки до панянки», «Зважені та щасливі», «Кохана – ми вбиваємо своїх дітей». Також на телеканалі «1+1» у програмі «Гроші».

Телебачення та інформаційний простір телепрограм мають вплив на аудиторію, на формування громадської думки. Свідченням цього є «опитування, за результатами якого, телебачення порівняно навіть з електронними ЗМІ, які стають дедалі більш популярними, все ж є «визначальним» у формуванні світогляду українців абсолютно різних вікових груп» [4].

Якщо підводити коментар до телебачення, хочемо навести на прикладі відомий термін «дедлайн». На ТБ всі новинні програми, і не тільки, обмежені часом. Тому журналістам доводиться за короткий час стисло та логічно розкрити думку про діяльність певного роду влади чи інше пам'ятаючи про великий обсяг інформації, який треба постійно максимально стискати. При цьому, обрати коментар точний, лаконічний, без заглиблення в зайві деталі. Ось у цьому професіоналізм подання сучасного коментарю у новинному сюжеті.

Окрім цього, журналісти мають допомогти реципієнтам наблизитися до розуміння того, що відбувається у світі, країні, регіоні. Це все можна зробити лише шляхом складного аналітичного мислення. Чим і займаються телевізійники. Народ не повинен некритично сприймати незрозумілі зауваження, зокрема багатьох західних журналістів і навіть теоретиків, щодо аналітичних можливостей сучасної журналістики. Навпаки, треба робити

зауваження, якщо матеріал не зрозумілий та потребує додаткових думок фахівців, тої чи іншої проблеми.

У контексті дослідження необхідно зазначити, що новинний сюжет, не тільки у сучасному розумінні, потребує інформаційного збирання. Це один із важливих процесів у набутті коментарю. Журналісту, треба обов'язково керуватися такими даними, які би допомогли у пошуку інформації: Що відбулося? Де відбулося? Коли відбулося? За яких обставин відбулося? Чому відбулося? Хто причетний до цієї події? У чому значення цієї події? Головне питання, яке має розкрити сутність новини на початку і в кінці – це відповідь на питання: ЩО? Далі ми зібрану інформацію фільтруємо і готуємо до випуску. Також, не мало важливим, є створення синхронів. У цьому ракурсі можна використати коментар чинного представника влади, коментар учасника заходу, офіційної особи та експерта [5].

Завдання будь-якого експерта – дати оцінку. Все вже неодноразово було. Нічого екстраординарного не сталося. Людина демонструє контекст, одиницю аналізу. Коментар – це оцінка, вбудована на порівнянні. Спробуємо провести огляд у новинному продукті «ТСН тиждень» на телеканалі «1+1».

Ми оцінили, як здійснюється відбір фактів для коментарів у матеріалах «ТСН тиждень» за період з 15 березня по 26 квітня, їхнє зіставлення, пояснення, інтерпретація, синтезування, на якій основі будуються міркування. Також із чого виводяться висновки.

Загалом новинна програма «ТСН тиждень» подає актуальні й важливі теми: події, що відбуваються в різних суспільних галузях України й пояснюються для українців за кордоном. Коментарі є інформаційно-аналітичними тому, що при досить широкому охопленні подій тут, наслідуючи свою головну мету, журналістська команда висвітлює, передусім, причинно-наслідкові зв'язки між подіями, говорять про можливі наслідки того, що відбувається. З позиції редакторського аналізу, новини «ТСН тиждень» на телеканалі «1+1» вдало й стилістично правильно структуровані, оскільки дотримано певні вимоги. Ми спробували скомпонувати певні критерії:

1. Інформаційна складова. Усім відомо, що з 12 березня почався карантин по всій території України. Хочу ввести вас в екскурс цієї події. Що таке коронавірус? COVID-19 – це гостра респіраторна інфекційна хвороба, яка виникла вперше у грудні 2019 року в портовому місті Ухань, Китай. Хвороба почалася як спалах, який розвинувся у пандемію. Наразі, це надзвичайна ситуація в галузі Міжнародної охорони здоров'я. Пандемія торкнулася кожної країни. І прикрим є те, що Україна не була готова прийняти всіх хворих у лікарнях. У випуску «ТСН тиждень» за 15 березня коментарі актуальні, але містять перебільшення у фактах (не точно представлені фактичні дані). Принаймні, у цьому випуску новин не чітко зазначалося кількість заражених пандемією. Здебільшого, коментарі були ґрунтовані на судженнях науковців. Надлишкової інформації не було, але навіть при такій розкладці, глядачам було важко зрозуміти, про які статистичні дані йде мова. І як українцям впоратися з пандемією, адже ніхто не знає, що буде далі.

2. Логіка викладу. Досить витримана, оскільки це аналітичний жанр.

3. Стилїстика викладу. Заголовки як показники стилю чітко говорять про те, що буде у сюжеті. Інакше, глядач міг би зробити неправильний висновок недодивившись сюжет до кінця. Зазначу, що стиль заголовків – стверджувальний (без «думаю», «вважаю», «на думку експерта», тощо). Здебільшого заголовки доповнюється підзаголовком, що детально розкриває основну ідею коментованого матеріалу.

За статистикою «Телекритики» станом на 1998 рік на «Студії 1+1» 91% мовлення велося українською мовою. Мовлення українською мовою на «1+1» не змінилося й нині.

Висновки. Сутність коментарю як жанру – пояснювати, коментувати. Оперативно робити відгук про подію – це першочергове завдання репортера-журналіста. Відтак це треба робити точно, достовірно, відокремлюючи коментар від оціночних суджень. Іноді важко передбачити наперед як складеться твій репортаж. Які будуть погодні умови. Чи вдасться віднайти потерпілих, експертів з тієї чи іншої проблеми. Але робота журналіста в тому і полягає, щоб працювати над цим. Журналістові не завжди легко боротися за правду, відстоювати права громадян, не йти на ланцюгу чиновників чи олігархів – власників телеканалів. Не зважаючи на це кожен журналіст готовий не спати борючись за правду.

З позиції редакторського аналізу, новини «ТСН тиждень» на телеканалі «1+1» вдало й стилістично правильно структуровані, оскільки дотримано певні вимоги. Не важко було побачити, як вони правильно і вдало підходили до пошуку фактів. Ми також оцінили як здійснюється відбір фактів для коментарів у матеріалах «ТСН тиждень», їхнє зіставлення, пояснення, інтерпретація, синтезування, а також на якій основі будуються міркування. Коментарі здебільшого пояснювали, зіставляли. Вони були вбудовані на порівнянні. Експерти давали оцінку, а іноді і самі кореспонденти ставали експертами у своїй темі.

Чим ясніший задум автора, тим краще рішення на поставлені питання, на які необхідно відповідати. Потрібно цілеспрямовано йти до мети, цілеспрямовано збирати інформацію. Треба схилитися до журналістики розслідування, де так звані «медіа-пси» самостійно опрацьовують поставлені задачі. І в кожній стресовій ситуації не здаватися, а брати волю в кулак та зосереджено прямувати під тиском критичного мислення до інтерпретації нових явищ, їх оцінки та пояснення. Вдалий коментар завжди повинен мати логічний висновок. Факти повинні доповнюватися деталями, подробицями, що слугуватимуть авторові на користь успішно висунутої тези.

Список використаних джерел

1. Яковець А. В. Телевізійна журналістика: теорія і практика / А. В. Яковець, 2009. – 264 с.
2. Дезінформації щодо коронавірусу [Електронний ресурс] // «EUvsDisinfo». – 2020. – Режим доступу до ресурсу:

<https://www.euneighbours.eu/uk/east/eu-in-action/stories/nedovira-khaos-ta-panika-yak-dezinformaciya-vplivae-na-lyudey-i-scho-z>.

3. Голубенко Т. А. Алгоритм діяльності соціального журналіста на українському телебаченні [Текст] / Т. А. Голубенко // Молодий вчений. – 2016. – №4. – Режим доступу до ресурсу: <http://molodyvcheny.in.ua/files/journal/2016/4/118.pdf>

4. Фіялка С. Інтернет-коментарі в системі масової комунікації [Електронний ресурс] / С. Фіялка // Вісник Книжкової палати. – 2015. – С. 47-48. Режим доступу до ресурсу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/vkp_2015_9_13

5. Цапок О. Інформування про діяльність органів державної влади у випусках регіональних телевізійних новин [Електронний ресурс] / Олена Цапок // Черкаський національний університет імені Богдана Хмельницького. – 2012. – Режим доступу до ресурсу: <http://prima.lnu.edu.ua/faculty/jur/vypusk7/n11/tv11-40.pdf>.

СИМОНЕНКО Н.В.

*студентка спеціальності журналістика
наук. керівник Гриненко І.В., к.соціол.н.
Український гуманітарний інститут*

РОЛЬ МАС-МЕДІА У ФОРМУВАННІ ГРОМАДСЬКОЇ ДУМКИ

Сучасна медіатизація усіх сфер суспільного життя людини відкрила нові можливості щодо впливу мас-медіа на формування громадської думки. Сьогодні ЗМІ борються за аудиторію та вплив на неї. Сучасні умови вимагають нових підходів від професійних трансляторів щодо суспільно-інформаційних запитів, очікувань суспільства. Дослідження ролі мас-медіа постає сьогодні актуальним.

Мета дослідження – з'ясувати, яку роль мас-медіа відіграють у формуванні громадської думки.

Об'єкт дослідження – мас-медіа і громадська думка як соціальні явища.

Предмет дослідження – мас-медіа як інструмент формування громадської думки.

Завдання дослідження:

1. З'ясувати етимологію поняття «громадська думка».
2. Дослідити особливості формування громадської думки.
3. Визначити роль мас-медіа у формуванні громадської думки.

Досліджувати феномен громадської думки почали ще з XVIII століття. Хоча тоді ще складно було назвати його громадською думкою. Лише у період XIX-XX століть поняття «громадська думка» почало щось з себе представляти. Цим питанням займалися: французький соціолог Г. Тард у своїй праці «Громадська думка та натовп», німецький юрист Ф. Гольцендорф у праці «Роль громадської думки в державному житті» та пізніше американські дослідники У. Ліпман у праці «Громадська думка» (1922 р.), П.

Лазерсфельд, німецькі науковці Е. Ноель-Нойман та частково Ю. Хабермас. У радянські часи це був Б. Грушин [4].

Вітчизняний дослідник громадської думки Осовський зазначає, що громадську думку не можна розглядати як механічну сукупність індивідуальних думок [2].

Досліджуючи та аналізуючи джерела з цієї теми, можна зрозуміти, що громадська думка – це спільне розуміння громадянами важливих для них подій, явищ, ситуацій. Вона виявляється у ставленні та реакції громадян до подій, явищ, ситуацій.

На громадську думку впливають різні чинники, які здатні її змінювати і робити суперечливою. Особливо можна звернути увагу на сукупність сучасних каналів зв'язку (телебачення, преса, інтернет, радіо тощо), за їх допомогою поширюють різну інформацію у суспільство. Мас-медіа, формуючи громадську думку, ніби дають волю вибору. А з іншого боку, впливають на свідомість, вчинки, дії суспільства.

В Україні ЗМІ мають значний вплив на формування громадської думки населення. Це пояснюється тим, що люди звикли довіряти мас-медіа, які були довгий час основним джерелом інформування. Так, до читача, слухача, глядача інформація потрапляє вже обробленою і містить оцінку, яка нав'язується аудиторії. Через це дуже часто громадяни перетворюються у зручну ціль для інформаційного простору. В силу щоденної зайнятості людям легше прислухатися до іншої думки, ніж будувати свою. У такому випадку ними стає легко маніпулювати та впливати на їх свідомість.

За словами Гришнякової «громадська думка, будучи станом суспільної свідомості, є ніби посередницею між свідомістю і практичною діяльністю людей. Не змінюючи ні однієї із форм суспільної свідомості, не спираючись на організовану силу як закон, не визначаючи цілей, як це робить програма, громадська думка шляхом схвалення або осуду, захоплення чи зневаги, емоційної оцінки людей і їхніх учинків сприяє перевтіленню тих чи інших ідей у конкретні вчинки» [1]. Тому мас-медіа, формуючи громадську думку, по-перше, збирають досвід і волю більшості, а по-друге, діють на свідомість, на дії суспільства. Також можна уважно подивитися на те, що засоби масової інформації виконують велику роль у процесі вибору, тому що на мас-медіа покладена відповідальність доносити інформацію у зрозумілій формі та зі змістом. [3].

Усе більшого значення і впливу на громадськість сьогодні набувають соціальні медіа. Завдяки своїй доступності, популярності, швидкій взаємодії із аудиторією, вони зайняли своє місце у комунікаційній сфері. Як влучно зазначає Рудик «Громадська думка у соціальних медіа формується за принципом довіри спільноти, доброчесності і відповідальності.» [4, С. 202].

Досліджуючи роль і місце мас-медіа у формуванні громадської думки було з'ясовано, що громадська думка, з одного боку, відображає стан суспільства, з іншого мас-медіа формують її цінності, настрої.

Сучасні мас-медіа, особливо соціальні мас-медіа, сьогодні активно беруть участь у формування громадської думки. Дедалі більше саме так звані «нові» мас-медіа користуються чималою популярністю на рівні усіх верств суспільства. Очевидно, що завжди існує ймовірність використання інформації у маніпулятивних цілях на свідомість людей. Вони забезпечують суспільство інформацією, яка часто впливає на його підсвідомість. Разом з тим, сприяючи розвитку громадянського суспільства, в умовах лише яких може повноцінно функціонувати громадська думка, мас-медіа виконують свою інформативну та об'єднуючу функцію в суспільстві.

Список використаних джерел

1. Гришнякова К.Г. Вплив ЗМІ на громадську думку / К. Г. Гришнякова // [Електронний ресурс] – Режим доступу: http://www.rusnauka.com/14_NPRT_2011/Politologia/7_87191.doc.htm
2. Осовський В. Л. Громадська думка: спроби соціологічної інтерпретації. – К., Інститут соціології НАНУ, 1999. – С. 29.
3. Політологія: навчальний посібник / за заг. ред. Бабкіна О. В., Горбатенко В. П.// К.: ВЦ, 2006. – 568 с.
4. Рудик М. Вплив соціальних медіа на формування громадської думки // Вісник Львівського університету. Серія Журналістика. 2020. Випуск 48. С. 198–206.
5. What Are the GAAP Rules for Depreciation? [Електронний ресурс]. – 2019. – Режим доступу до ресурсу: <https://bizfluent.com/info-8217811-gaap-rules-depreciation.html>.

СЛЕГКІН І.О.

*студент спеціальності журналістика
науковий керівник Сахненко А.В., магр. журн.
Український гуманітарний інститут*

ПРОФЕСІЙНІ ВИМОГИ ДО ТЕЛЕВЕДУЧОГО ТОК-ШОУ: ВІТЧИЗНЯНИЙ ДОСВІД

Одним із найпопулярніших інформаційних жанрів українського телебачення є інтерв'ю. Ток-шоу як різновид інтерв'ю допомагає найбільш повно передати позиції відомих осіб щодо певних подій або дізнатися різні думки різних верств населення.

Воно максимально адекватно передає позицію впливової чи загальновідомої особи щодо конкретної події або проблеми в телевізійному ефірі. Ведучий ток-шоу відіграє важливу роль у створенні програми, адже він є її модератором, саме він повинен визначати роль учасників, задавати характер розмови. В цьому і полягає **актуальність** роботи.

Об'єкт дослідження: ток-шоу як один із жанрів телевізійної журналістики.

Предмет дослідження: професійні вимоги до телеведучого ток-шоу.

Мета дослідження: визначити, які існують професійні вимоги до ведучого ток-шоу в Україні.

Завдання дослідження:

1. Розкрити особливості жанру ток-шоу;
2. Проаналізувати роль ведучого ток-шоу;
3. Визначити на підставі аналізу наукових публікацій професійні вимоги до ведучого ток-шоу в Україні.

Інформаційна база дослідження. Діяльність ведучого ток-шоу завжди була цікава дослідникам. Серед українських дослідників хочеться виділити В.Гоян з її дослідженням журналістської творчості на телебаченні, В.Бугрим з його роботами про роботу журналіста на телеекрані. О.Безручко вивчав майстерність телевізійного ведучого, І. Ващук описала мовленнєвий портрет ведучого ток-шоу, Ю. Єлісєв та Г.Почепцов зосередилися на іміджі журналіста загалом,

Серед вчених ближнього зарубіжжя можна виокремити наступних вчених: Г.Кочеткова дослідила історію виникнення професії ведучого, М.Бачина та В. Матізен досліджували загальні вимоги до ведучого, який з'являється у кадрі. С. Муратов визначав, яким має бути телевізійне спілкування, а от Г.Кузнецов зосередився на жанрі ток-шоу та його важливості.

В Британії роботу телеведучого досліджував Б.Льюїс, який, пропрацювавши більше 25 років в ВВС, розповів про специфіку цієї професії. Д. Моулд зосередився на форматі новин і виокремив вимоги до ведучого. К. Ламей і П. Монро вивчали телебачення та телекомунікації загалом, а Є.Теплиць спеціалізувався на специфіці діяльності телебачення в США.

Емпірична база дослідження. Для дослідження було використано наступні методи наукового дослідження. Так, для короткого знайомства з жанром та історією його становлення було застосовано метод історизму; для того, щоб визначити, які ж вимоги ставляться перед ведучим ток-шоу використовується метод професійного аналізу тексту. Нами був застосований також метод порівняння для того, щоб виділити найважливіші вимоги. У висновках використовувався метод синтезу та узагальнення.

Першим етапом нашого дослідження стало розкриття особливостей жанру ток-шоу. Ток-шоу (від англ. talk show – розмовне шоу) – вид телепередачі, в якій один або декілька запрошених учасників ведуть обговорення запропонованих ведучим тем. Як правило, при цьому присутні запрошені до студії глядачі. Інколи глядачам надається можливість задати питання або висловити свою думку. Схема жанру досить проста і безпрограшна: глядачі, ведучий, питання і відповіді. Але багато фахівців цього жанру вважають, наприклад, що запорука успіху ток-шоу—гумор. Герой повинен уміти сміятися над собою. Наприклад, аналізуючи популярну в США розважальну програму «Шоу Опри», Кузнецов Г.В. приходить до думки, що «це саме журналістика, майстерно підготовлене спілкування з популярною

людиною, що супроводжується показом на великому екрані фотографій та іншого матеріалу» [6].

На другому етапі ми проаналізували одне одного із завдань ведучого ток-шоу – підштовхнути людей до суперечки, відобразити дискусійність проблеми. Він повинен добре продумати план, це дозволить йому заздалегідь націлюватися на виступ з конкретного приводу, з такого питання, який йому найбільш близький, цікавий і якимось пов'язаний з його особистим, життєвим досвідом. Ведучий—головна фігура будь-якого ток-шоу, і вимоги до нього неоднозначні і різноманітні. Це: чітка позиція, глибока переконаність і принциповість, досконале знання обговорюваних проблем і широка ерудиція, вміння виступати і управляти аудиторією[8]. Розвиток телебачення невід'ємний від таких блискучих майстрів подання телевізійних новин, як французи Леон Зітрон і П'єр Лазарев; американці Чент Хантлі, Джон Дейлі, Уолт Кронкайт, Девід Брінклі, Опра Уінфрі; англієць Тім Севастіан; росіяни Валентин Зорін, Юрій Фокін. Безперечними брендами телебачення є і телевізійні диктори. Перерахувати всіх талановитих особистостей цієї професії неможливо[7].

Завершальний етап дослідження став присвячений визначенню на підставі аналізу наукових публікацій професійних вимог до ведучого ток-шоу в Україні. У професії телеведучого пріоритетний фактор успіху — вміння сподобатися публіці. Дуже часто увагу телеглядача привертає саме той чи інший телеведучий, при цьому неважливо, якої теми він торкнеться у своїй програмі. Саме тому як ніколи актуальним стає дослідження способів формування телеведучими свого іміджу і зовнішніх чинників, що формують роботу ведучого. Загальні, важливі правила композиції екранного виступу зрозумілі всім: потрібно чітко сформулювати тему, окреслити ключові питання, які висвітлюватимуться, навести потрібні факти, надати підтвердження, зробити зрозумілі висновки з усього сказаного.

Та все ж, жанр ток-шоу диктує власні вимоги (так власні чи професійні) до телеведучого. Нами були виокремлені такі вимоги до ведучого ток-шоу:

- обізнаність у темі;
- чітке розуміння цільової аудиторії з урахуванням особливостей каналу, теми програми і часу її виходу в ефір;
- повага до аудиторії;
- вміння доносити свої думки до глядачів;
- щирість, чесність, переконливість (хоча б зовні);
- вміння спілкуватися з аудиторією на рівних. [3].

Крім того, ми вважаємо доцільним додати до цього переліку наступні важливі засади виступу ведучого ток-шоу: артистизм, грамотність, вміння виходити з будь-яких складних ситуацій та самоконтроль.

Висновок. Ми розглянули, що станом на сьогоднішній день професійні ведучі вже не є чимось незвичайним. Ведучий ток-шоу – основна, визначальна в очах телевізійного глядача екранна постать. Якраз йому випало кожен день направляти і підтримувати незмінний комунікативний

зв'язок між телебаченням і соціумом, а саме організовувати і доводити до відвідувача велику кількість різної суспільнозначимої інформації.

Таким чином, ми визначили, що в Україні існують такі професійні вимоги до ведучого ток-шоу як грамотність, самоконтроль, обізнаність у темі, вміння доносити свої думки до глядачів, переконливість, вміння спілкуватися з аудиторією.

Список використаних джерел:

1. Бугрим В. В. Журналіст на телеекрані: Посіб. для студ. Ін-ту журналістики / Київ. нац. ун-т ім. Т. Шевченка, Ін-т журналістики. — К., 2000. — 46 с.
2. Вакурова Н. В. Типология жанров современной экранной продукции / Н. В. Вакурова, Л. І. Московкін. — Москва: Інститут сучасного мистецтва, майстерня телевізійної журналістики, 1997. — 62 с.
3. Десятник Г.О., Полешко С.М. Професія – телевізійний ведучий: тексти лекцій та практичні вправи. —Київ: КНУ, 2012. — 173 с.
4. Драматургия ток-шоу как жанровый признак [Електронний ресурс] — Режим доступу до ресурсу: https://studbooks.net/699217/zhurnalistika/veduschiy_aktyor_dramteatra.
5. Кочеткова Г. В. Ведущий и конференсье [Електронний ресурс] / Галина Викторовна Кочеткова — Режим доступу до ресурсу: <http://social-science.com.ua/article/872>.
6. Кузнецов, Г.В. Ток-шоу: неизвестный жанр? / Г.В. Кузнецов // Журналист. — 1998. — № 11. — С. 54–61
7. Майстерність телевізійного ведучого як навчальна дисципліна та методика її викладання [Текст]: навч. посіб. / О. В. Безручко [та ін.]; [упоряд. Десятник Г. О.]; Київ. міжнар. ун-т, Ін-т телебачення, кіно і театру, Каф. кіно-, телемистецтва. - Київ: КиМУ, 2015. — 431 с.
8. Шепель В.М. Имиджелогия. Как нравится людям. - М: Народное образование, 2002. — 341 с.

СТОЛЯРЕНКО А.О.

студентка спеціальності психологія

наук. керівник: Шестакова Т.В., к.пед.н., доц.

Український гуманітарний інститут

НАЦІОНАЛЬНО-ПАТРІОТИЧНЕ ВИХОВАННЯ ЧЕРЕЗ КРАЄЗНАВСТВО

Актуальність дослідження обумовлена тим, щотими національно-патріотичного виховання через краєзнавство торкаються в дошкільних закладах та молодшій школі, але не в усіх. Сучасне покоління не все знайоме з історією рідного краю, а патріотизм до рідної держави починається з любові ро своїй маленькій Батьківщини.

Об'єктом дослідження є процес національно-патріотичного виховання.

Предметом дослідження науково-патріотичне виховання в рамках краєзнавства.

Метою нашого дослідження є аналіз впливу краєзнавства на патріотичне виховання.

Результати дослідження:

Об'єднуючи в собі навчально-пізнавальну, пошуково-дослідницьку і суспільно-корисну діяльність дітей, краєзнавство володіє великим виховним потенціалом. Це зумовлено насамперед тим, що природа, суспільне життя і праця, економіка, культура, історичне минуле рідного краю – невичерпні джерела пізнання, формування національної самосвідомості і світогляду особистості, її всебічного і гармонійного розвитку на основі сприйняття навколишнього. [1]

В книзі А.М. Богуш і Н.В. Лисенко «Українське народознавство в дошкільному закладі» автори розглядають краєзнавство, як організовану і керовану педагогом багатогранну пізнавальну, пошуково-дослідницьку, суспільно-корисну працю дітей, спрямовану на комплексне вивчення рідного краю (природа, побут, господарство, культура).

Краєзнавство дає «навіть найменш підготовленому змогу докладно ознайомитися зі своїм краєм і усією батьківщиною... Наскільки таке ознайомлення корисне, не треба доводити. Адже ж це перший ступінь, перша прикмета раціональної освіти – знати своє найближче оточення, знати минуле і сучасне свого народу і відчувати себе живим і свідомим членом живого, свідомого і об'єднаного організму» - зазначав Іван Франко в праці «Галицьке краєзнавство», 1892р.

Головним джерелом знань про рідний край є краєзнавчі об'єкти. Їх умовно поділяють на такі групи:

- адміністративно-територіальні (населений пункт, район, область, край, країна);
- економічні (заводи, господарства, шахти);
- історичні (пам'ятки, заповідники, пам'ятки природи);
- культурно-мистецькі (театри, музеї, бібліотеки, навчальні заклади);
- природні (рельєф, гори, низовини, водойми, корисні копалини, рослини, тварини).

До джерел краєзнавства належать:

-Краєзнавча бібліографія — інформація про літературу регіону, яка вийшла в минулому або виходить тепер.

- Картографічні джерела (архіви музеїв, державні архіви).
- Усні джерела: казки, легенди, думи, пісні, прислів'я, приказки.
- Офіційні джерела — документальна спадщина, спостереження — огляд різноманітних об'єктів і процесів.
- Друковані джерела — підручники, довідники, енциклопедії, путівники, карти.
- Пам'ятки історії та культури.

Вивчення історії рідного краю, знайомство з основними пам'ятками культури та архітектури міста/села, виданими людьми, історичними подіями, пов'язаними із його заснуванням, минулим та сьогоденням може включати роботу по вивченню герба міста/села. Дітей необхідно знайомити з казками, легендами (доступними за змістом), які пов'язані з історією рідного краю.

Найкраще організовувати краєзнавчу роботу за методом проектів, що дає змогу охопити найрізноманітніші види діяльності дітей: пізнавальну (в тому числі пошукову), мовленнєву, ігрову, прикладну (конструювання, малювання, ліплення тощо). Проектна краєзнавча робота зазвичай будується на основі принципу «від малого до великого»:

Вулиця – історія вулиці – природничі об'єкти вулиці – культурні об'єкти на вулиці (пам'ятники, скульптура).

Район – історія району – природничі об'єкти району – підприємства району — видатні люди району.

Місто – природничі об'єкти міста – культурні об'єкти міста – підприємства міста – історія міста [1]

Висновки: Хоч дітям і мають розповідати історію Батьківщини, майже половина молоді, а це майбутнє нашої країни, не знають її, історії рідного краю. Майже половині підростаючого покоління не розповідали у навчальних закладах, в рамках навчально-патріотичного виховання, і не обов'язково тому, що не хочуть вихователі/вчителі, а тому що не у всіх селах досліджена історія. Виховання патріотизму до рідної держави, України починається з дитинства й з любові до своєї маленької Батьківщини. Знання історії рідного краю, яка б вона не була викликає гордість й любов до рідного краю. Тому дуже потрібно дослідити історію тих сіл України які ще не відомі або не досліджені, щоб вихователі й вчителі мали змогу розповідати підростаючому народу України історію рідного села, міста, держави.

Список використаних джерел:

1. Котенко Н. Краєзнавча робота як один з аспектів пізнавального розвитку дитини <http://svyatoshinruo.kiev.ua/2013-10-10-14-41-03/4438-l-----r>
2. Методи і форми патріотичного виховання в ДНЗ : <https://www.pedrada.com.ua/article/2212-natsonalno-patrotichne-vihovannya-u-zaklad-doshklno-osvti>

СТУДОЛЯК М.Ю.

*студентка спеціальності романо-германська філологія
наук. керівник Щербакова О.А., викладач
Український гуманітарний інститут*

ВИНИКНЕННЯ, ОСОБЛИВОСТІ ВЖИВАННЯ ТА РОЛЬ ІНФІНІТИВНИХ КОНСТРУКЦІЙ В АНГЛІЙСЬКІЙ МОВІ

Актуальність досліджуваної теми полягає в тому, що конструкції з інфінітивними дієслівними формами є характерною рисою сучасного

синтаксису англійської мови. Тобто, ми розуміємо, що умови сучасності потребують подальшого вивчення цього питання, а також його модернізації та удосконалення.

Об'єктом дослідження є процес вживання інфінітивних конструкцій в англійській мові.

Предметом дослідження є власне інфінітивні конструкції англійської мови у процесі їх вживання.

Для досягнення поставленої мети в роботі вирішували наступні **завдання**:

- ✓ провести аналіз бібліографічних джерел, що стосуються досліджуваної теми;
- ✓ здійснити ретроспективний огляд інфінітивних конструкцій в англійській мові;
- ✓ аргументувати причини виникнення інфінітивних конструкцій в англійській мові.

Проведений аналіз наукової літератури з даного питання, показав, що дослідженням інфінітивних конструкцій сучасної англійської мови займалися такі науковці, як Криворучко Т.В., Очковська О.П., Пагутяк Ю.М., а також Кравченко Т.М.

У своїх роботах науковці найбільшого значення надавали ролі інфінітиву та інфінітивних конструкцій, а також їх реалізації в англійській мові.

У процесі дослідження використовувався **метод** аналізу для вивчення наукових публікацій на вказану тему. Матеріалами дослідження слугували спеціальні праці з питань, що розглядаються.

Ми вважаємо, що інфінітив є найбільш абстрактною формою дієслова, що служить дієслівною назвою процесу, а також використовується як дериваційне підґрунтя для всіх інших дієслівних форм [1, с. 2].

На сьогодні існує дві думки відносно виникнення цієї інфінітивної конструкції: виникнення за аналогією або запозичення з латинської мови [1, с. 49]. Обидва ці фактори здаються валідними. Крім того, О. Фішер вважає слушною думку, що головним фактором розвитку був фіксований порядок слів в англійському реченні [1, с. 50].

Очковська А.П. вважає, що спочатку інфінітив був дієслівним іменником, який згодом набув вербальних ознак. Вже в давньоанглійській мові інфінітив втрачає відмінкові закінчення. Збереглося лише дві відмінкові форми, а саме форма давального відмінка із закінченням -anne (-enne), яка завжди вживається з типовим прийменником давального відмінка to (to etanne – їсти), та більш вживана й незмінювана форма інфінітиву із закінченням -an (etan – їсти). Перша інфінітивна форма використовується як обставина мети, предикатив після дієслів, інколи як означення, а друга форма – як додаток, частина складеного дієслівного присудка після претерито-презентних дієслів і дієслів видового значення, а також входить до складу об'єктної інфінітивної конструкції [2].

Слід зазначити, що збільшення використання *to-infinitive* у середньоанглійській мові відбулося за рахунок вживання *bare infinitive* (тобто інфінітиву без частки *to*). *Bare infinitive* був замінений *to-infinitive*, коли завдяки втраті вербальних флексій, стало складно відрізнити інфінітивну форму від інших вербальних форм. Частка *to* починає функціонувати як маркер інфінітиву, втрачаючи своє первинне значення. Однак, існує думка, що зміни відбулися зовсім за інших причин: функціонування та значення *to-infinitive* та *bare infinitive* було визначеним, а збільшення вживання *to-infinitive* відбулося за рахунок того, що ця форма використовувалася для заміни *þæt-clauses* у староанглійському та середньоанглійському періоді [1, с. 46].

На думку Д. Лайтфута, можна припустити, що частка *to* спочатку не була постійним маркером інфінітиву в давньоанглійській мові. Історичний розвиток інфінітиву призвів до морфологічної зміни від форми флексивного інфінітиву (*V-en*) до інфінітиву з часткою *to* (*to + V*). Дана точка зору характеризує виникнення *to* для формального використання прийменника, так як частка *to* на сьогоднішній день перетворилася в граматичний додаток до інфінітива [3].

Протягом XIV–XV ст. виникають нові структурні типи англійських інфінітивних конструкцій: непоширені (об'єктні, адвербіальні та ад'єктивні), поширені (об'єктні, адвербіальні та ад'єктивні (XVII ст.) й комбіновані, а саме, об'єктно-адвербіальні й об'єктно-ад'єктивні) синтаксичні конструкції, утворені відповідно до певних правил. У зазначений період уніфікується й лексичний склад конструкції, вживаються більш складні та синтаксично різноманітні типи інфінітивних конструкцій, які виконують функцію вставних одиниць у наступні періоди історії розвитку мови [1, с. 3].

Висновок. Отже, проведене дослідження дозволяє зробити такі висновки щодо розвитку інфінітивних конструкцій та їх вживання у сучасній англійській мові. Інфінітивні конструкції зазнавали значних змін у процесі розвитку англійської мови. У роботі було розглянуто особливості історичного розвитку інфінітивних конструкцій та з'ясовано їх походження в англійській мові. Як відомо, виділяють три періоди розвитку мови: давньоанглійський, середньоанглійський та новоанглійський. Такі передумови сприяли розвитку та збереженню інфінітивних конструкцій у сучасній англійській мові.

Список використаних джерел:

1. Криворучко Т.В. Причини виникнення інфінітивних конструкцій в англійській мові / Т.В. Криворучко. // Наукові записки. – 2012. – №30. – С. 47–50.
2. Очковська А.П. Суб'єктні інфінітивні конструкції в історії англійської мови [Електронний ресурс] / А.П. Очковська // System of university library. – 2019. – Режим доступу до ресурсу: <http://eprints.zu.edu.ua>.
3. Пагутяк Ю.М. Інфінітивні конструкції в історичному контексті / Ю.М. Пагутяк, Т.М.Кравченко. // Наука майбутнього: збірник наукових праць

студентів, аспірантів та молодих вчених / гол. ред. В.В. Гоблик. – Мукачево: МДУ, 2018. – №2(2). – С. 101–105.

ТАРАСОВА Д.Ю.

Студентка спеціальності «Фінанси, банківська справа та страхування»

Науковий керівник: Штанько Л.О.

к.е.н., професор кафедри економічної кібернетики, фінансів та менеджменту

Український гуманітарний інститут

ФІНАНСОВА ОБІЗНАНІСТЬ СТУДЕНТІВ НЕЕКОНОМІЧНИХ СПЕЦІАЛЬНОСТЕЙ

Актуальність дослідження обумовлена вирішенням проблем студентів, які відкривають свою фірму, але не мають уяви, як правильно вести фінансові звіти і проводити фінансові операції. Особливо важливою сферою застосування останніх є бухгалтерський облік, оскільки це найбільш інформаційно містка ділянка роботи на підприємствах, в організаціях та установах.

Об'єктом дослідження є знання студентів неекономічних спеціальностей.

Предметом дослідження є можливість у студентів формувати додаткові знання та навички.

Метою дослідження є визначити інтерес студентів неекономічних спеціальностей до отримання додаткових економічних знань.

Для досягнення мети дослідження в роботі ставилися такі **завдання**:

- провели опитування для студентів в рамках популяризації Цілей сталого розвитку;
- запросили і провели інтерв'ю з програмним директором «ADRA»;
- проаналізували інформацію і поділились даними з студентами.

На сьогоднішній день існують 17 Цілей сталого розвитку. На Конференції ООН зі сталого розвитку у Ріо-де-Жанейро держави домовилися створити відкриту робочу групу для розробки комплексу Цілей сталого розвитку.

Після більш ніж року переговорів, Відкрита робоча група представила рекомендації щодо цілей у сфері сталого розвитку. 193 держави-члени ООН досягли консенсусу щодо підсумкового документу нової програми «Трансформація нашого світу: Порядок денний сталого розвитку 2030».

Розроблено 17 цілей сталого розвитку з 169 цільовими показниками, на противагу попереднім восьми цілям розвитку тисячоліття, які передбачали досягнення 21 цільового показника

Цілі сталого розвитку стали результатом переговорного процесу за участю 193 держав-членів ООН, до якого також були залучені безпрецедентно широкі кола громадянського суспільства й інші зацікавлені сторони

Ми розглянемо цілі, які перед собою ставили для отримання бажаного результату:

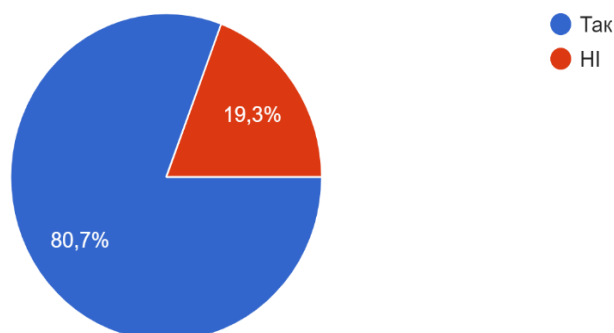
- ✓ **Ціль 4:** Забезпечити всеохоплюючу і справедливую якісну освіту і заохочувати можливості навчання протягом усього життя для всіх.

- ✓ Ціль 8: Сприяти неухильному, всеохоплюючому та сталому економічному зростанню, повній і продуктивній зайнятості та гідній праці для всіх.
- ✓ Ціль 12: Забезпечити стійкі моделі споживання і виробництва.

Було проведено опитування 187 студентів Українського гуманітарного інститут різних спеціальностей, за результатами якого більше половини респондентів виявило бажання бути фінансово грамотними:

Чи потрібно Вам економічна грамотність для розвитку своєї кар'єри?

187 ответов

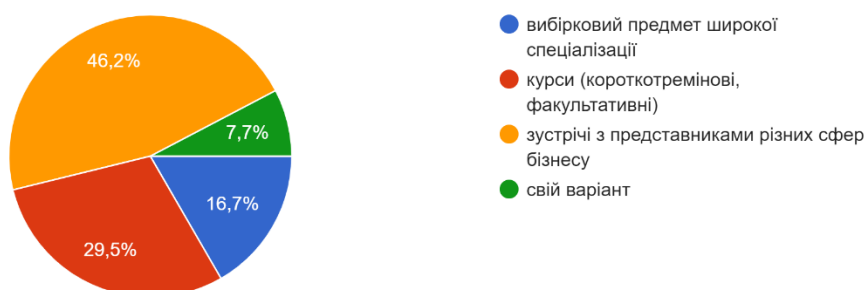
Це свідчить, що більшість планує займатись своєю справою чи у відкритті свого бізнесу.

Всі показники, які були зібрані, говорять, що тема актуальна. Всього було зібрано 187 голосів з яких дівчат – 65%, а хлопців 34,8 %. Студенти першого курсу – 35 %, другого – 38%, третього – 20 %, четвертого – 7%.

Більшість студентів виявили бажання мати зустрічі з представниками різних сфер бізнесу:

Якщо так, то в якій формі?

156 ответов

Саме тому була проведена зустріч з представником ADRA, а саме програмним директором Артемом Діхтяруком. Він поділився зі студентами інформацією про свою роботу та на скільки важливі знання та економічна освіта. Також він наголосив, що для відкриття своєї справи не обов'язково знати економічні закони і принципи, адже це не допоможе тобі, якщо ти не

маєш гідної мети. Його інтерв'ю можна буде переглянути на каналі Українського гуманітарного інституту у YouTube.

В результаті дослідження з'ясоване питання заохочення студентів обирати предмет з питань економічної грамотності з метою отримання додаткових знань з економіки. Для українських студентів актуальними стають такі питання, як впроваджувати в практику ведення власного бізнесу, а також ведення фінансової звітності, що й становить основну діяльність підприємства і приносить прибуток. В процесі навчання студенти бажають отримувати нові знання і звички для подальшої кар'єри.

Список використаних джерел:

1. <https://pon.org.ua/novyny/4301-novij-globalnij-poryadok-dennij-stalogo-rozvitku.html>
2. <https://www.kmu.gov.ua/diyalnist/cili-stalogo-rozvitku-ta-ukrayina>

ТЕРЕЩУК А.В

*студент спеціальності журналістика
наук. керівник. Гриненко І. В. к.соціол.н., доц.
Український гуманітарний інститут*

РЕПОРТАЖ ЯК ОДИН З ПРІОРИТЕТНИХ ЖАНРІВ В ТЕЛЕЖУРНАЛІСТИЦІ

Актуальність роботи полягає в тому, що репортаж на сьогоднішній день є надзвичайно актуальним та пріоритетним жанром в сучасній тележурналістиці та загалом в медіа сфері, бо має в собі ряд переваг, які дають змогу повноцінно відтворювати картину дійсності, передавати інформацію деталізовано, якісно, оперативно, яскраво, що має неабияку цінність. Крім цього, репортаж виконує дуже важливу функцію – формування світосприйняття аудиторії та загалом формування їх думки, що ще раз підтверджує його важливість.

Об'єктом дослідження є репортаж як жанр в тележурналістиці.

Предметом дослідження є особливості використання репортажу на телебаченні на прикладі українських телеканалів «1+1» і «ТБі».

Метою дослідження є особливості використання репортажу на українських телеканалах «1+1» і «ТБі».

Для досягнення встановленої мети в роботі виконували такі **завдання**:

- з'ясували сутність та сучасну структуру телерепортажу як жанру журналістики.
- співвіднесли конкретні репортажні форми з редакційною політикою телеканалів «1+1» та «ТБі».

Серед вітчизняних науковців, які займалися дотичною тематикою, варто зазначити : В.Кронкайт, Т.Коппел, Д.Разер. Серед зарубіжних науковців слід визначити Ю. Лазебник, В. Здоровега, Д. Прилюк, Г. Вартанов, Д. Григораш, В. Рубан, В. Качкан та ін.

Для дослідження цієї теми були використані такі методи дослідження: аналізу та синтезу для аналізу сутності і сучасної структури телерепортажу та репортажних форм, які потім були співвіднесені з редакційною політикою телеканалів «1+1» та «ТБі»; метод індукції для аналізу програм телеканалів дав можливість зробити висновки щодо впливу редакційної політики на зміст, структуру та стиль телерепортажу; метод конкретизації був застосований для співвіднесення конкретних репортажних форм з редакційною політикою телеканалів «1+1» та «ТБі».

У процесі дослідження було з'ясовано три основні точки зору вчених на репортаж. Найбільш диференційовано підходять до жанрової ідентифікації репортажу французькі дослідники, які наголошують, що метою цього жанру є донесення усіх вражень від події за допомогою органів чуття. Тому цей жанр вважається найбільш суб'єктивним, оскільки відображає події, апелюючи саме до відчуттів [1].

Протягом усієї історії телебачення репортаж був головним жанром та способом інформування. Тож, українські дослідники визначають репортажність як «іманентну (внутрішньо притаманну), природну властивість телебачення» а репортаж — як «найпоширеніший, дієвий, провідний жанр тележурналістики» [5].

Інші науковці характеризують репортаж як «інформаційну розповідь, повідомлення з місця події під час її перебігу», або як «жанр журналістики, що надає можливості оперативно повідомляти для друку, ЗМІ, радіо, телебачення про будь-яку подію, очевидцем або учасником якої є кореспондент» [5].

На першому етапі дослідження встановили сутність та структуру телевізійного репортажу і дійшли таких висновків: сутність жанру полягає в тому, щоб розказати та показати подію у всіх її ракурсах. Структура репортажу в свою чергу (при всій різноманітності його композиційної побудови) зазвичай включає такі елементи: інформацію про подію; передачу атмосфери події; інтерв'ю з учасниками або свідками події (якщо воно вже відбулося); показ події [1].

На другому етапі дослідження були виявлені конкретні форми репортажу, які були співвіднесені з редакційною політикою телеканалу «1+1» та «ТБі».

Виділяють такі форми репортажу: подієві (новинні); тематичні; постановочні [2]. Тож, в першому випадку йде мова про звичайну, реальну подію, про яку репортер має докладно поінформувати. В тематичному репортажі дещо інша ситуація: журналіст підбирає об'єкт показу і події відповідно до заданої теми. Такий репортаж найчастіше пов'язаний з показом цікавої для глядачів регулярної дії. У постановочному репортажі журналіст виступає безпосередньо організатором події.

В свою чергу особливість новинної редакційної політики «1+ 1» полягає у нейтральному висвітленні політичного життя (констатування фактів і подача різних коментарів) та акцентуванні журналістської уваги на зображенні соціальних та кримінальних процесів і явищ суспільства. Інформація такого

ґатунку розрахована на масового глядача [3]. А особливість новинної редакційної політики телеканалу «ТВі» полягає у критичному аналізі та синтезі українського політично-суспільного життя та опозиційно-іронічному ставленні до провладної більшості. Аудиторія, яка споживає відповідну інформацію, здебільшого вузькоспеціалізована [4].

У процесі реалізації завдань впливають такі висновки: редакційна політика сучасних українських телеканалів прямо або опосередковано впливає на зміст, структуру та стиль телерепортажу, тобто фактично задає певну схему висвітлення проблем, конфліктів та ситуацій відповідно до інтересів телеканалу. У цьому можна переконатися, досліджуючи телерепортажі різних українських телеканалів.

Тож, досліджуючи телерепортаж як один із пріоритетних жанрів на українських телеканалах на прикладі «1+1» і «ТВі», були застосовані такі методи дослідження як метод аналізу та синтезу, індукції і конкретизації, які допомогли детально розкрити зазначену тему.

Отже, репортаж на сьогоднішній день є надзвичайно актуальним та пріоритетним жанром в сучасній тележурналістиці та загалом в медіа сфері, дозволяє повною мірою відображати реальність, формувати думку аудиторії.

Список використаних джерел:

1. Теленовини: секрети журналістської майстерності. – І.Фенга «Теленовини, радіоновини», Сент-Пол, 1985. – Москва. – Інститут підвищення кваліфікації працівників телебачення і радіомовлення. 1997 [Електронний ресурс]. Режим доступу до ресурсу: http://elibrary.kubg.edu.ua/id/eprint/4057/1/O_Lisnevsk_MTR_GI.pdf
2. Эгон Эрвин Киш. Репортажи. Издательство Московского университета, 1964 [Електронний ресурс]. Режим доступу до ресурсу: <https://studfiles.net/preview/3369782/page:10/>
3. Офіційний сайт групи 1+1 медіа [Електронний ресурс]. Режим доступу до ресурсу : <https://media.1plus1.ua/ru>
4. Офіційний сайт групи ТВі медіа [Електронний ресурс]. Режим доступу до ресурсу: <https://tvi.ua/>
5. Тонкіх І. Ю. Навчальний посібник з дисципліни «Інтернет-журналістика. Жанри в інтернеті» [Електронний ресурс] / Ірина Юріївна Тонкіх. – 2017. – Режим доступу до ресурсу: http://eir.zntu.edu.ua/bitstream/123456789/2669/1/Tonkikh_Internet-Journalism.pdf.

ТВЕРДОХЛІБ А.В.

*студент спеціальності практичне богослов'я
наук. керівник: Куриляк В.В., к.техн.н., доц.
Український адвентистський теологічний інститут*

ОТДЫХ – КАК ИНСТРУМЕНТ ФИЗИЧЕСКОГО И ДУХОВНОГО ВОССТАНОВЛЕНИЯ ЛИЧНОСТИ

Актуальность темы. Когда мы слышим слово трудоголизм, ряд ассоциативных картинок приведет нас в страну, где солнце начинает свои первые минуты работы – Япония. Каждый год от переработки на рабочем месте умирает приблизительно 600 тысяч человек. И это мы не говорим еще о психологических и эмоциональных проблемах, которые со временем приводят к мыслям о самоубийстве. Сказать по правде это болезнь не только азиатов. Большинство граждан и нашей страны, борясь за свое место под солнцем, теряют и здоровье, и силы, а также радость к жизни. Поэтому вопрос отдыха, как физического, так и духовного очень важен и в нашем обществе. Потому что в отличии от умения правильно и вовремя отдыхать зависит как мое здоровье личное, так и здоровья целой нации.

Объектом нашего исследования как бы это не было удивительно это и есть здоровье человека само по себе.

Предметом работы – является отдых как инструмент решения проблем как физических, так и духовных.

Цель - обосновать важность физического и духовного здоровья в становлении личности.

1) Физическое и духовное развитие играет большую роль в развитии личности человека. Здоровое тело – самое первое для обретения счастливой жизни. Если вы не чувствуете боль или дискомфорт в организме, соответственно вы имеете много сил и энергии для выполнения любых поставленных перед вами задач. Ну и наоборот если ваши мысли затуманены и разум не ясен и все вокруг вам кажется плохим, у вас могут появляться болезни и недуги. Если человек желает иметь более могучее и прекрасное здоровье, необходимо полностью и напроць отказаться от вредных привычек, и заняться, физическими упражнениями, закаливанием организма, есть здоровую и полезную пищу, больше пить чистую воду, отдыхать и нормально спать.

2) Выражение «в здоровом теле — здоровый дух» совсем не новое. Но правильно ли мы понимаем и знаем, что оно означает? Зависимость духовного и физического развития человека является основой гармоничного развития и бытия личности, однозначно исходя из этого мы обязаны заботиться как о физическом теле, так и о духовном состоянии.

3) Взаимосвязь духовного и физического развития личности является основой гармоничного существования человека.

Несмотря на предложенные методики улучшения физического и духовного здоровья, удивительно но, ни один из исследователей не затрагивает такие важные духовные практики как молитва и чтение Слова Божьего. Удивительно, потому что это основа духовности, а значит и духовного здоровья. Для духовного здоровья мало просто быть правильно и культурно воспитанным, или любить наслаждаться природными пейзажами. Так же мало быть «правильно смотивированным». Для крепкого духовного здоровья нужно быть крепко привязанным к источнику духовности – Богу. Который даст и мотивацию и силу воли для достижения поставленной цели.

Результаты исследования на тему: «как отдых влияет на духовное и физическое здоровье человека?», – показал что, достаточно много людей работают больше 50 часов в неделю, что уже влияет на их здоровье и на возможность отдыхать. Безупречно многие берут отпуск, и отдыхают хотя бы один раз в год. Но при этом четверть опрошенных в большинстве своем просто меняют вид деятельности, с одной работы на другую. Хотя в принципе многие понимают важность здоровья и его поддержки, поэтому больше половины делают зарядку, и другие, важные моменты, которые поддерживают физическое здоровье. Также больше 80% опрошенных согласны с утверждением того, что духовность и духовное здоровье зависит от физического здоровья. Поэтому большинство опрошенных молятся больше 3-х раз в день, и регулярно ходят в церковь, и для них такое времяпрепровождение является лучшим отдыхом.

Проанализированная информация дает нам право утверждать, что духовное здоровье человека на прямую зависит от здоровья физического. Наш отдых является самым важным компонентом поддержки физического здоровья. Отдых позволяет полностью перезагрузить мозг, и направить мысли от тревоги и беспокойства, к гармонии и умиротворения. Отдохнувшие тело позволяет мозгу и соответственно подсознанию быть более чутким и чувствительным. Обычный адекватный отдохнувший человек более спокоен и миролюбив. Что есть важным показателем духовности человека.

Какие же есть виды отдыха и какие более всего эффективны? Здесь нужна мудрость дабы понимать, как полезнее всего будет отдохнуть. Скорее всего вид отдыха зависит от вида труда, которым занимался человек. Конечно, если занятость человека связана с физической работой, то лучшим отдыхом для такого человека практическое полное воздержание от физического труда. Но есть общие советы по отдыху для всех людей любого вида занятости. И что самое интересное эти советы мы находим в Библии. Господь ясно говорит, что один день в неделю, и чётко выделяет этот день, а именно седьмой день недели, должен быть отдыхом. Также в той же заповеди Бог говорит, что человек должен работать все 6 дней недели. Как ни странно, но для хорошего здоровья человека нужна работа. Потому что, порой работая, или занимаясь неким видом деятельности – человек отдыхает. Смена вида деятельности, это также хороший отдых. Есть ли

универсальные рекомендации для всех людей, желающих иметь двустороннее сильное и хорошие здоровье.

Выводы. Мы должны понимать, что работа над собой, работа над своим здоровьем – это залог отличного настроения, спокойствия и мира в сердце. Любовь к окружающим и к миру. Лучший отдых, для человека это общение с Богом, молитва, чтение Библии, это важные духовные практики не только для христианина, но для всех, кто хочет быть физически, эмоционально, духовно и морально здоровым человеком.

Список использованных источников:

1. Шамсутдинов Ш. А. Взаимосвязь физического и духовного развития личности [Электронный ресурс] / Ш. А. Шамсутдинов – Режим доступа до ресурсу: <https://novainfo.ru/article/14782>).
2. Паршакова, Взаимосвязь физического и духовного развития личности студента / Паршакова,. // International Journal of Humanities and Natural Sciences. – 2019. – №6. – С. 40–41.
3. Гармония души и тела: как спортивная культура помогает духовному развитию [Электронный ресурс] – Режим доступа до ресурсу: <https://salid.ru/stati/garmoniya-dushi-i-tela>.

ТИМОШЕНКО М.В.

*студентка спеціальності психологія
наук. керівник: К.В. Божко, к.псих.н., доц.
Український гуманітарний інститут*

ПСИХОЛОГІЧНІ БАР'ЄРИ ПРОФЕСІЙНОГО СТАНОВЛЕННЯ ОСОБИСТОСТІ

Актуальність теми полягає в тому, що дослідження психологічних бар'єрів, які перешкоджають професійному розвитку особистості, обумовлюються необхідністю підвищити ефективність праці людини. Взаємозв'язок людини з професією вивчається через її адаптацію до діяльності, професійну придатність, задоволення процесом своєї праці та підвищення її результативності. У процесі свого професійного розвитку особистість стикається з певними бар'єрами, які негативно відображаються на здійсненні її професійної діяльності. Такі бар'єри пов'язані з її віковим розвитком, набуттям досвіду, розширення кругозору, оскільки людина проводить більшість свого життя здійснюючи свою професійну діяльність.

Метою дослідження є аналіз психологічних бар'єрів професійного розвитку особистості та класифікація видів таких бар'єрів.

Об'єктом дослідження є професійна діяльність особистості.

Предметом дослідження є психологічні бар'єри, які виникають в процесі здійснення особою своєї професійної діяльності.

Для розкриття досліджуваної тематики поставлені та вирішені наступні **завдання**:

- ✓ розкрити поняття психологічного бар'єру професійного розвитку особистості та наведені характеристики видів таких бар'єрів;
- ✓ дослідити поняття криз професійного розвитку особистості, чинники та фази їх виникнення;
- ✓ виокремити поняття, механізм виникнення та класифікація деструкцій професійного розвитку особистості;

Для розв'язання визначених завдань застосовано наступні **методи** дослідження: аналіз, синтез, порівняння, системний аналіз, конкретизація.

В роботі використані роботи авторів, які займались дослідженням професійного розвитку особистості та детально вивчали бар'єри такого розвитку. Зокрема Бойко В.В., Зеєр Є.Ф., Карпов А.В., Кокун О.М., Макаренко П. В. та Мілорадова Н. Е., Максименко С. Д., Маркова А.К., Симанюк Є.Є., Шакуров Р.Х. та інші.

На першому етапі було проаналізовано літературу, в якій досліджується поняття психологічних бар'єрів професійного розвитку особистості, до яких автори відносять кризи та деструкції. Встановлено, що в психології кризи професійного становлення ще не дістали належного вивчення. Ці кризи, поряд із кризами психічного розвитку, відносять до нормативних криз розвитку особистості, що являють собою закономірне явище дорослого періоду розвитку, що зумовлює переходи між стабільними стадіями, безперервності розвитку і самоактуалізації особистості. Деструкціями є зміни сформованої структури діяльності й особистості, що поступово нагромадилися, і які негативно позначаються на продуктивності праці і взаємодії з іншими учасниками цього процесу, а також на розвитку самої особистості.

На другому етапі було досліджено кризи, які виникають в процесі професійного становлення особистості як фахівця. Кризи професійного становлення являють собою особливу групу психологічних криз, що виникають на різних етапах професійного шляху особистості, відображають її специфічні закономірності, які не зводяться до закономірностей життєвого шляху особистості. Досліджено чинники виникнення криз та фази криз. Встановлено, що кризові періоди можуть мати два можливих «результати»: сприяти особистісному розвитку або вести до особистісної деградації. Породжуючи психічну напруженість, кризи стимулюють професійний розвиток особистості. І здебільшого, переживаючи кризу, особистість піднімається на вищий рівень розвитку.

На третьому етапі було досліджено професійні деструкції особистості. Розкрито механізм виникнення й дана класифікація таких деструкцій. Зокрема узагальнено позиції дослідників з цього питання. Симанюк Є.Є. розглядає такі види деструкцій, які він ототожнює з професійно зумовленими акцентуаціями, а саме: вивчену безпорадність, професійну відчуженість та

стагнацію. Як узагальнив Кокун О.М. деякі автори розглядають окремо від деструкцій професійні деформації, такі як: загально-професійні деформації, спеціальні деформації, професійно-типологічні деформації, індивідуальні деформації. Також в роботі проаналізовано таке поняття бар'єру професійного розвитку, як професійне вигорання.

При дослідженні даної тематики було встановлено, що перехід від однієї стадії професійного становлення особистості до іншої супроводжується професійно обумовленими кризами та виникненням деструкцій. Кризи пов'язані з періодизацією вікового розвитку та переходу особистості від одного етапу розвитку до іншого. Кризи призводять до переорієнтації на нові цілі, на новий етап розвитку, до бажання змінити професію, діяльність. Деструкціями є зміни, які склалися в процесі виконання особою своїх професійних обов'язків. Вони пов'язані не з віковими періодами розвитку, а з багаторічним виконанням особою однієї і тієї ж діяльності, що призводить до виснаження та втоми. Вже на підставі цих факторів і розвиваються деструкції, які порушують цілісність особистості та негативно впливають на її продуктивність праці.

Висновок. Отже, аналізуючи літературу приходимо до висновку, що професійний розвиток є не тільки вдосконаленням, але і руйнуванням, виникненням негативних тенденцій та розвитком професійно-небажаних новоутворень, якими є бар'єри. В процесі здійснення дослідження встановлено, що в будь-якому випадку кризи, професійні деструкції та професійні деформації – це негативні явища, які потребують усунення для подальшого продуктивного та якісного здійснення людиною своєї трудової діяльності. Але без цих явищ професійний розвиток людини неможливий, адже після виникнення та проходження особою кризового етапу відбувається перехід на більш продуктивний та вищий рівень її розвитку, як професіонала своєї справи.

Список використаної літератури:

1. Бойко В. В. Энергия эмоций в общении: взгляд на себя и на других / В. В. Бойко. – Москва: Филинь, 1996. – 472 с.
2. Зеер Э.Ф. Психология профессий: Учебн. пособие. – 3-е изд., перераб. И доп / В. В. Зеер. – Москва: Академический Проект, Фонд «Мир», 2005. – 336 с.
3. Кокун О.М. Психологія професійного становлення сучасного фахівця : монографія / О.М. Кокун. – Київ: ДП «Інформ.-аналіт. агентство», 2012. – 200 с.
4. Максименко С. Д. Генеза здійснення особистості / С. Д. Максименко. – Київ: ТОВ «КММ», 2006. – 240 с.
5. Маркова А.К. Психология профессионализма / А. К. Маркова. – Москва: «Знание», 1996. – 308 с.
6. Психология труда: Учеб. для вузов / Под ред. А.В. Карпова – М. Владос-пересс, 2005. – 352 с.

7. Симанюк Є.Є.. Психологічні бар'єри професійного розвитку особистості. Практико-орієнтовна монографія. / Під ред. Е. Ф. Зеєра. – Москва: Московський психолого-соціальний інститут, 2005. – 252 с.

8. Шакуров Р.Х. Барьер как категория и его роль в деятельности // Вопр. Психологии. – 2001. – №1. – С.7-17.

ТКАЧЕНКО О.О.

студент спеціальності дизайн
наук. керівник Стеценко О.О., викладач
Український гуманітарний інститут

АНАЛІЗ СУЧАСНОГО ВЕБ-ДИЗАЙНУ

*«Сократ казав «Пізнай себе». А я кажу «Пізнай своїх користувачів». І
знаєте що? Вони не думають, так само як і Ви».*

Джошуа Брюєр

Актуальність теми дослідження: Важко навіть уявити сучасний світ без комп'ютерних технологій та інтернету. Особливо зараз в умовах карантину через пандемію Covid-19, коли навіть навчальну сесію студенти вимушені здавати в режимі Online. Через це, велику увагу розробники та дизайнери різноманітних сайтів, мобільних додатків, операційних систем, почали приділяти не тільки функціональності, а й візуальній частині своїх проєктів. Тому я вважаю важливим розглянути такий важливий й значущий розділ дизайну, як веб-дизайн.

Об'єкт дослідження: Об'єктом дослідження я обрав веб-дизайн, як частину величезної сфери дизайну.

Мета дослідження: Проаналізувати сучасні тренди веб-дизайну, його психологічні аспекти, взаємодію розробника з користувачем.

Для досягнення мети цього дослідження було поставлено та вирішено такі **завдання**:

1. Проаналізовано вплив грамотного дизайну на психологічне сприйняття людини (користувача).
2. Визначено які переваги має грамотний веб-дизайн для власників сайту чи додатку.

Етап 1. Психологічний вплив грамотного дизайну на користувача. Потрапляючи на сайт, чи відкриваючи додаток, користувач відчуває певну палітру емоцій, яка може бути як позитивна, так і негативна від побаченого. Саме налаштовувати людину на позитивні почуття від перебування на тому чи іншому інтернет-ресурсі і є першочерговою задачею веб-дизайнерів. Знання про правильне створення ефектної графіки збиралися і формувалися протягом багатьох років. Для досягнення результату, потрібно чітко знати відмінності тих чи інших елементів, знати як їх використовувати для взаємодії з користувачем. Найчастіше виділяють чотири елемента:

- Контент
- Колір
- Простір
- Текстове оформлення

При створенні сайту чи додатку потрібно спиратися саме на них

Контент- Інформаційний зміст сайту. Контент диктує дизайн сайту. Користувачі заходять на сайт за необхідної їм інформацією, дизайн допомагає їм знайти цю інформацію легко і швидко. Сьогодні контент повинен бути організований так, щоб знайти золоту середину, надати необхідну інформацію і в той же час не перевантажити відвідувача. Коли сайт створений з урахуванням цього балансу, відвідувачі знаходять інформацію швидко і залишають сайт з приємними почуттями.

Колір- Типи кольорів, які ви використовуєте також грають в психологічну гру вашого дизайн-проекту. Холодні кольори (відтінки синього, зеленого, фіолетового) часто викликають приємні почуття. Але в контрасті, ці кольори можуть викликати також і негативні почуття. Теплі кольори (жовті, помаранчеві, червоні) заспокоюють і створюють враження креативності, але також, можуть спровокувати негативні почуття, що призводять до злобі і стресу. Тобто, вірний підбір кольорів дуже важливий для отримання позитивного результату від сайту чи додатку.

Простір. Правильно вибраний незайманий простір позитивно вплине на емоційне почуття користувача. Якщо користувач заходить на ваш сайт, і кожен сантиметр на екрані зайнятий яким-небудь словом, зображенням або миготливими елементами, то все разом виглядає занадто хаотичним і складним. Це негативно впливає на популярність та затребуваність сайту.

Текстове оформлення- важливо те, як побудований текст на сторінці. Висота рядка (міжрядковий інтервал) і вирівнювання повинні бути добре розраховані. Текст з великим міжрядковим інтервалом легко читається і виглядає більш повітряним. А маленький інтервал, навпаки додає таке відчуття, ніби словами тісно в тексті і такий текст читається дуже важко. Користувач на підсвідомості помічають такі дрібниці тому враховувати їх дуже важливо.

Сучасний веб-дизайнер повинен розуміти споживача. Дотримуючись цих правил та навчившись використовувати їх, дизайнер створює якісний продукт, який буде продаватися, та приносити прибуток.

Етап 2. Визначили переваги якісного дизайну сайту чи додатку для власників.

Для розуміння важливості веб-дизайну у сучасних реаліях, треба розуміти переваги, які несе із собою якісний та продуманий дизайн сайтів та додатків. Я виявив декілька основних переваг:

1. Якісний веб-сайт це завжди хороша реклама.
2. Якісний дизайн завжди окупить себе. Якщо користувачу сподобається ваш продукт, в більшості випадків ваш продукт принести прибуток.

3. У вашої компанії, бренду, магазину, тощо, буде сайт, який будуть впізнавати, поширювати, тобто, збільшиться кількість потенціальних клієнтів.

4. Якщо ваш дизайн дійсно якісний, це буде значно виділяти вас серед тисяч інших сайтів, тобто зробить вас конкурентноспроможними в інтернеті.

Тобто інтернет-ресурси відкривають величезний простір для надання своїх послуг, і веб дизайн є потужною складовою інтернет маркетингу

Висновок. У наших реаліях більшість відомих брендів вже мають величезну вагу на ринку веб-дизайну, їх сайти й додатки набирають мільйони переглядів і завантажень. Ця сфера є дуже важливою, бо ніколи як зараз у людей не було потреби в дистанційних покупках, починаючи з одєжі і закінчуючи товарами першої необхідності. Інтернет все глибше поширюється в усі сфери суспільного життя, тому необхідність у якісних фахівцях зростає.

ТРОФИМЧУК В.А.

студент спеціальності практичне богослов'я

наук. керівник Куриляк В.В., к.техн.н., доц.

Український адвентистський теологічний інститут

ПРИРОДА ЛЮДИНИ «ДОБРО І ЗЛО»

Актуальність теми обумовлена тим, що на сьогоднішній день тема природи людини, надзвичайно актуальна в житті окремих людей, держави і світу в цілому. Не розуміння цієї теми у контексті власного буття, веде до руйнування стосунків, сімей і як наслідок суспільства. Це одвічна тема роздумів та суперечок між філософами, релігієзнавцями та звичайними людьми. Зло в життєдіяльності різних людей та в Україні проявляється у різних сферах: на сході України АТО – майже 6 років пролиття крові, жорстокості, насильства. Корумпована політика також показує темну сторону людської природи. В.о. міністра охорони здоров'я України, Уляна Супрун висловила так: «Компроміс зі злом, заради добра – це зло». Тому потрібно краще досліджувати джерела, які дають відповідь на питання виклику, який стоїть перед нами. Оскільки вміння розуміти ці речі приведе до якіснішого життя та благополуччя, подарує надію для майбутнього.

Об'єктом дослідження є процеси, які відбуваються в природі людини, щось супротивне, природа в цілому.

Предметом дослідження є людська природа, фактори, які впливають на природу людини.

Метою нашого дослідження є аналіз особливостей розуміння, які сили в природі людини перемагають.

Для того, щоб досягнути мети дослідження, ставляться такі завдання:

- теоретично проаналізувати джерельну базу дослідження;
- виконати дослідження по темі, за допомогою анкетування;
- проаналізувати отримані анкетні дані та зробити наукові висновки.

Аналіз джерельної бази. Читаючи статтю «Про добро і зло» зауважено, що висновок автора даної статі доволі несподіваний. Автор пише, що в світі доволі багато протилежностей: день – ніч, біле – чорне, літо – зима і т.п. Він пише, що у боротьбі між злом та добром завжди перемагає зло. Хоча причиною появи зла і добра публіцист вважає Бога. Якщо Бог створив зло і добро, то по своїй сутності вони рівні і кожен робить доволі свідомий вибір. Тому ми і не можемо вважати абсолютну перемогу зла у всіх сферах життєдіяльності.

На відміну від попередньої статті, автор відкидає існування добра і зла в природі взагалі – це лише функція наших власних вчинків та уявлень. Заявляє, що в світі не існує не те що добра і зла, але й протилежностей. Операючись на хитку теорію еволюції дійшов висновку, що ми можемо існувати без використання зла, як методу виживання. Або вдосконалюємося, або щезнемо – так працює еволюція. Якщо ж хтось хоче зберегтися незмінним незважаючи на вплив зовнішнього світу, якщо добро для нього – тільки в тому, щоб залишатися таким, як є – то слід так думати, що ці його спроби заздалегідь приречені лише на невдачу.

Продовжуючи свою думку автор пішов ще далі, відкидаючи звичне сприйняття світу людиною, переводить все, що відбувається в природі на дуалістичний поділ. Головним твердженням є те, що людина взагалі не розуміє, що таке добро і зло. Аргументує цю думку різними філософами. Однак дійшов висновку, що Бог, як творець заклав цю функцію в творіння, хоча і виявляє байдужість у цих питаннях.

Автор статті заявляє, що від створення світу існує добро і зло, з чим ми не можемо погодитись. Також пише про темну тріаду особистості – людина, яка може бути абсолютно злою і про тріаду добра – людина може бути абсолютно доброю. Дивлячись на очевидні речі у цьому світі, що добро являє собою гармонію, яку знищує зло і це являє собою боротьбу, думка автора не відповідає дійсності нашого світу.

Основний погляд статті на пошук діалогу між Богом і людиною. Описується базова складова діалогової побудови стосунків з позиції появи зла в світі, в сенсі віри та життя людини у спілкуванні з Богом. У статті звертається увага на хід міркування над добром і злом у розкритій сцені гріхопадіння людини, відповідно до Біблійного тексту. Висновком даної статті є те, що Бог створив добро і зло для балансу світу з чим ми знову таки не можемо погодитись.

У статті мало йдеться про добро. Автор пише, що у 20 ст. відбулася кореляція добра і зла, і вперше в історії людства виникла пандемія зла. Тотальне поширення банального зла. У таких умовах, в такому світі, не можливо взагалі було б вижити.

Результати дослідження. За допомогою анкетування було опитано 20 респондентів. На питання «Що переважає в людині добро чи зло»? 55,6% – добро, 44,4% – зло, картина невтішна, люди позиціонують себе більше до зла. На питання «Що переважає в Україні, добро чи зло»? 33,3% – добро,

66,7% – зло, відповідь очевидна і скоріше всього спричинена політичною ситуацією та ситуацією на сході, яка обурює. На питання «Що переважає в світі, добро чи зло»? 55,6% – добро, 44,4% – зло, також мало позитиву, але це показує нам те, що люди за територією нашої країни бачать трішечки кращу перспективу. На питання «Що впливає на вас більше, добро чи зло»? 66,7% – добро, 33,3% – зло, незважаючи на відсоток людей в яких зло переважає, великий вплив на серця людей має все ж таки добро. Хоча і зло також впливає на людину. На питання «Що впливає на ваше оточення більше, добро чи зло»? 66,7% – добро, 33,3% – зло, така статистика показує нам свідомість людей, які розуміють, що те, що впливає на нас самих, так само впливає і на інших. На питання «Чи впливає добро на зло»? 77,8% – так, 22,2% – ні, позитивний результат, який говорить про те, що є вихід з ситуації про яку сказано в статті «Проблема добра і зла в контексті глобалізації», де сказано про глобальну пандемію зла. На питання «Що перемагає, добро чи зло»? 100% – відповіли, що перемагає добро.

Таким чином, **ВИСНОВКОМ** дослідження є наступні результати:

1. Дослідження показало досить цікаві результати, різні статті авторів написані для широкого загалу людей, інформують про те, що зла у нашому середовищі більше ніж добра. Однак анкетування показало іншу сторону.
2. Більше 70% – опитуваних керуються добром. 100% – заявили, що добро в решті переможе.
3. Вияснилось, що природа людини все ж таки більше тяжіє до добра, хоч і зла у середовищі в якому ми живемо не мало. Вибір залишається за людиною.

Список використаних джерел:

1. Про добро і зло [Електронний ресурс] // Українська правда. – 2012. – Режим доступу до ресурсу: <https://life.pravda.com.ua/columns/2012/02/24/96759/>.
2. Неспішні роздуми про природу Добра і Зла [Електронний ресурс] / Ігор Лубківський // Українська правда. – №18. – Режим доступу до ресурсу: <https://life.pravda.com.ua/columns/2012/04/18/100744/>.
3. Ще раз про природу Добра і Зла [Електронний ресурс] // Українська правда. – №25. – Режим доступу до ресурсу: <https://life.pravda.com.ua/columns/2012/07/25/107032/>.
4. Науковці визначили, що переважає в людині: добро чи зло [Електронний ресурс] // Український інтерес. – 2019. – Режим доступу до ресурсу: <https://uain.press/articles/naukovtsi-vyznachyly-shho-perevazhayе-u-lyudyni-dobro-chy-zlo-1015641>.
5. Савонова Г. І. Онтологія добра і зла в контексті філософії М.Бубера: Пошук діалогу між Богом і людиною / Г. І. Савонова. // Філософський альманах.. – 2018. – №3. – С. 165–166.

6. Ковальчук Н. Д. Проблема добра і зла в контексті глобалізації / Н. Д. Ковальчук. // Наукові записки. Серія «Психологія і педагогіка». – 2012. – №21. – С. 385–389

ТРУБЕЦКОЙ Д. А.

*студент спеціальності практичне богослов'я
наук. керівник Куриляк В.В., к.техн.н., доц.
Український адвентистський теологічний інститут*

ЧТЕНИЕ ПЕЧАТНОЙ ЛИТЕРАТУРЫ КАК МЕТОД ПРЕОДОЛЕНИЯ ИНТЕРНЕТ-ЗАВИСИМОСТИ

Актуальность темы. Мировое население в 2019 г. около 7,74 миллиарда людей [1]. В мире интернет используют 4,53 миллиарда (59%) людей, сравнивая с 2012 годом, когда это количество было 1,3 миллиарда (38% от населения). Но в Европе этот процент на много выше – 879 с от всего населения на 2019 г. В 2018 г. в среднем человек проводил в социальных сетях 136 мин. в день, когда в 2012 году это были 90 мин [2]. В обществе больше 50% подростков в возрасте 14-15 лет зависимы от интернета [3]. Распространенные симптомы интернет-зависимости такие как: депрессия, нечестность, чувство вины, тревожность, чувство эйфории при использовании интернета, невозможность расставить приоритеты, исполнять график, изоляция, страх, одиночество, скука с рутинными задачами и прокрастинация [4].

Объектом исследования есть негативные зависимости человека.

Предметом исследования есть интернет-зависимость.

Цель исследования: рассмотреть чтение печатной литературы как метод преодоления интернет-зависимости и оценить эффективность этого метода.

Таким образом для достижения этой цели в исследование, ставились такие задания:

- провести исследование с помощью анкетирования;
- проанализировать полученные данные;
- оценить эффективность данного метода и предложить советы для повышения эффективности самого исследования и методики преодоления интернет-зависимости.

Методология исследования. В процессе исследования был использован метод анкетирования для сбора информации про такие вопросы как: в каком формате – дигитальном или бумажном — респондент предпочитает чтение, об регулярности чтение бумажных книг, ощущает ли респондент какой-то вред в своей жизни от использования интернета, считает ли респондент себя зависимым от интернета, и готов ли респондент начать ежедневно читать печатные книги чтобы уменьшить время

проведенное в интернете. В исследование принимали участие 11 респондентов.

Результаты анкетирования и анализ полученных результатов. Из всех респондентов 10 (90,9%) ответили что предпочитают читать книги в бумажном формате, но 1 (9,1%) в дигитальном. 7 (63,6%) респондентов читают бумажные книги несколько раз в неделю, 3 (27,3%) читают каждый день, но 1 (9,1%) читает раз в месяц или меньше. 9 (81,8%) респондентов ощущают какой-то вред в своей жизни из-за использования интернета, 2 (18,2%) не замечают или не ощущают. Из всех респондентов, 9 (81,8%) считают себя или зависимым, или скорее зависимым, чем независимым от интернета, но 2 (18,2%) считают себя скорее независимым, чем зависимым. От этих 9 респондентов, которые зависимы или скорее зависимы, больше половины (5 респондентов) были бы готовы начать регулярно читать бумажные книги, чтобы уменьшить время проведенное в интернете, но 3 респондентам нужно было бы больше мотивации.

В случае с интернет-зависимостью, нет никакой видимой выгоды от отказа от этого поведения, поэтому часто люди думают, что нет смысла останавливаться. Поэтому чтобы начать решать эту проблему, очень важно признать, что у человека есть проблема. Этого и подтверждает результаты нашего исследования — 88,9% респондентов которые считают себя зависимыми готовы пробовать бороться с этой проблемой через чтение печатной литературы.

Таким образом, выводы полученных результатов следующие:

1. Необходимо признать, что человек имеет проблему — что он зависим от интернета — и признать вред, который эта зависимость вызывает.
2. Чтение бумажных книг может эффективно помочь преодолеть интернет-зависимость, потому что 88,9% (8 из 9) респондентов готовы пробовать бороться с этой проблемой.

Список источников литературы:

1. Current World Population [Электронный ресурс] – Режим доступа до ресурсу: <https://www.worldometers.info/world-population/>.
2. Digital 2019: global internet use accelerates [Электронный ресурс] – Режим доступа до ресурсу: <https://wearesocial.com/blog/2019/01/digital-2019-global-internet-use-accelerates>.
3. Teens, Social Media & Technology 2018 [Электронный ресурс] – Режим доступа до ресурсу: <https://www.pewresearch.org/internet/2018/05/31/teens-social-media-technology-2018/>.
4. Internet Addiction Disorder [Электронный ресурс] – Режим доступа до ресурсу: <https://www.psychology.com/iadcriteria.html>.

ТЮТЯХ В.Я.

*студентка спеціальності фізичне виховання
наук. керівник: Терещенко В.І., к.пед.н., проф.
Український гуманітарний інститут*

ФІТНЕС У СИСТЕМІ ОЗДОРОВЧОЇ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ СТУДЕНТІВ

Актуальність дослідження пов'язана з тим, що молодь не приділяє належної уваги своєму здоров'ю і фізичній підготовці, тому заняття різновидами фітнесу мають призвести до їх активізації, що дозволить значно підвищити їх фізичний стан.

Мета дослідження: теоретично обґрунтувати види фітнес-програм аеробної спрямованості, розкрити можливості аеробних фітнес-програм в оздоровленні студентів.

Завдання: на підставі аналізу науково-методичної літератури дослідити стан питання, що вивчається. Розкрити вплив різних видів фітнес-програм на організм студентів.

Методи: теоретичний аналіз і узагальнення науково- методичної літератури; педагогічне спостереження.

На сьогоднішній день у студентів деяких вищих навчальних закладів є право вибору в питанні щодо виду спорту, яким їм належить займатися на заняттях з фізичного виховання. Отже, проведений аналіз науково-методичних джерел засвідчив, що актуальною проблемою є пошук дійових чинників оздоровчого впливу на студентську молодь. Принцип оздоровчої спрямованості фізичного виховання конкретизується у фізкультурно-оздоровчих технологіях, які в даний час активно розвиваються.

Поняття фізкультурно-оздоровча технологія об'єднує процес використання засобів фізичного виховання в оздоровчих цілях і наукову дисципліну, розробляючи основи методики побудови фізкультурно-оздоровчого процесу. Так, нове століття дало поштовх для розробки великої кількості інноваційних технологій, оздоровчих програм та методик у системі фізичного виховання. Це зумовило появу в теорії та практиці такого терміну, як «фітнес». Поняття «фітнес» має різне тлумачення та сфери вживання, що неминує призводить до термінологічного та методичного непорозуміння. У дослівному перекладі фітнес (англ. Fitness), від дієслова «tofit» – відповідати, бути в хорошій формі; у більш широкому смислі – це загальна фізична підготовка людини.

Фітнес – одна з найпопулярніших у всьому світі систем оздоровлення, яка дозволяє задовольнити сучасні потреби різних груп населення, що бажають зробити свою фігуру красивою, здоров'я міцним. Її головні відмінні риси – індивідуальний підхід до тих, що займаються і персональний підхід щодо дієти.

Сучасна фітнес-індустрія пропонує велике їх розмаїття: аеробіка, аквафітнес, акваджокінг, спінінг або сайкрібок, памп-фітнес, спінбайк-

аеробіка, слайд-фітнес, резистбол, степ-фітнес, дубль-степ, йога-фітнес, бокс-фітнес, карате-фітнес. Фітнес – новий сучасний напрямок у системі фізичного виховання, який дуже швидко охоплює розвинуті країни світу. Це відповідь сучасної людини на швидкий темп життя. Завдання фітнесу – це зміцнення здоров'я, підвищення життєвого тону, зростання загальної та спеціальної працездатності, виховання фізичних якостей, формування та корекція вад статури, психопрофілактика, психокорекція, психорегуляція, набуття життєвої енергії, бадьорості, життєрадісного настрою, протидії та опору до стресів.

Аква-фітнес – заняття проводяться в басейні і складаються із серії вправ, при виконанні яких переборюється опір води. У програму занять включаються вправи на гнучкість, розтягування м'язів та зв'язок, біг і крокування у воді, повороти навколо своєї осі, стрибки і підскоки, махи руками і ногами. Вага людини у воді набагато зменшується, наближаючись до стану невагомості, це дозволяє розвантажити опорно-руховий апарат і виключає можливість отримання травм на заняттях. Особи, що не вміють плавати, виконують вправи спираючись на дно басейну, не заходячи на глибину. Корисна аква-аеробіка майбутнім матерям, людям, які страждають болями у опорно-руховому апараті, для швидшого одужання після травм і операцій.

Спінінг або сайклрібок – динамічне тренування на велотренажерах перед великим екраном, на якому змінюються різноманітні відео-пейзажі. При крутому підйомі потрібно натискати на педалі зі всієї сили, а при пологому спуску є можливість розслабитись. Бажаючим скинути зайві кілограми, зміцнити м'язи рук, ніг, сідниць і живота 45 хвилинна їзда без перерви під ритмічну музику сприятиме позитивним емоціям. Памп-фітнес – силовий фітнес. Танцювальні елементи включені у вигляді розминки, а в основній частині занять використовують різноманітні жими, нахили і присідання з обтяженням для розвитку сили. Заняття проводяться зі штангою вагою від 2 до 18 кг без зупинок протягом 45 хвилин. Рекомендується тільки фізично підготовленим людям.

Резист-бол – абсолютно безпечний вид фітнесу з використанням різноманітних спеціальних різнобарвних надувних м'ячів; деякі досягають у діаметрі 1 м. На заняттях (на одинці і у парах) виконуються різні вправи в основному на розтягування і зміцнення м'язів. Рекомендується для корекції фігури, постави, зміцнення серцево-судинної і дихальної систем, поліпшення координації, рівноваги і гнучкості. Степ-фітнес – танцювальні заняття з використанням спеціальної сходинки (платформи). Для початківців висота платформи – 20 см, а для підготовлених – 30 см, ширина – 50 см. Нараховується близько 200 способів підйому і сходження. Застосування гантелей вагою до 2 кг дає навантаження і на плечовий пояс. Рухи в степ-фітнесі досить прості, тому підходять для всіх.

Висновки. Різноманітність програм та емоційний фон дозволяють фітнесу утримувати тривалий час високий рейтинг серед інших

фізкультурно-оздоровчих занять. Проектування та реалізація педагогічної технології фізичного виховання студентів із використанням комплексу засобів фітнес-програм на основі дотримання сучасних принципів дидактики сприяють оптимальному розв'язанню низки оздоровчих, освітніх і виховних завдань. Перспективою подальшого наукового пошуку буде дослідження застосування загально-методичних і специфічних принципів фізичного виховання при виборі методики формування фізичних якостей студентів засобами фітнес-програм.

Список використаних джерел:

1. Горян Р. Аеробіка. Фітнес. Шейпінг / Р. Горян. – Москва: Віче, 2001. – 320 с.
2. Иващенко Л. Я., Программирование занятий оздоровительным фитнесом /Л. А. Благий, А. Ю. Усачев. – Киев: Наук. світ, 2008. – 198 с.
3. Кім Н. Фітнес та аеробіка / Н. Кім. – Москва: Ріпол Класик, 2001. 140 с.
4. Практична енциклопедія. Фітнес для сучасної жінки [з англійської]. – Москва: Ексмо, 2004. – №153. – 241 с.
5. Хоулі Т. Френкс Дон. Оздоровчий фітнес / Т. Хоулі [з англійської]. – Київ: Олімпійська література, 2000. – 318 с.
6. Черепов О. В. Сучасні проблеми розвитку оздоровчо-рекреаційної фізичної культури. // О. В. Черепов, О. К. М'ясоєдєнков, О. М. Копилов // Науковий часопис НПУ ім. М.П. Драгоманова. Київ, 2011. – №13. – С. 411–417.

ТЮТЯХ І.Я.

*студент спеціальності економічна кібернетика
наук. керівник: Терещенко Л.О., к.еко.н., проф.
Український гуманітарний інститут*

РОЗРОБКА ТА ПРИНЦИПИ ФУНКЦІОНУВАННЯ ІНФОРМАЦІЙНИХ СИСТЕМ ФОНДОВОГО РИНКУ

Актуальність дослідження обумовлена тим, що значення інформації для фондового ринку полягає в тому, що без неї він не зможе функціонувати навіть один день. Особливою проблемою як для інвесторів, так і для громадян є проблема інформації на фондовому ринку. Будь яка інвестиція починається з отримання інформації про об'єкт інвестування та доцільність інвестицій. Інформаційне забезпечення є однією з найважливіших складових ефективної діяльності інституціональних інвесторів.

Об'єктом дослідження є фондовий ринок і його інформаційні технології.

Предметом дослідження є інформаційні системи фондового ринку.

Метою є дослідження фондового ринку та структури інформаційної системи (ІС).

Для досягнення мети дослідження в роботі поставлені такі **завдання**:

- ✓ визначити функції роботи фондового ринку;
- ✓ дізнатись структуру роботи ринку цінних паперів;
- ✓ зробити аналіз різних інформаційних систем.

Джерельна база складається з праць Азаренкової Г., Шкодіної І. які, у своїх роботах передбачають основні перспективи розвитку фондового ринку в Україні, досліджують проблеми, пов'язані з діяльністю фондового ринку на сучасному етапі.

Котова М.В. та Задорожнюк В.С.; Гриценко Л.Л. та Роєнко В.В. намагаються з'ясувати сутність категорії «глобалізація», розглядають методологію дослідження процесів фінансової глобалізації. Калинець К.С. у своїй праці подає загальну характеристику фондових бірж на кожному з етапів їх розвитку. Краснова І.В. та Поплавська М.В. розглядають загальну проблематику фондового ринку в Україні, намагаються окреслити перспективи його розвитку.

Також, наведено основні шляхи розвитку ринку цінних паперів, адже вони є основними показниками наскільки економіка готова до запровадження реформ ринкового спрямування.

Результатами є дослідження інноваційного прогресу в розробці інформаційних систем для фондового ринку. І завдяки цьому фондові операції тепер можна здійснювати на екрані комп'ютера, інформацію про угоди і ціни передавати необмеженій кількості інвесторів. Ціни встановлює безліч конкуруючих дилерів, котрі передають курси купівлі й продажу по мережах зв'язку.

Висновок. У недалекому майбутньому всі фондові ринки (біржові й позабіржові) будуть спроможні забезпечувати інвесторам вільний вибір з величезної кількості варіантів вкладення капіталу.

Список використаних джерел:

1. Карлін М. І. Фінансова система України / М.І. Карлін. – Київ: Знання, 2007. – 324 с.
2. Писаревська Т. А. Інформаційні системи в управлінні персоналом та економіки праці: Навчально-методичний посібник / Т.А, Писаревська. – Київ: КНЕУ, 2006. – 283 с.
3. Плєскач В. Л. Електронна комерція: Підручник / В.Л. Плєскач. – Київ: Знання, 2007. – 535 с.
4. Ринок фінансових послуг: навчальний посібник. – Херсон: ОЛДІ-плюс, 2007. – 573 с.
5. Романенко О. Р. Фінанси: Підручник / О.Р. Романенко. – Київ: Центр навчальної літератури, 2004. – 310 с.
6. Словник-довідник фінансового ринку: словник / Укл.: В. В. Феценко, О. О. Резнікова, О. В. Романченко та ін. – Київ: Українське агентство фінансового розвитку, 2005. – 321 с.

ХАЛЕЦЬКИЙ А.В.

студент спеціальності філософія та релігієзнавство

наук. керівник: Куриляк В.В., к.техн.н., доц.

Український гуманітарний інститут

АНАЛІЗ НАУКОВИХ ТЕОРІЙ ПОХОДЖЕННЯ РЕЛІГІЇ

«вірю, щоб розуміти» –Тертуліан

«розумію, щоб вірити» –

П'єр Абеляр

Актуальність дослідження обумовлена тим, що на сьогоднішній день у науковому світі маємо значну низку теорій походження релігії. Кожна із яких має деякі спільні аспекти, а інші кардинально відрізняються одна від одної. Наукові теорії походження релігії у світі мають власне підґрунтя та аргументи на користь їхньої об'єктивності. Однак рамками цієї роботи передбачено проаналізувати основні із них, акцентувавши увагу на їхніх недоліках. В той же час спробуємо реконструювати шлях людської думки та визначити яким основним напрямком розвивалася загальна наукова теорія з акцентом на питання походження релігії у світі. Відтак актуальність роботи викликана ідеєю та бажанням зрозуміти, яка із теорій походження релігії на сьогоднішній день найбільш наближена до об'єктивних наукових рамок.

Метою роботи визначимо пошук відповіді на питання: «Яка з існуючих наукових теорій є найбільш об'єктивним науковим джерелом, яке пояснює походження релігії у світі?».

Окреслимо контур цієї роботи наступними **завданнями**:

- ✓ розглянути деякі основні наукові теорії походження релігії;
- ✓ встановити можливість історизму у зв'язку зі змінами світогляду;
- ✓ за допомогою аналізу виявити напрямки розвитку наукових теорій щодо походження релігій.

Від самого початку, від народження наукової думки, від спроб людини мислити раціонально, від Фалеса, який поставив воду у положення «архе», з'явилася відмова від релігійного задуму. А автором першої з відомих нам теорій походження релігії є Демокріт. Він вважав, що люди назвали своїми богами природні явища, яких боялись і не розуміли. У такому стані наукова думка знаходилася не одне століття. Потім християнство й інші світові релігії зміцнили концепцію про те, що релігія була з самого початку, адже з самого початку був Бог, і були люди, які знали про це.

Міфологічна концепція Макса Мюллера (1823 – 1900) розглядає проблему релігії з лінгвістичного боку. Займаючись перекладами класичних релігійних текстів він намагався знайти первісний зміст, закладений в іменах героїв, в міфах і легендах. Мюллер вважав, що первісна людина вкладала метафоричний зміст, додаючи сонцю або місяцю характеристик живих істот.

«Сонце сідає» або «встає», «місяць по небу ходить» мали переносний зміст. З часом недоступність, недосяжність цих явищ сформувала думку, яка, з часом, стала ідеєю Бога.

Відносно вірний, з філологічного боку, підхід М. Мюллера, виявився хибним, з історичної точки зору. Пояснюючи походження деяких міфів, у загальному застосуванні, міфологічна концепція викликала протести з боку істориків, адже ставилися під сумнів існуючі історичні факти. Наприклад Троянська війна виявлялася солярним міфом.

Матеріалістична концепція К. Маркса (1818 – 1883) і Ф. Енгельса (1821 – 1893). У Маркса релігія мала соціально-економічний характер. Основною її функцією було збереження інтересів панівних класів. Кожна релігія, на його думку, була витвором панівної верхівки, яка за завісою церкви підкорювала своїй владі інші соціальні групи. Тому релігія має зникнути разом з винищенням класової нерівності. Підхід Енгельса має послідовний історичний зміст. Виникнення держав та приватної власності потребувало ідеологічного підґрунтя. Різноманітність вірувань і культів у народів-племен повинна замінити централізована релігія.

Матеріалістична концепція піддалася критиці з боку дослідників народів Африки та Океанії, де походження релігії виявилось не пов'язаним з виникненням класів. К. Маркс наполягав що релігія лише закріплює вже існуючі зміни. Але ми знаємо що релігія може не тільки визначати розвиток суспільства, а ще й розвиватися разом із ним.

Анімістична концепція Едуарда Барнета Тайлора (1832 – 1917). Тайлор у питанні походження релігії основним поняттям ставить термін «аніма» (лат. – дух, душа) як початкову форму, з якої розвиваються більш складні форми. У своїй праці «Первісна культура» він дає дві передумови:

- раціональна – релігійні вчення і обряди розглядаються як частини релігійних систем, породжених виключно людською свідомістю, без втручання надприродних сил;
- компаративна (порівняльна) – розбору піддаються подібності та відмінності традиційних релігій з релігіями цивілізованих суспільств.

Розглядаючи безліч міфів народів світу Тайлор зробив висновок, що людина намагалася пояснити собі феномени, з якими вона зустрічалася у повсякденному житті. Особливо смерть і сон. Сон – коли частина тебе відходить на деякий час, і смерть – коли зв'язок з цією частиною втрачається назавжди. Надприродна безтілесна істота, «аніма», еволюціувала разом зі свідомістю людей поки не стала ідеєю Бога.

Концепція еволюції думки виявилася безпідставною. У сучасному світі є народи, які ще знаходяться на примітивному етапі розвитку, але вони мають ідею Бога, і не розуміються на питанні душі, або «аніми».

Преанімістична концепція. Дослідник Роберт Маретт (1866 – 1943) і антрополог Джеймс Фрезер (1854 – 1941) однаково вважали, що сформульована Тайлером анімістична концепція не може бути початковою,

оскільки на початку мали бути більш примітивні форми. Так з'явилася преанімістична концепція. Маретт розглядав обрядовість, ритуальність і віру в магію емоційною реакцією на світ навколо та природні явища. Ця реакція виражалась у діях, танцях і магічних ритуалах – мові тіла, і вже потім переходила до раціонального пояснення – релігійності. Дж. Фрезер також ставив магичність явищ на примітивну ступінь, вважаючи анімістичність більш раціональною. Залежність від навколишнього середовища диктує людині потребу впливати на нього. Спроби такого впливу ми знаходимо в шаманізмі й тотемізмі. Примітивна магія в руках чаклуна або шамана показує конкретні випадки її застосування, а потреба її пояснити, раціоналізувати, породжує релігію.

Недостатність аргументів переходу від магії до релігії виявилася слабким місцем преанімістичної теорії. Історичні факти свідчать про співіснування магії і релігії, а не про зміну однієї на іншу.

Теорія прамонотеїзму. Британський філолог Ендрю Ленг (1844 – 1912) пояснював віру в єдиного Бога тим, що навколишній світ не є продуктом людської діяльності, і на думку первісної людини був створений надприродною істотою. Будучи незадовільненим концепцією анімізму він спростував її, наводячи міфи, в яких Бог не був духом, а навпаки, сприймався як реально існуюча людиноподібна істота. У XX ст. католицька церква підтримувала ідею прамонотеїзму, тому не дивно, що її підхопив і розвинув австрійський священик Вільгельм Шмідт (1868-1954). Він виклав свої ідеї у 12 томах праці «Походження ідеї Бога» (1912 – 1953). За допомогою антропологічних досліджень доводилася наявність вірувань в єдиного Бога у самих, на його думку, примітивних народів.

Теорія прамонотеїзму зазнала критики за довільність та неможливість підтвердити зміни у формах релігій з археологічних та антропологічних даних. В теорії прамонотеїзму існує як ідея вищої істоти, яка перебуває паралельно з вірою в духів та богів.

Психоаналітична концепція. За думкою Зигмунда Фрейда (1856 – 1938) в основі релігії лежить почуття провини. Цю думку він висунув на підґрунті відомого комплексу, провівши аналогію між онтогенезом (процесом індивідуального розвитку) і філогенезом (поступовим розвитком суспільства). Фігура Бога подавалася у вигляді батька-вождя, який мав право на всіх жінок, за що був вбитий своїми синами. Вбитий батько став тотемом-звіром якого зробили священним. Через каяття його сини заборонили вбивство й інцест.

Учень Фрейда, Карл Густав Юнг (1875 – 1961) відмовився від занадто сексуального погляду свого вчителя, сфокусувавшись на наявності універсальних сюжетів. Універсальні для всіх релігій сюжети він назвав архетипами. Наприклад «Божественне немовля» зустрічається у стародавніх греків, в Індії і в християнстві. Джерело походження такого сюжету запропонувати дуже складно, адже країни і народи розкидані не тільки територіально, а ще й у часі. Визнати цей сюжет архетипом, притаманним підсвідомості всіх, виявляється простішим.

Фрейд ототожнював індивідуальний розвиток людини з прогресом суспільства, чим викликав багато суперечок, тому що цей процес не можливо підтвердити антропологічно і археологічно. Підкреслений і Фрейдом і Юнгом механізм передачі інформації на рівні підсвідомості залишається незрозумілим. Інтерпретація міфа про Едипа не узгоджується з комплексом інших давньогрецьких міфів, які мають схожий сюжет.

Соціологічна концепція. Еміль Дюркейм (1858-1917) вважається одним з найвідоміших дослідників релігії ХХ ст. Він відмовився від пошуку точки в часі, моменту виникнення релігії. Його міркування були спрямовані на соціальний характер релігій, який надає своєрідності їх формам. Святість, як поняття релігійне, в загальному значенні характеризує й загальні закони суспільства, порушення яких ставить під загрозу устрій та суспільні основи на яких воно базується. Таким чином, функцією релігії є збереження цілісності суспільства, його цінностей. Напочатку з'являється тотемізм у клановій системі, де з кожним кланом ототожнювалась рослина або тварину. Політеїзм пояснювався як союз кланів, отже союз богів-тотемів, для існування більш значних об'єднань, держав. Розвиток мислення формує з окремих тотемів-богів ідею загального Бога для всіх.

Слабкою стороною концепції Дюркейма стала недостатність зв'язків з фактами. Було зафіксовано існування у багатьох примітивних суспільствах поняття тотемізму, яке не обов'язково пов'язане з клановою організацією.

Феноменологічна концепція. Звести віру в Бога до мислення людини і її сприйняття світу – такий підхід отримав назву феноменологічного (гр. – явище). Розроблений теологом Рудольфом Отто (1869 – 1937) який зосередив свою працю на психологічних складових, відмовляючись від історичного контексту. Людина, зустрічаючись з явищами, відчуває подвійні почуття, які формують релігійну віру. З одного боку – негативний аспект сприйняття чогось величного і жахливого. Внаслідок чого виникає почуття своєї нікчемності, підпорядкованості великому. З іншого боку – позитивний аспект: сприйняття краси і неповторності, що викликає відчуття милості і любові.

Спробу поєднати феноменологічний підхід з історичним зробив Мірчі Еліаде (1907 – 1986). Людина переказує переживання іншим, використовуючи слова, емоції. Такі розповіді одне одному – джерело релігійного досвіду людства. Всі розглянуті концепції і теорії мають слабкі сторони і вади. Спростовувати деякі або вказувати на помилки в інших ми не будемо. Це не є метою даної роботи.

Розглядання загальності релігійного досвіду дозволило вловити універсальну психологічну основу базування релігії. Нажаль відсутність порозуміння що до способів осмислення цього досвіду значно зменшила використання даного підходу до питання походження релігії.

Обрані теорії не випадково належать до ХІХ-ХХ ст. Вважається, що саме в цей час наука отримала свободу виказувати свою думку відкрито, без побоювань чи переслідувань з боку церкви. Релігійний світогляд панував ще

з часів раннього середньовіччя, і за дотриманням релігійних догматів уважно слідували могутні церковні структури. Всі пам'ятають Галілео Галілея, Миколая Коперника, Леонардо да Вінчі – вільнодумців Відродження. Реформацію Мартіна Лютера. Велику французьку революцію і французьку просвіту, в особі Поля-Анрі Гольбаха і ще багатьох інших, які робили спроби роздвинути основні складові релігії. Але тільки наприкінці XIX на початку XX ст. можна побачити історію релігії як спеціалізовану дисципліну, що робить складним доведення історизму.

Отже, встановлено, що походження релігії є дуже складним питанням, але займатися ним цілеспрямовано почали тільки останні 100 років, незважаючи на це, воно турбувало людей і раніше. Дослідники – науковці різних галузей, кожен по-своєму, намагалися знайти відповідь. Ми бачили використання різних підходів: соціального, історичного, лінгвістичного, антропологічного, психоаналітичного і психологічного. Звести їх до єдиного напрямку не можливо. Факт наявності великої кількості досліджень робить очевидним важливість розгляду питання релігії. Перелік видатних осіб, які замислювалися над цим, буде майже нескінченним.

Аналізуючи розглянуті теорії, ми побачили чим вони відрізняються, але є й те, що їх об'єднує. Наука вивчає закони природи (природознавчі науки), але не пов'язує цей процес з людиною, з загальною людською мораллю. Такий шлях можна назвати хибним, адже на початку раціональна точка зору, в роздумах Платона, була тісно пов'язана із загальнолюдськими цінностями. На його думку, складові природи потрібно вивчати саме у взаємовідносинах людини і світу. Пов'язати природні закони з чеснотами Платона – саме за такий подальший розвиток процесу пізнання висловлювався видатний фізик XX ст. Ервін Шредингер.

Висновок. Ідея поєднати науку і релігію не є новою. Але, можливо, саме тут криється відповідь. Припиниться протистояння яке вже стало «традиційним», коли кожна зі сторін шукає недоліки в опонента і змушує його захищатись. Приклад апологетів, які витрачали життя на доведення християнських істин або науковців звинувачених свого часу в алхімії та чаклунстві саме християнською церквою. Якщо б ці всі зусилля були спрямовані на допомогу одна одній, на мою думку, багато речей сьогодні виглядали б інакше. Знову таки, можливо, ми побачимо саме такий підхід до розглянутого тут питання походження релігії, і буде знайдено відповіді які задовільнять усіх.

Список використаних джерел:

1. Анікін Д. Історія релігії: конспект лекцій [Електронний ресурс] / Д.Анікін // Книги и учебники. – 2008. – Режим доступу до ресурсу: <https://obuchalka.org/2012111968105/istoriya-religii-konspekt-lekcii-anikin-d-a-2008.html>.
2. Мюллер М. Введение в науку о религии // Классики мирового религиоведения. – Москва: Канон, 1996. – С. 36–37.

3. Маркс К. Экономико-философские рукописи 1844 г. / К. Маркс, Ф. Энгельс. – 1932. – №42. – С. 41–174.
4. Энгельс Ф. Происхождение семьи, частной собственности и государства. Москва: Издательство политической литературы. – 1986.
5. Тайлор Э. Б. Миф и обряд в первобытной культуре / Э. Б. Тайлор. – Смоленск: Русич, 2000. – 143 с.
6. Зайцев А. И. Греческая религия и мифология / А. И. Зайцев. – Москва: «Академия», 2005. – С. 39.
7. Durkheim E. The Elementary Forms of the Religious Life / E. Durkheim. – London: George Allen & Unwin Ltd, 1976. – P. 11.
8. Элиаде М. Священное и мирское / М. Элиаде. – Москва: Издательство Московского университета, 1994. – С. 10–12.

ЧІЛОЧ М.В

студентка спеціальності журналістика

наук. керівник Сахненко А.В., магр. журн.

Український гуманітарний інститут

ВИСВІТЛЕННЯ СОЦІАЛЬНИХ ПРОБЛЕМ В ЗМІ

Актуальність дослідження зумовлена тим, що соціальна сфера завжди була однією з найважливіших сфер життя суспільства. Саме соціальне життя багато в чому визначає образ і рівень життя як окремих людей, так і клімат в суспільстві в цілому.

Об'єктом дослідження є матеріали соціальної журналістики

Предметом дослідження є способи освітлення соціальних проблем для журналістського матеріалу

Метою дослідження є вивчення критеріїв ефективності матеріалів соціальної журналістики

Для досягнення цієї мети в роботі поставили наступні **завдання**:

- визначити важливість матеріалів соціальної журналістики;
- вивчити етапи створення журналістського матеріалу;
- сформулювати власне розуміння критеріїв, які ефективно впливають на матеріали соціальної журналістики.

Про соціальні проблеми говорять сьогодні всі – від політиків до пенсіонерів. У медіа соціальні питання є однією з найпопулярніших тем, поряд з економікою і політикою. ЗМІ, як виразник громадських інтересів, піднімають найгостріші питання української дійсності, і, за допомогою публічного розголосу, прагнуть до їх позитивного вирішення. При цьому можна говорити про двоїстий характер висвітлення тих тем, які в журналістському співтоваристві прийнято називати «соціалкою».

З одного боку, соціальна проблематика – одна з найпопулярніших тем у ЗМІ, з іншого – цей розділ журналістики менш вивчений і уніфікований, ніж, наприклад, політична або ділова журналістика. В першу чергу, цей факт

пов'язують з просторістю самої тематики і різноманіттям включених в неї аспектів. Кожне з «соціальних питань» включає в себе ще безліч підпунктів, які розкривають той чи інший тематичний блок більш докладно. У зв'язку з цим постає питання і про кваліфікацію журналіста, що спеціалізується на соціальній проблематиці - адже для того, щоб розібратися в такій кількості тем, його пізнання повинні бути фактично енциклопедичними.

Тематичне розмаїття матеріалів соціальної проблематики величезне.

Багато теоретиків і практиків виділяють свої типології, пропонують авторські підходи до питання тематичного розмаїття соціальної журналістики. При цьому в медіаспільноті досі точно не позначені рамки самого об'єкта дослідження - тексту соціальної проблематики. У різних дослідженнях представлено безліч визначень цього поняття, як робоче нами було вибрано наступне: «... це всі публікації соціальної тематики, які створюють певний інформаційний фон, що сприяє поліпшенню соціальної ситуації або збільшує її».

Таким чином, на перший план виходить не стільки тематичний характер публікації, скільки її впливаюча роль.

Багато дослідників займаються вивченням критеріїв ефективності матеріалів соціальної журналістики. В якості основних критеріїв ми виділимо наступні ознаки ефективного журналістського матеріалу соціальної проблематики:

- зрозумілість (адекватне трактування отриманої інформації, яка вимагає точності, конкретики від журналістів);
- адресованість (матеріал повинен бути поданий з урахуванням сприйняття і інтересів конкретної аудиторії);

Таким чином, вона зосереджується не на самому матеріалі, а на його впливі на аудиторію, якій журналістська робота повинна бути зрозуміла, детально пояснена і вірно адресована.

Названі вище критерії необхідно враховувати на всіх етапах створення журналістського матеріалу. При виборі теми соціальний журналіст повинен спиратися на фактори актуальності, соціальної значущості і громадського інтересу до події або ситуації, яким присвячено матеріал. В процесі збору матеріалу на перший план виходить його змістовний аспект - адже соціальна журналістика реалізує не тільки інформуючу функцію, а й прагне поліпшити життя суспільства, запропонувавши шляхи вирішення проблеми.

Конкретизація і деталізація проблеми в публікації - наступний етап при створенні матеріалу. Тут «соціальний кореспондент повинен приділяти велику увагу власними оцінками того, що відбувається, оскільки теми, що розглядаються в цій галузі журналістики, часто набувають особливої гостроти і неоднозначності».

Аналіз і інтерпретація зібраних фактів - важливий етап при роботі над темою. Розкрити і проаналізувати зібрані факти - основне завдання соціального журналіста, що досягається в створеному тексті. Саме вірний аналіз дозволяє журналісту дати вірну оцінку ситуації, позначити ступінь її

проблемності, спрогнозувати можливі наслідки. Все це вкупі створює потрібний ефект впливу на читацьку аудиторію, спонукаючи її звернути увагу на проблему, і, тим самим, залучити читача до активної участі в суспільному житті.

Список використаних джерел:

1. Брайант Д., Томпсон С. Основы воздействия СМИ . : Пер. с англ. — М.: Издательский дом «Вильяме», 2004. — 432 с .
2. Возчиков В. А. Философия образования и медиакультура информационного общества : дис. ... д-ра филос. : 09.00.11 / Вячеслав Анатольевич Возчиков. – СанктПетербург, 2007. – 413 с.
3. Зражевська Н. І. Феномен медіакультури у сфері соціальних комунікацій : дис. ... д-ра соц. ком. : 27.00.01 / Ніна Іванівна Зражевська. – Київ, 2012. – 427 с.
4. Медіакультура особистості: соціально-психологічний підхід : навч. посіб. / О. Т. Баришполець, Л. А. Найдьонова, Г. В. Мироненко, О. Є. Голубева та ін. ; за ред. Л. А. Найдьонової, О. Т. Баришпольця. – Київ : Міленіум, 2010. – 440 с.

ЧУМАЧЕНКО А.В

*студент спеціальності психологія
наук. керівник Боличева О.В., к.псих.н., доц.
Український гуманітарний інститут*

ПРИЧИНИ ОСЛАБЛЕННЯ УЧБОВОЇ МОТИВАЦІЇ СУЧАСНИХ ПІДЛІТКІВ

Актуальність теми дослідження. Вивчення мотивів навчальної діяльності підлітків є актуальною темою і її було вибрано тому, що саме ця діяльність є провідною, а, отже, мотиви, які спонукають її, повинні мати істотне значення. Вивчення мотивації – це виявлення її реального рівня і можливих перспектив, зони її найближчого розвитку у кожного підлітка [2]. Дослідження мотивації у підлітків обумовлена необхідністю підвищити ефективність навчального процесу.

Метою дослідження є аналіз факторів, які викликають у підлітків мотивацію до навчання.

Об'єкт дослідження – стан мотивації підлітків на сучасному етапі.

Предмет дослідження – особливості учбової мотивації підлітків.

Для досягнення зазначеної мети необхідно виконати наступні завдання:

- ✓ проаналізувати основні підходи розуміння «мотивації», «мотивів» у вітчизняній та зарубіжній психології.
- ✓ розкрити особливості підліткового віку.
- ✓ розглянути причини послаблення інтересу до навчання у підлітків.

Для досягнення мети наукової роботи застосовано наступні **методи** дослідження: аналіз, синтез, порівняння, системний аналіз, конкретизація.

В роботі використані наукові дослідження авторів, які вивчали фактори, що впливають на мотивацію до навчання у підлітковому віці й наявність методів дослідження мотивації. Зокрема Виготський Л.С., Волков Б.С., Леонтьев А. Н., Стоїпіна В.С., Немов Р.С. та інші.

На першому етапі було проаналізовано літературу, в якій досліджувались поняття «мотив» і «мотивація». Було виявлено, що мотивація – це внутрішнє спонукання до дії, яке обумовлює суб'єктивно-особистісну зацікавленість індивіда в його скоєнні [3].

Мотивація навчальної діяльності визначається як особливий вид мотивації, яка включена в навчальну діяльність учня. Вона визначається цілим рядом специфічних для цієї діяльності факторів.

Виділяють дві великі групи навчальних мотивів:

- пізнавальні – пов'язані зі змістом навчальної діяльності і процесами її виконання;
- соціальні – пов'язані з різноманітними взаємодіями підлітка з оточуючими людьми.

Пізнавальні мотиви включають: 1) широкі пізнавальні мотиви. 2) навчально-пізнавальні мотиви. 3) мотиви самоосвіти.

Соціальні мотиви включають: 1) широкі соціальні мотиви. 2) вузькі соціальні. 3) соціальні мотиви [4, ст. 10-15].

На другому етапі ми розглядали особливості підліткового віку. Було встановлено, що підлітковий вік – стадія онтогенетичного розвитку між дитинством і дорослістю (від 11–12 до 16–17 років), яка характеризується якісними змінами, пов'язаними зі статевим дозріванням і входженням у доросле життя [1].

Підлітковий вік – це також період складних анатомо-фізіологічних змін в організмі людини. Фізичний розвиток підлітків характеризується великою інтенсивністю, нерівномірністю та ускладненнями, пов'язаними зі статевим дозріванням. Характерною рисою цього віку є допитливість, прагнення до пізнання та інформації, підліток прагне опанувати якомога більшу кількість знань, але не акцентує уваги на тому, що знання треба систематизувати.

На третьому етапі ми дослідили і виявили причини послаблення інтересу до навчання:

- 1) нестійкість чи недостатність сформованості позитивного ставлення до учбової діяльності.
- 2) при загалом свідомому і відповідальному ставленні до навчання верх беруть захоплення чимось стороннім.
- 3) послаблення інтересу як реакція на невдачі у навчанні.
- 4) відсутність долучення до трудових зусиль, неготовність і неспроможність без допомоги батьків (як це було раніше у початкових класах) справлятися із навчальними завданнями.

5) не систематичність виконання навчальних завдань.

6) негативні оцінки вчителів, прояви з їх боку нетактовності, несправедливе оцінювання знань учнів, необ'єктивне применшування успіхів чи переоцінювання.

Якщо вірно визначитися з причиною ослаблення інтересу, то можливо швидше визначити вірний напрямок для мотивації. Усвідомлення підлітками значущості знань є важливим мотивом їх учбової діяльності.

Оцінити мотивацію дуже складно але разом з тим вона необхідна й для підвищення ефективності діяльності, й для формування особистості. Хоча в підлітковому віці мотиви поведінки людини складаються в даний комплекс й знаходяться в ієрархічній супідрядності. При цьому оцінка мотивів, мотивації та мотиваційної сфери особистості проводиться, виходячи з поставлених завдань, та передбачає характеристики й за видами мотивації та поведінкою у конкретних умовах. Дана оцінка будується на основі аналізу як окремих мотивів, так і мотивації в цілому.

Перебудова мотивації може бути й позитивним фактором у відношенні до ефективності професійного навчання, якщо попередня мотивація була неадекватною його змісту. Сила та стійкість – можуть також бути використані й для оцінки мотивації в цілому. Але в цьому випадку сила й стійкість – це вже показник інтегрований, складений на основі сумарної оцінки окремих мотивів, особливостей їх прояву [5, с. 220-223].

При дослідженні даної тематики було встановлено, що діагностика мотивації ускладнюється через багаторівневість мотиваційної системи особистості [5, с. 192]. Застосування якогось одного методу знижує валідність та надійність виявлення мотивації, а іноді робить її неможливою. Очевидно, для дослідження мотивації більш надійним є паралельне застосування прямих та проєктивних методик. Підлітковий вік є етапом поширеного розвитку учбової діяльності, але це потребує певної мотивації.

Висновок. Аналізуючи літературу приходимо до висновку, що на формування та розвиток мотивації до будь-якої діяльності впливають емоції і почуття, визначаючи модальність і силу мотиву. З цього випливає, що діяльність повинна супроводжуватися переважно позитивними емоціями, щоб отримати сильну мотивацію. Соціальна цінність мотивації у підлітків підкреслює актуальність вивчення закономірностей її прояву і розвитку, а також пошуку шляхів і способів її цілеспрямованого формування.

Список використаних джерел:

1. Волков Б. С. Психология подростка : учебное пособие / Б. С. Волков. – Москва: Академический проект: Гаудеамус, 2005. – 208 с.
2. Леонтьев А. Н. Потребности, мотивы, эмоции / А. Н. Леонтьев. – Москва: Издательство Московского Университета, 1971. – 40 с.
3. Стёпина В.С. Новая философская энциклопедия: В 4 т. / В.С. Стёпина. – Москва: Мысль, 2001. – 476 с.

4. Выготский Л.С. Педагогическая психология / под ред. В.В. Давыдова. – Москва: Педагогика-Пресс, 1996. – 340 с.
5. Немов Р.С. Психология: Ученик: В 3-х книгах / Р. С. Немов. – Москва: Владос, 1999. – №1. – 688 с.

ЧУМАЧЕНКО П.С.

*студентка спеціальності дизайн
наук. керівник Алькема В.Г. д.екон.н., проф.
Український гуманітарний інститут*

ПРОПОРЦІЇ В ДИЗАЙНІ КОМПОЗИЦІЇ ІСТОРИЧНОГО АРХІТЕКТУРНОГО ОБ'ЄКТУ – ПАРФЕНОНУ

Актуальність теми: кожна людина хоче щоб її оточували витончені, гармонійні та досконалі речі, звідси це відноситься і до архітектурних споруд, адже урбанізація сьогодні набирає великі оберти. Усі будівлі пост радянських часів потребують еволюції практичного і теоретичного світогляду творців архітектури – щоб не стати заручниками якогось одного рішення, етапу, періоду, стилю, а вирішувати проблеми синкретично, від найпростіших форм простору і середовища архітектури до найсучасніших – у порівнянні з досягненнями світового архітектурного досвіду і, що найважливіше, в гармонійній єдності.

Об'єкт дослідження: композиція історичних архітектурних об'єктів.
Предмет дослідження: процес пропорціювання та його втілення в дизайні композиції історичного архітектурного об'єкту – Парфенону.

Мета дослідження: проаналізувати основні принципи золотого перерізу, та їх застосування в створенні ідеальної пропорції, форми, співвідношення і масштабу в дизайні композиції історичного архітектурного об'єкту – Парфенону.

Для досягнення мети в роботі вирішувались наступні **завдання:**

- визначили основні принципи пропорціювання в науці та техніці, архітектурі та дизайні;
- здійснили оцінку актуальності застосування золотого перетину в дизайні об'єктів культурно-історичної спадщини світу;
- провели аналіз архітектурного об'єкту – головного храму афінського акрополя Парфенону.

Інформаційними джерелами дослідження були матеріали з книги «Історія мистецтва» Стівена Фартінга 2019 року та інформація з Інтернет-сайтів про дослідження стародавніх архітектурних об'єктів та принципу «Золотого перетину».

Методологія. В процесі дослідження використовували метод аналізу матеріалів, пов'язаних з історією формування пропорціювання в світі для здійснення бібліографічного аналізу літературних джерел щодо предмету дослідження.

На першому етапі дослідження визначали основні принципи «пропорціювання в архітектурі та дизайні»: від прадавніх вчень Китаю, Індії, Єгипту та античних держав, до сучасних вчених-архітекторів: Антоніо Гауді, Френк Гері, Френк Ллойд Райт, Ренцо Піано, Юй Мін Пей, Моше Сафді, Альвару Сиза, Йорн Утзон, Девід Чайлдс, Бьярке Інгельс, та ін. присвячених пошуку законів утворення архітектури. Визначено три головні фактори, що сформували архітектурне пропорціювання як науку і метод. Отже, якщо говорити про повну характеристику поняття «пропорціювання в архітектурі», необхідно дослідити три аспекта критеріїв формоутворення:

Перший – структурна організація творчого процесу, який формує гармонію пропорціювання;

Другий – часові характеристики історичного розвитку культури людства, який формує образність архітектури;

Третій – територіальні характеристики національної культури, який формує модульність архітектурного середовища.

На другому етапі досліджували приклади пропорціювання різних часів, цивілізацій, культур. Це – відомий єгипетський трикутник, грецький канон, індійський і тибетський канони, системи пропорцій Піфагора, Вітрувія, дослідження Евкліда, канон Леонардо да Вінчі, інтерпретації „парної міри”, „системи мірних тростин у метрології Давньої Русі; „німецька геометрія” Ганса Гета; розробки Дюрера, Ронделе; норми і правила Палладіо, Альберті, Пачоллі; дослідження Келлера, адаптація теорій пропорціювання архітекторами Ле Корбюзьє, І. Жолтовським і ін. Виокремлено і досліджено основи і теорії пропорціювання, найважливішими серед яких для сучасного проектного досвіду є – синкретична для всіх теорія „золотого перетину”.

Золотий перетин – поділ безперервної величини на дві частини в такому відношенні, при якому менша частина так відноситься до більшої, як велика до всієї величини. Золотий перетин вважається співвідношенням найвідповіднішим естетичному сприйняттю зображення. Застосовується в мистецтві й архітектурі, найчастіше як золотий прямокутник. Золотий прямокутник утворюється при поділі відрізка АВ в такій точці О, що площа прямокутника, одною стороною якого є весь відрізок, а іншою — менший з відрізків, дорівнює площі квадрата з більшим відрізком як стороною ($|AB| \cdot |OB| = |AO|^2$).

Ця пропорція стала основою для проектування багатьох історичних і сучасних архітектурних об'єктів, зокрема головного храму афінського акрополя Парфенону.

На третьому етапі дослідження провели аналіз архітектурного об'єкту – Парфенону. Парфенон храм богині Афін Парфенос в Афінах. Найбільший пам'ятник давньогрецького мистецтва, побудований на Акрополі в 447-438 до н. е. Іктином і Каллікратом. Являє собою мармуровий доричний периптер 30,89 м на 69,54 м , число колон 8 на 17, їх висота 10,43 м , сходи над стилобатом 0,7 м (загальна висота), 3 сходи по 0,5 м.

Підставляємо розміри Парфенону у формулу для обчислення та визначення чи стправді споруда спроектована та побудована за принципом «золотого перетину». Отже:

АО – ш и р и н а ф а с а д у $\approx 30,89$ м;

ОВ – в и с о т а ф а с а д у $\approx h_{\text{колон}} + h_{\text{сходи}} + h_{\text{сходи над стилобатом}} \approx 10,43 + 3 * 0,5 + 0,7 \approx 12,63$ м;

Відношення висоти будівлі до його довжини рівне 0,618. Якщо провести розподіл Парфенона по «золотому перетину», то одержимо ті або інші виступи фасаду.

Таким чином висновкові результати проведеного дослідження наступні:

Для досягнення гармонійних, естетичних та правильно спроектованих архітектурних об'єктів слід використовувати принцип «Золотого перетину», котрий неодноразово був доведений і використовувався з давніх давен безпосередньо у проектуванні головного храму афінського акрополя Парфенону до сьогодні.

Список використаних джерел

1. Кордунян О. П. Принципи пропорціонування в архітектурних типах громадських будівель і споруд України: автореф. дис. ...канд. арх.: 18.00.02 Львів, 2009. 24 с.
2. Проценко С. М. Принципи та методичні підходи наукових досліджень в ландшафтній архітектурі. / С. М. Проценко // Містобудування та територіальне планування. - 2014. - Вип. 51. - С. 475-479
3. Кордунян О. П., Проскурякова Г. М. Пошук нових принципів формально-образних і функціонально-просторових рішень в конкурсному проектуванні ІАРХ на початку ХХІ століття засобами дизайну архітектурного середовища // Вісник Нац. ун-ту «Львівська політехніка». — 2006. — № 568 : Архітектура. — С. 344–350.

ШАФАРЕНКО А.Т.

студентка спеціальності психологія

наук. керівник: Т.В. Шестакова, к.пед.н., доц.

Український гуманітарний інститут

НАВЧАННЯ ДІТЕЙ З РОЗЛАДОМ АУТИСТИЧНОГО СПЕКТРУ

Актуальність дослідження обумовлена тим, що на сьогоднішній день у світі є достатньо велика кількість дітей з розладом аутичного спектру. Батьки цих дітей не завжди мають можливість та гроші, щоб допомогти їм отримати якісне навчання та адекватний розвиток. Але ще одним нюансом є те, що спеціалістів, які могли би допомогти цим діткам, також небагато. Перш за все, потрібні небайдужі люди – люди, які можуть дати дітям розвиток у всіх сферах, та ті, що знайдуть спільну мову з ними. Адже ці педагоги та

вихователі – це є їхні другі батьки. Аутисти – люди дощу. Але вони теж люди! І те, що вони народилися з іншим світоглядом та загальним сприйняттям світу, то не їхня проблема.

Об'єктом дослідження є методики навчання та виховання дітей з аутизмом.

Предметом дослідження є діти з розладом аутичного спектру та проблеми, які торкаються їхнього розвитку.

Метою дослідження є надання практичних рекомендацій щодо навчання та виховання дітей з аутизмом.

Методологія дослідження. У процесі дослідження було використано такий метод, як аналіз роботи працівників інклюзивного та інтегрованого навчання. Завдяки йому змогли виявити запоруку успіху в роботі з аутичними дітьми.

Історичний аналіз. У 1960-1970-х роках аутизм діагностували в однієї дитини на 10 000 – і це були в основному випадки генетичного аутизму. В Америці був 1 випадок на 160 здорових дітей. В Ізраїлі – ситуація також не краща – 1 хворий на 200 здорових. Сучасні британські статистичні дані показують, що збільшилася не лише кількість дітей з розладом аутичного спектру, але і кількість дітей, які мали деякі проблеми з поведінкою, а також у емоційній та соціальній сферах. І з кожним роком статистика збільшується не в кращу сторону.

Результати дослідження Аутизм (грец. autos — «сам»; аутизм — «занурення в себе») — розлад розвитку нервової системи, що характеризується порушенням соціальної взаємодії, вербальної й невербальної комунікації, і повторюваною поведінкою, існують складнощі у взаємодії з зовнішнім світом, з цього приводу виникають порушення в соціалізації. Уперше терміном «аутистичний» почав користуватися Єйген (Ойген) Блейлер у 1908 році для опису втечі від соціального життя, яка спостерігалась у дорослих, хворих на шизофренію. Саме він визначив ряд ознак, характерних для всіх аутистів:

- Крайня аутистична самотність — діти не здатні нормально налагоджувати відносини з іншими людьми, але виглядали абсолютно щасливими, коли залишались самі.

- Нездоланне нав'язливе прагнення до постійності — діти дуже розчаровувалися, коли відбувались зміни у звичайному ході подій чи обстановці.

- Чудова механічна пам'ять — здатність запам'ятати велику кількість абсолютно даремної інформації (наприклад, номери сторінок у предметному вказівнику енциклопедії), що абсолютно не відповідало різкому зниженню інтелекту, яке проявлялось в усіх інших сферах.

- Відтерміновані ехолоалії — діти повторювали фрази, що чули, але не використовували (чи з великими складнощами використовували) мову для комунікації.

- Гіперчутливість до сенсорних впливів — дуже бурхлива реакція на певні звуки й явища, такі як: шум паротягу, ліфту чи, навіть, вітру. У деяких дітей - труднощі з прийомом їжі або дивні вподобання в їжі.

- Обмеженість репертуару спонтанної активності —стереотипні рухи, репліки, інтереси.

- Хороші когнітивні завдатки — Каннер був переконаний, що надзвичайна пам'ять і моторна спритність, що відрізняють деяких дітей, свідчать про високий інтелект, не зважаючи на те, що в багатьох із цих дітей були відмічені виражені складнощі в навчанні. (Kanner L., 1943, с. 242).

Пізніше, Каннер і Аспергер, у 1952 році, зі всіх ознак як ключові складові аутизму Каннер виділив тільки дві: «Крайнє відчуження і нав'язливе прагнення до збереження одноманітності обстановки». Інші симптоми він розглядав або як вторинні відносно цих двох і ними спричинені (наприклад, послаблення комунікації), або як не специфічні для аутизму (наприклад, стереотипії).

Дослідження навчання дітей з розладом аутичного спектру свідчать, як зазначає Оксана Волошина (завідувач відділу інклюзивного та інтегрованого навчання ІФОІППО), що запорука успіху в роботі з аутичними дітьми – це гнучкість поведінки, вміння вчасно зорієнтуватися та перебудувати заняття. Основна увага повинна бути приділена створенню емоційно комфортної атмосфери (особливо важлива постійність у часі занять та одяг спеціаліста). Ні в якому разі не можна щось насильно нав'язувати дитині. Використовувати ігрові дії з природниматеріалами. Психологічна допомога повинна здійснюватися досить інтенсивно впродовж тривалого часу. Окрім того, позитивна динаміка розвитку дитини безпосередньо залежить від встановлення ефективної взаємодії фахівця з її родиною, розуміння близькими особливостей кожного етапу розвитку дитини, активного й послідовного залучення їх до корекційно-розвивального та навчального процесів.

Висновки. Наскільки б дитина не була дивною та незвичайною, у даному випадку аутичною, не коректно було б оцінювати її інтелект через навчання. Можливо просто неправильно підібраний курс та метод навчання. Аутичні діти – все ж, - ті самі діти. Дітки з розладом аутичного спектру просто потребують більше часу та уваги. З кожної дитини можна виростити генія, так само і загубити – все залежить від самого педагога та його методів.

Список використаних джерел

1. Ранний детский аутизм / под. ред. Т.А. Власовой, В.В. Лебединского, К.С. Лебединской. – М.: Педагогика, 1981. – 124 с.
2. Рождественска М.В. Синдром органічного аутизму у дітей із затримкою психічного розвитку // Дефектологія. – 2002. – № 2. – С. 46-49.
3. Шульженко Д.І. Основи психологічної корекції аутистичних порушень у дітей – К.: Слово, 2009. – 381 с.

ШЕВЧЕНКО В.А.

*студентка спеціальності психологія
наук. керівник Божко К.В., к.псих.н., доц.
Український гуманітарний інститут*

ДЕСТРУКТИВНІ КОНФЛІКТИ В ЮНАЦЬКОМУ ВІЦІ ТА ЗАСОБИ ЇХ РОЗВ'ЯЗАННЯ

Актуальність теми полягає в знаходженні можливості для подолання деструктивної конфліктності у юнацькому віці, що сприяє нормальному функціонуванню та розвитку особистості на етапі ранньої юності. Пошуки ідентичності сучасними молодими людьми, ускладнені несприятливими колізіями розвитку українського суспільства, часто набувають стресогенного характеру, що спричинює переживання ними підвищеної тривожності та провокує конфліктний характер поведінки юнаків. За умов неадекватного напрямку розвитку особистості юнака та відсутності своєчасної психологічної корекції, конфліктність із ситуативного поведінкового прояву може перерости в характерологічну рису та набути деструктивного змісту. Така ситуація, що є розповсюдженою для психологічної практики сьогодення, і визначає актуальність нашого дослідження.

Незважаючи на те, що питання конфліктів як феномена суспільного життя вже давно перебувати в полі зору світової та вітчизняної науки, і відповідно, тривалому вивченні психологів, проблема деструктивної конфліктності і механізмів її подолання за допомогою базових психологічних технологій є відносно новою. Оскільки прояви деструктивної конфліктності завжди супроводжуються стресовою ситуацією, то було дуже важливо виявити можливості копінг-стратегії як технології подолання деструктивної конфліктності.

Об'єкт дослідження: конфлікт як психологічне явище у середовищі представників юнацького віку.

Предмет дослідження: деструктивна конфліктність в середовищі представників юнацького віку.

Метою роботи є з'ясування можливостей усвідомленої поведінки як продуктивної копінг-стратегії у подоланні деструктивної конфліктності представників юнацького віку.

Для досягнення зазначеної мети необхідно виконати наступні **завдання:**

- ✓ здійснити теоретичне обґрунтування явища деструктивної конфліктності в юнацькому віці.
- ✓ визначити особливості спілкування в юнацькому віці.
- ✓ проаналізувати основні копінг-стратегії, які використовують юнаки під час конфліктних ситуацій.

- ✓ сформувати і представити методичний апарат дослідження основних копінг-стратегій розв'язування конфліктів.

Під час дослідження проблеми подолання юнаками деструктивної конфліктності за допомогою усвідомленої поведінки, ми спиралися на визнані нині на наукових теренах психологічні концепції. Серед них варто виділити дослідження теорії конфлікту О. О. Єршова, Л. О. Петровської, Н. В. Грішиної, Ф. М. Бородкіна, І. Н. Коряка, Т. М. Титаренко, Г. В. Ложкіна, Н. І. Пов'якель, А. Т. Ішмуратова, М. І. Пірен, Ф. Ю. Василюка, О. Ф. Бондаренка, серед зарубіжних вчених – Л. Козера, М. Дойча, Д. Скотта, що стали методологічним підґрунтям нашого аналізу. Означені вище вчені напрацювали зміст понять конфлікту, конфліктності як риси особистості, що виступають родовими відносно категорії деструктивної конфліктності.

Мета застосування методик вміщених у нашій роботі – аналіз особистісного компоненту психологічної готовності дитини юнацького віку до взаємодії в умовах конфлікту. Аналіз отриманих даних результатів діагностування, дозволить нам виявити слабкі й сильні індивідуально-психологічні характеристики кожного юнака, який буде брати участь в дослідженні і в подальшому на цій основі конструювати програму самовдосконалення, саморозвитку.

Ми теоретично обґрунтували основні копінг-стратегії, які використовують юнаки під час конфліктних ситуацій, визначаючи їх характер за ознакою продуктивності. Предметом нашої уваги також став вплив означених нижче копінг-стратегій на виникнення та закріплення деструктивної конфліктності юнаків.

Першою стратегією є суперництво, чи протистояння, що виявляється як агресивна настанова юнака стосовно конфліктних ситуацій, коли їх суб'єкти сприймаються як ворожа сила, яку треба перемогти і/або знищити. Ситуативно така стратегія є продуктивною, коли агресія персоніфікована: є в реальності конкретний загрозливий об'єкт, який, будучи нейтралізованим, припинить свою шкідливу дію. Відповідно, енергія протистояння спрямована адресно, що забезпечує максимум ефекту. Однак системне використання такої стратегії переростає в непродуктивну копінг-стратегію – саме внаслідок застосування цієї стратегії молода людина і формує деструктивну конфліктність, діючи за принципом «око за око».

Наступна стратегія – стратегія компромісу, це дистанціювання від конфлікту, або ж відкладання його розв'язання. Юнак намагається подивитися на суперечку немов би через скло, ухилитись від неї, відкласти кульмінацію конфлікту. Очевидно, що така стратегія в багатьох випадках є продуктивною, так як дає змогу тверезо оцінити ситуацію, послабити ситуативну агресію та навіть нейтралізувати конфлікт. Відповідно, в цілому дистанціювання від конфлікту ніяк не пов'язується із закріпленням деструктивної конфліктності. Проте, якщо таку стратегію застосовувати неграмотно, наприклад хронічно відкладати розв'язання конфлікту, особливо

міжособистісного, то проблемна ситуація набуде загрозливого деструктивного характеру.

Інший варіант копінг-реакції – пристосування, це стратегія самоконтролю, тобто прагнення регулювати свої почуття і дії під час конфлікту. Здебільшого ця стратегія має продуктивні наслідки для учасників конфлікту, вона дуже дієва і чудово виручає при форс-мажорних обставинах. Втім, представникам юнацького віку важко її використовувати через недостатню вікову врегульованість поведінки та емоційних виявів. Крім того, надмірне «зарегулювання» своїх емоцій молодими людьми призводить до виникнення перенапруження і провокує психосоматичні захворювання. Проте опанування цієї стратегії є дієвим засобом профілактики деструктивної конфліктності юнаків.

Четверта стратегія – співпраця, пошук соціальної підтримки, звернення по допомогу до інших людей, посередництво. З огляду на предмет нашого аналізу ця стратегія має продуктивний характер, оскільки віддаляє молоду людину від деструктивної конфліктності. Однак невинновдано чате використання юнаком цієї копінг-стратегії свідчить про його невміння вирішувати проблеми, а відтак – про деяку інфантильність. Ще один можливий варіант – стратегія прийняття відповідальності. Це справді продуктивна, усвідомлена поведінка, що передбачає осмислення юнаком всіх аспектів конфлікту, себе в ньому і навіть визнання власних помилок. Вдаючись до цієї стратегії, молода людина уникає деструктивної конфліктності й стимулює власну особистісну зрілість.

Зворотна до попередньої копінг-стратегії – уникнення, або перенесення відповідальності. При її застосуванні юнак може розпалювати або хоча б підтримувати конфлікт, переносючи при цьому відповідальність на іншого учасника. Системне використання цієї стратегії говорить про екстернальний локус контролю, інфантильність молодшої людини та явно провокує формування деструктивної конфліктності як особистісної риси.

Характеристика основних стратегій розв'язання конфліктів у відповідності до індивідуальних дій особистості у конфліктній ситуації, було запропоновано визначити за допомогою методики Д. Веттен, К. Камерон «Стратегія боротьби з конфліктами» [1]. Було проведено виявлення особистісних переваг у виборі стратегії врегулювання конфлікту.

Висновок. Отже, під час проведення теоретичного аналізу специфіки психічного процесу виникнення конфлікту, можна зробити такі висновки: деструктивна конфліктність є негативною особистісною рисою, що ускладнює здійснення юнаками життєвого самовизначення та порушує ефективність їхньої самореалізації і соціальної взаємодії. Деструктивна конфліктність юнаків стає розповсюдженим психологічним феноменом за умов нестабільного, кризового розвитку суспільства. Для подолання конфліктних ситуацій юнаки вдаються до копінг-стратегій, які можуть мати продуктивний (функціональний) чи непродуктивний (дисфункціональний) характер. Системне використання молодими людьми непродуктивних копінг-стратегій

провокує закріплення та посилення деструктивної конфліктності їхньої особистості. Продуктивний копінг молодих людей набуває характеру усвідомленої поведінки та є ефективним засобом профілактики та подолання їхньої деструктивної конфліктності.

Список використаних джерел:

1. Вэттен Д.А. Развитие навыков менеджмента. – 5-е изд. / Д. А. Вэттен К. С. Камерон. Пер. с англ. под ред. В. А. Спивака. – СПб.: Издательский дом «Нева», 2004. – 672с.
2. Крюкова Т. Л. Психология семьи: жизненные трудности и совладание с ними / Т. Л. Крюкова, М. В. Сапоровская, Е. В. Куфтяк. – СПб.: Речь, 2005. – С. 13–20.
3. Ложкін Г. В. Психологія конфлікту: теорія і сучасна практика: навч. посіб. / Г. В. Ложкін, Н. І. Пов'якель. – Київ: ВД «Професіонал», 2006. – 416 с.
4. Нартова-Бочавер С. К. «Coping Behavior» в системе понятий психологии личности / С. К. Нартова-Бочавер // Психологический журнал. – 1997. – № 5. – С. 45–57.
5. Пов'якель Н. Психологія вирішення педагогічних конфліктів / Н. Пов'якель. – Київ: Шк. світ, 2008. – 128 с.
6. Чала О. А. Внутрішньоособистісний конфлікт як чинник деструктивних форм поведінки юнаків / О. Чала // Актуальні проблеми психології: Психологія навчання. Генетична психологія. Медична психологія: зб. наук. пр. / Ін-т психології імені Г. Костюка АПН України / за ред. С. Максименка. – Київ: Главник, 2008. – №8. – С. 621–626.

ШЕВЧУК П.І.

*студент спеціальності романо-германська філологія
наук. керівник Романчук С.М., к.філол.н., доц.
Український гуманітарний інститут*

ФІЛОСОФСЬКІ ТЕЧІЇ МОДЕРНІЗМУ У ТВОРЧОСТІ ФРАНСА КАФКИ

Творчість Кафки **актуальна** в нас час, тому що вона присвячена людині, а саме її конфлікту зі світом, з буттям, з Богом, що у наш час є неймовірно актуальним, адже коронавірус, розповсюджений по всьому світі, вказує на цілком реальний конфлікт людства зі світом. Це робить Кафку досить філософським автором, який має своє світобачення, яке ґрунтується на мотиві трагічного безсилля людини перед абсурдністю її буття.

Предметом дослідження є філософські течії модернізму в новелі Франса Кафки «Перевтілення»

Об'єктом дослідження є літературна спадщина Ф. Кафки.

Мета дослідження полягає в аналізі новели Ф. Кафки «Перевтілення» і визначенні особливостей художнього втілення в ній концепції світу та людини.

Реалізація мети зумовила розв'язання наступних **завдань**:

- ✓ розглянути основні характеристики новели Ф. Кафки «Перевтілення»;
- ✓ визначити світобачення Кафки в новелі «Перевтілення», а також специфічні риси художнього стилю;
- ✓ проаналізувати літературну критику стосовно новели «Перевтілення» Ф. Кафки;
- ✓ визначити місце творчості письменника в сучасному літературному просторі.

При дослідженні використовувалися такі **методи**, як: аналіз, порівняльний метод та описовий.

На першому етапі дослідження було розглянуто основні характеристики новели Ф. Кафки «Перевтілення».

Аналіз твору «Перевтілення» Франца Кафки варто розпочати з визначення жанру твору. Це – новела, написана у стилі модернізму, а, якщо бути точним, то експресіонізму.

Тема твору полягає у відчутті самотності людини серед соціуму, невдячність людей, що поряд.

Ідея новели полягає у пропаганді людяності, уважного ставлення, підтримки та поваги один до одного.

Новела має наступну композиційну будову: три розділи: 1) перетворення чоловіка у комаху; 2) сутичка з батьком; 3) передсмертний час та, власне, відхід Греґора.

У новелі порушені наступні проблеми: 1) стосунки в сім'ї; 2) надмірна відданість роботі, яка не приносить задоволення; 3) самопожертва заради інших.

Франц Кафка новелою «Перевтілення» показує, що кожен з нас має бути готовим прийти на допомогу рідній людині, мати терпіння доглядати за нею, можливо, й тривалий час, пам'ятаючи про допомогу та попередні вчинки рідної людини, спрямовані у ваш бік, навіть, якщо зараз вона вже не може приносити користі, відкидати думки чи криві погляди сторонніх людей, якщо вони шкодять члену твоєї родини чи тобі. Також не варто забувати, що кожен з нас також може опинитися в безпорадному стані, у ролі Замзи.

На другому етапі було розглянуто світобачення Кафки в новелі «Перевтілення», а також визначено специфічні риси художнього стилю.

Видатний твір майстра – це твір, де йде мова про проблеми епохи, відтворені типові аспекти формування і розвитку особистості не тільки у певному історичному часі, а виявлені загальнолюдські проблеми. Новела Ф. Кафки «Перевтілення» може служити своєрідним символом його власної творчості і життя, його письменницького і життєвого світогляду. У творі домінує думка, про трагічне безсилля «маленької людини» перед життям, про її приреченість на самотність і смерть. Автор працює над новелою з 6 на 7 грудня 1912 року. Робота багато разів уривалась різними сімейними та

службовими обставинами. Видається вона 1915 року. Новела має автобіографічні джерела: Грегор згадує про невдале сватання до касирки лавки капелюшків. У колі літературних критиків твір називають «Метаморфоз» Овідія та «Двійник» Достоевського. Ім'я героя було взяте з роману «Я» Вассермана, де діє Грегор Замасса. Це не просто фантастика, це величезна метафора, у якій автор підкреслює жахливість життя маленької людини. Все буденне – і в оточенні, і у стосунках призводить до того, що людина починає втрачати свої людські риси, перетворюючись на потвору, на комаху [1, с. 84-88].

На третьому етапі дослідження було проаналізовано твори таких літературних критиків стосовно новели «Перевтілення» Ф. Кафки: П. Арещенко, Моріс Бланшо, В. Набоков, А. Рясков, Наталі Саррот.

П. Арещенко в своїй статті «Промова про Франца Кафку біля його будинку» справедливо пише, що Кафка – найпопулярніший німецькомовний письменник [2].

Наталі Саррот, один з теоретиків «нового роману» (1960-ті рр., Франція), для якої і Пруст був чимось безнадійно не актуальним, називає Кафку автором романів положень, де повністю відсутній психологізм, і присутнє демонстративне порушення дійсності [3]. Добре відомий нам А. Камю, зробить письменника предтечею своєї екзистенціальної філософії абсурду. Перед Кафкою схилявся В. Набоков, а як відомо, цей критик був скупий на компліменти.

А. Рясков, автор роботи «Людина з дуже великою тінню», вважає, що розуміння текстів Ф. Кафки полягає перш за все в тому, що він – один з тих авторів, яких за нас прочитали і детально інтерпретували [4]. Його творам знайдено гідне місце, якщо не у шкільних, то в університетських програмах з літератури, за його книгами зняті десятки кінофільмів, поставлено безліч спектаклів, його романи присвячені сотні дисертацій та інших наукових досліджень – тобто ці тексти перевантажені додатковим сприйняттям і чужими значеннями ще до того, як ми взяли їх читати.

А. Рясков вважає, що кожний текст Кафки написаний у формі незавершеної інтерпретації самого себе [3]. Але перший на це звернув увагу Моріс Бланшо: «Чим більше твір тлумачить сам себе, тим більше він повертає коментарів. Чим більше він перебалакується з власним центром саморефлексії, тим загадковішим він становиться завдяки цій двоїстості» [4].

На четвертому етапі було визначено місце творчості письменника в сучасному літературному просторі.

Кажуть, що одного разу Томас Манн дав книгу Кафки славнозвісному фізику і мислителю А. Ейнштейну, але той невдовзі повернув її, при цьому пояснивши: «Я не зміг прочитати її, розум людини недостатньо до цього готовий». Такі слова одного з геніїв минулого століття зовсім можуть збентежити тих читачів, які гадають, що вони добре розбираються у творчості Кафки. Як би там не було, при всій складності і незрозумілості творів письменника-загадки, інтерес до його особистості ніколи не згасав.

Очевидно, що вплив Кафки на літературу величезний. І не лише на літературу, а на весь культурний вимір XX-XXI століть. Це є неабияким феноменом, коли досить елітарний письменник, який писав не стільки для широкого загалу, а скільки для самого себе, став частиною масової культури. Проілюструємо останнє наступним прикладом. Відомий сучасний чеський письменник Мілан Кундера в своєму романі «Незнання» говорить про Кафку наступне: «Вічно нещасний в цьому місті, стараннями туристичних агентств, він став його святим покровителем». Так, точніше не скажеш. Кафка в сьогочасній Празі всюди: на футболках, на листівках, на брилках і навіть на столових приборах. Довгобразе семітське обличчя із сумними очами і незвичайно великими вухами дивиться на туриста майже всюди.

Висновок. У дослідженні була зроблена спроба висвітлити найголовніші риси творчості Кафки, а також окреслити роль прозаїка для становлення внутрішнього світу особистості через призму модерної парадигми розвитку зарубіжної літератури.

Список використаної літератури:

1. Помазан І. О. Історія зарубіжної літератури XX століття / І. О. Помазан. – Харків: Видавництво НУА, 2016. – 265 с.
2. Арещенко П. Промова про Франца Кафку біля його будинку [Електронний ресурс] / П. Арещенко. – 2012. – Режим доступу до ресурсу: https://tu5.do.am/load/zarubezhnaja_literatura/koncepcija_svitu_ta_ljudini_v_tvorchosti_f_kafki_diplomna_robota/4-1-0-338.
3. Франц Кафка – «людина з дуже великою тінню» [Електронний ресурс] // Studfiles. – 2019. – Режим доступу до ресурсу: <https://studfile.net/preview/8115520/>.
4. Франц Кафка: біографія [Електронний ресурс] // Український Центр. – 2020. – Режим доступу до ресурсу: <http://www.ukrcenter.com/%D0%9B%D1%96%D1%82%D0%B5%D1%80%D0%B0%D1%82%D1%83%D1%80%D0%B0/19390/%D0%A4%D1%80%D0%B0%D0%BD%D1%86-%D0%9A%D0%B0%D1%84%D0%BA%D0%B0/%D0%91%D1%96%D0%BE%D0%B3%D1%80%D0%B0%D1%84%D1%96%D1%8F>.

ШПАК З.М.

*студентка спеціальності психологія
наук. керівник: Шестакова Т.В., к.пед.н., доц.
Український гуманітарний інститут*

ДІТИ МАЮТЬ РОЗУМІТИ СВОЇ ЕМОЦІЇ

Актуальність дослідження. З кожним роком, з кожним новим поколінням діти більш роздратовані, гіперактивні, злі, нервові, не вміють привертати увагу, будувати стосунки, розуміти та проявляти свої емоції. Батьки не дають належної уваги емоціям дитини. «Нас більше хвилює чи

навчатися діти писати і читати а не керувати своїми емоціями» ГоулманДеніелДітей важливо навчити розуміти що вони відчують адже від цього залежить як вони будуть дивитися на світ, будувати стосунки з друзями, навіть спосіб харчування, починаючи з підліткового віку можуть початись розлади харчової поведінки, дитина може стати невротиком чи психотиком та інші психічні розлади.

Мета: дослідити важливість прояву емоцій, та наслідки якщо не давати дитині їх проявляти та не розуміти їх. Проаналізувати різні джерела і дізнатися як допомогти дитині зрозуміти що вона відчуває. Поспілкуватися з вчителями та психологами і знайти методи і підходи до дітей.

Результати дослідження: Емоції дітей – безпосередні та спонтанні. У дитини забрали іграшку – вона голосно плаче, віддали – знову сміється, наче нічого не трапилось. Діти, особливо маленькі, не ховають та не стримують своїх переживань. Тому вся їхня активність забарвлена емоційними проявами.Дорослі допомагають дитині впоратися із сильними переживаннями. Наприклад, якщо дитина перезбуджена чи дуже втомлена, батьки створюють умови для відпочинку. Якщо дуже засмучена, – підбадьорюють. Дитина потребує любові дорослого, і її почуття залежать від наявності цієї любові. Буває, маленька дитина щось намалювала чи зробила власноруч і несе поробку тату чи мамі. Батьки її хвалять, і дитина – щаслива. Отже, опіка і любов дорослих є умовою позитивного емоційного розвитку дитини, її емоційного благополуччя. Якщо мати буде спостерігати за поведінкою дитини від народження, зможе вправно направити його розвиток. Приблизно 15-20% дітей народжуються із «заторможеними поведінковими проявами» за даними ДжеромаКейгана, видатний спеціаліст вікової психології Гарвардського університету. В немовлячому віці такі діти лякаються усього незнайомого. Це змушує їх проявляти розбірливість по відношенню до нових речей, неохоче приближаються до незнайомих тварин та місць і соромляться сторонніх. Зазвичай це робить їх чуттєвими у інших відносинах, наприклад, схильні до почуття вини та самобичування. Такі діти починають відчувати буквально паралізуючу їх тривогу у соціальних ситуаціях: у класі та на ігровому майданчику, коли вони потрапляють у центр уваги суспільства. Ставши дорослими, вони стараються триматися в тіні і патологічно бояться виголошувати промову та виступати на публіку.Є різні темпераменти і відтінки поведінки мозку згідно з темпераментом, тому кожна дитина різна і потрібний особливий підхід. Якщо взяти яку небуть емоцію, то відмінності між людьми можуть визначатися відразу за декількома пунктами: наскільки легко ця емоція «запускається», як довго триває і якої інтенсивності досягає. Немає «хороших» і «поганих емоцій». Є наша оцінка цих переживань та емоцій. І, якщо дорослі будуть оцінювати переживання дитини позитивно чи негативно, діти робитимуть те ж саме. І з собою, і з іншими. Наприклад, вони блокуватимуть свої “погані” емоції, не виражатимуть їх. Якщо захочуть заплакати чи розсердитися, не будуть це робити (бо мама казала, що так робити не можна). А це може призвести до появи психосоматичних розладів

– наприклад, болітиме голова чи живіт. Світлана Бронікова у своїй книзі «Інтуїтивне харчування» пише, що те як у сім'ї дітям дозволяється проявляти емоції, чи батьки хочуть їх зрозуміти і допомогти їм, прийняти їх такими як вони є, що дуже важливо, потім впливає на спосіб їх харчування. Це сьогоднішня проблема! Через те що дитині не давали показувати що вона відчуває, особливо гнів, розчарування і так далі, дитина потім починає «заїдати» це, так і починається компульсивне переїдання. Або ж, дитина з дитинства відчуває що її не приймають такою як вона є з її емоціями та почуттями, розуміє що вона не така як хотіли батьки, не правильна, починається відраза до себе і у підлітковому віці це часто переростає у булімію та анорексію.

Психолог Олена Козак радить: коли дитина плаче, вередує, в істеричі потрібно не фізичною силою її заспокоювати чи залякуванням, а просто говорити! В маленькому віці не розуміють що вони відчувають, а подібна поведінка це «верхівка айсберга» свідчить про глибшу проблему яка турбує дитину. Потрібно почати її запитувати: ти засмучена? Ти злишся? Тобі страшно? і тому подібне. З часом дитина відкриється і буде можливість вирішити проблему а не «верхівку айсбергу». Батьки часто не думають про дитину, що вона відчуває, їм важливо щоб вони красиво виглядали в очах інших людей.

Важливо дитині покати її та світ у позитивному ключі. З народження по-більше хорошого та щасливих моментів, пояснювати все з позитивом, закласти їй позитивне бачення на світ, і це є обов'язок батьків.

Висновки: Уявлення дитини про себе, ставлення до себе, формування "Я"-образу залежать від дорослих, і, насамперед, від батьків. На основі цього формується самооцінка дитини. Тобто, як дорослі реагуватимуть на прояв емоцій та переживань дітей, так дитина сприйматиме себе. І це впливатиме на її розвиток – емоційний, інтелектуальний, фізичний. Пропускаючи період дитинства, коли має бути закладена емоційна база, якою потім зможе користуватися дитина, ми ризикуємо не тільки непорозумінням з нею у підлітковому віці, а й на багато серйознішими проблемами які без вчасної допомоги, а гірше й вона вже не в силах, зламає їм життя. Важливо, щоб батьки, особливо матері, були знайомі з глибиною проблеми, знали та вміли користуватися методиками, а головне мали бажання віддатися дитині та познайомити її із світом, навчити жити щасливою людиною.

Список використаних джерел

1. Бронікова С. Інтуїтивне харчування. – К., 2020. - 416 с.
2. Гоулман Д. Емоційний інтелект. Книжка, яка змінює уявлення про те, що означає бути розумним. 2018. – 512 с.
3. Уайт Е. Виховання та освіта. – 2013. – 320 с.

ШЕСТИЮК С.А.

*студент спеціальності практичне богослов'я
науковий керівник: В.В. Куриляк, к.техн.н., доц.
Український адвентистський теологічний інститут*

БІБЛІЯ ЯК ІНСТРУМЕНТ ДУХОВНОГО РОЗВИТКУ ЛЮДИНИ

Актуальність теми. На сьогодні Біблія є найвідомішою книгою в світі. Святе Письмо переведено більш ніж дві тисячі ста мовами та діалектами. Ця книга є доступною більш ніж 90% людей по всьому світу. Саме Біблію було вперше надруковано на друкарському верстаті Йоганна Гутенберга в 1455 році. З часу друку першої Біблії кількість її друкованих екземплярів згідно статистичних даних складає близько чотирьох мільярдів екземплярів. Унікальність Біблії у порівнянні з іншими книгами полягає у тому, що її писали протягом століть, декілька десятків авторів під керівництвом Святого Духа. Більше того в модернізованому ХХІ столітті Біблія досі є популярним та впливовим унікальним інструментом.

Таким чином основною метою нашого дослідження є виявлення зв'язку між духовним розвитком людини та Святим Письмом. Чи можливо сьогодні розвивати духовність людини за допомогою читання та вивчення Святого Письма.

Об'єктом дослідження є процес впливу Біблії на духовний стан людини.

Предметом дослідження є Біблія як Слово Боже яке має силу допомагати людині ставати духовною.

Метою нашого дослідження є аналіз ставлення людей до Біблії та практичні поради та інструменти які допоможуть в духовному розвитку людини.

Для того, щоб досягти мети у дослідженні поставлені наступні **завдання**:

- проаналізувати погляди людей, щодо наведеної теми та існуючі методи, що стимулюють духовний розвиток людини;
- визначити за допомогою анкетувань, як люди ставляться до Біблії та її впливу на духовний розвиток;
- встановити позитивний і негативний чинник, який впливає на духовний стан людини.

Аналіз джерельної бази. В роботі відомого українського поета Тараса Григоровича Шевченка ми знаходимо згадку про те, що Біблія є: «Словом, яке провіщує істину, шлях, життя» [1, с. 3]

Ми бачим що Шевченко не тільки читає Біблію але й приводить її в приклад іншим, щоб поділитись своїм переконанням в тому що Біблія це книга, яка достойна уваги кожної людини. Поет не раз цитує вірші з Біблії і цим закликає кожного прислухатись до голосу Бога який говорить до людського сумління. Нам як українцям потрібно звернути особливу увагу на те що поет бажає бачити всю Україну духовною державою тому й пише свої твори поєднуючи

їх із Біблією. Щоб якнайшвидше допомогти людям зрозуміти що їхній духовний стан повністю залежить від Бога.

Кандидат філософських наук Шаталович О.М. у своїй статті писав «У сім'ї як сакральному феномені присутній сам Бог, Саме Бог будує сім'ю» [2, с. 7].

Людина яка є науковцем не соромиться визнавати що для міцної сім'ї людині не достатньо просто здобути певні знання їй потрібен Бог. Що тільки Бог може правильно і духовно сформувати сім'ю. Тому прислуховуючись до висновків які робить Шаталович ми можемо для себе знайти правильний напрямок розвитку нашої сім'ї. Це твердження ми можемо прочитати в Біблії, де сам Бог навчає через Своє Слово.

Методика дослідження та її результати. У процесі нашого дослідження ми використали такі методи: провели анкетування для того щоб зібрати інформацію про те як Біблія впливає на духовний розвиток людини. З проаналізованого анкетування можна виявити різні чинники які позитивно або негативно впливають на духовний розвиток людини через Біблію.

За результатами нашого анкетування було виявлено, що 100% вважають, що особисто для них Біблія є інструментом для їхнього духовного розвитку. 80 % читають Біблію щодня, 20 % читають Біблію декілька разів на тиждень, 90 % вважають що Біблія духовно розвиває людину і лише 10 % вважають що частково, 90% вважають що цінність Біблії полягає в тому що вона правильно формує світогляд людини, 10% стверджують що Біблія допомагає уникнути багатьох помилок. Також завдяки опитуванням нам стало відомо що 70% респондентів вважають, що читання Біблії може відновити повністю духовну гармонію в середині людини, і 30% вважають що це залежить від бажання людини. Коли ми поцікавились що саме подобається людям в читанні Біблії то 80% сказали що літературна мудрість, 10% поетичні книги і 10% подобаються пророчі книги. І в завершенні опитування ми запитали чи порекомендували б ви не духовній людині Біблію для її духовного збагачення, 60% сказали так і 40% відповіли «В залежності від обставин».

Таким чином за результатами нашого дослідження можна зробити наступні **висновки**:

1. Книга Біблія найкращий інструмент для духовного зростання, як однієї особи так і всієї сім'ї. І ті люди які звергаються у тяжких обставинах за допомогою до Слова Божого мають тверді переконання що це єдиний шлях до духовного зростання.

2. Більше 90% опитуваних вважають що Біблія духовно розвиває людину, лише 10% вважають що частково. Також 70% сказали, що Біблія може повністю відновити духовну гармонію у середині людини, і 30% вважають, що це залежить від бажання людини.

3. Позитивною стороною наших досліджень є те що люди шукають різні інструменти для духовного зростання та спокою. А негативним є той що не всі вбачають в Біблія цей інструмент.

Список використаних джерел:

1. Лісовський П. М. Феномен Біблії як рефлексія духовного капіталу в суспільному бутті / П. М. Лісовський. // Інститут соціальних наук і самоврядування Міжрегіональної академії управління персоналом. – 2014. – С. 7–9.
2. Шаталович О. М. Сім'я як універсальна Біблійна концепція / О. М. Шаталович. // Дніпропетровський національний університет ім. О. Гончара. – 2013. – С. 7–15.

ШТАНЬКО В.С.

*студентка спеціальності фізичне виховання
наук. керівник: Терещенко В.І., к.пед.н., проф.
Український гуманітарний інститут*

ФУТБОЛЬНИЙ ІНТЕЛЕКТ – МИСЛЕННЯ ФУТБОЛІСТІВ

Актуальність. Футбол сприяє підвищенню рівня інтелекту – до такого висновку прийшли вчені зі Швеції, а інтелект – це розумова здатність, початок у людини, що визначає її діяльність. Завдяки цій грі розвиваються ділянки мозку, що відповідають за планування й абстрактне мислення.

У дослідженні взяли участь футболісти різного рівня підготовки і люди, які не займаються цим видом спорту. Вони пройшли тест, який визначає навички у вирішенні проблем. З'ясувалося, що найвищі результати були у сильних футболістів, середні показали футболісти з нижчих дивізіонів. У людей, що не мають відношення до футболу, були найнижчі показники.

Гіпотеза у тому, що, з одного боку, людина не може стати хорошим гравцем без належних розумових здібностей, а з другого – їх можна підсилити за допомогою тренувань. Крім того, гра у футбол допомагає нормалізувати тиск і зменшити ризик інсульту. Про це заявили данські дослідники. В їхньому експерименті взяли участь 33 чоловіки у віці 33-54 роки, у яких було діагностовано гіпертонію. Добровольців розділили на дві групи. Учасники першої групи протягом 6 місяців ходили на футбольні тренування (2 рази на тиждень), інші вели здоровий спосіб життя. Через півроку занять футболом у 75 % учасників зафіксована нормалізація артеріального тиску у межах здорового діапазону [3].

Футболісти відрізняються один від одного не тільки рівнем майстерності, а й професійними навичками. Футбольна команда повинна бути максимально організованою. Для того, щоб гра була надійною.

Головна відмінність футболістів (без урахування природного таланту) полягає в мисленні. Саме воно призводить до того, що в кожному футбольному матчі події розвиваються по-різному, а на табло горять різні цифри. Під поняттям футбольного інтелекту мається на увазі вміння гравця у складних ігрових ситуаціях отримувати і переробляти інформацію. Чим

швидше футболіст навчиться мислити на тренуваннях, а потім і в грі, тим успішнішим він буде.

Тактичне мислення – це здатність на основі сприйняття і аналізу ситуації в якомога коротший час знайти оптимальний шлях вирішення певного завдання. Тактичне мислення в ігровій діяльності проявляється в умінні аналізувати, структурувати ігрову ситуацію й обирати найбільш ефективний спосіб розв'язання тактичних ігрових завдань через формування алгоритму рішення при жорстко лімітованому часі [4].

Особливістю тактичного мислення спортсмена є те, що воно засноване на наочних чуттєвих образах і явищах; носить конкретний характер протікає невідривно від моторних дій; обумовлене жорстким лімітом часу; самостійністю, гнучкістю. Розумове рішення гравцем тактичних завдань дуже тісно пов'язане з класифікацією і розпізнаванням ігрових ситуацій на основі розумових дій аналізу, порівняння та узагальнення.

Одне із завдань тренера – привести підопічних до розуміння цілей. Кожен гравець повинен усвідомлювати, для чого він виходить на поле саме на своїй позиції, навіщо він атакує ворота суперника і захищає свої. Різноманітність мислення футболістів обумовлює необхідність відповідного підходу в тренувальній діяльності. Нескладно дійти висновку, що особливо успішні гравці частіше за інших приймають нестандартні рішення на футбольному полі, йдуть в сміливі обведення, використовують незвичайні фінти – словом, роблять те, чого не робить більшість.

Немає сумнівів, що справжня футбольна творчість – це доля одиниць, найобдарованіших футболістів, але здатності будь-якого молодого гравця прямо пропорційні часу, який він приділяє тренувальному процесу.

Фахівці стверджують, що футбольна інтуїція – це зовсім не вроджений механізм, а придбана здатність, яку можна тренувати і розвивати [6].

Говорячи про командний інтелект, слід зазначити, що команда для досягнення успіху повинна бути зібрана з футболістів, які прагнуть вирішувати свої завдання однаково, використовуючи одні й ті ж методи і прийоми. Здається, це утопія, адже кожен гравець індивідуальний. Саме тому важливо тренувати ще й командне мислення, на тренуваннях футболіст повинен відточувати загальний тактичний задум ведення гри.

Підготовка команди в стратегічному плані – це розкриття потенціалу кожного окремого футболіста за допомогою партнерів по команді.

Футболісти з різним спортивним амплуа суттєво різняться особливостями тактичного мислення. Захисникам характерні: середній рівень предметного, символічного, логічного, образного мислення та креативності. Півзахисників характеризує високий рівень предметного мислення та креативності, середній рівень символічного, логічного та образного мислення. У нападників яскраво виражене предметне, образне мислення, середній рівень символічного, логічного мислення та креативності [5].

Для воротарів характерними є: середній рівень предметного мислення, середній рівень символічного мислення, низький рівень логічного мислення, образне мислення розділене порівну між низьким та середнім рівнями, креативність на середньому рівні.

Висновки. Не потрібно бути зіркою футболу або грати на світовому рівні для того, щоб сформувавши розуміння стратегії і тактики гри. Успіх полягає не просто в приналежності гравця до успішної команди, а заснований на особистому бажанні гравця розвиватися. Безперечно, велику роль відіграє фізична підготовленість. Але інтелект є важливою складовою успіху гравця, тому що сприяє ухваленню оперативних рішень на полі. Інтелект необхідно розвивати паралельно з фізичними тренуваннями. Чим сильніше розвинений гравець інтелектуально, тим швидше він здатний приймати рішення на полі, що ведуть до успіху в грі.

Індивідуальність кожного гравця дуже важлива. Але важливо враховувати той факт, що футбольна команда – це цілісний організм, який має свій складний інтелект. Індивідуально гравець може «показати» і красиву гру, і унікальний гол, однак за кожним голом стоїть ціла система продуманих рішень різних гравців команди, що призводять до результативного пасу.

Список використаної літератури:

1. Гагаева Г. М. Психологическая характеристика футбола / Г. М. Гагаева // Психология спорта . – Москва: Просвещение, 1969. – С. 45–109.
2. Драндров Г.Л. Тактическая подготовка юных футболистов на основе реализации принципа обобщения в обучении / Г. Л. Драндров, Р. В. Фаттахов, Ю. И. Краснов // Вестник Чувашского государственного педагогического университета имени И.Я. Яковлева. – 2011 – №2(70). – С. 86-91.
3. Лисенчук Г. А. Управление подготовкой футболистов / Г. А. Лисенчук. – Киев: Олимпийская литература, 2003. – 271 с.
4. Огородникова Л.А. Тактическая одарённость как критерий спортивного отбора / Л.А. Огородникова // Психология. – 2008. – №2(55). – С. 71–75.
5. Полишкис М. С. Показатели коллективных индивидуальных технико-тактических действий как критерий оценки качества игры футболистов / М. С. Полишкис, Ю. Я. Поволоцкий // Футбол 86: ежегод. – Москва: Физкультура и спорт, 1986. – С. 46–50.
6. Родионов А.В. Механизмы решения оперативно-тактических задач в игровых видах спорта / А.В. Родионов, О.П. Топышев, В.А. Усков // Теория и практика физической культуры. – 2002. – №6. – С. 31–33.
7. Супрунович В. О. Формування тактичного мислення футболісток різного віку / В. О. Супрунович, І. Д. Глазирін // Спортивний вісник Придніпров'я. – 2010. – №2. – С. 214–216.

ШТОПИС А.

*студент спеціальності практичне богослов'я
наук. керівник Куриляк В.В., к.техн.н., доц.
Український адвентистський теологічний інститут*

ОБОСНОВАТЬ ПРИМЕНЕНИЕ КНИГИ КАК ИНСТРУМЕНТА В ПРОЦЕССЕ ОБУЧЕНИЯ

Актуальность темы. За 2017 год в Латвийских издательствах было опубликовано 2185 изданий с общим тиражом 2 465 545 экземпляров. Это на 361-о издание меньше, чем в 2000 году и на 670 изданий меньше, чем 2008 году. Следуя данным статистики это значительное сокращение. Потому возникает ряд вопросов, связанных с тем на сколько важна, печатная форма книги в 21 веке на конец 2019 года. А также кому больше всего она необходима?

Объект: Инструменты в процессе обучения.

Предмет: Печатная книга как инструмент в процессе обучения.

Цель исследования: обосновать применение книги как инструмента в процессе обучения. Для того чтобы достичь цели в этом исследовании ставится такие задачи:

- Книга в современном мире
- Книга как инструмент обучения?
- Как мотивировать к чтению печатной литературы?

Анализ литературных источников. По данным статьи Olafs Zvejnieks, ситуация с издательством книг в Латвии находится в плохом состоянии. После экономического кризиса в 2008 году, началось резкое падение изданной литературы. Этому способствуют несколько факторов. Уменьшилась численность населения Латвии, особо сильно сократилась численность тех жителей, которые учатся и во время учёбы покупают и читают книги. Еще одним фактором является высокая цена печатной литературы, на которую сильно повышает налоги, авторские гонорары и небольшой тираж издания [1].

По данным информационного агентства «LETA» в Латвии печатную литературу не читают 41% населения. Данные опроса «Baltic International Bank Latvijas barometrs». Почти пятая часть, или 22%, признались, что чаще всего читают произведения современных зарубежных авторов, 19% чаще всего читают произведения современных Латвийских авторов. 16% респондентов упомянули наиболее часто читаемые произведения современных Российских авторов, в то время как 14% упомянули академическую и профессиональную литературу, 13% классических произведений русских авторов, 12% классических произведений Латвийских авторов и 12% классических произведений иностранных авторов.

Опрос показывает, что 12% респондентов сейчас читают больше, чем 5 лет назад, 27% читают столько же, 50% сказали, что теперь читают меньше, чем пять лет назад [2].

Большая часть жителей Латвии считают культуру неотъемлемой частью существования и развития нации, упоминая музеи, театр и музыку как наиболее важные культурные сферы. В списке лидеров культурного развития так же включена литература [3].

По мнению и исследованиям Inese Zone, Интерес к литературе и к чтению печатных книг не исчез. Население Латвии покупает книги, их интересы очень разные. В настоящее время молодое поколение хорошо знает основные иностранные языки и часто читает книги на языке оригинала. Особенно это прослеживается, когда тема касается популярной серии романов, понятно, что они впервые выходят на языке оригинала и для читателя на родном языке становится доступными и поступают в оборот только после нескольких месяцев перевода, на латышский язык [4].

Анализ результатов анкетирования. Данные, опроса о чтении печатной и не печатной литературы. На вопрос, как часто вы читаете книги? 66,7% респондентов ответили, что читают каждый день. 33,5% отметили, что читают один раз неделю. На вопрос, Сколько книг в год вы читаете? 66,7% ответили, что читают от 5 до 10 книг. 33,3 процента отметили, что читают до 5 книг за один год. На вопрос, на сколько важную роль имеет в 21 веке печатная литература? 55,6% респондентов ответили, что печатная литература им важна. 33,3% респондентов ответили, что нет большой необходимости в печатной литературе, потому что можно читать в электронном формате. 11,1% респондентов отметили, что печатная литература для них мало важна. На вопрос, для каких целей вы читаете? 88,9% опрошенных ответили, что читают для того, чтобы приобрести новые знания. 44,4% опрошенных респондентов отметили, что читают для того, чтобы расширить свое мировоззрение. 11,4% опрошенных отметили, что так проводят свое свободное время. На вопрос, почему необходима печатная литература 100% респондентов отметили, что такой формат легче читать, также 100% отметили, что печатная литература является хорошим подарком. На вопрос какой стиль литературы вы читаете? 88,9% отметили, что читают научную литературу. 22,2% читают публицистический стиль литературы. 11,1% читают художественный стиль литературы. На вопрос, сколько страниц за период одной недели вы читаете? 55,6% опрошенных респондентов ответили, что читают до 20 страниц. 22,2% респондентов читают до 50 страниц. 22,2% опрошенных читают до 100 страниц в неделю. Книга в современной Латвии. Печатная книга на 2019 год утратила свою актуальность между читателями современного общества. Опросы жителей Латвии показывают такие результаты, что с каждым годом уменьшается численность тех, кто читают как печатную, так и электронную форму литературы. Большая часть читателей переходят от печатной формы к электронной. Это связано с тем, что на 2019 год, электронные формы книг

стали проще доступны чем их аналоги в печатной форме. Так же в большинстве стран мира Электронная форма книг дешевле печатной формы. В Латвии ситуация отличается, электронная форма литературы не так востребована среди читателей, тому поспособствовало два факта. Первое то что книг на латышском языке в электронной форме мало и второй факт, то, что электронные книги дороже. Аналогичная книга в печатной форме дешевле. Причина этому налоговая система Латвийского государства. При продаже книги облагаются, налогом дополнительной стоимости на печатную литературу он составляет 12% от цены книги. Свою очередь электронные книги приравнивается услуге и ставка НДС для таких книг составляет 21% процент от стоимости. Так же итоговую стоимость книги повышает Гонорары авторских прав и небольшой тираж книг, иногда тираж до 300 единиц одного наименования книг.

Данные показывают, что в 2017 году мужчины читали меньше книг. Около 1/3 всех мужчин, принявших участие в опросе, не читали ни одной книги в 2017 году в то время, как только 1/6 женщины читали что-либо за 2017 год.

Книга как инструмент обучения. Данные показывают, что люди с более высоким уровнем образования прочитали больше книг в прошлом году. Все респонденты с докторской степенью прочитали хотя бы одну книгу за период 2017 года. Точно так же из тех, кто имеет степень магистра, почти каждый читал книгу в 2017 году. Из тех, кто в настоящее время учится, только 1/7 часть не читали книги в 2017 году, но 1/6 из тех, кто уже имеет высшее образование или степень бакалавра, ничего не читали в прошлом году. В среднем 1/3 из тех, кто имеет начальное, среднее, профессиональное и профессиональное образование, не читали ни одной книги за 2017 год. Пропорционально большинство книг читают ученики и студенты - только 1/9 всех учеников не читали ни одной книги за 2017 год. Почти половина всех безработных и соискателей не читали ни одной книги за 2017 год. Треть опрошенных респондентов не читали ни одной книги за последний год. Таким образом получается, что в современном обществе Латвии печатная книга имеет важность для тех групп, населения, которые имеют хороший уровень образования, преподают или учатся в школах, институтах и университетах.

Роль преподавателя в развитии навыков чтения книг. Важным аспектом в отношении к чтению, является способность преподавателей литературы заинтересовать ученика к литературным произведениями, так и к чтению в целом. Интерес преподавателей к тому, как ученики исполняют программу книг обязательной литературы также важен. В тех случаях, когда учителя не проверяют ни процесс чтения, ни результаты, ученики менее мотивированы к чтению. В результате студенты также могут полностью избегать чтения книг.

Книга в ее печатной форме в современной системе образования Латвийского государства до сих пор остается одним из важнейших инструментов, для приобретения новых знаний.

Как мотивировать к чтению печатной литературы? Главным фактором того, что большая часть жителей Латвии не читают книги, по их мнению, то, что для них для этого не хватает времени, а также высокая цена книг в книжных магазинах. Мотивацией к большему чтению книг послужило бы снижение цен на книги. Снижение цен можно осуществить, пересмотрев налоговую систему Латвийского государства снизив НДС с 12% на 5% как это было до 2008 года. Следующий вариант как мотивировать людей читать, это публикация статей в интернет новостных порталах о вредном влиянии чтения с компьютеров и других электронных приборов.

Выводы. По данным опросов, респонденты больше всего читают научную литературу в целях пополнения знаний это отметили 88,9% опрошенных. 100% опрошенных отмечают, что печатную литературу легче читать чем электронный формат. Соответственно Печатная книга и в современное время сохраняет свою актуальность среди читателей научной литературы.

Свою актуальность книга сохраняет так же среди того населения, которые проходят обучения в основных и средних школах, а также в узах высшего образования Латвии.

Про мотивировать жителей Латвии больше читать может совместное сотрудничество Латвийского государство и издателей, направленное на исполнения желаний жителей.

Список источников информации:

1. Zvejnieks O. Grāmatu izdošana Latvijā – atsīstusies pret dibenu [Электронний ресурс] / Olafs Zvejnieks. – 2019. – Режим доступу до ресурсу: [http:// www.la.lv/gramatu-izdosana-latvija-atsistusies-pret-dibenu](http://www.la.lv/gramatu-izdosana-latvija-atsistusies-pret-dibenu).
2. Aptauga: 41% Latvijas iedzīvotāju grāmatas nelasa [Электронний ресурс] // LETA. – 2017. – Режим доступу до ресурсу: <https://www.tvnet.lv/4591083/aptauga-41-latvijas-iedzivotaju-gramatas-nelasa>.
3. Pētījums: iedzīvotāji grāmatas uzskata par svarīgām, bet lasa maz [Электронний ресурс] // LSM.lv Kultūras redakcija. – 2017. – Режим доступу до ресурсу: <https://www.lsm.lv/raksts/kultura/kulturtelpa/petijums-iedzivotaji-gramatas-uzskata-par-svarigam-bet-lasa-maz.a221115/>.
4. Inese Zone. Grāmatu lasīšana nav zaudējusi aktualitāti [Электронний ресурс] / Inese Zone // Brīvā Daugava. – 2017. – Режим доступу до ресурсу: [http:// www.bdaugava.lv/zinas/gramatu-lasiana-nav-zaudejusi-aktualitati](http://www.bdaugava.lv/zinas/gramatu-lasiana-nav-zaudejusi-aktualitati).

ЯДАК К.О.

*студентка спеціальності психологія
наук. керівник Шестакова Т.В., к.пед.н., доц.
Український гуманітарний інститут*

ПРОБЛЕМА ДИСГРАФІЇ У МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ

Актуальність теми дослідження. В останні роки значно зросла кількість дітей, що зустрічаються з різними труднощами навчання в початковій школі. Проблема порушень письма і читання - одна з найактуальніших для шкільного навчання, оскільки письмо і читання з мети перетворюється на засіб подальшого отримання знань учнями. Інтерес до проблем раннього виявлення, попередження та корекції специфічних порушень письма (дисграфія) у дітей обумовлений тим, що письмо як діяльність відіграє важливу роль в житті людини: воно стимулює його психічний розвиток, забезпечує загальноосвітню підготовку, впливає на формування особистості. Актуальність даної теми полягає в тому, що порушення письма є найбільш поширеною формою мовної патології в учнів молодших класів.

Об'єкт дослідження: процес письма у молодших школярів.

Предмет дослідження: шляхи корекції дисграфії на ґрунті порушення мовного аналізу і синтезу у молодших школярів.

Мета дослідження: теоретично обґрунтувати та експериментально перевірити необхідність проведення роботи по корекції дисграфії з молодшими школярами.

Для досягнення мети дослідження в роботі ставилися такі **завдання** :

- проаналізувати психологічну, логопедичну і методичну літературу з теми;
- розглянути особливості дисграфії на ґрунті порушення мовного аналізу і синтезу;
- дослідити можливості корекції дисграфії у дітей.

Результати дослідження. Дисграфією називається патологічний стан, при якому спостерігається розлад процесу письма, що зустрічається у близько 50% молодших школярів і приблизно 35% учнів середньої школи. Також ця патологія може розвиватися і у дорослих (10% всіх випадків), у яких внаслідок будь-яких причин була порушена робота вищих психічних функцій. Крім того, даний розлад тісно пов'язаний з дислексією - відхиленням в процесі читання, адже і читання, і письмо - це два компоненти одного психічного процесу. В якості самостійної патології порушення письма і читання вперше виділив німецький терапевт Адольф Куссмауль в 1877 році. Після цього з'явилося безліч робіт, де описувалися різні порушення письма і читання у дітей. Однак розглядалися вони як один розлад писемного мовлення, а деякі вчені вказували на те, що воно взагалі є ознакою недоумства і властиво тільки відсталим дітям. Але вже в 1896 році терапевт В. Прінгл Морган описав

випадок з хлопчиком 14 років, у якого був цілком нормальний інтелект, але були присутні порушення письма і читання. Після цього й інші досліджувачі стали вивчати порушення письма і читання в якості самостійної патології, ніяк не пов'язаної з розумовою відсталістю. Трохи пізніше (на початку 1900-х років) вчений Д. Гіншельвуд ввів терміни «алексія» і «аграфія», що позначали важку і легку форми розладу. Час минав, і розуміння природи відхилення письма і читання змінювалося. Його вже не визначали як однорідне оптичне порушення; стали використовувати різні поняття: «алексія» і «дислексія», «аграфія» і «дисграфія»; почали виділяти різні форми і класифікації дисграфії (і, звичайно, дислексії). Згодом розлади в процесі письма і читання почали вивчатися дедалі більшою кількістю фахівців, в тому числі і вітчизняних. Найбільш значущими були роботи невропатологів Самуїла Семеновича Мнухін і Романа Олександровича Ткачова. На думку Ткачова, основу порушень становлять мнестичні порушення (порушення пам'яті), а згідно ідеям Мнухін, їх загальна психопатологічна основа криється в порушенні структуроутворення. Зрештою, в 30-і роки 20 століття дисграфію (і дислексію) починають вивчати дефектологи, педагоги і психологи, такі як Р. Е Левін, Р. М. Боскис, М. Е. Хватцев, Ф. А. Рау та інші. Якщо ж говорити про сучасних учених і більш конкретно про дисграфії, то в її вивчення значний внесок внесли Л. Г. Неволіна, А. Н. Корнєв, С. С. Ляпидевский, С. Н. Шаховська.

Якщо ж звернутися до суто педагогічної сторони проблеми, пов'язаної безпосередньо з завданнями навчання грамоті, то такими ознаками (передумовами) майбутньої дисграфії є наступні: відсутність і нестійкість слухової диференціації акустично близьких звуків; заміни в усному мовленні одних мовних звуків іншими; несформованість до старшого дошкільного віку найбільш простих форм фонематичного аналізу слів; несформованість зорово-просторових уявлень і зорового аналізу і синтезу. Для вирішення основних завдань профілактики дисграфії, все навколишнє і соціальне середовище дитини повинне бути «розвиваючим», тобто воно повинне забезпечувати достатню кількість слухових і зорових вражень, в ньому повинні бути присутніми об'єкти, здатні залучити й утримати увагу дитини, стимулювати розвиток його пізнавальної та розумової діяльності. Велику допомогу в цьому можуть надати правильно підібрані іграшки, а пізніше ігри. Незамінну роль при цьому грає тепле емоційне спілкування з дитиною оточуючих його дорослих людей, яке має починатися з молодшого періоду.

Для виявлення особливостей дисграфії у учнів початкової школи доречно використовувати завдання і серії завдань з методик Т.В. Ахутіна, Т.А. Фотекова, Л.Г. Парамонова [3; 19], на 1. вміння аналізувати пропозиції на слова. 2. вміння ділити слова на склади. 3. дослідження фонематичного аналізу, синтезу і уявлень. 4. дослідження навичок письма: запис під диктовку літер, складів; запис під диктовку слів; диктант.

Зазвичай у дітей, у яких виявляється недостатньо сформований (або ж і зовсім несформований) навик мовного аналізу і синтезу, закономірними

стають і специфічні помилки при написанні літер і слів, що фіксується як дисграфія. Це свідчить про значну залежність якості оволодіння письмом від розвинутості мовного аналізу і синтезу у дитини.

Вправи, що використовуються для профілактики і корекції дисграфії, спрямовуються, перш за все, на розвиток фонематичних навичок та цілком підходять для виконання як дітьми молодшого шкільного віку, так і дорослішими дітьми. Серед основних рекомендацій по роботі з дітьми з дисграфією слід виділити такі:

1) Тренуйте почерк дитини. Для цього корисно використовувати зошит у клітинку, щоб дитина писала слова, розміщуючи букви в окремих клітках. Слідкуйте за тим, щоб букви повністю заповнювали простір клітин.

2) Формуйте вміння знаходити і розрізняти певну букву в звичайному тексті. Для цього візьміть з дитиною книгу, з якою вона ще не знайома. Бажано, щоб текст був надрукований середнім шрифтом, а також був трохи нудним, щоб увагу дитини не відволікати на зміст. Дайте завдання знайти і підкреслити в тексті конкретну букву, наприклад С або П, О або А і т.д ..

Висновки. Незаперечним є факт актуальності даної теми та необхідності профілактичної та корекційної роботи з дітьми з дисграфією. Дослідження фахівців підтверджують, що питання про профілактику дисграфії не вдасться вирішити силами одних тільки фахівців. Це визначається вже самою масовістю даного явища, що стосується практично кожної другої дитини. Оскільки мова йде про необхідність активного залучення неспеціалістів, то виникає потреба у викладі проблеми дисграфії в доступній для розуміння формі. Це дозволяє озброїти батьків і педагогів необхідними для них відомостями.

Список використаних джерел

1. Парамонова Л.Г. Предупреждение и преодоление дисграфии у детей. - СПб.: Союз, 2001. - 79 с.
2. Баль Н.Н. Обследование чтения и письма у младших школьников/ Мн., 2001, - 173 с.
3. Зегебарт Г.М. Учение без мучения. Коррекция дисграфии, М., Генезис, 2007, - 216 с
4. Парамонова Л.Г. Дисграфия: диагностика, профилактика, коррекция. – СПб.: ДЕТСТВО-ПРЕСС, 2006. – 128 с.
5. Садовникова И.Н. Нарушения письменной речи и их преодоление у младших школьников: учебное пособие. – М., ВЛАДОС, - 1997, - 325 с.
6. Парамонова Л.Г. Предупреждение и устранение дисграфии. Спб, - 2001, - 322 с.

ЯКОВЕНКО Г.А.

*студентка кафедри економічної кібернетики,
фінансів та менеджменту
наук. керівник: М.О. Антонець, к.п.н., доцент
Український гуманітарний інститут*

ДУХОВНІ ПРОБЛЕМИ СУЧАСНОЇ РОДИНИ

Актуальність теми. Нинішній час дає змогу спостерігати зміни у світових цінностях. Українська освіта відійшла від розуміння ролі духовних цінностей у навчальному процесі. Через це дослідженню значущості духовного виховання студентської молоді майже не приділялося уваги. Але дослідження цінностей здобувачів вищої освіти проводилися три роки тому у деяких Полтавських та Київських закладах вищої освіти.

Для визначення цінностей, які обирає сучасна молодь, було використано методику виявлення рівня свідомості за Е. Помиткіним у модифікації М. Антонець [2, с.118–119]. У методиці пропонується чотири групи цінностей, а саме індивідуальні, сімейні, соціальні та духовні. Результат експерименту показав, що 73% учасників мали високий рівень сімейних цінностей. «Це говорить про те, що молодь хоче мати щасливу родину, але вона не розуміє, як її побудувати через низький рівень духовних цінностей» [4, с.68].

Тому актуальність даного дослідження полягає в тому, що сім'я на сьогодні є єдиним інститутом взаємин, в якому людина може почувати себе комфортно, довіряти, бути захищеною, любити і бути любимою. Але сім'я, на жаль, є плацдармом для битви інтересів, мотивів, переконань. Наслідком цього є виникнення різноманітних проблем, як соціальних, так і психологічних, а головне – духовних.

Тому **метою** дослідження є виявлення духовних проблем сучасної родини.

Для досягнення поставленої мети необхідно було вирішити наступні **завдання**:

- ✓ визначити та диференціювати основні проблеми сучасної родини;
- ✓ знайти причини і наслідки цих проблем;
- ✓ вказати шляхи їх вирішення.

Об'єктом дослідження є українська родина. Предмет дослідження – духовні проблеми у родинах.

Методами дослідження є анкетування, порівняльний аналіз та графічне моделювання. Дослідження проводилося серед 30 студентів Полтавської державної аграрної академії (ПДАА) і 30 студентів ПВНЗ «Український гуманітарний інститут» («УГІ») протягом 2019 – 2020 років.

Д. Сміт зауважує, що духовність включає духовні здібності – самосвідомість, співчуття, ідентифікацію, міркування про моральну сторону буття і сенс життя, прийняття рішень, розуміння свого поклику, сприймання краси; духовні переживання – допитливість, захопленість, взаємини і приналежність, молитву і поклоніння, глибокі почуття, відчуття безпеки і цілеспрямованості; духовне розуміння, що виражається у мудрості і духовний відгук, що є духовним ростом у реальному житті [3, с.13-25]. Якщо члени родини не замислюються про вищеназвані складові духовності, це не означає, що духовні проблеми відсутні або обминають їх.

У відповідях на питання анкети «Які проблеми існують в українській родині?» було визначено проблеми, що класифікували як психологічні, моральні, залежності, статеві, фінансові, ураження, брак часу. Студенти як ПДАА так і «УГІ» основними проблемами назвали психологічні – 88% та 93% відповідно. Вони вказали такі проблеми, як непорозуміння, зрада, відсутність поваги, що у більшості випадків ведуть до розлучення.

На другому місці студенти християнського ВНЗ «УГІ» виділили моральні проблеми. Це 23% респондентів, які назвали егоїзм, скупість, байдужість, безвідповідальність. Студентська молодь секулярного ВНЗ на другому місці назвали фінансові проблеми – 40% респондентів. А показник по моральних проблемах у них найнижчий (9%). Це свідчить про те, що сучасне суспільство має збочене розуміння добра і зла.

Моральні цінності – це частина духовності. Студенти ПДАА не зазначають їх через те, що вони не розрізняють добро і зло. У Святому Письмі сказано про таких: «Горе тим, що зло називають добром, а добро злом» [1, Іс.5:20]. Господь говорить: «Перестаньте чинити лихе! Навчіться чинити добро» [1, Іс.1:17]. Також Він промовляє: «Ненавидьте зло й покохайте добро» [1, Ам.5:15]. Для того, щоби бачити моральні проблеми, треба бути духовною особистістю, себто знати Бога. Він є абсолютним стандартом і дає розуміння добра і зла, оскільки Він «...створив світ і все, що в ньому є... Ми в Ньому живемо, ми в Ньому рухаємося, ми в Ньому існуємо» [1, Дії 17:24-28].

На питання «Яке ваше ставлення до нетрадиційних форм сім'ї?» 90% студентів «УГІ» відповіли, що вони категорично проти гомосексуальної поведінки. Студенти секулярного ВНЗ – ПДАА показали шокуючий результат. 56% висловили негативну позицію щодо гомосексуальних родин. 7% від усіх респондентів позитивно налаштовані на такі родини. Але 37%, а це третина опитувальних, виказали нейтральну позицію. Такий результат демонструє байдуже ставлення до проблеми і пояснюється відсутністю знань щодо наслідків гомосексуальної поведінки. У Біблії з приводу цього написано: «Загине народ Мій за те, що не має знання» [1, Ос.4:6]. Нейтральна позиція цих студентів у подальшому приведе до схвалення гендерної поведінки. Тому загальний результат по ПДАА оцінюється таким чином – 50 % засуджують гомосексуальні взаємини, а майже 50 % студентів підтримують їх. Молодь просто не знає, що це гріхозна поведінка.

Висновок. У результаті досліджень можна зробити такі висновки: ЗВО називають в основному психологічні проблеми. У багатьох родинах не закладена біблійна модель взаємин. Через секулярне мислення вони не знають, що будь-які проблеми у родинах мають духовний корінь. Це гріхозна природа людини, від якої вона сама звільнитися не може. Тому єдиним шляхом і джерелом вирішення сімейних проблем є Ісус Христос. Отже, блага звістка про Нього повинна бути максимально донесена до сучасної молоді.

Список використаних джерел:

1. Біблія або книги Святого Письма Старого й Нового Заповіту. – Українське біблійне товариство. – 2002. – 1296 с.
2. Помиткін Е. О. Духовний потенціал особистості: психологічна діагностика, актуалізація та розвиток: посібник / Е. Помиткін. – Київ: «Внутрішній світ», 2015. – 144 с.
3. Смит Д. Духовное развитие в школе. Что это такое? / Д. Смит. – Киев: ЦПП МАХШ, 2010. – 44 с.
4. Тітов І. Г. Духовні цінності сучасного студентства / І. Тітов, С. Антонець // Наукові записки. Серія «Психологія». – Острого: Видавництво Національного університету «Острозька академія», 2016. – №4. – С. 65–71.

ЯЛОВА Т.В.

*студентка спеціальності психологія
наук. керівник Божко К.В., к.псих.н., доц.
Український гуманітарний інститут*

**ОБГРУНТУВАННЯ НЕОБХІДНОСТІ ДОДАТКОВИХ ЗАХОДІВ ДЛЯ
ПІДВИЩЕННЯ РІВНЯ РЕФЛЕКСИВНОСТІ У МАЙБУТНІХ ПСИХОЛОГІВ**

*«Життя не може бути ні справедливим, ні несправедливим,
оскільки все в ньому має причини і наслідки».*

Олександр Свіаш

Актуальність дослідження. Рефлексивність як психічна властивість особистості є найменш дослідженою психологічною категорією.

Дослідження рефлексивності майбутнього психолога несистемні та фрагментарні. У зв'язку з цим, виняткового значення набувають дослідження особливостей розвитку саме на етапі вузівської підготовки професійної свідомості та самосвідомості майбутніх практичних психологів як тих феноменів, від яких залежить належна продуктивність психологічної освіти, тому дослідження є вельми актуальним та доцільним.

Об'єкт дослідження: рефлексивність як необхідна здібність психолога.

Предмет: необхідність підвищення рівня рефлексивності студентів-психологів.

Мета: На основі аналізу дослідження рівня рефлексивності студентів ВНЗ обґрунтувати необхідність розвитку рефлексивного мислення студентів як майбутніх фахівців-психологів.

Гіпотеза: цілеспрямований і методичний розвиток рефлексивності у студентів-психологів, в результаті стане запорукою їх успішної професійної діяльності.

Були поставлені та вирішені наступні **завдання:**

- ✓ представлено рефлексивність як запоруку успішної професійної діяльності психолога.
- ✓ проаналізовано результати досліджень рівня рефлексії студентів-психологів.
- ✓ обґрунтовано необхідність додаткових заходів для підвищення рівня рефлексивності у майбутніх психологів.

Літературний аналіз. Проблема рефлексивного мислення та умов його розвитку розглядалась з позицій різних теоретичних підходів: структурно-генетичної психології (С. Д. Максименко, Ж. Піаже та ін.); системно-мисленнєвого підходу (М. Г. Алексєєв, О. І. Генісаретський, В. А. Лекторський, В. І. Слободчиков В. С. Швирьова, Г. П. Щедровицький та ін.); гуманістично-рефлексивної психології (І. М. Войтик, О. І. Лаптева, І. М. Семенов, В. Ю. Степанов та ін.); концепції розвивального навчання (Ю. В. Громико, В. В. Давидов А. З. Зак, В. В. Рубцов та ін.). Під час дослідження рефлексивного мислення увага науковців переважно була зосереджена на організації колективної діяльності із розв'язання проблемних ситуацій.

Публікації, що висвітлюють аспекти дослідження рефлексивності, свідчать про прагнення науковців розвивати цей напрямок досліджень. С. В. Дідковським розроблено структуру рефлексії когнітивних схем, що є інструментальною основою для визначення рефлексивної компетентності та рівня рефлексивності особистості [2]. А. В. Карповим розроблена психодіагностична методика визначення індивідуальної міри рефлексивності особистості [3]. Авторський колектив під керівництвом Д. О. Леонтьєва створив опитувальник з метою діагностики типу рефлексії як стійкої особистісної якості [4]. Ю. Г. Шапошникова дослідила рефлексивні очікування та рефлексивну самооцінку майбутнього практичного психолога, а також динаміку особистісної та професійної рефлексії студентів-психологів під час їх навчання у вищому навчальному закладі [6]. Аналіз запропонованих науковцями методик дослідження рефлексивності виступив засобом для дослідження проявів означеного психологічного феномену у майбутніх психологів.

Методи. Використано загальнонаукові методи теоретичного рівня (аналіз, синтез, порівняння, систематизація, узагальнення) науково-теоретичних даних. Застосовано праці вчених та дослідників цієї галузі та аналіз результатів їх дослідження.

На першому етапі було представлено рефлексивність як запоруку успішної професійної діяльності психолога. Рефлексивне мислення психолога має певну професійну специфіку і розглядається як вид мислення, який скерований на професійне проникнення в глибинні прошарки психіки, шляхом спостереження поведінки. Це спостереження проводиться з метою пізнання закономірностей функціонування психічних особливостей спостережуваного та для визначення ефективних шляхів надання психологічної допомоги суб'єкту. Процес спостереження супроводжується саморефлексією фахівця відповідності власних способів дій із задачами професійної діяльності.

Рефлексивна компетентність – це професійна якість професіонала, що полягає передусім в обізнаності фахівця щодо процесів актуалізації особистості, реалізації рефлексивних здібностей в осмисленні й подоланні стереотипів мислення. Особливо велика роль рефлексивної компетентності у переосмисленні особистісного та професійного досвіду, що сприяє формуванню нових професійних еталонів і стандартів, які стимулюють розвиток.

Рефлексивна діяльність тісно пов'язана з розумовою діяльністю. Отже важливо стимулювати студентів до усвідомленої побудови умовиводів, вироблення вміння аналізувати, синтезувати і систематизувати навчальний матеріал, а також адекватно оцінювати себе і свої дії в процесі підготовки. А головним результатом навчально-професійної діяльності майбутнього психолога має стати вміння осмислити і в майбутньому професійно діяти на основі отриманих науково-практичних знань.

На другому етапі були проаналізовані дослідження Н.Г. Баженової [1]. Результати дослідження початкового рівня рефлексивної готовності майбутніх психологів показали низький рівень. Для подальшого експерименту було сформовано дві групи – експериментальну і контрольну. В експериментальній групі було проведено ряд заходів – дискусії, дослідження, тренінги, ігри, інші навчальні заходи направлені на формування внутрішньої активності і самостійності студентів, та на підвищення рівня професійної компетентності майбутніх спеціалістів. Після закінчення навчання у ВНЗ, знову було проведено повторне дослідження рівня рефлексивності в тій же групі. Результати дослідження дали незначний приріст рівня рефлексивності серед респондентів контрольної групи і значний приріст рівня рефлексивності в експериментальній групі. Результати досліджень наведено в таблиці 1.

Таблиця 1

За результатами досліджень Н.Г Баженової:

1.Рівень рефлексивності	2.Кількість респондентів %	3.Експериментальна група	4.Контрольна група
		Приріст рівня рефлексивності після закінчення	Приріст рівня рефлексивності після закінчення

		досліджуваного періоду %	досліджуваного періоду%
Низький	60,53	+27,58	+3,39
Середній	24,5	+20,27	+2,69
Високий	15,23	+5,41	+0,69

Результати дослідження рівня рефлексивності, представлені Л.А. Носко [5] приводять подібні дані про рівень рефлексивності студентів-психологів. Спочатку низький рівень, через рік – рівень рефлексивності підвищився, але не набагато. Результати дослідження приведено в таблиці 2.

Таблиця 2

За результатами досліджень Л.А Носко:

Рівень рефлексивності	1 курс	2 курс
Низький	71,6	63,2
Середній	21,1	27,0
Високий	7,3	9,8

На третьому етапі, підсумовуючи результати досліджень Л.А. Носко та Н.Г. Баженової, обґрунтовано необхідність додаткових заходів для підвищення рівня рефлексивності у майбутніх психологів. Аналіз досліджень показує, що при більш глибокій й потужній роботі з набувачами професії психолога, можна спостерігати планомірне та якісне підвищення рівня рефлексивності у студентів психологів. Педагогічна і виховна робота в середовищі студентів – стимулювання самостійності, внутрішньої активності, інтересу до майбутньої професії в результаті дає підвищення професійної компетентності в підвищенні рівня рефлексивності.

Висновки. Результати та аналіз представлених досліджень свідчать про те, що студенти-психологи не мають достатнього рівня розвитку рефлексивності. Аналіз досліджень Н.Г. Баженової і Л.А. Носко говорять про те, що підвищення рівня рефлексивності реальне і досяжне. Педагогічним колективам необхідно ввести в курс навчання тренінги, дискусії та інші заходи, щоб зацікавити та сфокусувати увагу студента на розвитку необхідних якостей для здобуття високої кваліфікації та компетентності професіонала. Ще в школах потрібно проводити тести, щоб допомогти випускнику визначитися з вибором професії, надавши йому можливість вибору відповідно до результатів дослідження його схильностей, інтересу та вподобань.

Список використаних джерел:

1. Баженова Н. Г. Формирование рефлексивной готовности будущих психологов-педагогов к профессиональной деятельности : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. пед. наук : спец. 13.00.08 «Теория и методика профессионального образования» / Баженова Н. Г. – Магнитогорск, 2006. – 20 с.

2. Дідковський С. В. Поняття про рефлексію як механізм розвитку когнітивних схем / С. В. Дідковський // Актуальні проблеми психології: Збірник наукових праць Інституту психології імені Г. С. Костюка 163 НАПН України. – Житомир: Вид-во ЖДУ ім. І. Франка, 2014.
3. Карпов А. В. Психология рефлексивных механизмов деятельности / А. В. Карпов. – Москва : Изд-во «Институт психологии РАН», 2004. – 424 с.
4. Леоньев Д. А. Рефлексия «хорошая» и «дурная»: от объяснительной модели к дифференциальной диагностике / Д. А. Леоньев. // Журнал Высшей школы экономики. – 2014. – №4. – С. 110–135.
5. Носко Л.А. Емпіричне дослідження рефлексивності студентів-психологів / Л. А. Носко // Актуальні проблеми психології. – №42. – С. 156 – 164.
6. Шапошникова Ю. Г. Психологічні особливості рефлексивних компонентів у професійному становленні практичного психолога : дис. канд. пед. наук : 19. 00. 07 / Шапошникова Ю. Г. – Київ, 2008. – 239 с.

ЯЛОВЕГА С.

*студентка спеціальності психологія
наук. керівник Шестакова Т.В., к.пед.н., доц.
Український гуманітарний інститут*

ОФОРМЛЕННЯ КЛАСНОЇ КІМНАТИ У ПОЧАТКОВІЙ ШКОЛІ

Актуальність дослідження. За вимогами НУШ, школа повинна стати для дітей другою домівкою та місцем в якому вони можуть повністю пізнати себе та індивідуально розвинути. Тепла атмосфера – найголовніше, що може стати супутником гарного навчального процесу. Красиве оформлення створює приємний настрій та допомагає учню зосередитися або розслабитися в потрібний момент. Особливо без декору не обходиться зона ігор та коридори школи. Стенди виглядають як декоративні сценки.

Об'єкт дослідження: освітній простір початкової школи.

Предмет дослідження: оформлення класної кімнати початкової школи.

Мета дослідження: дослідити секрети створення гармонійного і розвиваючого освітнього простору в класній кімнаті початкової школи..

Результати дослідження. В Новій українській школі особливе значення приділяється створенню особливої атмосфери навчання учнів молодших класів, що вимагає від учителя початкової школи відповідного дооформлення класної кімнати. Створення освітнього середовища є одним з пріоритетних завдань учителя початкових класів, адже вплив оточення дитини на її розвиток і діяльність є незаперечним. Особлива увага в НУШ приділяється забезпеченню розвиваючого освітнього простору. Це ставить учителів початкової школи перед багатозначним вибором різноманітних

засобів для оздоблення і насичення класної кімнати усім необхідним приладдям і корисними матеріалами для радісного навчання молодших школярів.

Для ефективного вирішення цього питання варто зробити зонування класу: поділити клас на зони, кожна з яких мала б певну тему та розмір і своє місце в класі. Саме тому не дуже добре, якщо стенди різної тематики будуть знаходитись в одному місці, а не кожна тематика в різних зонах класу.

Наявні в класі стенди та плакати підсвідомо вчать через зорову пам'ять та закріплюють у дітей різну інформацію, яка подається.

Наукову роль в класі винокують і наклейки. Нерідко вони можуть виконувати не лише оздоблювальну, а й пізнавальну функцію. НУШ дозволяє все оточення та навчальні осередки перетворити на навчальну гру:

- На двері часто йдуть наклейки «правила класу» та мотивуючі заклики.
- Навіть таблички на двері тепер можна замінити красивими малюнками на плівці.
- На шафи та стіни клеють наліпки у вигляді букв та цифр. Іноді це зображення декоративні відображення зони навчальних осередків. Навчальні осередки можуть бути влучно доповнені ними. Наприклад, метелики літають навколо, в центрі стенди для початкової школи.
- Наклейки на підлогу найчастіше підходять для оформлення коридорів, відображення розмітки в класі та осередка «ігрова зона». Вони ламіновані і не стираються.

Але не менш важливим є і обладнання класу. Для того щоб матеріал засвоювався та дітям було зручно, для цього потрібно багато:

1. У класі має бути достатня кількість стільців та столів, щоб усім дітям було зручно сидіти.
2. Класна кімната має бути облаштована таким чином, щоб учитель міг одночасно бачити всіх учнів, які працюють у групах або всім класом.
3. Матеріали та дитячі роботи мають розміщуватися на рівні, зручному для дітей.
4. У класі має бути місце, де діти могли б зберігати особисті речі.
5. На стінах кімнати мають бути розміщені наочні матеріали, присвячені темам, які вивчаються.
6. Матеріали мають бути логічно згруповані й розміщені у відповідних місцях кімнати, а також підписані.
7. Меблі та обладнання в класі мають бути розташовані таким чином, щоб дітям були зручно і безпечно пересуватись.
8. Не повинно бути довгих прямих доріжок через увесь клас, де діти могли б бігати.
9. Облаштування кімнати має дозволяти працювати з усім класом одночасно, у невеликих групах та індивідуально.
10. Затишним має бути і місце для ранкової зустрічі.

11. У класі має бути зручний м'який куточок для читання та спокійного обговорення. Там можна поставити канапу, м'які стільці, покласти подушки.

Висновки. Для якісного навчально-виховного процесу та повноцінного розвитку дитини необхідні не тільки формальне обладнання класу: таке як наявність гарних парт та шаф, а ще й атмосфера класної кімнати, яка створюється за рахунок фантазії вчителя та правильно підібрання плакатів, стендів, наклейок тощо і їх гармонійного розташування в освітньому просторі класу.

ЯЦЕНКО Д.М.

студент спеціальності економічна кібернетика

наук. керівник: Штанько Л.О., к.еко.н., доц.

Український гуманітарний інститут

СИСТЕМА УПРАВЛІННЯ ЯКІСТЮ ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ «ПСИХОЛОГІЯ» В УМОВАХ ЗВО УГІ

Актуальність цієї роботи обумовлена діяльністю УГІ щодо налагодження системи управління якістю освіти та підготовкою до акредитації спеціальності «психологія». Розвиток сучасної освіти зумовлений такими ключовими чинниками, як глобалізація, технологізація, інформатизація соціальних процесів, які значною мірою прискорюють темпи соціальних змін. Таким чином освіта розгортається як складна соціальна система. Якість освіти є національним пріоритетом, важливим фактором і передумовою забезпечення національної безпеки держави, додержання міжнародних норм і вимог законодавства України.

Об'єктом дослідження є система управління якістю освітньої підготовки фахівців та дотримання критеріїв якості.

Предметом дослідження є система управління якістю освітньої програми «психологія».

Метою цієї роботи є оцінка за відповідними критеріями процесів та процедур, які забезпечують якість освітньої програми «психологія» в умовах Українського гуманітарного інституту.

Для досягнення поставленої мети в роботі вирішували наступні **завдання:**

- виділити критерії оцінювання якості освітньої програми «психологія», а саме: форми контрольних заходів та критеріїв оцінювання здобувачів, стандарти і процедури дотримання академічної доброчесності, рівень професіоналізму викладачів та залучення професіоналів-практиків до аудиторних занять;

- розробити інструментарій оцінювання обраних критеріїв у формі анкетування;

- провести анкетування та здійснили аналіз отриманих результатів.

В процесі дослідження використовували такі наукові **методи:** опитування та аналіз для визначення порядку дотримання критеріїв якості

освіти, що є вимогами законодавства України. Інформаційною базою були результати анкетування здобувачів Українського гуманітарного інституту.

Результати дослідження. На першому етапі були досліджені критерії оцінювання якості освіти та виділені три з них для подальшого оцінювання. А саме:

1. Професіоналізм викладачів та залучення професіоналів-практиків до занять
2. Форми контрольних заходів та критерії оцінювання
3. Дотримання академічної доброчесності під час навчання

На другому етапі були створені три анкетні форми для опитування студентів, що врахували всі необхідні аспекти відповідних критеріїв. При розробленні анкет дотримувались принципів чіткості та відсутності двозначності питань та відповідей, послідовності в порядку розташування питань.

На третьому етапі були зібрані та проаналізовані дані з опитувань здобувачів. Нижче приводимо результати проведеного аналізу.

По підсумках опитування «Професіоналізм викладачів та залучення професіоналів-практиків до занять» були отримані наступні результати. В опитуванні прийняло участь 60 студентів УГІ, з них 22% – стаціонарна форма навчання, 78% – заочна форма навчання. 65% – повністю влаштовує рівень професіоналізму викладачів. Майже 100% вважають, що найбільш важливими показниками, що визначають професіоналізм викладачів є освіта в предметній області дисципліни та практичний досвід у визначеній сфері. 95% студентів позначили, що Інститут залучує професіоналів-практиків, фахівців до навчального процесу. Залучення професіоналів-практиків, фахівців відбувається у формі проведення аудиторних занять – відповіли 88,3% студентів. 68,3% опитуваних позначили, що долю аудиторного навантаження має складати зустрічі з професіоналами не менше 25% загального обсягу аудиторного навантаження. 68,3% здобувачів задоволені рівнем залучення професіоналів-практиків, фахівців.

За підсумками опитування «Форми контрольних заходів та критерії оцінювання» були отримані наступні результати. В опитуванні прийняли участь 79 студентів УГІ, з них 14% – стаціонарна форма навчання, 88% – заочна форма навчання. 88% студентів позначили, що їм чітко презентують зміст, систему та критерії оцінювання. 93,6% респондентів позначили, що форми контролю різноманітні та зрозумілі. 67% здобувачів відповіли, що найчастіше формами контролю знань є усні опитування та тести. 74,6% зазначили, що строки, форми контрольних заходів та критерії оцінювання розміщуються на офіційному сайті УГІ. Більшості, а саме 83,5% здобувачів система накопичення балів зрозуміла, доступна та прозора. 83,5% зазначили, що викладачі коментують (пояснюють) свою оцінку рівня досягнення студентом конкретних програмних результатів навчання. 81% студентів знають, що в Інституті передбачена процедура оскарження результатів контрольних заходів. На думку студентів найбільш ефективнішими формами

контрольних заходів є тести (40,5%), потім письмове опитування (29,7%) та усне опитування (27,5%).

Здобувачам були запропоновані складові оцінювання. В ході опитування вони мали визначити важливість кожної складової. Отримані наступні дані щодо важливості складових оцінювання на думку студентів:

1. Студент спроможний самостійно формулювати висновки. 76% вважають це найважливішим.
2. Студент здатний самостійно і творчо використовувати набуті уміння (75%).
3. Студент проявляє інтерес до актуальних проблем теми (68%).
4. Студент здатний самостійно встановлювати собі цілі, будувати власну програму діяльності (67%).
5. Студент проявляє нешаблонність мислення (64,5%).
6. Студент спроможний розв'язувати нестандартні задачі, ситуації (60,7%).
7. Студент володіє понятійним апаратом (59,5%).

Результати опитування «Дотримання академічної доброчесності під час навчання» наступні. В опитуванні прийняли участь 58 студентів УГІ, з них 21% – стаціонарна форма навчання, 79% - заочна форма навчання. 96,5% студентів відповіли, що науково-педагогічні працівники інформують їх про процедури дотримання академічної доброчесності. На думку 96,5% студентів, особистий духовний розвиток студента впливає на прояв академічної доброчесності. 98,3% здобувачів відома сутність поняття «плагіат» та можливі ризики, які з ним пов'язані. 60% студентів повідомлені про використання в Інституті програмного забезпечення для автоматичного виявлення плагіату у студентських роботах. На думку 74% студентів застосування програмного забезпечення зможе суттєво знизити відсоток плагіату у студентських роботах. На думку здобувачів наступні роботи в обов'язковому порядку повинні проходити перевірку на плагіат: курсова робота, дипломна робота, наукова робота. 89,6% відповіли, що при виявленні плагіату в Інституті проводиться певний ряд заходів. 70,7% завжди опрацьовують доступні матеріали перед заходами контролю знань. 55% студентів практикують списування. Причина у 90% з них – брак часу та надмір інформації. 91% відповіли, що викладачі реагують на списування та не приймають участь у хабарництві. 72,4% вважають, що викладачі оцінюють їх знання об'єктивно. На думку студентів, для вирішення проблеми академічної недоброчесності необхідно проводити просвітницькі кампанії і зміцнювати самооцінку студентів.

Висновок. Отже, на підставі проведеного дослідження було визначено, що Інститут старанно працює над наданням саме якісної освіти: залучення професіоналів-практиків, фахівців; різноманітність форм контрольних заходів; професіоналізм викладачів; заходи направлені на контроль плагіату. Водночас, Інституту необхідно більше працювати зі студентами щодо академічної доброчесності. А саме, проводити просвітницькі кампанії і

заходи, направлені на зміцнювання самооцінки студентів, що дозволить їм більше вірити в свої сили та виступить протидією списування, яке є проблемою для окремих студентів.

Список використаних джерел:

1. <https://naqa.gov.ua/> // «Положення про акредитацію освітніх програм, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти»//«КРИТЕРІЇ оцінювання якості освітньої програми»
2. <https://ugi.edu.ua/> // Положення // «Положення про академічну доброчесність»

НАУКОВЕ ВИДАННЯ

УКРАЇНСЬКИЙ ГУМАНІТАРНИЙ ІНСТИТУТ

МАТЕРІАЛИ

XV МІЖНАРОДНОЇ СТУДЕНТСЬКОЇ НАУКОВО–ПРАКТИЧНОЇ
КОНФЕРЕНЦІЇ

**«Актуальні проблеми соціальних та економічних процесів в умовах
трансформації українського суспільства»**

21 квітня 2020 року

Відповідальні за випуск наукового видання
Штанько Л.О., Куриляк В.В.

Комп'ютерний набір і верстка Палій Д.В.

Підп. до друку 31.08.20. Формат 60х84/16
Папір офс. Гарнітура Arial. Друк офс. Замовлення №195
Друк. арк. 15,19. Обл.–вид. арк. 14,89. Тираж 200 прим.

Видавничий центр науково–організаційного відділу
Українського гуманітарного інституту
08293, Київська обл., м. Буча, вул. Інститутська, 14,
e–mail: conference@ugi.edu.ua

Поліграфія
Видавництво «Міленіум»
Свідоцтво про внесення суб'єкта видавничої справи
до державного реєстру видавців, виготівників
і розповсюджувачів видавничої продукції
ДК № 535 від 19.07.2001 р.

м. Київ, вул. Фрунзе, 60
Тел./факс 222–74–35
E–mail: milenium_ofis @ukr.net

УКРАЇНСЬКИЙ ГУМАНІТАРНИЙ ІНСТИТУТ

08292 Київська обл.,
м. Буча, вул. Інститутська, 14
conference@ugi.edu.ua
www.ugi.edu.ua